

PROSPEKT

CROATIA OSIGURANJE

utemeljeno 1884.

dioničko društvo sa sjedištem u Zagrebu, Trg bana Josipa Jelačića 13, organizirano po pravu Republike Hrvatske i upisano u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, MBS 080051022

Uvrštenje svih redovnih i povlaštenih dionica izdavatelja CROATIA osiguranje dioničko društvo u prvu kotaciju Zagrebačke burze d.d.

- § Ukupan broj od 316.348 dionica CROATIA osiguranja d.d. sastoji se od 307.598 redovnih dionica oznake CROS-R-A i 8.750 povlaštenih dionica oznake CROS-P-A.
- § Zahtjev za uvrštenje svih 316.348 dionica CROATIA osiguranja d.d. nominalne vrijednosti 1.400 kn svaka, u prvu kotaciju, bit će podnesen Zagrebačkoj burzi d.d. nakon odobrenja Prospekta od strane Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske.
- § Dionice CROATIA osiguranja d.d. upisane su i vode se u Depozitoriju nematerijalnih vrijednosnih papira u Središnjoj depozitarnoj agenciji, Zagreb Ksaver 200. CROATIA osiguranje d.d. financijske obveze prema vlasnicima vrijednosnih papira podmiruje izravno ili posredstvom Središnje depozitarne agencije.
- § Početak trgovanja dionicama CROATIA osiguranja d.d. u prvoj kotaciji Zagrebačke burze d.d. očekuje se 13. siječnja 2004. godine.

Pokrovitelj uvrštenja

Zagreb, 23. prosinca 2003.

Društvo CROATIA osiguranje d.d. ("CROATIA osiguranje") prihvaća odgovornost za sadržaj ovog Prospekta. Prema uvjerenju, svim saznanjima i podacima kojima CROATIA osiguranje raspolaže, podaci iz ovog Prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka i financijskog položaja CROATIA osiguranja te nijedna činjenica koja bi mogla utjecati na potpunost i istinitost ovog Prospekta prema najboljem saznanju CROATIA osiguranja nije izostavljena.

U skladu s člankom 96. Zakona o tržištu vrijednosnih papira (NN 84/02) dioničko društvo dužno je prilikom uvrštenja dionica u prvu kotaciju objaviti prospekt. Ovaj Prospekt odobren je od strane Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske. Time je potvrđeno da Prospekt sadrži sve podatke utvrđene propisima Republike Hrvatske, te da može biti objavljen.

Nitko nije ovlašten davati podatke i izjave u vezi s uvrštenjem dionica CROATIA osiguranja u prvu kotaciju, a koji nisu sadržani u ovom Prospektu. Ako bi se takvi podaci ili izjave dali, na njih se ne smije osloniti kao na podatke i izjave čije je objavljivanje odobrilo CROATIA osiguranje kao Društvo ili Privredna banka Zagreb d.d. ("Privredna banka Zagreb") kao Pokrovitelj uvrštenja. Nikakva jamstva, izričita ili implicitna, nisu dana od strane Privredne banke Zagreb za istinitost i potpunost takvih podataka. Također, ništa iz ovog Prospekta ne smije se smatrati jamstvom Privredne banke Zagreb. Izdavanje ovog Prospekta ne implicira da se okolnosti vezane uz CROATIA osiguranje nisu izmijenile od datuma izdavanja ovog Prospekta.

Ovaj Prospekt ne smije se smatrati preporukom za kupnju ili ponudom za prodaju dionica CROATIA osiguranja od strane ili za račun CROATIA osiguranja, Privredne banke Zagreb ili od strane ili za račun druge osobe koja je s njima povezana, njihovih povezanih društava ili predstavnika u bilo kojoj zemlji u kojoj je davanje takvih ponuda ili poziva od strane takvih osoba protuzakonito.

Svaki ulagatelj koji razmatra kupnju dionica CROATIA osiguranja upućuje se na vlastitu ocjenu i prosudbu financijskog položaja CROATIA osiguranja te inherentne rizike sadržane u Poglavlju 3. "Čimbenici rizika".

Ako drugačije nije navedeno, sve godišnje informacije, uključujući informacije o financijskim izvješćima, temelje se na kalendarским godinama. Brojevi u Prospektu su zaokruživani; prema tome, brojevi prikazani za istu vrstu informacije mogu varirati i zbrojevi možda nisu aritmetički agregati. Upućivanje u ovom dokumentu na "EUR" označava euro, "USD" američki dolar, "DEM" njemačku marku, "KM" konvertibilnu marku (u upotrebi na području Bosne i Hercegovine), a "kn" ili "HRK" hrvatske kune.

SADRŽAJ

1	SAŽETAK PROSPEKTA.....	5
2	PODACI O DIONICAMA NA KOJE SE ODNOSI PROSPEKT.....	8
2.1	Temeljni kapital	8
2.2	Broj, vrsta i rod dionica	8
2.3	Prava koja pripadaju dionicama	8
2.4	Podaci o vođenju evidencije / knjige dionica	9
2.5	Ostali podaci i izjave prema Pravilima Zagrebačke burze d.d.	9
3	ČIMBENICI RIZIKA	11
3.1	Rizik industrije.....	11
3.2	Rizik konkurencije	14
3.3	Hrvatsko tržište vrijednosnih papira.....	16
3.4	Hrvatski pravni sustav i rizik promjene zakonskih propisa	16
3.5	Privatizacija.....	21
4	OSNOVNI PODACI O CROATIA OSIGURANJU	22
4.1	Povijest i razvoj	22
4.2	Vizija, misija i strategija	23
4.3	Struktura Grupe CROATIA osiguranja	24
4.4	Vlasnička struktura na dan 30.09.2003. godine.....	30
5	SAŽETAK STATUTA	31
6	INDUSTRIJA OSIGURANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ	34
6.1	Općenito o hrvatskom tržištu osiguranja	34
6.2	Pregled razvoja hrvatskog tržišta osiguranja.....	37
6.3	Pregled hrvatskog tržišta osiguranja u razdoblju I-VI 2003. godine.....	43
7	PODACI O POSLOVANJU CROATIA OSIGURANJA.....	48
7.1	Osnovna djelatnost.....	48
7.2	Prodaja i distribucija	71
7.3	Oglašavanje i promocija	75
7.4	Organizacija	76
7.5	Upravljanje.....	79
7.6	Nekretnine	80
7.7	Planirana ulaganja u nekretnine i opremu.....	80
7.8	Politika i struktura ulaganja.....	82
7.9	Zaposlenici.....	87
7.10	Informatika	90
7.11	Tekući sudski postupci.....	91

7.12	Opis postojećih materijalnih ugovora	96
8	UPRAVA I NADZORNI ODBOR	104
8.1	Osnovni podaci o članovima Uprave i Nadzornog odbora.....	105
8.2	Primanja, vlasnički interes i druge materijalne koristi članova Uprave i Nadzornog odbora	108
8.3	Dužnosti, primanja, vlasnički interes i druge materijalne koristi članova Nadzornog odbora	112
9	FINANCIJSKI POLOŽAJ CROATIA OSIGURANJA.....	114
9.1	Revidirana financijska izvješća CROATIA osiguranja za 2002. godinu.....	114
9.2	Revidirana financijska izvješća CROATIA osiguranja d.d. za 2000. i 2001. godinu	163
9.3	Nerevidirana financijska izvješća CROATIA osiguranja d.d. za razdoblje I-IX 2003. godine	171
10	SREDNJOROČNI POSLOVNI PLAN CROATIA OSIGURANJA	175
10.1	Plan bruto premije za razdoblje 2004. - 2007. godine.....	175
10.2	Plan obuhvata broja osiguranja za razdoblje 2004. - 2007. godine	176
10.3	Plan obuhvata broja osiguranih objekata/osoba za razdoblje 2004. - 2007. godine ..	176
11	MIŠLJENJE OVLAŠTENOG AKTUARA	177
11.1	Mišljenje aktuara o obračunu pričuve šteta CROATIA osiguranja na dan 31.12.2002. godine.....	177
11.2	Izvješće ovlaštenog aktuara o obračunu matematičke pričuve CROATIA osiguranja na dan 31.12.2002. godine.....	179
11.3	Mišljenje aktuara o obračunu prijenosnih premija CROATIA osiguranja na dan 31.12.2002. godine	181
12	PROMET DIONICAMA CROATIA OSIGURANJA.....	182
12.1	Statistički pregled prometa dionicama CROATIA osiguranja	182
12.2	Tržišna kapitalizacija	184
13	OPOREZIVANJE.....	187
13.1	Oporezivanje dividende	187
13.2	Oporezivanje kapitalne dobiti	188
14	OPĆE INFORMACIJE	189
14.1	Odobrenje Prospekta	189
14.2	Uvrštenje svih dionica CROATIA osiguranja u prvu kotaciju Zagrebačke burze....	189
14.3	Depozitorij, prijeboj i namira.....	189
14.4	Dokumenti na uvid.....	189
15	ODGOVORNI POTPISNICI PROSPEKTA.....	191
16	SUDIONICI UVRŠTENJA DIONICA CROATIA OSIGURANJA	193

1 SAŽETAK PROSPEKTA

Osnovni podaci o CROATIA osiguranju

TVRTKA:	CROATIA osiguranje d.d.
REGISTARSKI SUD:	Trgovački sud u Zagrebu - reg. ul. br. 1-1431
MATIČNI BROJ SUBJEKTA:	080051022
MATIČNI BROJ PREMA DZS*:	3276147
SJEDIŠTE:	Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 13
PRAVNI OBLIK:	Dioničko društvo
TEMELJNI KAPITAL:	442.887.200,00 kn
VLASNIČKA STRUKTURA:	81,2% HFP**; 18,8% ostali dioničari
REVIZOR:	REVIZIJA ZAGREB d.o.o.
DATUM UTEMELJENJA:	04. lipnja 1884. godine
DATUM OSNIVANJA:	26. lipnja 1990. godine
DATUM UPISA U SUDSKI REGISTAR:	10. listopada 1990. godine
DATUM USKLAĐENJA SA ZTD***:	04. ožujka 1996. godine

* Državni zavod za statistiku

** Hrvatski fond za privatizaciju

*** Zakon o trgovačkim društvima

Razvoj i poslovanje CROATIA osiguranja

Sjedište CROATIA osiguranja je u Zagrebu, Trg bana Josipa Jelačića 13. Poslovanje se odvija kroz Generalnu direkciju i 22 podružnice u Republici Hrvatskoj te kroz razgranatu mrežu poslovnih suradnika za poslove prodaje osiguranja. CROATIA osiguranje je u pretežitom vlasništvu Hrvatskog fonda za privatizaciju Republike Hrvatske (81,2%), dok preostali dio dionica pripada manjim dioničarima (18,8%). Razvijajući nove oblike osigurateljnih pokrića temeljenih na stručnim i tehničkim dostignućima te gospodarskom razvoju, CROATIA osiguranje je spremno odgovoriti zahtjevima osigurateljnog tržišta.

CROATIA osiguranje je tržišni lider s 48,3% tržišnog udjela prema ukupnoj bruto premiji na dan 30.06.2003. godine (Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje). Sljedeće osiguravajuće društvo po redu drži manje od 10% tržišnog udjela. Također, vodeći je osiguratelj u segmentu neživotnih osiguranja, dok u segmentu životnih osiguranja drži drugu poziciju. CROATIA osiguranje zapošljava 2.119 zaposlenika.

CROATIA osiguranje je tijekom svoje dugotrajne povijesti jačalo svoje poslovanje te je svojim financijskim i imovinskim potencijalom steklo status respektabilnog gospodarskog subjekta na ovim prostorima. Potvrda toga je i dva puta za redom (za 2001. i 2002. godinu) osvojena "Zlatna kuna" u kategoriji osiguravajućih društava. "Zlatna kuna" dodjeljuje se od strane Hrvatske gospodarske komore, a predstavlja najprestižnije priznanje za izvrsnost poslovanja.

Strateške odrednice CROATIA osiguranja

S ciljem maksimiziranja efikasnosti poslovanja CROATIA osiguranje nastaviti će podizati kvalitetu usluge za osiguranike i dobiti za dioničare. Konsolidirat će unutarnju organizaciju, prilagoditi je potrebama ostvarenja zacrtanih planova, uvesti model korporativnih klijenata, centralizirati pojedine poslovne funkcije, redizajnirati informatičku infrastrukturu te stabilizirati tržišni udio na razini 45-50%.

Odabrani financijski podaci (CROATIA osiguranje d.d.)

<i>tis. kn</i>					
Pozicija	2000.	2001.	2002.	I-IX 2002.	I-IX 2003.
<i>Bilanca</i>					
Ukupna aktiva	4.203.665	4.463.801	4.747.932	4.927.515	5.216.571
Tehničke pričuve	3.318.415	3.573.594	3.813.979	4.031.566	4.251.557
<i>Račun dobiti i gubitka</i>					
Bruto premija	2.337.008	2.533.221	2.568.010	2.088.419	2.154.066
<i>neživot</i>	2.208.656	2.378.589	2.394.107	1.967.606	2.011.113
<i>život</i>	128.352	154.632	173.903	120.813	142.953
Tehnički rezultat	4.037	19.203	24.432	23.278	39.882
<i>neživot</i>	-20.294	-5.049	7.757	22.438	31.448
<i>život</i>	24.331	24.252	16.675	840	8.434
Neto dobit	65.113	59.018	63.260	51.888	69.080
<i>Broj izdanih dionica</i>	316.348	316.348	316.348	316.348	316.348
Redovne dionice	307.598	307.598	307.598	307.598	307.598
Povlaštene dionice	8.750	8.750	8.750	8.750	8.750

Izvor: CROATIA osiguranje

Revizor

Revizor financijskih izvješća CROATIA osiguranja je društvo REVIZIJA ZAGREB društvo s ograničenom odgovornošću za pružanje revizorskih, konzalting i računovodstvenih usluga. Sjedište društva nalazi se u Zagrebu, Trg Johna Fitzgeralda Kennedya 6/b. Društvo je imenovano revizorom financijskih izvješća CROATIA osiguranja za 2003. godinu na Glavnoj skupštini CROATIA osiguranja održanoj 17.11.2003. godine.

Revizija financijskih izvješća CROATIA osiguranja za 2002., 2001. i 2000. godinu, koja su priložena u Prospektu, izvršena je od strane ERNST & YOUNG CROATIA društva s ograničenom odgovornošću za reviziju i porezno savjetovanje. Sjedište društva nalazi se u Zagrebu, Milana Sachsa 1.

Temeljni kapital, dionice i prava koja nose

Temeljni kapital CROATIA osiguranja iznosi 442.887.200,00 kn. Temeljni kapital CROATIA osiguranja podijeljen je na 316.348 dionica na ime, svaka nominalne vrijednosti 1.400 kuna. Od navedenih 316.348 dionica na ime, 307.598 je redovnih dionica, a 8.750 povlaštenih dionica.

Svaka dionica, redovna i povlaštena daje pravo na 1 (jedan) glas u Glavnoj skupštini CROATIA osiguranja. Sve dionice uplaćene su u cijelosti. Dionice CROATIA osiguranja izdane su u nematerijaliziranom obliku i slobodno su prenosive.

Uvrštenje u prvu kotaciju Zagrebačke burze d.d.

Dionice CROATIA osiguranja uvrštene su 31.03.2003. godine u Kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze d.d. Osim u Kotaciji javnih dioničkih društava Zagrebačke burze d.d., dionice CROATIA osiguranja (redovne i povlaštene) uvrštene su na slobodno tržište Varaždinske burze d.d.

Uprava CROATIA osiguranja donijela je, 14.10.2003. godine, Odluku o uvrštenju dionica CROATIA osiguranja d.d. u Kotaciju I Zagrebačke burze d.d.

Zahtjev za uvrštenje svih 307.598 redovnih dionica oznake CROS-R-A i 8.750 povlaštenih dionica oznake CROS-P-A u prvu kotaciju bit će podnesen Zagrebačkoj burzi d.d. nakon odobrenja Prospekta od strane Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske. Pokrovitelj uvrštenja u prvu kotaciju Zagrebačke burze d.d. je Privredna banka Zagreb d.d. sa sjedištem u Zagrebu, Račkoga 6.

Od ukupno 307.598 redovnih dionica CROATIA osiguranja članovi Uprave CROATIA osiguranja, na dan 30.09.2003. godine, nemaju u vlasništvu nijednu redovnu dionicu, stoga je, za potrebe izračuna postotka redovnih dionica u vlasništvu javnosti, ukupan broj redovnih dionica umanjen samo za broj redovnih dionica koje u vlasništvu ima dioničar s više od 5% vlasništva - Hrvatski fond za privatizaciju (vidi poglavlje 4.4 Vlasnička struktura na dan 30.09.2003. godine). Prema tome, na dan 30.09.2003. godine, 50.642 ili 16,5% ukupnog broja redovnih dionica nalazi se u vlasništvu javnosti.

Sukladno članku 91. stavak 4. Zakona o tržištu vrijednosnih papira dana 08.12.2003. godine dobivena je suglasnost od strane Zagrebačke burze d.d. odnosno dana 10.12.2003. godine od strane Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske o prihvaćanju nižeg postotka dionica raspoloživog javnosti od minimalnog postotka (25%) koji predstavlja uvjet za uvrštenje određenog roda dionica u prvu kotaciju, s obzirom da tržište funkcionira zadovoljavajuće i s nižim postotkom, uzimajući pritom u obzir velik broj dionica istog roda i veličinu njihove distribucije javnosti. Tržišna kapitalizacija 50.642 redovnih dionica koje su u vlasništvu javnosti, na dan 30.09.2003. godine, iznosila je 149,9 mil. kn.

Od ukupnog broja povlaštenih dionica (8.750), na dan 30.09.2003. godine, u vlasništvu javnosti nalazi se 8.669 ili 99,1% ukupnog broja povlaštenih dionica. Za potrebe izračuna postotka povlaštenih dionica u vlasništvu javnosti, ukupan broj ovih dionica umanjen je za broj povlaštenih dionica u vlasništvu Hrvatskog fonda za privatizaciju (76) i u vlasništvu jednog člana Uprave CROATIA osiguranja (5). Tržišna kapitalizacija 8.669 povlaštenih dionica koje su u vlasništvu javnosti, na dan 30.09.2003. godine, iznosila je 26,9 mil. kn.

2 PODACI O DIONICAMA NA KOJE SE ODNOSI PROSPEKT

2.1 Temeljni kapital

Temeljni kapital CROATIA osiguranja iznosi 442.887.200,00 kn.

2.2 Broj, vrsta i rod dionica

Temeljni kapital CROATIA osiguranja podijeljen je na 316.348 dionica na ime, svaka nominalne vrijednosti 1.400 kuna. Od navedenih 316.348 dionica na ime, 307.598 je redovnih dionica, a 8.750 povlaštenih dionica.

Svaka dionica, redovna i povlaštena, daje pravo na 1 (jedan) glas u Glavnoj skupštini CROATIA osiguranja.

Sve dionice, redovne i povlaštene, su dionice I. emisije i nose sljedeće oznake:

§ 307.598 redovnih dionica na ime oznake CROS-R-A

§ 8.750 povlaštenih dionica na ime oznake CROS-P-A.

Sve dionice uplaćene su u cijelosti.

Dionice CROATIA osiguranja izdane su u nematerijaliziranom obliku i vode se u depozitoriju Središnje depozitarne agencije.

2.3 Prava koja pripadaju dionicama

Po sadržaju prava koja daju, dionice mogu biti redovne i povlaštene.

Redovne dionice CROATIA osiguranja, temeljem Statuta CROATIA osiguranja i Zakona o trgovačkim društvima, svojim imateljima daju:

1. pravo glasa u Glavnoj skupštini CROATIA osiguranja;
2. pravo na isplatu dijela dobiti CROATIA osiguranja (dividenda);
3. pravo na isplatu dijela ostatka likvidacijske, odnosno stečajne mase CROATIA osiguranja.

Povlaštene dionice CROATIA osiguranja, osim prava glasa u Glavnoj skupštini CROATIA osiguranja, daju svojim imateljima pravo na:

1. revalorizaciju vrijednosti dionica u skladu sa zakonskim propisima;
2. isplatu dividende u visini 8% godišnje na revaloriziranu vrijednost dionica, za godinu u kojoj je ostvaren odgovarajući dobitak;
3. kumulativnu isplatu dividendi ukoliko ostvareni rezultat CROATIA osiguranja omogućiti isplatu više dividende za sve dioničare od dividende iz prethodne alineje, kao i za godine u kojima se zbog nedovoljnog dobitka ne može ispuniti obveza.

2.4 Podaci o vođenju evidencije / knjige dionica

Temeljem Zakona o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima (NN br. 107/95, 142/98, i 87/00) i Ugovora o članstvu u Središnjoj depozitarnoj agenciji, s danom 15. studenoga 1999. godine podaci o dionicama i vlasnicima dionica CROATIA osiguranja te upisi promjena vode se u Depozitoriju nematerijalnih vrijednosnih papira u Središnjoj depozitarnoj agenciji (SDA), sa sjedištem u Zagrebu, Ksaver 200. Međunarodni identifikacijski broj dionice CROATIA osiguranja je: HRCROSPA0004 za povlaštene dionice i HRCROSRA0002 za redovne dionice. Burzovna oznaka za redovne dionice je CROS-R-A, a za povlaštene dionice CROATIA osiguranja je CROS-P-A.

Dioničarom Društva smatra se samo vlasnik računa u Središnjoj depozitarnoj agenciji na kojem je ubilježena dionica u nematerijaliziranom obliku.

Upisi promjena vlasništva na dionicama na računu kod SDA neće se provoditi i primjenjivati u odnosu na Društva u razdoblju od deset dana prije održavanja Glavne Skupštine.

2.5 Ostali podaci o dionicama

Zahtjev za uvrštenje svih 316.348 dionica CROATIA osiguranja nominalne vrijednosti 1.400 kn svaka u prvu kotaciju bit će podnesen Zagrebačkoj burzi d.d. nakon odobrenja Prospekta od strane Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske.

Dionice su djelomično raspoložive javnosti, i to se odnosi na onaj broj dionica koji nije u vlasništvu Hrvatskog fonda za privatizaciju i koji predstavlja ukupno 18,8% temeljnog kapitala CROATIA osiguranja odnosno 59.311 dionica na ime (od čega 50.642 redovnih i 8.669 povlaštenih), svaka nominalne vrijednosti 1.400 kn.

Povlaštene dionice su izdane odlukom Glavne skupštine od 23. lipnja 1994. godine na način da su redovne osnivačke dionice (I emisije serije "A") fizičkih osoba pretvorene u povlaštene (I emisije serije "B") koje daju gore opisana prava iz Statuta počevši od 01. siječnja 1993. godine.

Javne ponude za preuzimanje

Za vrijeme protekle i tekuće financijske godine nije objavljena ni provedena nijedna javna ponuda za preuzimanje prema dioničarima CROATIA osiguranja.

U 2002. godini provedena je javna ponuda CROATIA osiguranja prema dioničarima trgovačkog društva BRIONI d.d. Pula. Nakon što je steklo 25% plus jednu dionicu s pravom glasa, CROATIA osiguranje objavilo je Javnu ponudu za preuzimanje dionica društva BRIONI d.d. Pula Šijanska cesta 4, koja je upućena svim dioničarima navedenog društva. Ponuda je sukladno odredbama Zakona o postupku preuzimanja dioničkih društava (NN br. 124/97) objavljena u Vjesniku dana 24.11.2001. godine i Narodnim novinama RH dana 28.11.2001. godine. CROATIA osiguranje steklo je ukupno 25,6% temeljnog kapitala BRIONI d.d. Pula.

Negativne izjave

Ne postoje dionice rezervirane za dodjelu postojećim dioničarima, direktorima, zaposlenicima i bivšim zaposlenicima.

Ne postoji vremenska granica nakon koje pravo na isplatu dividende ističe niti postoje osobe u čiju korist ističe. Ne postoje fiksni datumi o kojima se pravo na dividendu stječe.

Dionice se prenose slobodno. Ne postoje aranžmani za prijenos dionica i bilo kakva ograničenja slobodne prenosivosti.

Osim u Kotaciji javnih dioničkih društava Zagrebačke burze d.d., dionice CROATIA osiguranja (redovne i povlaštene) uvrštene su na slobodno tržište Varaždinske burze d.d.

Nije bilo promjena unutar tri protekle godine u iznosima izdanog temeljnog kapitala CROATIA osiguranja. Glavna skupština CROATIA osiguranja je 17. lipnja 1996. godine donijela Odluku o povećanju temeljnog kapitala iz sredstava CROATIA osiguranja sa 418.613.013,00 kn na 442.887.200,00 kn, radi usklađivanja nominalnog iznosa temeljnog kapitala i nominalnog iznosa dionica.

Ne postoje osobe kojima je bilo koji iznos kapitala ili dionica stavljen pod opciju.

Na 30.09.2003. godine CROATIA osiguranje nije imalo zaduženja po osnovi kredita ili drugih financijskih instrumenata. Isto tako, na imovini CROATIA osiguranja ne postoje nikakvi tereti (hipoteka, prijenos vlasništva i sl.) niti je CROATIA osiguranje izdalo bilo kakve garancije ili preuzelo obveze za druga društva ili osobe.

3 ČIMBENICI RIZIKA

3.1 Rizik industrije

3.1.1 Ovisnost o gospodarskom razvoju i ocjena gospodarskih kretanja

Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj u protekloj godini zadržalo je konstantnu dinamiku rasta - u životnim osiguranjima rast je iznosio 24,6%, a u neživotnim osiguranjima 6,1%. Osobito je znakovit trend rasta životnih osiguranja koji traje već niz godina i pokazuje nezasićenost tržišta za ovom vrstom osiguranja. Unatoč visokim stopama rasta, gledano na obuhvat stanovništva, kapacitet za daljnji razvoj životnog osiguranja svakako postoji i osiguratelji će u sljedećem razdoblju pokušati u konkurentskoj borbi ostvariti što veće tržišne udjele. Kolika se važnost posvećuje razvoju ovog proizvoda i koliki se pri tome ulažu naponi najbolje ilustrira udio premija osiguranja života u premiji ukupnog portfelja hrvatskog osiguranja koji je iznosio u 2002. godini 20,7% u odnosu na 18,1% u 2001. godini.

Konstantnom rastu premija životnog osiguranja svakako je pridonio i bankarski sektor razvojem kreditnih proizvoda koji se kvalitativno nadopunjuju s programima životnih osiguranja osiguravajući pri tom višestruku korist, svojevrsnu garanciju povrata za banku, rast premija osiguranja za osiguravatelja i konačno osiguranje i štednju za korisnika. U narednom razdoblju očekuje se daljnja ekspanzija kreditnih usluga banaka pri čemu će i osiguravatelji prilagođavati postojeće i nuditi nove proizvode osiguranja života. Poticaj rastu premija osiguranja života dala je i Država uvodeći porezne olakšice na uplaćenu premiju za životno osiguranje u 2001. godini.

Što se tiče neživotnih osiguranja bitno je uočiti distinkciju između sektora građanstva i privrede. U privredi se i dalje provode procesi restrukturiranja poduzeća, što bitno utječe na odabir (selekciju) rizika što se u konačnici odražava i na visinu premija osiguranja. CROATIA osiguranje uspjelo je zadržati razinu premije osiguranja pravnih osoba, no zbog navedenih problema teško je očekivati dodatni značajniji rast. Premijski rast može se očekivati u djelatnosti građevinarstva i to prvenstveno u niskogradnji (ceste) te u stambenoj izgradnji gdje pokazatelji iz ove godine imaju trend rasta. Uobičajena praksa kako investitora tako i kreditora ove privredne grane jest obavezno osiguranje radova i opreme zbog visoke izloženosti rizicima odnosno zaštite uloženog kapitala.

Bitno ograničenje rasta u sektoru privrede za osiguravatelje u 2002. godini predstavljala je i situacija na svjetskom tržištu reosiguranja uzrokovana terorističkim napadima u Sjedinjenim Američkim Državama 11.09.2001. godine, koja je utjecala na otežan prihvrat rizika u reosiguranje, što je, pak, utjecalo na opreznost kod osiguravatelja prilikom ocjena i prihvaćanja rizika u osiguranje, kako u pogledu visine osigurateljnog pokrića, tako i cijene osiguranja.

Usprkos poteškoćama, neživotna osiguranja ostvarila su rast u 2002. godini od 6,1%. Rast je ostvaren prvenstveno zbog premijskog obuhvata u sektoru građanstva. Poslovna politika orijentirana na pojedinca i prilagodba proizvoda namijenjenih stanovništvu pokazala je svoje rezultate u 2002. godini, a u nadolazećim godinama predstavljat će temeljnu odrednicu strategije osiguravatelja. U tom kontekstu CROATIA osiguranje ostvarilo je zavidne rezultate plasirajući na tržište proizvod namijenjen obitelji (obiteljski paket), zatim uvođenjem

privatnog zdravstvenog osiguranja, a namjere su u idućem razdoblju stalno praćenje zahtjeva tržišta i brza prilagodba putem novih i prihvatljivih proizvoda.

Industrija osiguranja u velikoj je mjeri ovisna o gospodarskom razvoju i rastu bruto društvenog proizvoda te s njim povezanim raspoloživim dohotkom stanovništva. Iako je u razdoblju od 1998. godine do 2002. godine bruto premija rasla po prosječnoj stopi od 8,2% godišnje, što je više od prosječnog rasta bruto društvenog proizvoda ("BDP"), Hrvatska osjetno zaostaje za razvijenim europskim zemljama. Navedeno je vidljivo i iz sljedeće tablice, koja prikazuje da se u zadnjih pet godina udio bruto premije u bruto društvenom proizvodu Republike Hrvatske kretao u relativno uskom rasponu između 3,0% i 3,2%.

Tablica 1. Udio bruto premije u bruto društvenom proizvodu Republike Hrvatske

	<i>mil. kn</i>				
Godina	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Bruto premija	4.072	4.334	4.531	5.099	5.579
BDP	137.604	141.579	152.519	162.909	176.429
Udio bruto premije u BDP-u	3,0%	3,1%	3,0%	3,1%	3,2%

Izvor: DZS; Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Usporedbe radi, prosječni udio bruto premije u BDP-u Europske unije je približno trostruko veći, što ukazuje na činjenicu da je hrvatska industrija osiguranja još u ranoj fazi razvoja sa znatnim potencijalom rasta osobito u segmentu životnih osiguranja.

U posljednjih nekoliko godina neživotna osiguranja, koja dominiraju hrvatskim tržištem osiguranja, bila su pod nepovoljnim utjecajem usporavanja rasta i restrukturiranja gospodarstva, koje je dovelo do brojnih stečajeva i likvidacija velikih trgovačkih društava osobito onih u vlasništvu Države.

S druge strane, potencijalni rizik prisutan kod životnih osiguranja je otkup polica životnih osiguranja nakon određenog vremena od strane osiguranika te neredovita uplata premija tj. neizvršavanje ugovornih obveza od strane osiguranika.

Brži razvoj industrije osiguranja u Hrvatskoj onemogućen je i posljedicama Domovinskog rata na gospodarstvo u cjelini, što je rezultiralo niskim raspoloživim dohotkom te, zasad, još uvijek niskom svijesti stanovništva o potrebi za različitim proizvodima osiguranja.

Iskustva ostalih zemalja srednje i istočne Europe pokazuju da će približavanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, u znatnoj mjeri porasti prosječna potrošnja stanovnika raznih proizvoda osiguranja, čemu bi trebali doprinijeti i stimulativni zakonski propisi.

3.1.2 Dobrovoljno mirovinsko osiguranje

Provedbom mirovinske reforme, čiji osnovni cilj je uspostavljanje dugoročno održivog mirovinskog sustava, započeta je tranzicija mirovinskog sustava Republike Hrvatske iz sustava generacijske solidarnosti u sustav individualne kapitalizirane štednje. Od početka 2002. godine započela je prijava članova (osoba u radnom odnosu) u obvezne mirovinske fondove.

Uz obvezne mirovinske fondove (drugi stup mirovinskog sustava) uvedena je i kategorija dobrovoljnih mirovinskih fondova (treći stup mirovinskog sustava), koji su tijekom 2003. godine intenzivnije započeli s prikupljanjem sredstava i kapitaliziranjem dobrovoljne štednje svojih članova s ciljem stvaranja dodatne mirovine.

CROATIA osiguranje, prateći reformu mirovinskog sustava, tijekom ove godine osnovalo je CROATIA osiguranje mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o. koje je javnosti ponudilo ulaganje u svoj prvi fond pod nazivom CROATIA OSIGURANJE dobrovoljni mirovinski fond.

Dobrovoljno mirovinsko osiguranje predstavlja sličan financijski proizvod klasičnim životnim osiguranjima. Uz porezne olakšice predviđene kao i za osiguranje života, atraktivnosti ovoj vrsti financijskog proizvoda dodatno pridonose i poticajna sredstva iz državnog proračuna, koja iznose 25% od uplaćenog doprinosa pojedinog člana fonda, ali najviše do uloga od 5.000 kn po članu fonda tijekom jedne kalendarske godine. Stoga, postoji realan rizik sporijeg od očekivanog rasta premije životnih osiguranja.

U sljedećoj tablici (Izvor: Agencija za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja – "HAGENA») dan je usporedni prikaz glavnih karakteristika životnog osiguranja i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja.

Tablica 2. Usporedba životnog osiguranja i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja

vrsta osiguranja	životno osiguranje	dobrovoljno mirovinsko osiguranje
štednja	nenamjenska	namjenska
vrijeme trajanja	dugoročno	dugoročno
ugovaratelj osiguranja i osiguranik	mogu biti različite osobe uz pismenu suglasnost	ista osoba i ne postoji druga mogućnost
prihvat u osiguranje	zdrave osobe u dobi od 14 do 65 godina	bez ograničenja
korisnik osiguranja	osoba koja je određena ugovorom	osoba koja je ostvarila pravo na mirovinu ili je određena ugovorom
mogućnost sklapanja više ugovora	DA	DA
dinamika uplate premije	mjesečno, kvartalno, polugodišnje, godišnje, jednokratno	mjesečno, kvartalno, polugodišnje, godišnje, jednokratno
porezne olakšice	do 12.600 kuna godišnje	do 12.600 kuna godišnje
državna poticajna sredstva	nema	1.250 kuna godišnje državnih poticajnih sredstava
dinamika isplate	jednokratno	mjesečno, uz maksimalno 30% jednokratno
trajanje isplate	istekom ugovora	doživotno ili na određen rok (minimalno pet godina)
visina isplate u slučaju smrti prije isteka ugovora	cijela osigurana svota + dotad pripisana dobit	uplaćeni iznos + poticajna sredstva + ostvareni prinos
visina akumuliranih sred. do početka isplate ovisi o:	uplaćenom iznosu i ostvarenoj dobiti	uplaćenom iznosu, drž. poticajima i ostvarenom prinosu na oboje
visina isplate osigurane svote ovisi o:	<ul style="list-style-type: none"> - zdravstvenom stanju - pristupnoj dobi - spolu - trajanju ugovora - rizičnim zanimanjima osigurane osobe 	<ul style="list-style-type: none"> - pristupnoj dobi - spolu - vrsti i obliku mirovine - trajanju zajamčenog razdoblja

Izvor: HAGENA

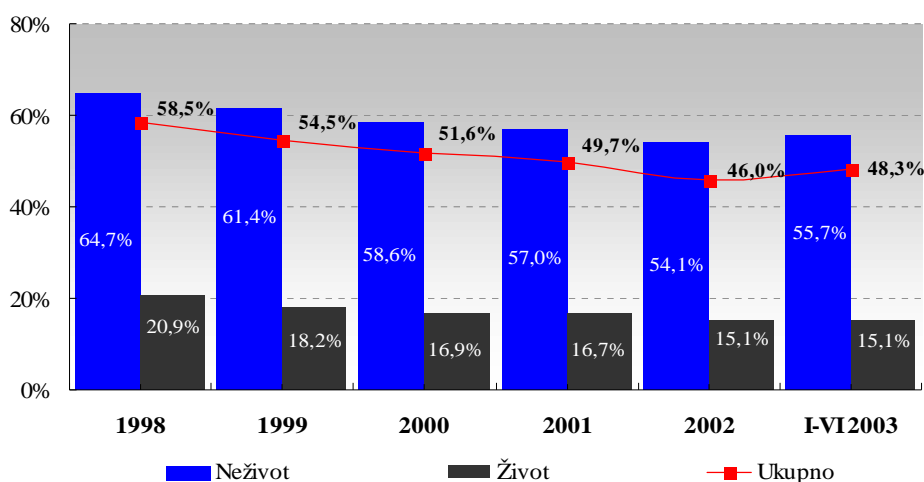
3.2 Rizik konkurencije

Na hrvatskom tržištu osiguranja uočljiv je trend konsolidacije osiguravajućih društava, pri čemu veća osiguravajuća društva preuzimaju manja (rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 12.12.2001. godine u sudski registar upisano je pripajanje društva Adria osiguranje d.d. i Slavonija osiguranje d.d. društvu GRAWE Hrvatska osiguravajuće d.d., rješenjem Trgovačkog suda u Splitu od 23.05.2001. godine u sudski registar upisano je pripajanje Mediteran osiguranja d.d. društvu Jadransko osiguranje d.d., rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci od 02.07.2001. godine u sudski registar upisano je pripajanje društva Kvarner osiguranje d.d. društvu Wiener Städtische osiguranje d.d.).

Svrha konsolidacije osiguravajućih društava je jačanje vlastite pozicije te postizanje većih konkurentskih prednosti. U postupku likvidacije su Alpina osiguranje d.d. i Poslodavac društvo za uzajamno osiguranje, a portfelj Poslodavca je 01.10.2002. godine prenesen na Sunce osiguranje d.d.

S obzirom na spomenuti proces konsolidacije na tržištu osiguranja i činjenicu da na hrvatskom tržištu aktivno djeluju ukupno 24 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, te da većina njih obavlja poslove više vrsta osiguranja, CROATIA osiguranje posluje u iznimno konkurentnom okruženju. U žestokoj tržišnoj utakmici od velike je važnosti da se svi sudionici striktno pridržavaju propisanih pravila, što nije uvijek slučaj. Posljedica ovakvih kretanja je smanjenje tržišnog udjela CROATIA osiguranja iako bruto premija CROATIA osiguranja bilježi stalan rast otprilike sukladno rastu bruto društvenog proizvoda u Republici Hrvatskoj. Tržišni udio CROATIA osiguranja na dan 30.06.2003. godine bio je na razini od 48,3%, što na tržištima osiguranja tranzicijskih zemalja predstavlja najveći udio jednog osiguravatelja koji je poslovao i prije demokratskih promjena u istočnoj Europi.

Grafički prikaz 1. Struktura tržišnog udjela CROATIA osiguranja u ukupnoj bruto premiji

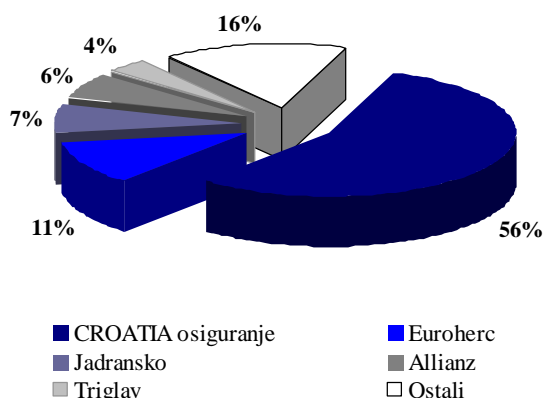
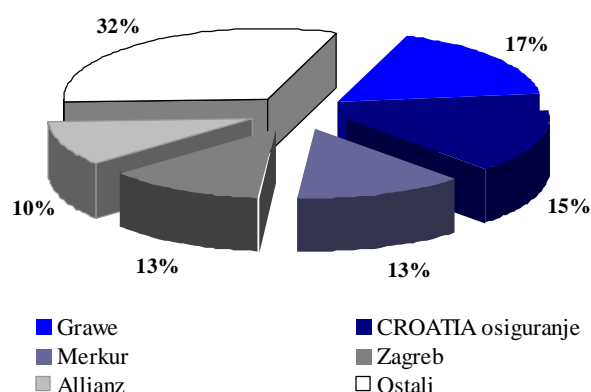
Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

U segmentu neživotnih osiguranja CROATIA osiguranje je uvjerljivi tržišni lider s natpolovičnim tržišnim udjelom od 55,7% na 30.06.2003. godine. Ovo predstavlja povećanje tržišnog udjela u segmentu neživotnih osiguranja u odnosu na 31.12.2002. godine, kada je taj tržišni udio iznosio 54,1%. Ovo ujedno ukazuje na činjenicu da je CROATIA osiguranje

uspjelo naći odgovor na promijenjene tržišne uvjete i povećalo svoj tržišni udio unatoč pooštrenim konkurentskim uvjetima poslovanja.

U segmentu životnih osiguranja CROATIA osiguranje zauzima drugo mjesto sa 15,1% tržišta na dan 30.06.2003. godine. U ovom segmentu CROATIA osiguranje pretendira na zauzimanje vodeće pozicije. Iz grafičkog prikaza br. 1 vidljivo je da je CROATIA osiguranje uspjelo stabilizirati svoj tržišni udio u ovom segmentu, te aktivnostima poduzetim u 2003. godini stvara realne pretpostavke za preuzimanje liderske pozicije u 2004. godini.

Grafički prikaz 2. Konkurenti CROATIA osiguranja na 30.06.2003. u segmentu životnih osiguranja

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Glavni konkurenti CROATIA osiguranja u segmentu životnih osiguranja su sljedeći (u zagradi iza imena pojedinog konkurenta prikazani su odnosni tržišni udjeli u 2002. godini): GRAWE osiguranje – trenutni lider na tržištu osiguranja (17,4%), Merkur (13,4%), Zagreb (12,5%) i Allianz (10,2%).

Tržišni udjeli ovih osiguravatelja koji u ukupnom tržištu sudjeluju s udjelima 10-17% osciliraju i bilježe pad tržišnog udjela u 2003. godini, što nedvojbeno govori da tek predstoji bitka glavnih tržišnih igrača za preuzimanje vodeće pozicije.

Glavni konkurenti CROATIA osiguranja u segmentu neživotnih osiguranja su (u zagradi iza imena pojedinog konkurenta prikazani su odnosni tržišni udjeli u 2002. godini): Euroherc osiguranje (11,3%), Jadransko (7,2%), Allianz (6,4%) i Triglav (3,5%).

CROATIA osiguranje ima jasnu koncepciju rasta putem koje će intenzivnim ulaganjima u proizvode, ljudske resurse i distribucijske kanale, uz snažnu promotivnu potporu usmjerenu ka mlađoj populaciji, u razdoblju od 3 godine preuzeti dominantnu poziciju na području osiguranja života.

3.3 Hrvatsko tržište vrijednosnih papira

Tržište vrijednosnih papira u Hrvatskoj znatno je manje, manje likvidno i bitno nestabilnije od etabliranih tržišta vrijednosnih papira, poput onih u SAD-u i Europskoj uniji. Na mali broj izdavatelja otpada nesrazmjerno velik postotak tržišne kapitalizacije i prometa, što rezultira povećanom volatilnošću cijena na hrvatskom tržištu vrijednosnih papira.

U prvih devet mjeseci 2003. godine ukupan promet vrijednosnim papirima na Zagrebačkoj burzi iznosio je 9.253 mil. kn. Redovan promet na Zagrebačkoj burzi u istom je razdoblju iznosio 1.578 mil. kn. U 2002. godini ukupan promet iznosio je 5.879 mil. kn i povećan je za 248,9% u odnosu na prethodnu godinu. U 2001. godini ukupan promet je iznosio 1.685 mil. kn, odnosno 15,3% manje u usporedbi s ostvarenim ukupnim prometom od 1.990 mil. kn u 2000. godini.

U 2002. godini dužnički su vrijednosni papiri dominirali trgovanjem na Zagrebačkoj burzi - 4.669 mil. kn ili 79,4% ukupno realiziranog prometa, odnosilo se na dužničke vrijednosne papire. U 2001. godini zabilježeno je smanjenje ukupnog prometa u odnosu na 2000. godinu, te se većina od ukupnog prometa odnosila na promet vlasničkim vrijednosnim papirima (975 mil. kn, dok je ukupan promet dužničkim vrijednosnim papirima iznosio 711 mil. kn).

Na Varaždinskoj burzi redovan promet u prvih devet mjeseci 2003. godine iznosio je 510 mil. kn. Uz redovan promet u istom je razdoblju na Varaždinskoj burzi ostvareno i 179 mil. kn na javnim dražbama za dionice iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju. Redovan promet na Varaždinskoj burzi iznosio je 1.364 mil. kn u 2002. godini, 1.057 mil. kn u 2001. godini te 410 mil. kn u 2000. godini.

3.4 Hrvatski pravni sustav i rizik promjene zakonskih propisa

Hrvatski pravni sustav

Nakon osamostaljenja, Republika Hrvatska i njen pravni sustav prešli su u cijelosti na tržišno gospodarstvo te je zakonodavstvo prihvatilo regulatorni okvir pravno modernih, uređenih i razvijenih europskih država. No, Republika Hrvatska još uvijek prolazi proces tranzicije te zasad ne postoji u cijelosti zaokružen pravni sustav koji bi, kao takva zaokružena cjelina, bio usporediv s pravnim sustavima najznačajnijih zapadnoeuropskih zemalja. Propisi koji uređuju područje trgovačkih društava, preuzimanja dioničkih društava, deviznog poslovanja, osiguranja, trgovine, obveznih odnosa, vlasništva, stečaja, tržišne utakmice, vrijednosnih papira, rada, zaštite potrošača, poreza, privatizacije, investicijskih fondova, naknade prijašnjim vlasnicima za oduzetu imovinu, uglavnom su doneseni u posljednjih nekoliko godina, te su još uvijek česte izmjene i dopune tih propisa ili donošenje potpuno novih. Zbog toga još uvijek ne postoji, u dovoljnoj mjeri, stabilna, poznata i relevantna sudska i upravna praksa, pa nije moguće u cijelosti isključiti slučajeve eventualne različite primjene i tumačenja propisa.

Dobar primjer za to je način obračuna zakonskih zateznih kamata. U sudskoj praksi pojavila su se različita tumačenja u primjeni Zakona o zateznim kamata (NN br. 28/96). S obzirom na različita tumačenja i primjenu navedenog Zakona obračun zateznih kamata trebao bi biti prihvaćen na način kako je to propisano Zakonom i mišljenjem Ministarstva financija – Uprave za bankarski i devizni sustav (Klasa 450-14/97-01701, Ur.broj: 513-11/97-2) u kojem

se ispravno navodi da se temeljem Zakona o zateznim kamata zatezne kamate koje se obračunavaju za razdoblje dulje od razdoblja za koje je stopa utvrđena (dulje od godinu dana) ne pripisuju glavnici iz prethodnog razdoblja. Taj stav u svom radu primjenjuju neka državna tijela (npr. Porezna uprava), ali ga primjerice ne primjenjuje Financijska agencija, pojedine hrvatske banke i druge financijske institucije već u prisilnim naplatama - ovrhama primjenjuju obračun zakonskih zateznih kamata po konformnoj metodi i za razdoblja dulja od jedne godine. Ova, zapravo, nezakonita praksa kod nekih dugotrajnih postupaka, pa i kod onih s relativno malim iznosom utuženja, ali npr. dugogodišnjim rentnim potraživanjima, rezultira isplata neosnovano velikih novčanih sredstava oštećenima. Iz navedenih razloga bilo bi nužno da sva državna tijela, financijske institucije, kao i osiguravajuća društva u praksi tumače i primjenjuju Zakon o zateznim kamata na pravilan način, kako ne bi dolazilo do poteškoća u poslovanju zbog isplata neosnovano visokih odšteta.

Uz to, poznata je činjenica o velikom broju neriješenih pravnih sporova u nadležnosti hrvatskih sudova, što također u velikoj mjeri doprinosi neefikasnosti u pružanju pravne zaštite poslovnim subjektima. Posljedica toga je da je pravni postupak pokrenut od strane pojedinog poslovnog subjekta vremenski zahtjevan, čak i u slučaju kada taj poslovni subjekt ima vrlo dobru pravnu poziciju u pravnom postupku.

Propisi koji uređuju industriju osiguranja u Hrvatskoj su Zakon o osiguranju i Zakon o posredovanju i zastupanju u osiguranju. Pročišćeni tekst Zakona o osiguranju (NN br. 46/97) obuhvaća Zakon o osiguranju (NN br. 90/94) te njegove prve izmjene i dopune (NN br. 20/97). Zakon je mijenjan i dopunjavan u još dva navrata tijekom 1999. i 2002. godine (NN br. 116/99 i 11/02).

Zakonom o posredovanju i zastupanju u osiguranju (NN br. 27/99) regulirani su poslovi posredovanja i zastupanja u osiguranju. Povećanje broja rizika koje pokrivaju osiguratelji, porast broja osiguratelja koji tržištu nude različite uvjete pokrića i različite premije osiguranja, stvaraju potrebu kod ugovaratelja osiguranja (osiguranika) da potraže pomoć i savjet posrednika u osiguranju koji će im pomoći u odabiru najpovoljnijeg rješenja. S druge strane, zastupnici u osiguranju obavljaju poslove sklapanja ugovora o osiguranju u ime i za račun osiguratelja.

Osim navedenih zakona, pravni okvir za područje osiguranja čine i sljedeći propisi:

- Uredba o određivanju imovine i osoba, te uvjetima pod kojima se mogu osigurati kod stranog osiguratelja (NN br. 137/1999)
- Odluka o utvrđivanju iznosa za naknadu štete po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti (NN br. 20/1998)
- Odluka o određivanju svota na koje se mora ugovoriti osiguranje putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja (NN br. 20/1998)
- Odluka o određivanju najnižih svota na koje se mora ugovoriti osiguranje zrakoplova od odgovornosti za štete trećim osobama pri uporabi zrakoplova (NN br. 72/1994)
- Odluka o utvrđivanju iznosa za naknadu štete po osnovi osiguranja vlasnika, odnosno korisnika brodice na motorni pogon od odgovornosti za štete nanese trećim osobama, (NN br. 20/1998)
- Pravilnik o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju (NN br. 55/1999)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju (NN br. 32/2000)

- Pravilnik o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova (NN br. 40/1996)
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za dobivanje ovlaštenja za obavljanje aktuarskih poslova (NN br. 10/2000)
- Zakon o obveznim odnosima.

Akti Direkcije za nadzor u odnosu na poslovanje društava za osiguranje:

- Mjerila za izračun matematičke pričuve životnih osiguranja
- Mjerila za pričuve šteta
- Mjerila za prijenosne premije
- Računovodstveni standard
- Razvrstavanje u skupine i vrste osiguranja
- Upitnik za kandidate za predsjednika ili člana uprave društva za osiguranje i društva za reosiguranje.

Ostalo

- Kodeks ponašanja u osiguranju.

Rizik promjene zakonske regulative

Rizik promjene zakonskih propisa i regulatornog okruženja prisutan je u svakoj industriji. Svaka promjena u pravilima tržišne utakmice ima određeni utjecaj na način poslovanja i financijski položaj sudionika na tržištu. Kako je navedeno, u posljednjih nekoliko godina u Republici Hrvatskoj donesen je veliki broj ključnih zakona te su još uvijek česte izmjene i dopune tih propisa ili donošenje potpuno novih propisa.

Dana 01. siječnja 2002. godine na snagu je stupio Zakon o porezu na premije osiguranja od automobilske odgovornosti (NN br. 107/01) kojim je bilo propisano plaćanje poreza na premije osiguranja od automobilske odgovornosti po stopi 15% od ugovorene premije osiguranja od automobilske odgovornosti. Isti je bio na snazi do 01. siječnja 2003. godine kada je na snagu stupio novi Zakon o porezu na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila (NN br. 150/02). Tim Zakonom je, uz već postojeći porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti, uvedeno i plaćanje poreza na premije kasko osiguranja cestovnih vozila. Stopa poreza iznosi 10% od ugovorene premije kasko osiguranja. Obzirom da uvođenje poreza poskupljuje osiguranje cestovnih vozila ono može negativno utjecati na premiju osiguranja, osobito kasko osiguranja koje je dobrovoljnog karaktera.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju (NN br. 94/01), čija je primjena započela 01. siječnja 2002. godine, osiguravajućim je društvima onemogućeno ugovaranje novih polica obveznog zdravstvenog osiguranja poslodavaca za naknadu troškova zbog ozljeda na radu i profesionalnih bolesti zaposlenika. Ujedno je Izmenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju (NN br. 149/02), u primjeni od 01. siječnja 2003. godine, potvrđeno da svi ugovori o osiguranju sklopljeni s osiguravajućim društvima za slučaj zaposleničkih ozljeda na radu ili nastanka profesionalnih bolesti (OZOP) prestaju vrijediti s 31. prosincem 2002. godine. Odnosno, od 01. siječnja 2003. godine svi poslodavci prestali su osiguravajućim društvima

plaćati premiju osiguranja, a cijeli portfelj vrijedan oko 300 mil. kn godišnje prešao je u Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Zakonom o porezu na dohodak (NN br. 127/00 i 152/02) i Pravilnikom o porezu na dohodak (NN br. 54/01 i 2/03 odnosno 140/03) propisano je da se uplaćene premije životnih osiguranja koje imaju obilježja štednje, dopunskog i privatnog zdravstvenog osiguranja te dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, počev od 01.07.2001. godine, mogu koristiti kao porezno priznati izdaci tj. kao porezna olakšica. Ovi izdaci mogu umanjiti poreznu osnovicu dohotka od nesamostalnog rada mjesečno maksimalno 1.050 kn odnosno godišnje 12.600 kn. Osiguravatelji su dužni prilikom isplate osigurane svote obračunati porez na propisani način kao porez po odbitku po stopi od 15% godišnje na iznos uplaćenih premija koje se bile porezno priznati izdatak te prirez. Mogućnost korištenja uplaćenih premija osiguranja kao porezno priznatog izdatka bitno je utjecala na interes za sklapanje polica osiguranja života. Vezano za spomenute propise treba istaknuti mogućnost da se tijekom vremena promijeni maksimalni iznos za koji se može umanjiti porezna osnovica odnosno da se promijeni porezna stopa po kojoj se obračunava porez po odbitku.

Usklađenje s regulativom Europske unije

Usluge osiguranja u Republici Hrvatskoj pravnim i fizičkim osobama mogu pružati društva za osiguranje koja imaju sjedište u Republici Hrvatskoj ili podružnice stranih društava za osiguranje registrirane u Republici Hrvatskoj. Iznimno, strana društva za osiguranje koja imaju sjedište u zemlji članici Svjetske trgovinske organizacije (WTO) mogu pružiti usluge osiguranja imovine i osoba od rizika za koje se u Republici Hrvatskoj ne provodi osiguranje, usluge osiguranja investicijskih radova koji se izvode u inozemstvu, kao i opreme za izvođenje tih radova, usluge osiguranja kredita stranih kreditora, usluge osiguranja imovine i osoba trgovačkih društava u vlasništvu domaćih osoba ili zajedničkom vlasništvu sa stranim osobama koja obavljaju gospodarsku djelatnost u inozemstvu ako je to predviđeno aktima o osnivanju društva, kao i osiguranje prekomorskih brodova i zrakoplova, te robe i odgovornosti prijevoznika u međunarodnom pomorskom, zračnom i kopnenom prijevozu. Navedene uvjete propisuje Vlada Republike Hrvatske, a oni su sukladni prihvaćenom Sporazumu o članstvu Republike Hrvatske u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Društva za osiguranje koja dobiju odobrenje za rad za obavljanje poslova osiguranja u Republici Hrvatskoj temeljem Zakona o osiguranju smatraju se domaćim društvima za osiguranje i posluju pod jednakim uvjetima neovisno o vlasničkoj strukturi te se sa stranim osiguravajućim društvima, nakon dobivanja dozvole za rad, u svakom pogledu postupa jednako kao s domaćim društvima.

Odobrenje za rad društvima za osiguranje izdaje Direkcija za nadzor društava za osiguranje. Oblici društava koja mogu obavljati poslove osiguranja su dioničko društvo za osiguranje, društvo za uzajamno osiguranje, vlastito društvo za osiguranje i javno društvo za osiguranje, kao i podružnica stranog društva za osiguranje. Navedeni oblici društava, odnosno podružnica stranih društava za osiguranje razlikuju se u pogledu poslova osiguranja koje mogu obavljati, kao i načinu njihova osnivanja. Vlastito društvo za osiguranje i društvo za uzajamno osiguranje ne mogu obavljati poslove reosiguranja. Društvo za osiguranje može se osnovati za obavljanje poslova životnih ili neživotnih osiguranja ili poslova reosiguranja. Trenutno u Republici Hrvatskoj sva društva osnovana za obavljanje poslova osiguranja su dionička društva. Zahtjevi za obavljanje poslova direktnog osiguranja usklađeni su s Direktivom Vijeća EU 73/239/EEC.

Pravila koja društva za osiguranje moraju primjenjivati u pogledu izrade financijskih izvješća propisana su Zakonom o računovodstvu, te Računovodstvenim standardima društava za osiguranje u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima i direktivama Europske unije. Shema bilance koja je propisana Zakonom o računovodstvu gotovo je istovjetna shemi bilance društava za osiguranje propisanoj u Direktivi Vijeća 91/674/EEC.

Osiguranje od automobilske odgovornosti je Zakonom o osiguranju propisano kao obvezno osiguranje. Odredbe o osiguranju od automobilske odgovornosti uglavnom su usklađene s Direktivama Vijeća 72/166/EEZ, 90/232/EEC i 90/619/EEZ. Četvrta Direktiva Vijeća o osiguranju motornih vozila 2000/26/EZ djelomično je ugrađena u pravne propise koji se odnose na osiguranje.

Proces pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji znači i obvezu prilagođavanja propisa o osiguranju europskim propisima, posljedica čega je i najavljena priprema novog zakona o osiguranju koji bi sadržavao sve značajke kvalitetnih i dugotrajnih propisa i bio bi preduvjet za određivanje strategije razvoja osigurateljne djelatnosti u Hrvatskoj. No, valja također istaknuti i da u ovom trenutku ne postoji radna ili stručna skupina koja bi radila na novom zakonu o osiguranju te nitko od ovlaštenih stručnjaka, vladinih organa ili zakonodavca ne može sa sigurnošću tvrditi u kojem pravcu će se kretati nacrt budućeg hrvatskog zakonodavstva u području osiguranja. Početak intenzivnijeg prilagođavanja i promjena zakonodavstva na području osiguranja seže u 1999. godinu kada su i donesene određene izmjene i dopune Zakona o osiguranju. U svakom slučaju, rad na donošenju harmoniziranog zakonodavstva s Europskom unijom je opsežan i zahtijeva međusobnu suradnju svih čimbenika: onih koji donose zakone i onih koji te zakone provode. Usklađivanje s europskim propisima je kontinuiran proces, jer se i u Europi stalno događaju promjene i usvajaju se nove direktive.

Općenito prevladava mišljenje da je u Republici Hrvatskoj zakonodavstvo u području osiguranja najvećim dijelom usklađeno s europskim direktivama te da nema potrebe za donošenjem strožih propisa od onih iz europske prakse. No, vrlo je korisno i preporučuje se suradnja s nadležnim organima postojećih članica. Naime, kada se određena država, pa tako i Republika Hrvatska nađe u postupku uključivanja u europske integracije ocjenjuju je druge države i međunarodne institucije (Međunarodni monetarni fond, Međunarodna banka za obnovu i razvoj, Međunarodno udruženje tijela za nadzor osiguravajućih društava). U svakom slučaju trebalo bi se doći do pozitivnih pomaka, a koji pomaci se odražavaju u povećanoj financijskoj snazi osiguravajućih društava, većem tržišnom usmjerenju osiguravajućih društava te većoj zaštiti osiguranika.

Od načelnih razmišljanja u kojem pravcu bi mogla ići promjena zakonodavstva, odnosno koja trenutna rješenja trpe određenu kritiku, mogu se istaknuti sljedeća:

- Zakon o obveznim odnosima je u smislu osiguranja pomalo staromodan zakon te još uvijek znatno više štiti osiguranika;
- valjalo bi razmisliti o smanjivanju diskrecionih prava Direkcije za nadzor odnosno propisati stroge kriterije;
- trenutno je Direkcija za nadzor ovisna o Vladi Republike Hrvatske, što će reći i o političkom utjecaju. Naime, direktora i Nadzorni odbor Direkcije za nadzor imenuje Vlada;
- određene odredbe morat će se promijeniti u smislu veće javnosti rada Direkcije za nadzor, jer Direkcija svoja izvješća jedino šalje Vladi Republike Hrvatske;

- u pravima država Europske unije ne postoji prethodna suglasnost Direkcije za nadzor na uvjete i cjenike osiguranja;
- ulaganje osiguravajućih društava u inozemstvo trenutno nije dopušteno, a navedeno je dopušteno u legislativi Europske unije;
- u Europi je liberalizirano tržište u odnosu na cijene i uvjete osiguranja auto odgovornosti, dok u Republici Hrvatskoj to nije slučaj. U Republici Hrvatskoj Zakon u određenom dijelu omogućava liberalizaciju premije u dijelu koji se odnosi na režijski dodatak, dok se visina funkcionalne premije utvrđuje na temelju suglasnosti Direkcije za nadzor. U takvoj situaciji gdje Zakon omogućava određenu liberalizaciju cijena, i ostavlja prostor tržišnoj utakmici, društva za osiguranje konstantno vrše pritisak na Direkciju za nadzor u smislu propisivanja i visine režijskog dodatka, kako bi se izbjegao i taj dio tržišne utakmice.

3.5 Privatizacija

Nakon nekoliko pokušaja privatizacije CROATIA osiguranja (zadnji je završio podnošenjem obvezujućih ponuda od strane njemačkog društva Allianz, koja je odbačena zbog preniske cijene, i Triglav osiguranja iz Slovenije, čije je ponuda odbačena zbog neriješenih vlasničkih odnosa), koncept traženja strateškog partnera za CROATIA osiguranje je napušten, te je koncept prijenosa dijela dionica Katoličkoj crkvi i privatizacije ostatka dionica putem burze, na domaćem tržištu kapitala, za sada, prihvaćen kao bolji.

Temeljem Ugovora između Republike Hrvatske i Svete Stoline o gospodarskim pitanjima (NN - Međunarodni ugovori br. 18/98) i Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN br. 92/96, 92/99, 80/02, 81/02), Republika Hrvatska se obvezala vratiti Katoličkoj crkvi imovinu koja joj je oduzeta u vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, a koju je moguće vratiti prema zakonskim odredbama, odnosno naći odgovarajuću zamjenu za dio dobara koji nije moguće vratiti.

Kako cjelokupnu oduzetu imovinu (nekretnine) nije moguće vratiti Crkvi, kao jedno od mogućih rješenja, prilikom provedbe spomenutih Ugovora i Zakona, nametnuo se prijenos dionica u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno Hrvatskog fonda za privatizaciju, Katoličkoj Crkvi. Tako je, jedan od načelnih prijedloga Vlade Republike Hrvatske, bio da se Katoličkoj Crkvi dodjele dionice određenog vrijednog i profitabilnog trgovačkog društva, kao što je CROATIA osiguranje.

Međutim, do današnjeg dana Vlada Republike Hrvatske još uvijek nije poslala Katoličkoj crkvi konkretnu niti formalnu ponudu za preuzimanje dionica CROATIA osiguranja, bilo u pogledu postotka, bilo u pogledu drugih uvjeta.

CROATIA osiguranje u potencijalnom prijenosu dijela dionica Katoličkoj crkvi, zapravo, predstavlja predmet transakcije te kao takvo nije uključeno u donošenje bilo kakve odluke o načinu privatizacije, tj. ovo je pitanje isključivo u domeni odlučivanja Vlade Republike Hrvatske kao većinskog vlasnika. S obzirom na činjenicu da tek predstoji formiranje nove Vlade Republike Hrvatske nepraktično bi bilo izvlačiti zaključke o mogućem tijeku privatizacije CROATIA osiguranja na tragu postupaka i planova dosadašnje Vlade Republike Hrvatske.

4 OSNOVNI PODACI O CROATIA OSIGURANJU

4.1 Povijest i razvoj

CROATIA osiguranje utemeljeno je 04. lipnja 1884. godine pod imenom CROATIA osiguravajuća zadruga. Utemeljeno je usvajanjem Osnova pravila Zagrebačke uzajamno-osiguravajuće zadruge protiv požara na sjednici gradskog zastupstva grada Zagreba. U vrijeme kada je Hrvatska u okviru Austro-Ugarske bila pod dominantnim utjecajem Hrvatskoj nesklonih političara i stranog kapitala, osnivanje CROATIA osiguranja potaknuto je upravo zaštitom hrvatskih nacionalnih interesa i željom da se spriječi odljev kapitala iz zemlje. Zadruga je svojom prvom zadaćom smatrala sudjelovanje u popularizaciji i ostvarenju samozaštite od požara kroz unapređenje mjera i sredstava protupožarne zaštite.

Razvijajući svoje poslovanje CROATIA osiguranje je 1896. godine osnovalo svoju podružnicu u Osijeku, koja je bila prva podružnica osnovana izvan Zagreba, a do 1905. godine proširila je svoje poslovanje na sve pokrajine bivše Austro-Ugarske izvan njemačkog i mađarskog govornog područja.

Godine 1905. u sklopu jedinstvene Zadruge, osnovana je skupina osiguranja života, a 1907. godine CROATIA osiguranje uvodi i osiguranje od provalne krađe, transportno osiguranje, osiguranje od nezgode, osiguranje zakonske dužnosti jamstva, osiguranje stoke i osiguranje usjeva od štete zbog tuče.

U to vrijeme CROATIA osiguranje je odredilo da 2% čistog tehničkog rezultata pripadne svake godine gradu Zagrebu u znak zahvalnosti za pruženu pomoć prilikom osnivanja i proširenja poslovanja Zadruge. Naglašeno je da se ta odredba nikada ne smije i ne može brisati iz pravila Zadruge. Gradsko zastupstvo Zagreba je, pak, sa svoje strane jednoglasno zaključilo da se CROATIA osiguranje u svom pečatu, tiskanicama i oznakama može trajno služiti grbom slobodnog i kraljevskog glavnog Grada Zagreba. Tako je i bilo sve do 1946. godine.

Tijekom svog postojanja CROATIA osiguranje je svjedočilo brojnim povijesnim i socijalnim krizama. Od svog osnutka promijenilo je čak pet država, poslovalo je na različitom geografskom području, ostajalo je bez imovine, mijenjalo ime i ustrojstvo, no unatoč tome je opstalo i cijelo vrijeme uspješno posluje održavajući veliki ugled i udio na tržištu.

Osamostaljenjem Republike Hrvatske, CROATIA osiguranje 26. lipnja 1990. godine postaje dioničko društvo u većinskom državnom vlasništvu.

1992. godine utemeljeno je osiguravajuće društvo CROATIA osiguranje d.d. u Bosni i Hercegovini sa sjedištem u Mostaru kao samostalno društvo u većinskom vlasništvu CROATIA osiguranja. Ovo društvo održava tradiciju i kontinuitet poslovanja CROATIA osiguranja na području Bosne i Hercegovine i spada među najveća i najuglednija osiguravajuća društva u toj zemlji. Danas se sjedište tog društva nalazi u Ljubuškom.

Pretvaranjem potraživanja u dionice i zamjenom dionica, 1996. godine CROATIA osiguranje steklo je većinsko vlasništvo nad CROATIA Lloydom d.d., jedinim društvom u Republici Hrvatskoj specijaliziranim za poslove reosiguranja. CROATIA Lloyd je tijekom proteklih 30 godina nezaobilazna veza između domaćeg i međunarodnog tržišta reosiguranja.

S početkom provedbe mirovinske reforme u Republici Hrvatskoj, 2001. godine CROATIA osiguranje ulazi na tržište obveznih mirovinskih fondova osnivanjem mirovinskog fonda s Privrednom bankom Zagreb d.d. Zajednički mirovinski fond, kojim upravlja PBZ CROATIA osiguranje d.d. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom, treći je po veličini i najuspješniji mirovinski fond u Hrvatskoj mjereno ostvarenim prinosom za svoje članove (u razdoblju I-IX 2003. godine ostvareni prinos iznosio je 5,26% - Izvor: HAGENA).

U 2003. godini CROATIA osiguranje intenzivno djeluje na proširenju područja i djelatnosti poslovanja te osniva CROATIA osiguranje mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o., čime se uključuje i u treći stup mirovinske reforme, kupuje i dokapitalizira Milenijum osiguranje a.d., jedno od manjih osiguravajućih društava u Srbiji i Crnoj Gori, potpisuje s Vardar osiguranjem d.d. iz Makedonije predugovor o osnivanju društva za životna osiguranja u toj zemlji, radi potrebne pripreme za osnivanje osiguravajućeg društva na Kosovu, čime dodatno širi svoje poslovanje u regiju.

Danas je CROATIA osiguranje najveće osiguravajuće društvo u Republici Hrvatskoj koje pruža sve skupine osiguravateljskih zaštita. Vodeći svoje poslovanje na temeljima tradicije i povjerenja, sa stručnim i educiranim kadrovima, brзом i efikasnom procjenom, likvidacijom i isplatom šteta, CROATIA osiguranje zauzima mjesto institucije od potpunog povjerenja svojih osiguranika. Sve navedeno jamstvo je sigurnosti osiguranika CROATIA osiguranja zbog čega polica CROATIA osiguranja predstavlja svojevrsan statusni simbol.

4.2 Vizija, misija i strategija

Vizija

Želimo da nas naši osiguranici doživljavaju ne samo kao stručno i efikasno društvo koje preuzima njihove rizike, već i kao partnera koji će znati anticipirati njihove potrebe, ponuditi im još bolju uslugu i učiniti onaj dodatni napor koji stvara čvrstu i trajnu vezu nastalu po slobodnom izboru, a naši dioničari kao instituciju koja znanjem i predanošću čuva povjerenju joj vrijednost i odgovara na ukazano povjerenje.

Misija

Poslujući u izuzetno zahtjevnim uvjetima tranzicijskog tržišta moramo postaviti čvrste temelje kako bismo zadržali leadersku poziciju. Strategijom troškovnog vodstva razvijat ćemo i plasirati nove proizvode na tržište s ciljem ostvarenja konkurentske prednosti. Implementacijom najsuvremenijih poslovnih metoda i trajnim ulaganjem u znanje i vještine svojih djelatnika, održat ćemo korak s rastućom konkurencijom koja dolazi iz zemalja s visokom razinom kulture osiguranja, a zahvaljujući odličnim financijskim rezultatima nastaviti ćemo akvizicije na susjednim tržištima i postati liderom u regiji.

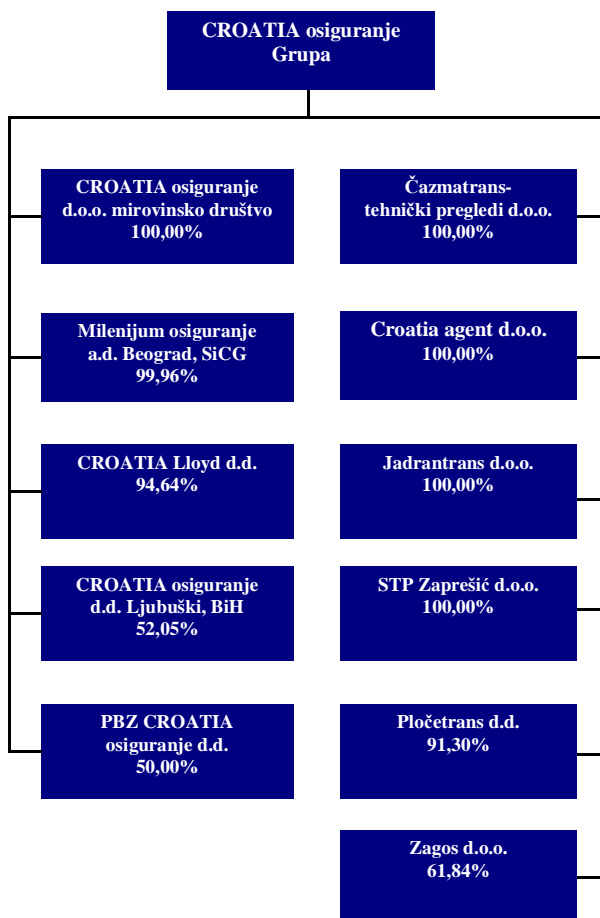
Strategija

S ciljem maksimiziranja efikasnosti poslovanja nastaviti ćemo podizati kvalitetu usluge za osiguranike i dobiti za dioničare. Konsolidirati ćemo unutarnju organizaciju, prilagoditi je potrebama ostvarenja zacrtanih planova, uvesti model korporativnih klijenata, centralizirati pojedine poslovne funkcije, redizajnirati informatičku infrastrukturu, te stabilizirati tržišni udio na razini 45-50%.

4.3 Struktura Grupe CROATIA osiguranja

CROATIA osiguranje je glavno društvo u Grupi CROATIA osiguranja, koju u užem smislu, pored CROATIA osiguranja, čine tri društva čija je osnovna djelatnost osiguranje ili reosiguranje, te dva društva za upravljanje mirovinskim fondovima.

Grafički prikaz 3. Struktura Grupe CROATIA osiguranja

Izvor: CROATIA osiguranje

CROATIA Lloyd d.d., Zagreb, je društvo koje više od 30 godina uspješno posluje kao jedino profesionalno reosigurateljno društvo u Hrvatskoj, te uspješno povezuje domaće i međunarodno tržište osiguranja i reosiguranja. Društvo pruža reosiguravateljno pokrivenje za sve vrste rizika, a imovinski i transportni rizici su okosnica poslovanja.

U 2002. godini CROATIA Lloyd d.d. ostvario je dobit nakon oporezivanja u iznosu od 8,2 mil. kn, što daje prinos od 7% na vlastiti kapital. Dividenda po dionici za 2002. godinu iznosila je 52,00 kn, a CROATIA osiguranju je isplaćena dividenda u ukupnom iznosu od 7,1 mil. kn.

Financijska snaga i stabilnost CROATIA Lloyd d.d. vidljiva je iz sljedećih podataka na dan 31.12.2002. godine: ukupna imovina iznosila je 574,4 mil. kn, ukupni prihod 158,0 mil. kn, a temeljni kapital uvećan za pričuve i zadržanu dobit 194,9 mil. kn.

CROATIA osiguranje d.d., Ljubuški, BiH, je na 31.12.2002. godine bilo drugo najveće osiguravajuće društvo u Bosni i Hercegovini mjereno po zaračunatoj premiji, a prvo mjereno po vlastitom kapitalu, aktivni i tehničkim pričuvama. Financijski magazin u BiH "Prizma" proglasio je CROATIA osiguranje d.d. Ljubuški za najbolje društvo za osiguranje u BiH u 2002. godini. Na dan 31.12.2002. godine ukupna imovina Društva iznosila je 243,7 mil. kn, ukupni prihod 104,9 mil. kn, dok je dobit za 2002. godinu iznosila 8,7 mil. kn.

CROATIA osiguranje d.d. Ljubuški ima u svom potpunom ili većinskom vlasništvu nekoliko društava čija djelatnost je najvećim dijelom vezana za osiguranje od automobilske odgovornosti: Crotehna d.o.o. Ljubuški (100%-tni udio u vlasništvu), Croatia Remont d.o.o. Čapljina (69,7%), Croatia Hercegovina auto d.o.o. Mostar (66,4%), Croatia Vitez d.o.o. Vitez (80,5%) i Croatia Servis d.o.o. Novi Travnik (100%).

Milenijum osiguranje a.d., Beograd, Srbija i Crna Gora, jedno je od manjih društava za osiguranje koje posluje na području Srbije. Većinski udio u vlasništvu Milenijum osiguranja a.d. CROATIA osiguranje je steklo početkom 2003. godine kupnjom dionica. Ubrzo po stjecanju dionica izvršena je i dokapitalizacija kako bi Milenijum osiguranje a.d., pored osiguranja od automobilske odgovornosti, moglo obavljati i poslove drugih skupina osiguranja osobito osiguranja imovine i života.

Na dan 31.12.2002. godine ukupna imovina Društva iznosila je 19,1 mil. kn, ukupni prihod 6,2 mil. kn, dok je dobit za 2002. godinu bila minimalna (9.000 kn).

PBZ CROATIA osiguranje d.d. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom, Zagreb, upravlja zajedničkim mirovinskim fondom CROATIA osiguranja i Privredne banke Zagreb d.d. Riječ je o najuspješnijem obveznom mirovinskom fondu u Hrvatskoj koji je treći po veličini s preko 174 tisuće članova (Izvor: HAGENA).

Na dan 31.12.2002. godine ukupna imovina Društva iznosila je 51,2 mil. kn, a ukupni prihod 13,6 mil. kn. Društvo je 2002. godinu završilo s gubitkom od 2,7 mil. kn. Nakon početnog, očekivanog, gubitka u poslovanju, Društvo je već s rujnom 2003. godine ostvarilo dobit.

CROATIA osiguranje mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o., Zagreb, najnoviji je član Grupe CROATIA osiguranja. Društvo upravlja CROATIA OSIGURANJE dobrovoljnim mirovinskim fondom, koji je dobio odobrenje za rad 28.08.2003. godine Rješenjem Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja UP/I 034-04/03-01/02. Osnovan je kao fond otvorene naravi koji nudi dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje prema Zakonu o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Cilj CROATIA osiguranja mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom je članovima fonda očuvati vrijednost uloga i ostvariti primjerenu stopu prinosa na njihovu imovinu kako bi im se osigurala sredstva za isplatu uvećanih mirovina.

Pored udjela u vlasništvu u gore spomenutim društvima, CROATIA osiguranje ima većinske udjele u vlasništvu još nekoliko društava u Republici Hrvatskoj, koja, međutim, nemaju velik obujam poslovanja pa nisu ovdje posebno ni prikazana - Jadrantrans d.o.o. Knin, Stanica za tehnički pregled Zaprešić d.o.o. Zaprešić, CROATIA agent d.o.o. Zagreb, Pločetrans d.d. Ploče, Zagorski d.o.o. Zabok i Čazmatrans – tehnički pregledi d.o.o. Čazma. Riječ je o društvima koja u svom vlasništvu imaju stanice za tehnički pregled vozila i/ili obavljaju djelatnost tehničkih pregleda vozila na stanicama, odnosno o agencijama za zastupanje u osiguranju.

Tablica 3. Vrijednosti ulaganja u društva koja čine Grupu CROATIA osiguranja na dan 30.09.2003. godine

tis. kn

R. br.	Naziv društva	Vrijednost ulaganja	Udio u tem. kapitalu
1	CROATIA osiguranje mirovinsko društvo d.o.o. Zagreb	15.000	100,00%
2	Milenijum osiguranje a.d. Beograd	21.528	99,96%
3	CROATIA Lloyd d.d. Zagreb	109.839	94,64%
4	CROATIA osiguranje d.d. Ljubuški	10.630	52,05%
5	PBZ CROATIA osiguranje d.d. Zagreb	28.000	50,00%
6	ČAZMATRANS – tehnički pregledi d.o.o. Čazma	120	100,00%
7	CROATIA agent d.o.o. Zagreb	100	100,00%
8	Jadrantrans d.o.o. Knin	1.153	100,00%
9	STP Zaprešić d.o.o. Zaprešić	8.418	100,00%
10	Pločetrans d.d. Ploče	5.110	91,30%
11	Zagos d.o.o. Zabok	62	61,84%
UKUPNO		199.960	

Izvor: CROATIA osiguranje

CROATIA osiguranje planira u predstojećem razdoblju osnovati novo dioničko društvo pod tvrtkom CROATIA zdravstveno osiguranje d.d. koje će preuzeti i obavljati poslove privatnog zdravstvenog osiguranja. Temeljni kapital novog društva iznositi će 6 mil. kn, a izdvajanjem poslova privatnog zdravstvenog osiguranja u posebno društvo želi se istaknuti važnost koju CROATIA osiguranje daje ovoj vrsti osiguranja za koju se očekuje da će u budućnosti, zajedno sa životnim osiguranjima, imati najdinamičniji rast.

Isto tako, CROATIA osiguranje planira osnovati i društvo za upravljanje investicijskim fondovima s temeljnim kapitalom od 1 mil. kn te na taj način dodatno proširiti postojeću paletu osigurateljnih i investicijskih proizvoda koje pruža svojim osiguranicima.

Statusni podaci o članicama Grupe CROATIA osiguranja

CROATIA Lloyd d.d., Zagreb

Registarski sud: Trgovački sud u Zagrebu

Sjedište: Zagreb, Miramarska 22

Temeljni kapital: 116.060.800,00 kn podijeljen na 145.076 redovnih dionica na ime, svaka u nominalnoj vrijednosti od 800,00 kn.

CROATIA osiguranje drži 137.299 dionica što čini 94,64% temeljnog kapitala.

Uprava: Robert Stude, predsjednik i Marija Brstilo, član

Nadzorni odbor: Branimir Zekan, predsjednik Nadzornog odbora, Franko Burmas, zamjenik predsjednika, dr. Vladimir Veselica, dr. Rikard Štajner, dr. sc. Marijan Ćurković, Zoran Zaninović i mr. sc. Ivan Modrić.

CROATIA osiguranje d.d., Ljubuški, BiH

Registarski sud: Viši sud u Mostaru, BiH

U sudski registar Višeg suda u Mostaru CROATIA osiguranje d.d. Ljubuški, BiH upisano je 06. studenog 1992. godine pod brojem U/I-1046/92.

Sjedište: Ljubuški, Nikole Kordića bb, BiH

Temeljni kapital je na dan 31. prosinca 2002. iznosio 5.275.200,00 KM i podijeljen je na 30.144 dionica, svaka nominalne vrijednosti 175,00 KM. CROATIA osiguranje imatelj je 15.690 dionica odnosno drži 52,05% temeljnog kapitala. Ostali dioničari su pravne i fizičke osobe s područja BiH.

Nadzorni odbor ima 5 članova od koji je jedan iz redova zaposlenih. Od strane CROATIA osiguranja u Nadzornom odboru su Branimir Zekan, Mato Margetić i mr. sc. Danko Špoljarić. Uprava ima jednog člana - direktora. Direktor je Zlatan Luburić.

CROATIA osiguranje mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o., Zagreb

Registarski sud: Trgovački sud u Zagrebu

Sjedište: Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 13

Temeljni kapital: 15.000.000,00 kn

Osnivač/jedini član: CROATIA osiguranje d.d.

Uprava: Veronika Šapina-Pezelj, direktor

Nadzorni odbor: Željko Jukić, predsjednik, Dubravka Vidović, zamjenik predsjednika, Alen Šepec, član.

Milenijum osiguranje a.d., Beograd, Srbija i Crna Gora

Registarski sud: Trgovački sud Beograd, Srbija i Crna Gora

Sjedište: Beograd, Toše Jovanovića 11, Srbija i Crna Gora

Temeljni kapital: 176.513.590,00 dinara

CROATIA osiguranje ukupno drži 211.892 dionice što predstavlja 99,96% temeljnog kapitala društva.

Temeljem odobrenja Direkcije za nadzor od 12. veljače 2003. godine, Uprava je donijela odluku o kupnji 99,63% temeljnog kapitala ili 61.892 dionica Milenijum osiguranje a.d. za ukupan iznos od EUR 1.700.000. Kupoprodajni ugovori potpisani su 05. ožujka 2003. godine.

Temeljem odredbe članka 18. Statuta CROATIA osiguranja, Uprava je na svojoj sjednici od 02. travnja 2003. godine donijela Odluku o dokapitalizaciji dioničkog društva Milenijum osiguranje a.d., a tu je Odluku donijela i Skupština Milenijum osiguranja a.d., i to povećanjem temeljnog kapitala izdavanjem VII emisije dionica, 150.000 dionica nominale 500 dinara, serije "H" s kontrolnim brojevima 000001-150000 (redovne akcije na ime). Ukupan iznos dokapitalizacije bio je 75.000.000,00 dinara odnosno USD 1.305.605,75.

Upravni odbor: Pero Bekić, predsjednik, Dragutin Klobučar, Kazimir Tucaković, Veljko Knežević, Ilija Crnomarković (član kojeg biraju zaposlenici).

Nadzorni odbor: mr. sc. Ivan Modrić, Predrag Šulejić, Stamenka Milović (član kojeg biraju zaposlenici).

PBZ CROATIA osiguranje d.d., Zagreb

Registarski sud: Trgovački sud u Zagrebu

Sjedište: Zagreb, Ulica kralja Držislava 5

Temeljni kapital: 56.000.000,00 kn

Temeljni kapital podijeljen je na 56.000 redovnih dionica, od čega 40.000 redovnih dionica, prve emisije serije "A" koje glase na ime, svaka nominalne vrijednosti 1.000,00 kn, ukupne nominalne vrijednosti 40.000.000,00 kn, kontrolnih brojeva od 00001 do uključivo 40000 i 16.000 redovnih dionica, druge emisije serije "B" koje glase na ime, svaka nominalne vrijednosti 1.000,00 kn, ukupne nominalne vrijednosti 16.000.000,00 kn, kontrolnih brojeva od 00001 do uključivo 16000. Svaka dionica daje pravo na jedan glas na Skupštini Društva, pravo na dividendu i druga prava sukladno odredbama Statuta i zakona. CROATIA osiguranje drži 50% temeljnog kapitala društva, odnosno 28.000 redovnih dionica na ime.

Uprava: Dubravko Štimac, predsjednik i Vanja Njavro, član.

Nadzorni odbor: Mirjana Rašeta, predsjednik, Ivan Sladonja, zamjenik predsjednika i Ivanka Pejić, član.

CROATIA agent d.o.o., Zagreb

Registarski sud: Trgovački sud u Zagrebu

Sjedište: Zagreb, Cankareva 7

Temeljni kapital: 100.000,00 kn

Osnivač/jedini član: CROATIA osiguranje d.d.

Uprava: Zlatko Milaković, direktor.

Stanica za tehnički pregled Zaprešić d.o.o., Zaprešić

Registarski sud: Trgovački sud u Zagrebu

Sjedište: Zaprešić, Maršala Tita 76/A

Temeljni kapital: 8.418.000,00 kn

Osnivač/jedini član: CROATIA osiguranje d.d.

Uprava: Vesnica Biruš, direktor.

Pločetrans d.d., Ploče

Registarski sud: Trgovački sud u Dubrovniku

Sjedište: Ploče, Neretvanskih gusara 7

Temeljni kapital: 7.200.000,00 kn

Osnivač/jedini član: CROATIA osiguranje d.d.

Uprava: Ivo Karamatić, član uprave, direktor

Nadzorni odbor: Zdravko Petrović, predsjednik, Vanja Dragičević, zamjenik predsjednika, Nanad Pehnec, član.

Čazmatrans - tehnički pregledi d.o.o., Čazma

Registarski sud: Trgovački sud u Bjelovaru
Sjedište: Čazma, M. Novačića 10
Temeljni kapital: 120.000,00 kn
Osnivač/jedini član: CROATIA osiguranje d.d.
Uprava: Jovo Vujčić, direktor.

Jadrantrans d.o.o., Knin

Registarski sud: Trgovački sud u Splitu
Sjedište: Knin, Vedro polje bb
Temeljni kapital: 3.838.000,00 kn
Osnivač/jedini član: CROATIA osiguranje d.d.
Uprava: Robert Gugo, član uprave, direktor.

Zagos d.o.o., Zabok

Registarski sud: Trgovački sud u Zagrebu
Sjedište: Zabok, Matije Gupca 13
Temeljni kapital: 100.000,00 kn
Osnivač/jedini član: CROATIA osiguranje d.d.
Uprava: Miljenka Laljak, direktor
Nadzorni odbor: Ivan Jurina, predsjednik, Boris Vrbanović, zamjenik predsjednika i Dražen Mak, član.

4.4 Vlasnička struktura na dan 30.09.2003. godine

Ukupan broj dioničara na dan 30.09.2003. godine bio je 3.179. Od tog broja, 922 su vlasnici redovnih dionica CROATIA osiguranja, a 2.257 je povlaštenih dioničara CROATIA osiguranja. Broj dionica u vlasništvu stranih osoba je 2.315, što čini 0,73% temeljnog kapitala CROATIA osiguranja.

Hrvatski fond za privatizaciju, kao najveći dioničar, ima, na dan 30.09.2003. godine, ukupno 257.032 dionica CROATIA osiguranja (256.956 redovnih dionica i 76 povlaštenih dionica) ili 81,2% vlasništva.

Tablica 4. Vlasnička struktura redovnih dionica na dan 30.09.2003. godine

R. br.	Dioničar	Broj dionica	Udio u tem. kapitalu	Glasačka prava
1.	Hrvatski fond za privatizaciju	256.956	81,23%	84,63%
2.	CROATIA Lloyd d.d.	12.714	4,02%	0,00%
3.	Hrvatska poštanska banka d.d.	2.329	0,74%	0,77%
4.	Kraš d.d.	1.400	0,44%	0,46%
5.	Auto hrvatska d.d.	1.004	0,32%	0,33%
6.	Kapitalni fond d.d.	889	0,28%	0,29%
7.	Dioki d.d.	734	0,23%	0,24%
8.	Komercijalna banka Zagreb d.d. u stečaju	700	0,22%	0,23%
9.	Tankerkomerc d.d.	666	0,21%	0,22%
10.	Filipović Marijan	624	0,20%	0,21%
11.	Ostali	29.582	9,35%	9,74%
Ukupno		307.598	97,23%	97,12%

Izvor: CROATIA osiguranje, Središnja depozitarna agencija

Niti jedan od navedenih dioničara ne posjeduje povlaštene dionice, osim Hrvatskog fonda za privatizaciju koji posjeduje 76 povlaštenih dionica.

Tablica 5. Vlasnička struktura povlaštenih dionica na dan 30.09.2003. godine

R. br.	Dioničar	Broj dionica	Udio u tem. kapitalu	Glasačka prava
1.	Nuić Ivica	276	0,09%	0,09%
2.	Rinčić Zdenko	230	0,07%	0,08%
3.	Grilec Tomislav	201	0,06%	0,07%
4.	Palić Viktor	189	0,06%	0,06%
5.	Pivac Neven	118	0,04%	0,04%
6.	Hrenović Milan	101	0,03%	0,03%
7.	Popović Vlado	101	0,03%	0,03%
8.	Crnić Mladen	99	0,03%	0,03%
9.	Horvat Ljiljana	81	0,03%	0,03%
10.	Politeo Toni	80	0,03%	0,03%
11.	Ostali	7.274	2,30%	2,40%
Ukupno		8.750	2,77%	2,88%

Izvor: CROATIA osiguranje, Središnja depozitarna agencija

5 SAŽETAK STATUTA

Statut CROATIA osiguranja u potpunosti je u skladu s pozitivnim zakonima i propisima Republike Hrvatske. Statut je usvojen na Glavnoj skupštini CROATIA osiguranja od 18. prosinca 2002. godine. Sukladno odredbi članka 4. Odluke o izmjenama Statuta CROATIA osiguranja usvojenog na Glavnoj skupštini od 18. prosinca 2002. godine, Nadzorni odbor Društva je na svojoj 16. sjednici održanoj dana 19. prosinca 2002. godine utvrdio potpuni tekst Statuta CROATIA osiguranja, a javni bilježnik potvrdio je dana 20. prosinca 2002. godine navedeni potpuni tekst Statuta.

Tekst koji slijedi predstavlja sažetak određenih podataka o temeljnom kapitalu CROATIA osiguranja i o određenim odredbama Statuta CROATIA osiguranja. Cilj je ovog sažetka dati bitne podatke o temeljnom kapitalu i pravima koja proizlaze iz dionica, ali mu nije svrha biti potpunim. Cjelovite obavijesti i podaci mogu se dobiti jedino uvidom u Statut CROATIA osiguranja i hrvatsko pravo koje je na snazi na dan izdanja ovog Prospekta.

Tvrtka

CROATIA osiguranje d.d.

Predmet poslovanja

Predmet poslovanja CROATIA osiguranja čine sljedeće djelatnosti:

- § djelatnost životnih osiguranja
- § djelatnost neživotnih osiguranja
- § djelatnost financiranja i upravljanja imovinom
- § poslovi informatičke podrške poslovanja
- § trgovina motornim vozilima i motociklima; održavanje i popravak motornih vozila i motocikala
- § trgovina na veliko i posredovanje u trgovini
- § prateće djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti iz prethodnih točaka.

Temeljni kapital i dionice

Temeljni kapital CROATIA osiguranja iznosi 442.887.200,00 kuna.

Temeljni je kapital podijeljen na 316.348 dionica nominalne vrijednosti 1.400,00 kuna:

§ 307.598 je redovnih dionica na ime oznake CROS-R-A

§ 8.750 je povlaštenih dionica na ime oznake CROS-P-A.

Svaka dionica daje pravo na jedan glas.

Povlaštene dionice imateljima daju prava na:

- § revalorizaciju vrijednosti dionica u skladu sa zakonskim propisima
- § isplatu dividende u visini 8% godišnje na revaloriziranu vrijednost dionice, za godinu u kojoj je ostvaren odgovarajući dobitak
- § kumulativnu isplatu dividendi ukoliko ostvareni rezultat CROATIA osiguranja omogući isplatu više dividende za sve dioničare od dividende iz prethodne alineje, kao i za godine u kojima se zbog nedovoljnog dobitka ne može ispuniti obveza.

Odlukom Glavne skupštine o izdavanju dionica novih emisija utvrđuju se vrste i rodovi dionica prema sadržaju prava koje daju (redovne, povlaštene) i prema tome na koga glase (na donositelja ili na ime).

Organi CROATIA osiguranja

Organi CROATIA osiguranja su Uprava, Nadzorni odbor i Glavna skupština. Uprava se sastoji od najmanje dva, a najviše pet članova od kojih je jedan predsjednik Uprave. Nadzorni odbor ima sedam članova. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine. Osnovna funkcija Nadzornog odbora je nadzor nad radom Uprave odnosno nadziranje vođenja poslova.

Glavna skupština

Glavnu skupštinu CROATIA osiguranja čine svi imatelji dionica s pravom glasa.

Nadležnost Glavne skupštine:

- § donosi Statut te odlučuje o izmjenama i dopunama Statuta,
- § imenuje i razrješava članove Nadzornog odbora,
- § odlučuje o raspodjeli i upotrebi dobiti,
- § odlučuje o povećanju i smanjenju temeljnog kapitala,
- § usvaja godišnja financijska izvješća
- § odlučuje o davanju razrješnica Upravi i članovima Nadzornog odbora,
- § imenuje revizore,
- § odlučuje o statusnim promjenama,
- § odlučuje o prestanku rada Društva,
- § odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa zakonom i Statutom.

Glavnu skupštinu u pravilu saziva Uprava, a Nadzorni odbor samo kada ocijeni da je to potrebno radi dobrobiti CROATIA osiguranja. Glavna skupština donosi odluke većinom danih glasova i to javnim glasovanjem.

Uprava

Uprava vodi sve poslove Društva zajednički te donosi odluke većinom glasova. U situaciji kada su glasovi pri odlučivanju jednako podijeljeni, odlučujući je glas predsjednika Uprave. Broj članova Uprave svojom odlukom određuje Nadzorni odbor. Članovi Uprave mogu biti imenovani ako ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o osiguranju i uvjete propisane odlukom Nadzornog odbora. Nadzorni odbor može imenovanje članova Uprave obaviti temeljem javnog natječaja.

Društvo zastupaju zajedno dva člana Uprave. Nadzorni odbor sklapa ugovor sa svakim članom Uprave. Tim se ugovorom uređuju prava i obveze članova Uprave, uključivo i prava iz radnog odnosa i eventualno pravo sudjelovanja u dobiti CROATIA osiguranja.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor ima sedam članova. Pet članova Nadzornog odbora bira Glavna skupština. Jednog člana Nadzornog odbora imenuje Hrvatski fond za privatizaciju i to mu ovlaštenje pripada tako dugo dok ima najmanje 25% temeljnog kapitala CROATIA osiguranja. Jednog člana Nadzornog odbora imenuje radničko vijeće CROATIA osiguranja odnosno zaposlenici

na neposrednim i tajnim izborima na način propisan za izbor radničkog vijeća i to im pravo pripada dok su ispunjeni uvjeti iz članka 158.a. Zakona o radu¹.

Nadzorni odbor obavlja osobito ove poslove:

- § imenovanje i opoziv predsjednika i članova Uprave,
- § nadziranje vođenja poslova Društva,
- § po potrebi saziva Glavnu skupštinu,
- § podnosi Glavnoj skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru,
- § sudjeluje u utvrđivanju godišnjeg obračuna,
- § zastupa Društvo prema Upravi,
- § daje suglasnost na odluke Uprave kad je to propisano zakonom ili Statutom,
- § mijenja i dopunjuje odredbe Statuta na temelju odluke Glavne skupštine Društva u mjeri u kojoj je to redakcijske prirode,
- § djeluje kao drugostupanjski organ u pogledu svih pitanja u kojima se mora osigurati dvostupanjsko postupanje i u kojima se kao prvostupanjski organ pojavljuje Uprava,
- § donosi Poslovnik o svom radu, ako utvrdi da je to svrhovito,
- § imenuje i razrješuje članove svojih komisija u svrhu pripreme odluka koje donosi Nadzorni odbor i nadzire njihovo provođenje,
- § obavlja druge zadaće koje su mu izrijeком povjerene zakonom ili Statutom,
- § sklapa ugovore s Upravom.

Nadzorni odbor daje suglasnost u pogledu sljedećih poslovnih odluka, odnosno akata Uprave:

- § otuđivanje i opterećivanje nekretnina, poduzeća CROATIA osiguranja ili njegovog bitnog dijela,
- § osnivanje, stjecanje ili raspolaganje udjelima odnosno dionicama u drugim trgovačkim društvima,
- § povećanje ili smanjenje temeljnog kapitala u društvima-kćerima, te imenovanje i opoziv članova njihovih organa,
- § sklapanje pravnih poslova čija vrijednost premašuje petnaest posto (15%) temeljnog kapitala društva ili koji se sklapaju na razdoblje duže od pet godina, a premašuju okvir redovitih komercijalnih ugovora,
- § osnivanja i prestanka podružnica CROATIA osiguranja.

Odluke Nadzornog odbora donose se većinom od ukupnog broja članova. Rad Nadzornog odbora detaljnije se uređuje poslovníkom.

¹ Trenutno Nadzorni odbor CROATIA osiguranja ima šest članova, jer radničko vijeće nije imenovalo svog predstavnika u Nadzornom odboru. Izbori za predstavnika radnika u Nadzornom odboru provest će se tijekom prosinca 2003. godine.

6 INDUSTRIJA OSIGURANJA U REPUBLICI HRVATSKOJ

6.1 Općenito o hrvatskom tržištu osiguranja

Društvo za osiguranje u Republici Hrvatskoj može obavljati ili poslove životnih osiguranja ili poslove neživotnih osiguranja ili poslove reosiguranja.

Poslovi životnih osiguranja dijele se na:

- § osiguranje života i
- § rentna osiguranja,

a poslovi neživotnih osiguranja dijele se na 18 skupina osiguranja:

- § osiguranje od nezgode,
- § zdravstveno osiguranje,
- § osiguranje cestovnih vozila – kasko,
- § osiguranje tračnih vozila – kasko,
- § osiguranje zračnih letjelica – kasko,
- § osiguranje pomorskog, riječnog i jezerskoga kaska,
- § osiguranje robe u prijevozu,
- § osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti,
- § ostala osiguranja imovine,
- § osiguranje od automobilske odgovornosti,
- § osiguranje od odgovornosti u zračnom prometu,
- § osiguranje od odgovornosti brodara,
- § ostala osiguranja odgovornosti,
- § osiguranje kredita,
- § osiguranje jamstva,
- § osiguranje različitih financijskih gubitaka,
- § osiguranje pravne zaštite, te
- § osiguranje turističkih usluga.

Poslovi reosiguranja – društvo za osiguranje obvezno je višak rizika koji prelazi njegovu sposobnost nošenja rizika za vlastiti račun podmiriti reosiguranjem kod društava koja obavljaju poslove aktivnih reosiguranja u zemlji ili u inozemstvu.

Od 1991. godine broj osiguravajućih društava u Hrvatskoj u stalnom je porastu. U Hrvatskoj trenutačno (prosinac 2003. godine) aktivno djeluje ukupno 25 društava za osiguranje i reosiguranje. Životnim osiguranjem bave se 4 društva, 7 društava obavlja poslove neživotnih osiguranja, dok se 13 društava bavi i poslovima životnih i neživotnih osiguranja. Poslovima reosiguranja bavi se jedno društvo – CROATIA Lloyd d.d.

U Hrvatskoj trenutno djeluju sljedeća društva za osiguranje i reosiguranje:

1. Addenda osiguranje d.d.	13. Generali životno osiguranje d.d.
2. Allianz osiguranje d.d.	14. GRAWE Hrvatska d.d.
3. Atlas osiguranje d.d.	15. Osiguranje Helios d.d.
4. Aurum osiguravajuće društvo d.d.	16. HOK -osiguranje d.d.
5. Basler osiguranje d.d.	17. Jadransko osiguranje d.d.
6. Basler životno osiguranje d.d.	18. Kvarner Wiener Städtische osiguranje d.d.
7. Cosmopolitan Life d.d. za osiguranje	19. Libertas osiguranje d.d.
8. CROATIA osiguranje d.d.	20. Merkur osiguranje d.d.
9. CROATIA Lloyd d.d. za reosiguranje	21. Sunce osiguranje d.d.
10. Euroherc osiguranje d.d.	22. Triglav osiguranje d.d.
11. Euroherc životno osiguranje d.d.	23. UNIQA osiguranje d.d.
12. Generali osiguranje d.d.	24. Veritas osiguranje d.d.
	25. Osiguranje Zagreb d.d.

Pored društava za osiguranje na hrvatskom tržištu osiguranja značajnu ulogu imaju trgovačka društva, kao i fizičke osobe koje obavljaju poslove pribave osiguranja, bilo da na tržištu nastupaju u ime i za račun društava za osiguranje (zastupnici u osiguranju) ili u ime i za račun osiguranika (posrednici u osiguranju). Te poslove obavljaju 152 pravne osobe, 11 društava za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju i 141 fizička osoba koje u sklopu obrta obavljaju poslove zastupanja u osiguranju.

Sva društva za osiguranje i reosiguranje su dionička društva, a vlasnici su im pravne i fizičke osobe iz Hrvatske, a nekima i iz inozemstva. Dok je CROATIA osiguranje, kao najveći hrvatski osiguratelj, u pretežnom državnom vlasništvu, ostali osiguratelji su u privatnom vlasništvu. CROATIA osiguranje je u trenutku izdavanja ovog Prospekta jedino društvo za osiguranje u Republici Hrvatskoj koje ima dionice uvrštene na organiziranom tržištu kapitala.

U pogledu zastupljenosti društava s obzirom na njihovu vlasničku strukturu, udio društava u većinskom vlasništvu stranih osiguravajućih društava ili drugih financijskih organizacija u ukupnom portfelju osiguranja (bruto premiji) za sada ne prelazi 25%, dok udio tih društava u provedbi životnih osiguranja iznosi 54%. Društva u većinskom vlasništvu stranih osoba su Addenda osiguranje, Allianz osiguranje, Basler životno i neživotno osiguranje, Generali životno i neživotno osiguranje, Cosmopolitan Life, GRAWE osiguranje, Helios osiguranje, Kvarner Wiener Städtische osiguranje, Merkur osiguranje, Triglav osiguranje i UNIQA osiguranje.

Nastavno se daje pregled broja društava za osiguranje i reosiguranje prema vlasništvu i strukturi provođenja poslova osiguranja i reosiguranja za razdoblje od 1998. do 2002. godine.

Tablica 6. Broj društava za osiguranje i reosiguranje prema vlasništvu i strukturi provođenja poslova osiguranja i reosiguranja

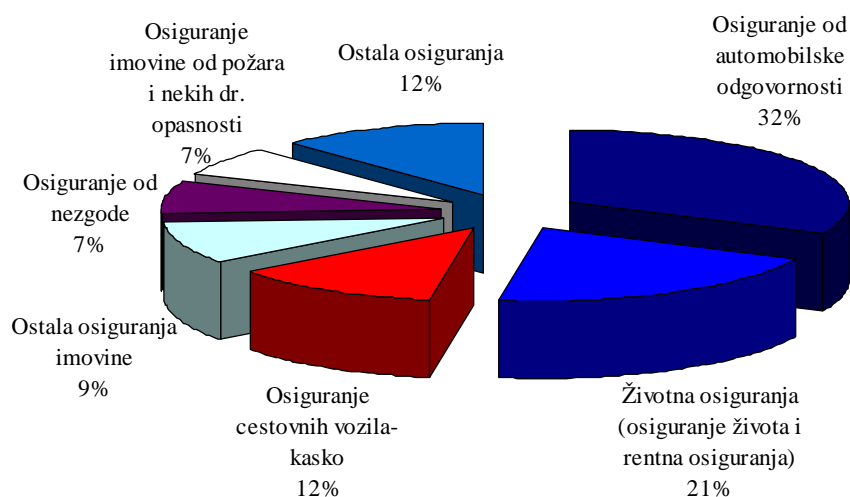
	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
ŽIVOTNA OSIGURANJA	2	4	2	3	4
<i>s domaćim kapitalom</i>	2	2	2	2	2
<i>s većinskim stranim kapitalom</i>	-	2	-	1	2
NEŽIVOTNA OSIGURANJA	6	6	9	8	6
<i>s domaćim kapitalom</i>	6	6	7	6	4
<i>s većinskim stranim kapitalom</i>	-	-	2	2	2
SLOŽENO*	14	15	15	13	13
<i>s domaćim kapitalom</i>	11	9	6	6	6
<i>s većinskim stranim kapitalom</i>	3	6	9	7	7
REOSIGURANJE	1	1	1	1	1
<i>s domaćim kapitalom</i>	1	1	1	1	1
<i>s većinskim stranim kapitalom</i>	-	-	-	-	-
UKUPNO	23	26	27	25	24
<i>s domaćim kapitalom</i>	20	20	16	15	13
<i>s većinskim stranim kapitalom</i>	3	6	11	10	11

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

* Društvo za osiguranje provodi i životno i neživotno osiguranje

U nastavku je dan pregled zaračunate bruto premije po skupinama osiguranja u 2002. godini.

Grafički prikaz 4. Pregled zaračunate bruto premije po skupinama osiguranja u 2002. godini

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

6.2 Pregled razvoja hrvatskog tržišta osiguranja

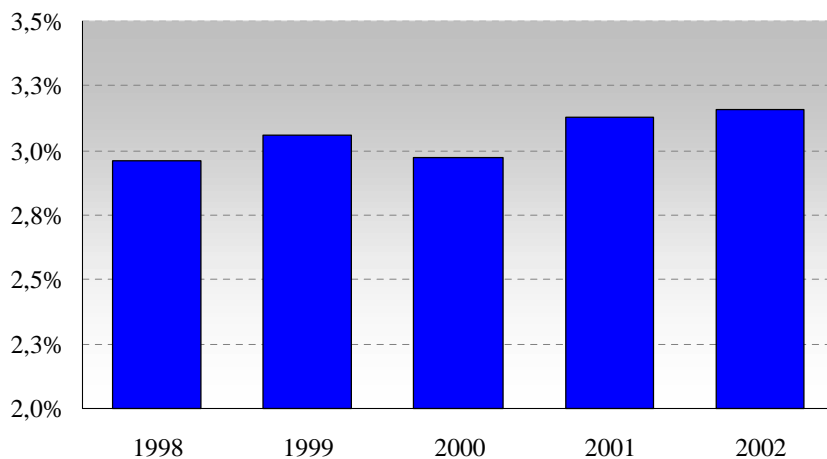
Tablica 7. Pregled zaračunate bruto premije po skupinama osiguranja u razdoblju 1998. – 2002. godine

<i>mil .kn</i>							
R. br.	Skupina osiguranja	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	Pros. st. rasta
1	Osiguranje od nezgode	281,7	312,4	331,0	363,0	398,8	9,1%
2	Zdravstveno osiguranje	273,3	289,5	285,3	324,6	173,0	-10,8%
3	Osig. cestovnih vozila-kasko	320,4	386,4	466,0	574,1	682,6	20,8%
4	Osig. tračnih vozila-kasko	1,1	0,8	1,3	1,2	0,8	-7,7%
5	Osig. zračnih letjelica-kasko	23,7	27,2	28,8	38,3	37,6	12,2%
6	Osig. pomorskog, riječnog i jezerskog kaska	124,0	118,0	103,4	121,2	120,0	-0,8%
7	Osig. robe u prijevozu	50,7	51,6	58,0	63,3	72,1	9,2%
8	Osig. imovine od požara i nekih dr. opasnosti	350,3	377,0	356,2	370,4	372,7	1,6%
9	Ostala osig. imovine	451,1	431,9	430,3	445,1	528,8	4,1%
10	Osig. od automobilske odgovornosti	1465,1	1486,1	1542,3	1668,4	1779,5	5,0%
11	Osig. od odgovornosti u zračnom prometu	0,5	0,5	0,4	0,7	2,5	49,5%
12	Osig. od odgovornosti brodara	30,6	35,8	29,8	29,3	31,0	0,3%
13	Ostala osig. od odgovornosti	77,1	99,2	92,6	107,6	136,3	15,3%
14	Osig. potraživanja (kredita)	26,0	26,6	31,4	48,8	53,8	19,9%
15	Osiguranje jamstva	0,3	0,5	0,6	1,0	1,1	38,4%
16	Osig. različitih fin. gubitaka	5,3	7,2	12,9	15,0	34,1	59,3%
17	Osig. pravne zaštite						
18	Osig. turističkih usluga	0,3	0,8	1,1	1,3	1,8	56,5%
	UKUPNO (neživotna osiguranja, skupine 1-18)	3481,4	3651,5	3771,4	4173,5	4426,4	6,2%
19	Životna osiguranja (osiguranje života i rentna osiguranja)	582,2	684,8	759,2	925,2	1152,4	18,6%
	UKUPNO	4063,7	4336,3	4530,6	5098,7	5578,8	8,2%

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Razvojem djelatnosti osiguranja proteklih godina ostvaren je ponovni rast udjela ove djelatnosti u ukupnom bruto društvenom proizvodu, koji je realno veći za 5,2% u 2002. godini u odnosu na 2001. godinu, te sada iznosi 3,2%. U promatranom razdoblju ukupna bruto premija hrvatskog tržišta osiguranja rasla je godišnje prosječno po stopi od 8,2%.

Grafički prikaz 5. Udio zaračunate bruto premije u BDP-u Republike Hrvatske u razdoblju 1998. - 2002. godine

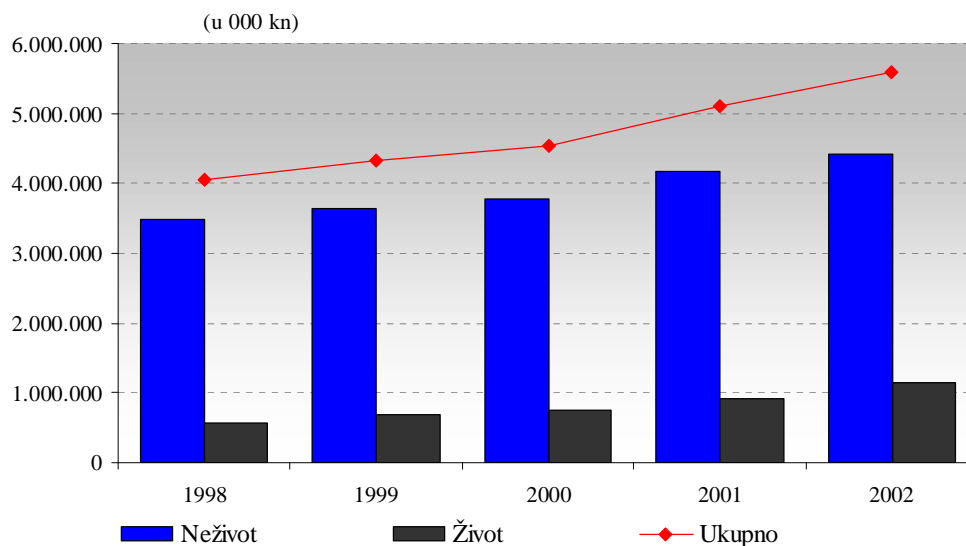

Izvor: DZS; Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Zaračunata bruto premija po stanovniku Republike Hrvatske u 2002. godini iznosila je 1.256 kn, dok je u 2001. godini iznosila 1.153 kn.

Sljedeći grafički prikaz sadrži pregled strukture zaračunate bruto premije u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 1998. do 2002. godine.

Grafički prikaz 6. Struktura zaračunate bruto premije u Republici Hrvatskoj u razdoblju 1998. – 2002. godine

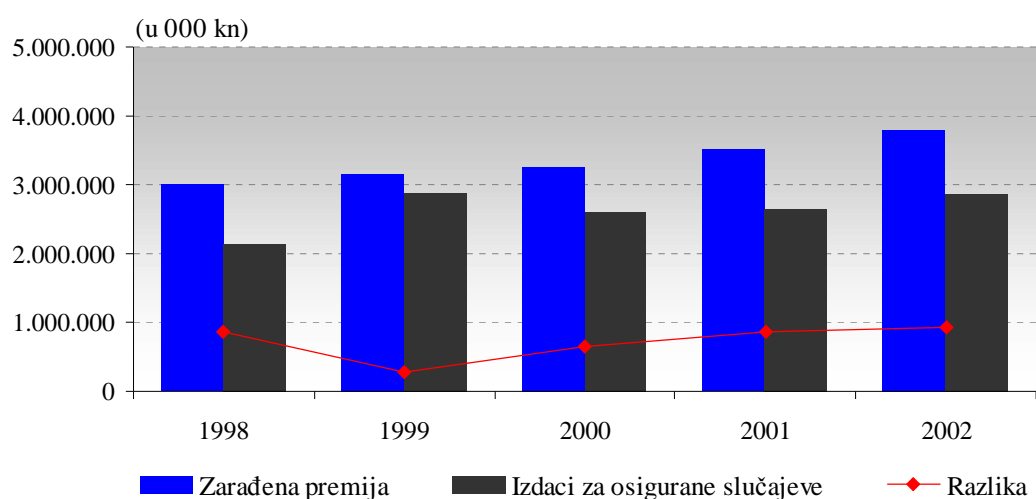

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Na ovakva pozitivna kretanja, pored veće poslovne aktivnosti društava za osiguranje, utjecale su i mjere ekonomske politike, kako u dijelu stabilnosti cijena i tečaja domaće valute, tako i u pogledu poticajnih mjera u smislu davanja poreznih olakšica kod zaključivanja polica životnih osiguranja i dopunskog i privatnog zdravstvenog osiguranja.

Ukupne štete, odnosno ukupni izdaci za osigurane slučajeve u poslovima neživotnih osiguranja, u 2002. godini iznosile su 2.859,5 mil. kn i za 7,9% su više od ukupnih šteta ostvarenih u 2001. godini koje su iznosile 2.650,7 mil. kn. U 2000. godini ukupne štete iznosile su 2.607,8 mil. kn što predstavlja smanjenje od 9,7% u odnosu na 2.886,5 mil. kn iskazanih ukupnih šteta u 1999. godini. U 1998. godini ukupne štete, odnosno izdaci za osigurane slučajeve kod neživotnih osiguranja, manje su za 25,9% i iznosile su 2.138,0 mil. kn.

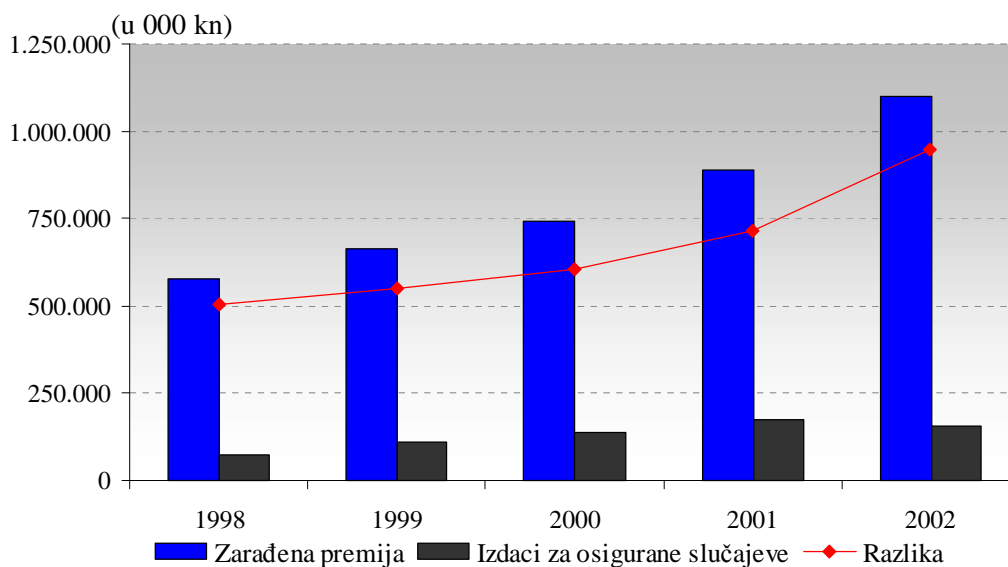
Grafički prikaz 7. Zarađena premija (neto zaračunata premija) i izdaci za osigurane slučajeve kod neživotnih osiguranja u razdoblje 1998. – 2002. godine

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Ukupni izdaci za osigurane slučajeve kod životnih osiguranja u 2002. godini iznosili su 154,0 mil. kn i za 11,8% su manji od 174,6 mil. kn ukupnih izdataka iskazanih u 2001. godini. U 2000. godini ukupne štete bile su manje za 20,1% i iznosile su 139,5 mil. kn, dok su navedeni izdaci u 1999. godini iznosili 111,9 mil. kn, što je za 54,8% više u odnosu na 72,3 mil. kn ukupnih izdataka iskazanih u 1998. godini.

Grafički prikaz 8. Zarađena premija (neto zaračunata premija) i izdaci za osigurane slučajeve kod životnih osiguranja u razdoblju 1998. – 2002. godine

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Na ukupan razvoj i stabilnost tržišta osiguranja, pored dogradnje zakonskih propisa, utjecale su i poduzete mjere u svezi kapitalnog jačanja društava kao i integracijski procesi kod povezivanja društava radi zajedničkog nastupa na tržištu, prvenstveno onih društava s relativno malim udjelima u ukupnom portfelju osiguranja, čime je, ne samo ojačana kapitalna vrijednost društava, već su riješeni i tekući problemi u poslovanju određenog broja društava, koja zbog nedovoljnog jamstvenog kapitala ili drugih teškoća u poslovanju nisu bila u mogućnosti dugoročno odgovoriti obvezama po osnovi zaključenih ugovora o osiguranju. Pri tome je u 2001. godini izvršeno preuzimanje društva Slavonija osiguranje i društva Adria osiguranje od strane društva GRAWE Hrvatska, zatim pripajanje društva Mediteran osiguranje društvu Jadransko osiguranje, povezivanje društava Wiener Städtische i Kvarner osiguranje koja su nastavila s poslovanjem kao jedno društvo pod nazivom Kvarner Wiener Städtische osiguranje, te preuzimanje portfelja društva Poslodavac od strane društva Sunce osiguranje.

Društva za osiguranje i njihovi osiguranici zaštićeni su:

- sredstvima jamstvenog kapitala, koja služe za održavanje solventnosti društva i osiguranje financijske stabilnosti odnosno kao jamstvo za podmirenje svih preuzetih obveza iz ugovora o osiguranju,
- sredstvima tehničkih pričuva, koje se formiraju iz zaračunate premije osiguranja, a čija je osnovna namjena pokriće obveza iz ugovora o osiguranju te
- reosiguranjem, kojim se dio rizika prenosi na reosiguratelje u zemlji i inozemstvu.

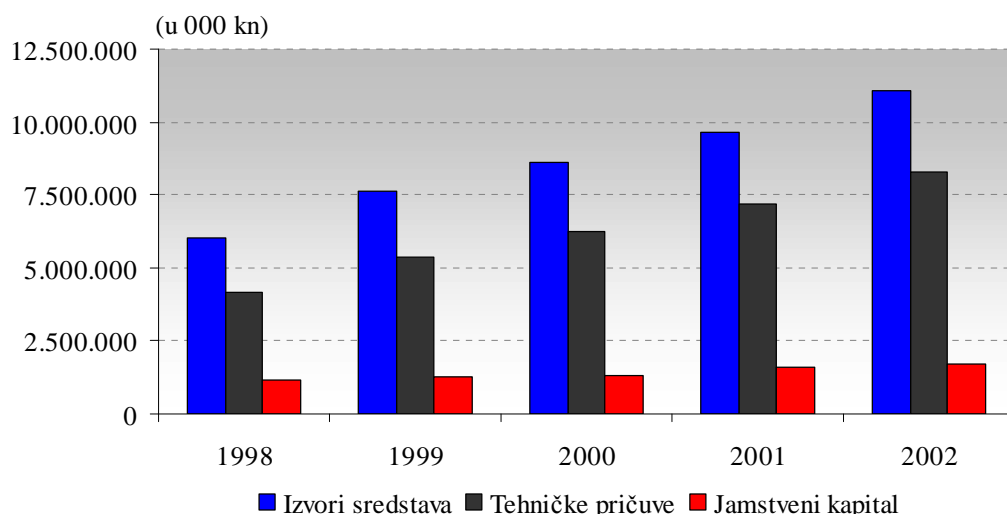
Jamstveni kapital čine temeljni kapital, pričuve sigurnosti i druge pričuve, zadržana dobit i dio dobiti tekuće godine koji se predviđa za raspored u temeljni kapital, pričuve i zadržanu dobit, umanjeno za ostvareni gubitak iz poslovanja, za upisani a neuplaćeni temeljni kapital, za vlastite dionice, te za nematerijalnu imovinu. Sredstva jamstvenog kapitala moraju se održavati na određenoj propisanoj minimalnoj razini.

Jamstveni kapital hrvatskih osiguravatelja se iz godine u godinu povećava. U 2002. godini jamstveni kapital je iznosio 1,7 mlrd. kn ili 15,4% ukupnih izvora sredstava. U 2001. godini udio jamstvenog kapitala u ukupnim izvorima sredstava iznosio je 16,3%, u 2000. godini 15,3%, u 1999. godini 16,7%, te u 1998. godini 19,0%.

Tehničke pričuve čine prijenosne premije, pričuve za štete, matematička pričuva osiguranja života, rezerviranje za povrate premija ovisne i neovisne o rezultatu, zakonski propisano rezerviranje za kolebanje šteta, te ostala osigurateljno-tehnička i neosigurateljno-tehnička rezerviranja.

Tehničke pričuve hrvatskih osiguratelja iznosile su skoro 8,3 mlrd. kn u 2002. godini ili 74,5% ukupnih izvora sredstava. U 2001. godini udio tehničkih pričuva u ukupnim izvorima sredstava iznosio je 74,3%, u 2000. godini 72,6%, u 1999. godini 70,2%, a u 1998. godini 68,7%.

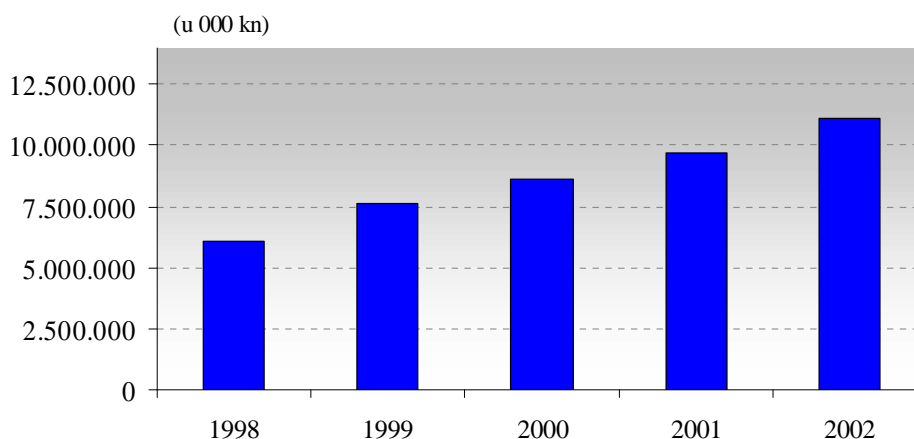
Grafički prikaz 9. Pregled ukupnih izvora sredstava, tehničkih pričuva i jamstvenog kapitala u razdoblju 1998. – 2002. godine

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

U razdoblju od 1998. do 2002. godine ukupna imovina osiguratelja je gotovo udvostručena. U 2002. godini ista je iznosila 11,1 mlrd. kn te je povećana za 1,4 mlrd. kn ili za 16,5% u odnosu na 2001. godinu. U 2000. godini ukupna imovina iznosila je 8,6 mlrd. kn, u 1999. godini 7,6 mlrd. kn, a u 1998. godini 6,0 mlrd. kn.

Grafički prikaz 10. Pregled ukupne imovine društava za osiguranje za razdoblje 1998. – 2002. godine

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Hrvatsko tržište osiguranja karakterizira još uvijek i koncentracija osigurateljnog portfelja u manjem broju društava, tako da je pet najvećih društava za osiguranje po bruto premiji sudjelovalo na tržištu osiguranja u prvom polugodištu 2003. godine sa 76,3%, a deset najvećih društava sa 91,4%.

Dolazak stranih investitora na domaće tržište osiguranja utjecao je na razvoj djelatnosti osiguranja u Hrvatskoj, na rast konkurentnosti hrvatskih osiguravajućih društava, kao i na povećanje kvalitete i raznovrsnosti proizvoda i usluga osiguranja.

Visoke stope premijskog rasta naročito u segmentu životnih osiguranja i razvoj proizvoda osiguranja nastavak su višegodišnjeg trenda koji se pozitivno odražava na strukturu portfelja hrvatskih osiguratelja. Ovakvom dinamikom razvoja Hrvatska se svrstava među vodeće zemlje u regiji, ali prema tržištu osiguranja u SAD i Europskoj uniji hrvatsko tržište osiguranja je još uvijek u velikoj mjeri nerazvijeno.

S očekivanim gospodarskim oporavkom Hrvatske u narednim godinama očekuje se i daljnje jačanje svih oblika osiguranja, što će rezultirati rastom cjelokupnog domaćeg tržišta osiguranja. Očekuje se da će osiguranje motornih vozila i imovine i u srednjoročnom razdoblju ostati glavni nositelji rasta segmenta neživotnih osiguranja, što je rezultat, između ostalog, i velikog broja novokupljenih vozila. Isto tako, predviđa se da će segment životnih osiguranja i nadalje rasti većom dinamikom od segmenta neživotnih osiguranja.

Proces globalizacije tržišta te uključivanje Hrvatske u europske i svjetske integracije nameće potrebu daljnjeg približavanja svjetskim standardima i propisima, ponajprije propisima Europske unije, pa se tako očekuje donošenje novog Zakona o osiguranju čije će odredbe u velikoj mjeri biti usklađene sa zakonodavstvom Europske unije.

6.3 Pregled hrvatskog tržišta osiguranja u razdoblju I-VI 2003. godine

Nakon ostvarenja relativno nižih stopa rasta u 2000. godini u odnosu na prethodno razdoblje hrvatsko tržište osiguranja ponovno bilježi brži trend razvoja ove djelatnosti tijekom 2001. i 2002. godine koji se nastavlja i u 2003. godini. U 2003. godini nastavljen je i višegodišnji trend promjene strukture portfelja hrvatskih osiguratelja, koja polako, ali sigurno, postaje sve više nalik strukturi portfelja razvijenih europskih tržišta.

Ukupna bruto premija osiguravatelja u prvom polugodištu 2003. godine iznosila je 3,3 mlrd. kn ili 8,9% više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Rast premije osiguranja prvenstveno je rezultat snažnog rasta premije u segmentu životnog osiguranja od 19,2%, koji je sudjelovao s 18,3% u ukupnoj bruto premiji hrvatskih osiguravatelja u prvom polugodištu 2003. godine. Snažan rast premije u segmentu životnih osiguranja potaknut je poticajnim mjerama u smislu davanja poreznih olakšica kod zaključivanja polica životnog osiguranja i dopunskog zdravstvenog osiguranja (u primjeni od 01. srpnja 2001. godine).

Premije neživotnih osiguranja u prvom polugodištu 2003. godine porasle su za 6,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. U promatranom razdoblju u ukupnoj bruto premiji osiguranja premija neživotnih osiguranja sudjelovala je s 81,7%, a u istom prošlogodišnjem razdoblju - 83,3%. Kod neživotnih osiguranja porasla je premija osiguranja automobilske odgovornosti za 8,9%, premija osiguranja auto-kaska za 9,5%, osiguranja od nezgode za 17,3%, osiguranja imovine od požara i nekih drugih opasnosti za 5,0% i ostalih osiguranja imovine za 3,3%, a značajan pad od 43,5% zabilježila su zdravstvena osiguranja zbog gubitka obveznog osiguranja poslodavca za slučaj ozljeda na radu i profesionalnih bolesti zaposlenika (OZOP). Ova vrsta osiguranja prešla je s 01.01.2002. godine u nadležnost Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

U sljedećoj tablici dan je pregled zaračunatih bruto premija za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2002. odnosno 2003. godine.

Tablica 8. Zaračunata bruto premija osiguranja

tis. kn

Rang	Društvo	Premija I-VI 2002.	Premija I-VI 2003.	Indeks (03/02)	Udio u % I-VI 2002.	Udio u % I-VI 2003.
1	CROATIA	1.545.315	1.610.272	104,2	50,5	48,3
2	Euroherc	266.349	308.681	115,9	8,7	9,3
3	Allianz	205.048	236.106	115,1	6,7	7,1
4	Jadransko	171.200	196.404	114,7	5,6	5,9
5	GRAWE	167.469	193.710	115,7	5,5	5,8
6	Zagreb	139.983	159.121	113,7	4,6	4,8
7	Triglav	101.243	107.184	105,9	3,3	3,2
8	Merkur	85.712	93.359	108,9	2,8	2,8
9	Sunce	78.402	73.722	94,0	2,6	2,2
10	Helios	74.845	71.357	95,3	2,4	2,1
11	KWSO*	47.557	70.012	147,2	1,6	2,1
12	Aurum	61.245	61.685	100,7	2,0	1,8
13	Veritas	28.277	34.331	121,4	0,9	1,0
14	UNIQA	17.838	26.843	150,5	0,6	0,8
15	Atlas	21.360	26.355	123,4	0,7	0,8
16	Euroherc životno	18.212	24.798	136,2	0,6	0,7
17	Cosmopolitan Life	9.201	12.372	134,5	0,3	0,4
18	Libertas	8.005	11.976	149,6	0,3	0,4
19	Addenda	6.966	7.821	112,3	0,2	0,2
20	Basler	4.418	6.143	139,0	0,1	0,2
21	HOK	1.455	1.457	100,2	0,0	0,0
22	Basler životno	1.112	1.264	113,7	0,0	0,0
23	Generali životno	-	660	-	-	0,0
24	Poslodavac	1.024	-	-	0,0	-
Ukupno		3.062.234	3.335.634	108,9	100,0	100,0

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

** Kvarner Wiener Städtische osiguranje*

Najbrži rast ukupne bruto premije među deset najvećih osiguravajućih društava zabilježila su društva Euroherc (15,9%), GRAWE (15,7%), Allianz (15,1%), Jadransko (14,7%) i Zagreb (13,7%). Isto tako, povećan je i udio navedenih društava na hrvatskom tržištu osiguranja. Najsporiji rast bruto premija imalo je društvo CROATIA osiguranje od 4,2%, dok su osiguravajuća društva Sunce i Helios zabilježile smanjenje bruto premija od 6,0%, odnosno 4,7%.

Od srednjih društava najbrži rast imala su društva UNIQA sa 50,5%, Kvarner Wiener Städtische 47,2%, Euroherc životno 36,2%, Atlas 23,4% i Veritas 21,4%.

Od društava sa zaračunatim bruto premijama ispod 20 mil. kn u promatranom razdoblju, najveći porast ostvarili su Libertas (49,6%), Basler (39,0%), Cosmopolitan Life (34,5%), Basler životno (13,7%) te Addenda (12,3%).

Ukupan broj korisnika osiguranja iznosio je 3,2 milijuna u prvom polugodištu 2003. godine i veći je za 11,6% u odnosu na isto razdoblje u 2002. godini. Ukupan broj neživotnih osiguranja veći je za 11,0%, a životnih za 13,6%.

Tablica 9. Pregled broja osiguranja i zaračunate bruto premije po skupinama osiguranja

tis. kn

R. br.	Skupina osiguranja	Broj osiguranja			Zaračunata bruto premija		
		I-VI 2002.	I-VI 2003.	Indeks (03/02)	I-VI 2002.	I-VI 2003.	Indeks (03/02)
1	Osiguranje od nezgode	866.628	1.001.118	115,5	231.924	272.019	117,3
2	Zdravstveno osiguranje	37.274	33.104	88,8	107.241	60.576	56,5
3	Osig. cestovnih vozila-kasko	130.214	146.141	112,2	338.319	370.539	109,5
4	Osig. tračnih vozila-kasko	39	26	66,7	727	864	118,8
5	Osig. zračnih letjelica-kasko	56	62	110,7	35.547	26.526	74,6
6	Osig. pomorskog, riječnog i jezerskog kaska	3.433	4.229	123,2	100.982	140.319	139
7	Osig. robe u prijevozu	11.633	11.751	101,0	39.669	28.470	71,8
8	Osig. imovine od požara i nekih dr. opasnosti	181.925	216.973	119,3	258.955	271.780	105
9	Ostala osig. imovine	209.789	222.133	105,9	373.902	386.216	103,3
10	Osig. od automobilske odgovornosti	795.164	834.262	104,9	896.033	976.131	108,9
11	Osig. od odgovornosti u zračnom prometu	88	88	100,0	2.303	2.302	100
12	Osig. od odgovornosti brodara	3.715	5.215	140,4	25.485	23.480	92,1
13	Ostala osig. od odgovornosti	24.905	24.720	99,3	93.852	105.194	112,1
14	Osig. potraživanja (kredita)	2.750	13.613	495,0	27.039	35.275	130,5
15	Osig. jamstva	206	175	85,0	775	652	84,1
16	Osig. različitih fin. gubitaka	921	2.184	237,1	17.859	25.154	140,8
17	Osig. pravne zaštite	-	2	-	-	-	-
18	Osig. turističkih usluga	4.696	8.459	180,1	936	1.115	119,1
	UKUPNO (neživotna osiguranja, skupine 1-18)	2.273.436	2.524.255	111,0	2.551.548	2.726.612	106,9
19	Životna osiguranja (osiguranje života i rentna osiguranja)	624.168	709.341	113,6	510.684	608.953	119,2
	UKUPNO	2.897.604	3.233.596	111,6	3.062.232	3.335.565	108,9

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

U prvom polugodištu 2003. godine ukupan broj šteta iznosio je 164.740 i veći je za 12,1% u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje. Ukupan broj šteta za neživotna osiguranja povećan je za 13,8% i iznosi 156.684, dok je broj šteta za životna osiguranja manji za 12,8%, te iznosi 8.056. Ukupne likvidirane štete porasle su za 5,2%, te u prvom polugodištu 2003. godine iznose 1.337,9 mil. kn. Ukupne likvidirane štete za neživotna osiguranje iznose 1.256,8 mil. kn, odnosno 4,4% više, dok likvidirane štete za životna osiguranja iznose 81,1 mil. kn, odnosno 19,8% više u odnosu na isto razdoblje 2002. godine.

Tablica 10. Pregled broja šteta i likvidiranih šteta

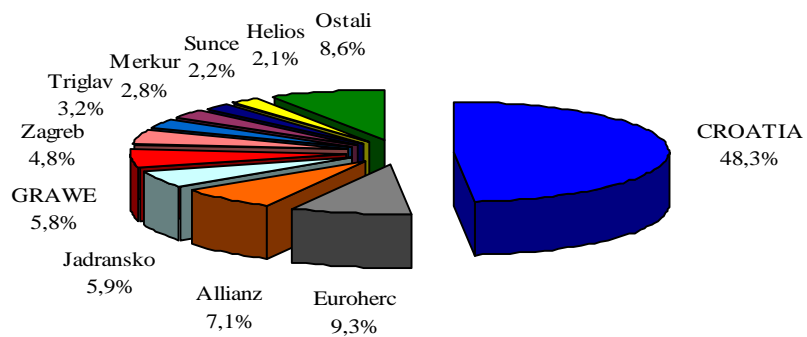
tis. kn

R. br.	Skupina osiguranja	Broj šteta			Likvidirane štete bruto iznosi		
		I-VI 2002.	I-VI 2003.	Indeks (03/02)	I-VI 2002.	I-VI 2003.	Indeks (03/02)
1	Osiguranje od nezgode	9.378	9.266	98,8	74.651	73.682	98,7
2	Zdravstveno osiguranje	15.906	20.350	127,9	65.842	51.297	77,9
3	Osig. cestovnih vozila-kasko	20.915	26.988	129,0	187.167	218.273	116,6
4	Osig. tračnih vozila-kasko	1	2	200,0	6	25	416,7
5	Osig. zračnih letjelica-kasko	6	11	183,3	1.254	90	7,2
6	Osig. pomorskog, riječnog i jezerskog kaska	191	234	122,5	25.943	33.261	128,2
7	Osig. robe u prijevozu	4.070	4.689	115,2	11.852	16.446	138,8
8	Osig. imovine od požara i nekih dr. opasnosti	7.628	8.285	108,6	79.811	50.731	63,6
9	Ostala osig. imovine	34.819	35.114	100,8	108.054	119.551	110,6
10	Osig. od automobilske odgovornosti	40.419	45.888	113,5	574.699	622.386	108,3
11	Osig. od odgovornosti u zračnom prometu	-	1	-	12	6	50,0
12	Osig. od odgovornosti broдача	85	45	52,9	8.741	1.961	22,4
13	Ostala osig. od odgovornosti	2.400	3.422	142,6	48.811	37.019	75,8
14	Osig. potraživanja (kredita)	1.086	1.489	137,1	13.098	25.962	198,2
15	Osig. jamstva	-	6	-	-	33	-
16	Osig. različitih fin. gubitaka	525	609	116,0	3.034	5.103	168,2
17	Osig. pravne zaštite	-	-	-	-	-	-
18	Osig. turističkih usluga	245	285	116,3	819	957	116,8
	UKUPNO (neživotna osiguranja, skupine 1-18)	137.674	156.684	113,8	1.203.794	1.256.783	104,4
19	Životna osiguranja (osiguranje života i rentna osiguranja)	9.243	8.056	87,2	67.730	81.143	119,8
	UKUPNO	146.917	164.740	112,1	1.271.524	1.337.926	105,2

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

Koncentracija osigurateljnog portfelja u pet najvećih društava (po bruto premiji) na dan 30. lipnja 2003. godine neznatno je smanjena sa 76,9% na 76,3% u odnosu na isto prošlogodišnje razdoblje, dok je koncentracija osigurateljnog portfelja u deset najvećih društava (po bruto premiji) povećana sa 90,2% na 91,4%.

Grafički prikaz 11. Koncentracija tržišta osiguranja prema bruto premiji na dan 30.06.2003. godine

Izvor: Direkcija za nadzor društava za osiguranje

7 PODACI O POSLOVANJU CROATIA OSIGURANJA

7.1 Osnovna djelatnost

Osnovni predmet poslovanja CROATIA osiguranja su neživotna i životna osiguranja. Zaračunate bruto premije neživotnih osiguranje uključuju sve iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom razdoblju na period najduže do godinu dana, bez obzira da li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično odnose na kasnije obračunsko razdoblje.

Zaračunate bruto premije životnih osiguranje uključuju sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog razdoblja, bez obzira da li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično odnose na kasnije obračunsko razdoblje ili razdoblja. Djelomično naplaćene rate smatraju se naplaćene ukupne rate.

Bruto premija CROATIA osiguranja porasla je u 2001. godini za 8,4%, u 2002. godini za 1,4%, dok je u razdoblju I-IX 2003. godine porasla 3,14% prema istom razdoblju u 2002. godini. Zakonom o zdravstvenom osiguranju, obvezno osiguranje poslodavca za slučaj ozljeda na radu i profesionalnih bolesti zaposlenika (OZOP), prešlo je od 01.01.2002. godine u nadležnost HZZO-a, čime je CROATIA osiguranje izgubilo 180 mil. kn premije osiguranja u 2002. godini i prvih devet mjeseci 2003. godine. Gubitak premije osiguranja OZOP-a nadoknađuje se u drugim skupinama osiguranja.

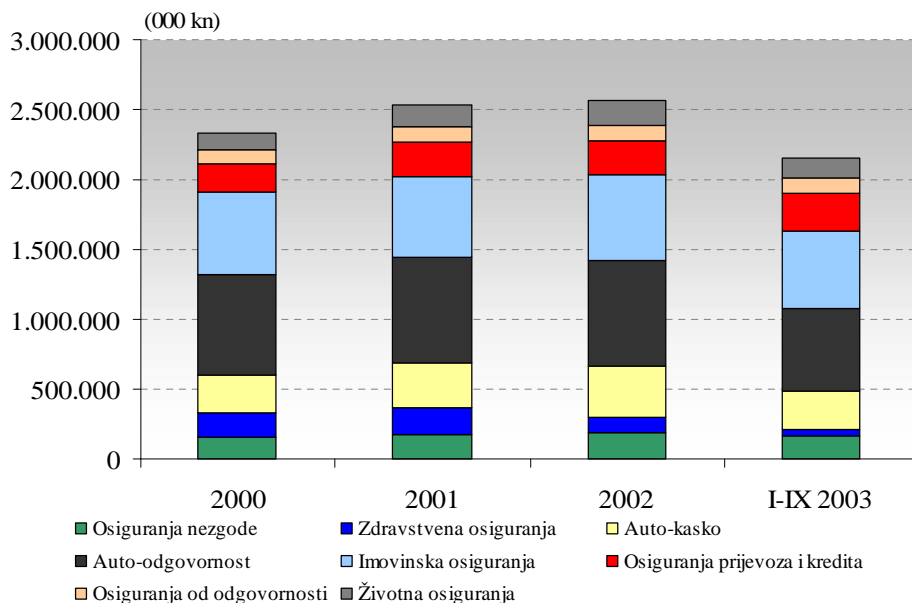
Tablica 11. Bruto premija CROATIA osiguranja prema pojedinim skupinama osiguranja

<i>tis. kn</i>				
Skupina osiguranja	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Osiguranja nezgode	160.264	180.464	187.831	164.922
Zdravstvena osiguranja	172.987	183.920	109.096	42.091
Auto-kasko	264.352	322.651	370.343	279.230
Auto-odgovornost	723.594	752.676	756.937	589.381
Imovinska osiguranja	591.409	587.388	604.886	562.771
Osiguranja prijevoza i kredita	195.239	240.426	252.080	266.572
Osiguranja od odgovornosti	100.811	111.064	112.934	106.147
Ukupno neživotna osiguranja	2.208.656	2.378.589	2.394.107	2.011.114
Ukupno životna osiguranja	128.352	154.632	173.903	142.953
Sveukupno	2.337.008	2.533.221	2.568.010	2.154.067

Izvor: CROATIA osiguranje

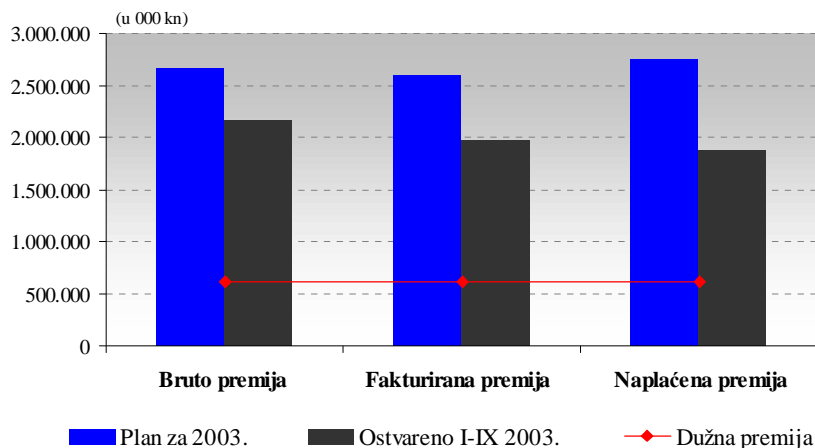
Promatrajući strukturu bruto premije CROATIA osiguranja prema pojedinim skupinama i podskupinama osiguranja u razdoblju od 2000. godine do 30.09.2003. godine vidljive su većinom manje promjene strukture na način da se smanjio udio auto-odgovornosti i zdravstvenih osiguranja, a povećao se udio osiguranja prijevoza i kredita i auto-kaska u ukupnoj bruto premiji.

Grafički prikaz 12. Struktura bruto premije CROATIA osiguranja prema skupinama osiguranja

Izvor: CROATIA osiguranje

Grafički prikaz 13. Ostvarena bruto, fakturirana i naplaćena premija u razdoblju I-IX 2003. i iznos dužne premije na dan 30.09.2003.

Izvor: CROATIA osiguranje

CROATIA osiguranje je u razdoblju I-IX 2003. godine ostvarilo ukupnu bruto premiju u iznosu od 2,2 mlrd. kn, što predstavlja 80,9% planirane bruto premije za cijelu 2003. godinu. Sljedeća tablica prikazuje kako su pojedine podružnice CROATIA osiguranja sudjelovale u ostvarenju bruto premije, te premiju po zaposleniku u promatranom razdoblju.

Tablica 12. Bruto premija ostvarena u razdoblju I-IX 2003. po podružnicama

Podružnica	<i>tis. kn</i>			
	Neživotno osiguranja	Životno osiguranje	Ukupna premija	Premija po zaposleniku
Bjelovar	37.690	3.185	40.875	681,25
Čakovec	28.698	2.025	30.722	1.024,08
Dubrovnik	38.235	1.110	39.345	1.063,37
Generalna direkcija	195	2	197	0,78
Karlovac	27.103	1.404	28.508	750,20
Koprivnica	52.692	3.772	56.464	973,51
Kutina	35.542	2.736	38.278	890,18
Metković	18.104	1.310	19.414	1.142,01
Osijek	115.388	10.445	125.833	960,56
Požega	22.320	2.736	25.056	1.002,25
Pula	140.711	13.341	154.051	950,94
Rijeka	282.350	19.529	301.878	1.556,07
Sisak	32.464	2.972	35.436	681,46
Sl. brod	42.361	3.441	45.802	1.237,90
Split	117.395	15.008	132.403	1.010,71
Šibenik	38.974	1.337	40.311	916,15
Varaždin	64.853	3.995	68.848	1.110,46
Vinkovci	41.133	1.709	42.842	1.020,05
Virovitica	28.628	1.748	30.376	949,27
Zabok	79.296	15.062	94.358	1.572,63
Zadar	115.951	4.492	120.443	1.797,65
Zagreb	563.419	31.594	595.012	1.180,58
Zagreb PIK	87.613	0	87.613	2.190,32
Ukupno	2.011.114	142.953	2.154.067	-

Izvor: CROATIA osiguranje

CROATIA osiguranje ostvarilo je u razdoblju I-IX 2003. godine prosječnu premiju po zaposleniku u iznosu od 1.016,5 kn.

Tablica 13. Potraživanja CROATIA osiguranja za bruto premiju

Skupina osiguranja	<i>tis. kn</i>			
	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Osiguranja nezgode	38.694	34.296	34.816	44.272
Zdravstvena osiguranja	73.012	62.776	43.393	28.607
Auto-kasko	83.534	79.859	77.216	85.538
Auto-odgovornost	50.864	39.475	30.483	43.475
Imovinska osiguranja	313.139	250.285	218.220	272.000
Osiguranja prijevoza i kredita	89.452	89.656	62.501	80.699
Osiguranja od odgovornosti	61.205	46.093	51.449	49.757
Ukupno neživotna osiguranja	709.900	602.440	518.078	604.348
Ukupno životna osiguranja	10.611	9.211	11.112	11.932
Sveukupno	720.511	611.651	529.190	616.280

Izvor: CROATIA osiguranje

Naplata premije osiguranja iziskuje znatan napor. Posljednjih godina situacija je poboljšana s porastom opće likvidnosti u gospodarstvu i eliminiranjem iz sustava poslovnih subjekata koji nisu izmirivali svoje obveze, ali i zbog poduzimanja brojnih mjera od strane CROATIA osiguranja kojima se nastoje smanjiti potraživanja za premiju, kao što su pojačan angažman na naplati premije, pribavljanje kvalitetnih instrumenata osiguranja naplate, sklapanje sporazuma i nagodbi o plaćanju premije, politika utuženja dužnika. Te mjere, kao i knjiženje potraživanja od društava nad kojima je pokrenut stečajni postupak u izvanbilančnu evidenciju, pokazuju dobre rezultate u smanjenju dužne premije i povećanju naplate ukupnih potraživanja.

Aktivno, brzo, pravedno i efikasno rješavanje šteta prioritetni je zadatak u poslovanju CROATIA osiguranja. Zbog aktivne likvidacije smanjuje se broj neriješenih šteta, a povećana je i efikasnost rješavanja šteta, kako iz pričuve, tako i šteta prijavljenih u tekućem razdoblju. Trend povećanja ukupnog broja šteta u obradi u posljednje tri godine u neposrednoj je vezi s višegodišnjim porastom premije osiguranja.

Tablica 14. Likvidirane štete CROATIA osiguranja prema pojedinim skupinama osiguranja

	<i>tis. kn</i>			
Skupina osiguranja	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Osiguranja nezgode	85.148	87.730	97.350	63.908
Zdravstvena osiguranja	93.186	91.556	88.912	42.450
Auto-kasko	158.416	193.049	220.680	187.550
Auto-odgovornost	643.512	664.116	629.822	470.468
Imovinska osiguranja	382.298	348.136	382.466	234.547
Osiguranja prijevoza i kredita	86.680	106.546	105.568	112.228
Osiguranja od odgovornosti	63.136	59.063	107.527	46.370
Ukupno neživotna osiguranja	1.512.376	1.550.196	1.632.325	1.157.521
Ukupno životna osiguranja	51.990	78.303	49.710	35.949
Sveukupno	1.564.366	1.628.499	1.682.035	1.193.470

Izvor: CROATIA osiguranje

U sljedećim tablicama izračunati su pokazatelji odnosa između troškova (iznosa likvidiranih šteta i poslovnih rashoda – režijskih troškova) i bruto premije.

Tablica 15. Omjer likvidiranih šteta i bruto premije ("Loss ratio")

Skupina osiguranja	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Osiguranje od nezgode	53,1%	48,6%	51,8%	39,2%
Zdravstveno osiguranje	53,9%	49,8%	81,5%	100,9%
Auto-kasko	59,9%	59,8%	59,6%	67,2%
Auto-odgovornost	88,9%	88,2%	83,2%	79,8%
Imovinska osiguranja	64,6%	59,3%	63,2%	41,7%
Osiguranje prijevoza i kredita	44,4%	44,3%	41,9%	42,1%
Osiguranja od odgovornosti	62,6%	53,2%	95,2%	43,7%
Ukupno neživotna osiguranja	68,5%	65,2%	68,2%	57,6%
Ukupno životna osiguranja	40,5%	50,6%	28,6%	25,1%
SVEUKUPNO	66,9%	64,3%	65,5%	55,5%

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 16. Omjer poslovnih rashoda (režijskih troškova) i bruto premije ("Expense ratio")

Skupina osiguranja	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Osiguranje od nezgode	28,1%	27,0%	23,4%	21,7%
Zdravstveno osiguranje	28,2%	27,2%	38,5%	34,2%
Auto-kasko	26,1%	24,4%	18,7%	23,7%
Auto-odgovornost	23,7%	21,7%	25,8%	24,2%
Imovinska osiguranja	24,2%	21,2%	22,1%	17,4%
Osiguranje prijevoza i kredita	23,2%	22,8%	15,3%	11,7%
Osiguranja od odgovornosti	22,6%	21,2%	20,1%	16,7%
Ukupno neživotna osiguranja	24,7%	22,8%	22,8%	20,2%
Ukupno životna osiguranja	21,1%	20,4%	25,2%	28,0%
SVEUKUPNO	24,5%	22,7%	23,0%	20,7%

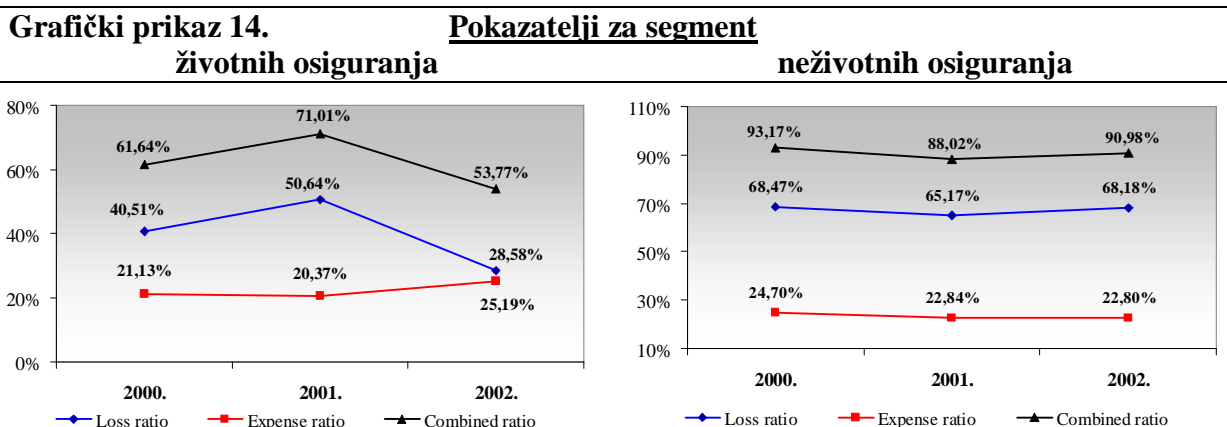
Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 17. Omjer likvidiranih šteta uvećanih za poslovne rashode (režijske troškove) i bruto premije ("Combined ratio")

Skupina osiguranja	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Osiguranje od nezgode	81,2%	75,6%	75,2%	60,9%
Zdravstveno osiguranje	82,1%	76,9%	120,0%	135,1%
Auto-kasko	86,1%	84,2%	78,3%	90,8%
Auto-odgovornost	112,6%	109,9%	109,1%	104,1%
Imovinska osiguranja	88,9%	80,5%	85,3%	59,1%
Osiguranje prijevoza i kredita	67,6%	67,2%	57,2%	53,8%
Osiguranja od odgovornosti	85,2%	74,4%	115,4%	60,4%
Ukupno neživotna osiguranja	93,2%	88,0%	91,0%	77,8%
Ukupno životna osiguranja	61,6%	71,0%	53,8%	53,1%
SVEUKUPNO	91,4%	87,0%	88,5%	76,2%

Izvor: CROATIA osiguranje

Sljedeći grafički prikaz pokazuje ispred izračunate pokazatelje po segmentima životna odnosno neživotna osiguranja.

Izvor: CROATIA osiguranje

7.1.1 Životna osiguranja

Segment životnih osiguranja obuhvaća:

- § osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja
 - može se ugovoriti u kunama ili s valutnom klauzulom (EUR)
 - individualno (pojedinačno ili uzajamno) ili kolektivno osiguranje
 - pokriva istovremeno i rizik smrti i doživljenja
 - jednokratna isplata odmah po nastupu osiguranog slučaja
 - sudjelovanje u ostvarenoj dobiti osiguravatelja
- § osiguranje za slučaj smrti
 - može se ugovoriti u kunama ili s valutnom klauzulom (EUR)
 - pokriva samo rizik smrti
 - instrument garancije bankama pri davanju kredita
- § dopunsko osiguranje od posljedica nesretnog slučaja
 - za slučaj smrti zbog nesretnog slučaja
 - pokriva trajni invaliditet zbog nesretnog slučaja
 - uključuje dnevnu nadoknadu za liječenje u bolnici zbog nesretnog slučaja
- § rentno osiguranje
 - osobna doživotna renta (mirovinska) i renta s određenim trajanjem (stipendijska)
 - uz odgodu početka isplate ili bez odgode
 - sudjelovanje u ostvarenoj dobiti osiguravatelja.

Tijekom 2004. godine očekuje se uvođenje novih proizvoda u segmentu životnih osiguranja:

- § osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja s dodatnim osiguranjem za slučaj smrti zbog nesretnog slučaja (pokriće dvostruke osigurane svote za slučaj smrti od nesretnog slučaja)
- § osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja - jednostruka osigurana svota za slučaj smrti od nesretnog slučaja
- § osiguranje života za slučaj smrti, doživljenja i nastupa teško bolesnih stanja
- § dopunsko osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja uz osiguranje života s osiguranim slučajevima trajnog invaliditeta i dnevnim nadoknadama
- § dopunsko osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja uz osiguranje života s osiguranim slučajevima smrti, trajnog invaliditeta i dnevnim nadoknadama
- § dopunsko osiguranje teško bolesnih stanja.

Isto tako, u 2004. godini planira se na tržište životnih osiguranja u Hrvatskoj uvesti investicijski proizvod životnog osiguranja i to kroz:

- kreiranje nekoliko investicijskih proizvoda životnog osiguranja (unit linked),
- marketinšku koordinaciju i administrativne usluge,
- edukacijske programe i institucionalne aktivnosti.

U ostvarivanju tog cilja do sada su angažirani konzultanti AIG Global Investment Group iz Sjedinjenih Američkih Država, SFM Group iz Češke Republike i Unigestion iz Švicarske, o čijoj završnoj prezentaciji ovisi dinamika uvođenja investicijskog proizvoda.

Ponude investicijskih proizvoda u Republici Hrvatskoj još nema, stoga je vrlo bitno aktivno raditi na uvođenju ovog proizvoda, koji je trend na europskom tržištu životnog osiguranja. Kroz potpunu specifikaciju novih investicijskih proizvoda životnih osiguranja podobnih za

uvođenje u ponudu CROATIA osiguranja očekuje se daljnji rast i razvoj u ovoj skupini osiguranja.

Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja te osobna rentna osiguranja imaju pravo sudjelovanja u ostvarenoj dobiti osiguravatelja u obliku dodatnih osiguranih svota odnosno dodatnih mjesečnih renti koje se pripisuju inicijalno ugovorenim svotama osiguranja odnosno mjesečnim rentama. Visina dodatnih ugovorenih svota utvrđuje se u određenom postotku u odnosu na stanje matematičke pričuve aktivnih i kapitaliziranih osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja odnosno na stanje matematičke pričuve aktivnih osiguranja osobne rente za ugovorena rentna osiguranja na dan 31.12. prethodne godine. Pripisivanju dodatnih ugovorenih svota odnosno dodatnih mjesečnih renti pristupa se po usvajanju financijskih izvješća CROATIA osiguranja od strane Glavne skupštine. Uvjet za pripis dodatne ugovorene svote po pojedinom osiguranju života za slučaj smrti i doživljenja, odnosno pojedinom rentnom osiguranju, je plaćena premija za minimalno 12 mjeseci (minimalno 24 mjeseca za osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja ugovorena s valutnom klauzulom (EUR)) na dan 31.12. prethodne godine.

Sljedeća tablica prikazuje stope pripisanih dodatnih ugovorenih svota u razdoblju od 1998.-2002. godine.

Tablica 18. Stope pripisanih dodatnih ugovorenih svota odnosno mjesečnih renti

Vrsta osiguranja	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja	8%	7%	6%	5%	4%
Rentno osiguranje	8%	7%	6%	5%	4%

Izvor: CROATIA osiguranje

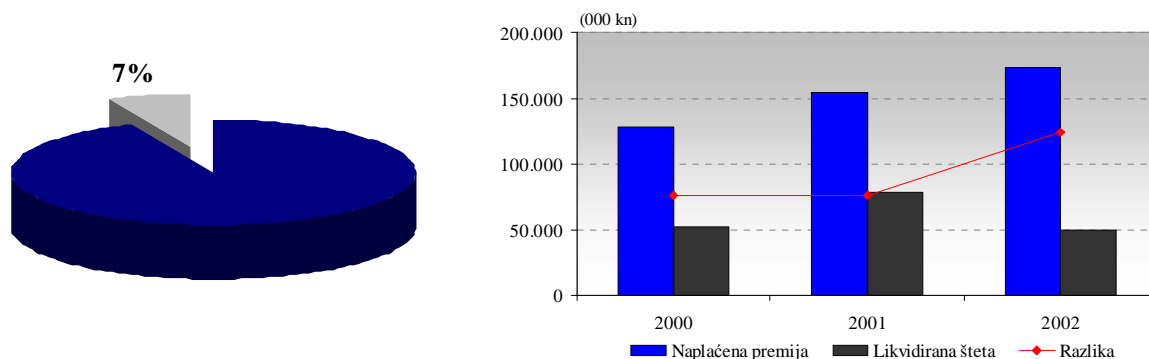
U promatranom razdoblju kod osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja jednake stope dodatnih ugovorenih svota pripisivane su individualnim i kolektivnim osiguranjima, kao i kuskim osiguranjima odnosno osiguranjima s valutnom klauzulom.

Što se tiče rentnih osiguranja, ista je stopa dodatnih mjesečnih renti pripisivana na kunska osiguranja kao i na osiguranja s valutnom klauzulom.

Trend smanjenja stope pripisanih dodatnih ugovorenih svota odnosno dodatnih mjesečnih renti u promatranom razdoblju posljedica je općeg smanjenja kamatnih stopa na tržištu novca i kapitala, obzirom da se većina portfelja ulaganja CROATIA osiguranja sastoji od depozita i financijskih instrumenata s fiksnim rokom dospeljeća (vidi poglavlje 7.8 Politika i struktura ulaganja).

S druge strane, ukalkulirana dobit (zajamčeni prinos), koja se ugovara na početku svake godine za osiguranja s pravom sudjelovanja u ostvarenoj dobiti osiguravatelja je stabilna u promatranom razdoblju (od 1998. do 2002. godine). Ukalkulirana dobit za osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja iznosi 4% za predmetna osiguranja ugovorena s valutnom klauzulom, odnosno 5% za osiguranja ugovorena u kunama. Kod rentnih osiguranja ukalkulirana dobit u promatranom razdoblju iznosi 4% za rentna osiguranja ugovorena s valutnom klauzulom, odnosno 6% za rentna osiguranja ugovorena u kunama.

Grafički prikaz 15. Udio životnih osiguranja u ukupnoj bruto premiji CROATIA osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Zahvaljujući edukaciji prodajne mreže i sve većoj svijesti građana o potrebi i isplativosti ulaganja u policu životnog osiguranja, kao i povjerenju građana u CROATIA osiguranje premija životnih osiguranja bilježi stalni rast. Bruto premija životnih osiguranja je, od 2000. do 2002. godine, rasla prosječno godišnje 16,4%.

Tablica 19. Bruto premija CROATIA osiguranja u segmentu životnih osiguranja

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Ukupna bruto premija životnih osiguranja	128.352	154.632	173.903	142.953
Iznos naplaćene premije	128.352	154.632	173.903	142.953
Iznos dužne premije – stanje	10.611	9.211	11.112	11.932
Prosječan broj dana unovčavanja premije	30	22	23	23

Izvor: CROATIA osiguranje

Bruto premija za 2001. godinu u odnosu na 2000. godinu veća je za 20,5%. Premija za 2002. godinu veća je za 12,5% u odnosu na 2001. godinu, a u prvih devet mjeseci 2003. godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine bruto premija bilježi porast od 18,3%.

Uvođenjem novih i doradom postojećih proizvoda planira se povećanje ukupne premije životnih osiguranja i to već u 2004. godini za 17%. Promjenom tehnologije praćenja zaostataka u naplati premije, slanjem poziva na uplatu osiguranicima preporučenim pismom i definiranjem statusa ugovora namjerava se iznos dužne premije svesti na minimum.

Na tržištu životnih osiguranja trenutno djeluje 17 osiguravatelja. Tri vodeća osiguravatelja imaju zajedno ispod 50% udjela na tržištu, pa se može izvući zaključak da ne postoji dominantan lider na tržištu životnih osiguranja.

Na dan 30.06.2003. godine bruto premija osiguranja života iznosila je 18,3% ukupne bruto premije na tržištu osiguranja u Hrvatskoj. CROATIA osiguranje zauzima drugu poziciju na tržištu životnih osiguranja s udjelom od 15,1% na 30.06.2003. godine.

Za police, uglavnom, štednih i mješovitih životnih osiguranja (za slučaj smrti i doživljenja) u prvih šest mjeseci 2003. godine uplaćeno je hrvatskim osigurateljima 608,95 mil. kn, odnosno gotovo 100 mil. kn više nego u istom razdoblju 2002. godine.

Uzrok porasta ukupne bruto premije temelji se na činjenici da se premija životnog osiguranja priznaje kao porezna olakšica, kao i na sve većoj svijesti građana o potrebi i isplativosti ulaganja u policu životnog osiguranja. Razvojem tržišnog gospodarstva, raste i razvija se svijest o potrebi osobnog planiranja štednje. Poticaj rastu životnih osiguranja mogla bi dodatno dati i Država izmjenom Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak u dijelu priznavanja porezne olakšice ugovarateljima osiguranja pravnim osobama za osiguranje radnika (ugovaratelj osiguranja nije ujedno i osiguranik - ugovaratelj osiguranja je poslodavac koji zaključuje kolektivno osiguranje za svoje radnike).

Tablica 20. Likvidirane štete CROATIA osiguranja u segmentu životnih osiguranja

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta (tis. kn)	51.990	78.303	49.710	35.949
Broj šteta u obradi	15.598	13.129	10.599	6.593
Broj riješenih šteta	14.627	12.367	9.958	5.568
Broj neriješenih šteta	971	762	641	1.025
% neriješenih šteta	6,2%	5,8%	6,1%	15,6%

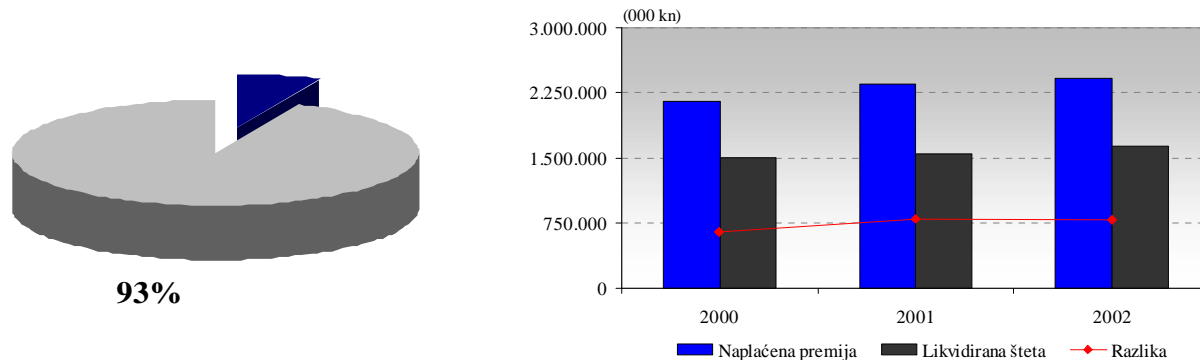
Izvor: CROATIA osiguranje

U 2001. godini na ime šteta isplaćeno je 50,6% više nego za isto razdoblje prethodne godine. U 2002. godini bilježimo pad isplaćenih šteta za 36,5% u odnosu na 2001. godinu.

Povećanje postotka neriješenih šteta u 2003. godini posljedica je primjene Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak, a vezano za korištenje poreznih olakšica na uplaćenu premiju životnih osiguranja. Naime, zbog činjenice da su osiguranici dužni dostaviti potvrdu Porezne uprave o korištenju porezne olakšice štete se isplaćuju kao akontacije, dok je konačno rješavanje tih šteta uvjetovano dostavom predmetnih potvrda. S druge strane povećani postotak neriješenih šteta u prvih devet mjeseci 2003. godine rezultat je kapitaliziranih isteka osiguranja. U predstojećem razdoblju očekuje se porast likvidiranih šteta obzirom na isteka osiguranja.

7.1.2 Neživotna osiguranja

Grafički prikaz 16. Udio neživotnih osiguranja u ukupnoj bruto premiji CROATIA osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 21. Bruto premija CROATIA osiguranja u segmentu neživotnih osiguranja*tis. kn*

Skupina osiguranja	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Osiguranja nezgode	160.264	180.464	187.831	164.922
Zdravstvena osiguranja	172.987	183.920	109.096	42.091
Auto-kasko	264.352	322.651	370.343	279.230
Auto-odgovornost	723.594	752.676	756.937	589.381
Imovinska osiguranja	591.409	587.388	604.886	562.771
Osiguranja prijevoza i kredita	195.239	240.426	252.080	266.572
Osiguranja od odgovornosti	100.811	111.064	112.934	106.147
Ukupno neživotna osiguranja	2.208.656	2.378.589	2.394.107	2.011.114

Izvor: CROATIA osiguranje

Bruto premija neživotnih osiguranja u razdoblju od 2000. godine do 2002. godine prosječno je godišnje rasla 4,1%, dok je za devet mjeseci 2003. godine ostvaren porast premije za 2,2% prema istom razdoblju prošle godine. Pad premije bilježi samo zdravstveno osiguranje zbog zakonske regulative prema kojoj od 01.01.2002. godine poslodavci više ne ugovaraju OZOP kod osiguravatelja već kod HZZO-a. Taj pad premije utjecao je i na ukupnu stopu rasta koja bi inače bila dvostruko viša.

Tablica 22. Likvidirane štete u segmentu neživotnih osiguranja

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta (tis. kn)	1.512.376	1.550.196	1.632.325	1.157.521
Broj šteta u obradi	248.149	249.869	254.674	208.544
Broj riješenih šteta	189.013	187.566	196.027	137.177
Broj neriješenih šteta	59.136	62.303	58.647	71.367
% neriješenih šteta	23,8%	24,9%	23,0%	34,2%

Izvor: CROATIA osiguranje

Iz gornje tablice vidljiv je porast broja neriješenih šteta tijekom prvih devet mjeseci 2003. godine. To je uobičajena pojava tijekom godine, dok će na kraju godine taj broj biti znatno manji isto kao što će biti manji i postotak neriješenih šteta.

Osiguranje motornih vozila

Osiguranje motornih vozila pokriva dvije skupine osiguranja:

- § osiguranje automobilske kaska
- § obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti.

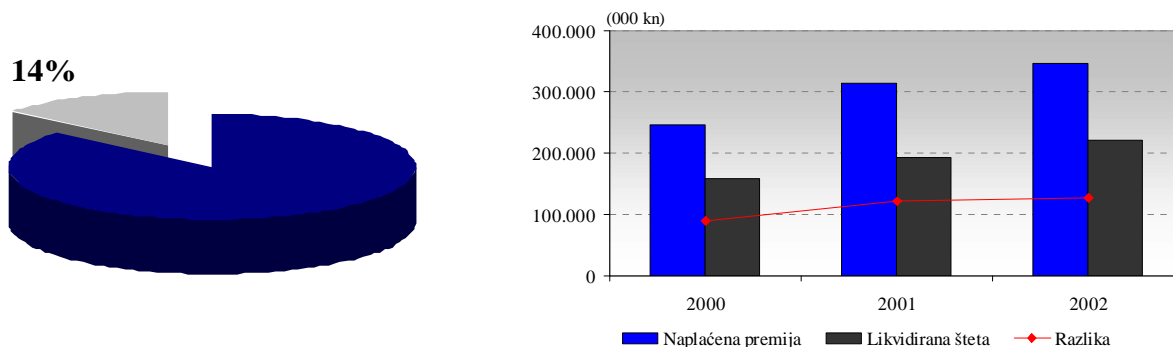
Osiguranje od automobilske odgovornosti je obvezno, osiguranik je zaštićen policom osiguranja od svih odštetnih zahtjeva koji mogu nastati kada uporabom vozila nanese štetu trećoj osobi. Osiguranje automobilske kaska je dobrovoljnog karaktera i njime je zaštićena imovina (automobil) u slučajevima štete na vozilu nastale krivnjom vlasnika.

Većina osiguravajućih društava u Republici Hrvatskoj bavi se osiguranjem motornih vozila, kako obveznim osiguranjem od automobilske odgovornosti tako i osiguranjem automobilske kaska.

7.1.2.1 Osiguranje automobilskog kaska

Gotovo svi osiguratelji koji provode osiguranje od automobilske odgovornosti bave se i dobrovoljnim osiguranjem automobilskog kaska. Prodaja polica kasko osiguranja uglavnom je vezana za financiranje prodaje vozila (banke i "leasing" kuće). Danas je u Republici Hrvatskoj kasko osigurano oko 12% vozila, a tržišni udio CROATIA osiguranja iznosi oko 45%.

Grafički prikaz 17. Udio osiguranja automobilskog kaska u ukupnoj bruto premiji segmenta neživotnih osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 23. Bruto premija automobilskog kaska

Opis	2000.	2001.	2002.	<i>tis. kn</i> I-IX 2003.
Ukupna premija auto-kaska	264.352	322.651	370.343	279.230
Iznos naplaćene premije	247.105	314.098	347.301	259.355
Iznos dužne premije – stanje	83.534	79.859	77.216	85.538
Prosječan broj dana unovčavanja premije	123	93	81	90

Izvor: CROATIA osiguranje

U 2002. godini CROATIA osiguranje bilježi porast bruto premije od 14,8% u odnosu na prethodnu godinu. Takav rast rezultat je dobre suradnje s gotovo svim "leasing" kućama i bankama u Republici Hrvatskoj koje financijski prate kupnju vozila, te pojačanih aktivnosti prodajne mreže. Sigurno je da će budućnost prodaje polica kasko osiguranja i dalje ovisiti o prodaji novih vozila, financiranju njihove prodaje, ograničenjima koje će Država provoditi u cilju smanjenja široke potrošnje, te nastavku suradnje s "leasing" kućama i bankama.

Tablica 24. Likvidirane štete u segmentu automobilskog kaska

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta (tis. kn)	158.416	193.049	220.680	187.550
Broj šteta u obradi	21.360	25.965	30.001	27.874
Broj riješenih šteta	17.826	21.598	25.346	20.834
Broj neriješenih šteta	3.534	4.367	4.655	7.040
% neriješenih šteta	16,6%	16,8%	15,6 %	25,3%

Izvor: CROATIA osiguranje

Porast broja šteta u obradi rezultat je povećanja broja polica osiguranja automobilske kasko. Efikasnost rješavanja šteta je svake godine relativno visoka i u 2002. godini iznosila je 84,4%. Prosječna isplaćena materijalna šteta kreće se ispod 10 tis. kn. U ovoj skupini osiguranja sudski sporovi su rijetki i gotovo se sve štete rješavaju mirnim putem.

7.1.2.2 Osiguranje od automobilske odgovornosti

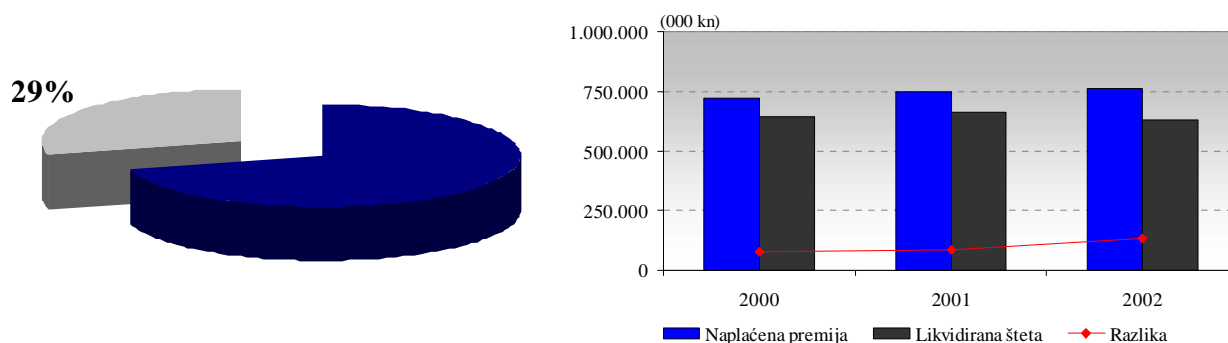
Osiguranje od automobilske odgovornosti je obvezno osiguranje motornih vozila, propisano Zakonom o osiguranju.

Od 26 osiguravajućih društava koliko ih je djelovalo tijekom 2002. godini njih 14 se bavilo obveznim osiguranjem od automobilske odgovornosti. Za ovu skupinu osiguranja dogodila su se dva važna događaja, s utjecajem na prodaju osiguranja i štete:

- usvajanje Zakona o porezu na premije od automobilske odgovornosti u iznosu od 15% s primjenom od 01.01.2002. godine
- donošenje preporuke sudovima od strane Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske da kod suđenja primjenjuju "Orijentacijske kriterije za utvrđivanje visine nematerijalne štete", s primjenom unazad ("ex tunc"). Osnovni cilj ovih preporuka je smanjenje naknade za lake tjelesne ozljede i povećanje za teške tjelesne ozljede.

Navedeni kriteriji, ako se neće primjenjivati kako je zamišljeno, sigurno će ostaviti, dugoročno gledajući, negativni utjecaj na poslovanje ove skupine osiguranja.

Grafički prikaz 18. Udio osiguranja od automobilske odgovornosti u ukupnoj bruto premiji segmenta neživotnih osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 25. Bruto premija osiguranja od automobilske odgovornosti

Opis	2000.	2001.	2002.	<i>tis. kn</i> I-IX 2003.
Ukupna premija auto-odgovornosti	723.594	752.676	756.937	589.381
Iznos naplaćene premije	719.993	747.289	763.180	575.483
Iznos dužne premije – stanje	50.864	39.475	30.483	43.475
Prosječan broj dana unovčavanja premije	26	19	15	21

Izvor: CROATIA osiguranje

Udio CROATIA osiguranja na tržištu ovog osiguranja u 2002. godini iznosio je 42,9%, slijede osiguravajuća društva grupacije Agram - Euroherc osiguranje s 20,5% i Jadransko osiguranje s 13,8%, te ostala osiguravajuća društva.

Konkurencija na tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti izrazito je jaka iz razloga što je to sigurni izvor gotovog novca, a premija se bez većih rizika odmah naplaćuje ili se primi instrument osiguranja plaćanja. Često se ne poštuju pravila osigurateljne struke, a prodaja poprima sve elemente nelojalne konkurencije. Najveći dio polica osiguranja od automobilske odgovornosti još uvijek se prodaje na stanicama za tehnički pregled vozila i stoga one imaju značajnu ulogu u prodaji. Zbog navedenog, osiguravajuća društva nastoje postati vlasnici što više stanica i tako osigurati ekskluzivitet prodaje, a neka društva idu tako daleko da dobivanje potvrde o tehničkoj ispravnosti vozila na njihovim stanicama uvjetuju zaključivanjem ugovora o osiguranju s tim društvom.

CROATIA osiguranje u razdoblju od 2000. do kraja rujna 2003. godine bilježi istu razinu prodaje broja polica osiguranja od automobilske odgovornosti. Poštivanje odredbi Temelnog premijskog sustava, prvenstveno se tu misli na bonus-malus sustav, ima za posljedicu da se novi vlasnici vozila odlučuju za osiguravajuća društva gdje odmah ostvaruju bonus od 50%. Osim navedenog prisutna je i velika fluktuacija osiguranika koji zbog šteta prelaze u druga društva gdje nastavljaju uživati stečeni bonus. Budućnost prodaje sigurno će još dulje vrijeme ovisiti o mogućim ulaganjima u stanice za tehnički pregled vozila (kupovina i izgradnja), posebice u mjestima gdje konkurencija preko stanica kontrolira veći dio prodaje polica.

Tablica 26. Likvidirane štete osiguranja od automobilske odgovornosti

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta (tis. kn)	643.512	664.116	629.822	470.468
Broj šteta u obradi	69.589	71.266	70.493	57.726
Broj riješenih šteta	38.316	40.805	42.579	29.761
Broj neriješenih šteta	31.273	30.461	27.914	27.965
% neriješenih šteta	44,9%	42,8%	39,6%	48,5%

Izvor: CROATIA osiguranje

Štete su važan segment osiguranja pa je nad njima potrebno imati maksimalnu kontrolu, kako nad materijalnim, tako i nematerijalnim štetama. U tom cilju u CROATIA osiguranju je izrađen "novi" Pravilnik o obradi šteta koji omogućava svakoj podružnici da sukladno svojim mogućnostima organizira aktivnu obradu šteta s jasnim ciljevima:

- nebirokratski pristup rješavanju šteta
- veća efikasnost u rješavanju šteta
- smanjenje iznosa prosječne štete i popratnih troškova (posebice u sudskom postupku)
- smanjenje broja sudskih sporova
- zadovoljavanje klijenata.

Procjena materijalne štete nastoji se ujednačiti u svim podružnicama CROATIA osiguranja primjenom programa za procjenu šteta na vozilu (EUROTAX) i suradnjom sa servisima. Nematerijalne štete važno je nastojati riješiti mirnim putem, a kod rješavanja takvih šteta u sudskom postupku treba nastojati sa strankom postići sudsku/vansudsku nagodbu. Da bi se sve navedeno moglo pratiti razvijen je informacijski sustav ISCO koji omogućava praćenje svih elemenata važnih za donošenje ispravnih odluka vezanih za štete.

Iz gornje tablice vidljivo je da aktivna obrada šteta daje rezultate; broj riješenih šteta se povećava, a broj neriješenih šteta se smanjuje. Efikasnost rješavanja šteta u ovoj skupini osiguranja bilježi porast te je efikasnost u 2002. godini iznosila je 60,4%, a u prvih devet mjeseci 2003. godine 51,5% s tim da će taj postotak na kraju godine biti zasigurno veći. Najveći problem šteta iz osiguranja od automobilske odgovornosti su odštetni zahtjevi koji se rješavaju na sudovima, u pravilu, više godina uz visoke troškove koji prate rješavanje istih, što se osobito odnosi na zatezne kamate i primjenu konformne metode obračuna istih. Jedan od strateških ciljeva je smanjenje broja sudskih odštetnih zahtjeva na način da se primjerenim odštetama oštećenici odlučuju za mirno rješavanje šteta putem nagodbi.

Prosječna šteta koja je za 2002. godinu iznosila 17,2 tis. kn smanjena je u odnosu na prethodnu godinu za 10,4%.

7.1.2.3 Imovinska osiguranja

Imovinska osiguranja obuhvaćaju:

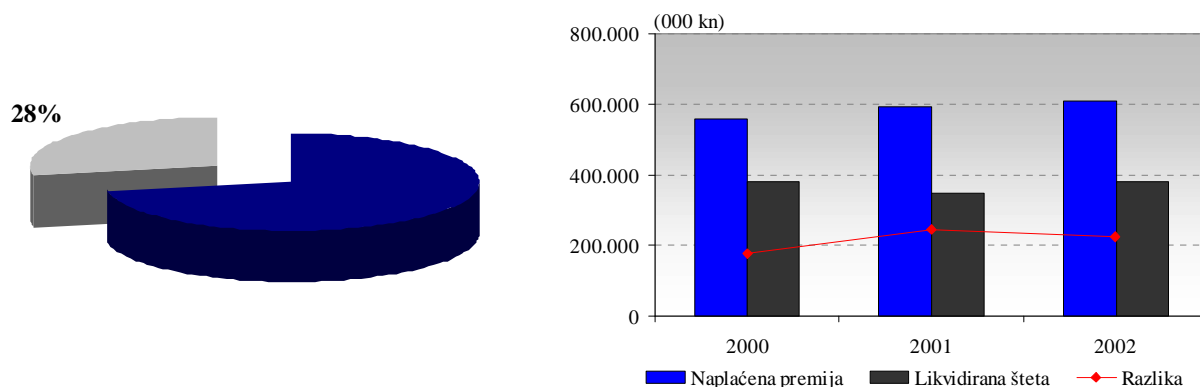
- § osiguranje imovine od požara i nekih drugih opasnosti
- § ostala osiguranje imovine (osiguranje strojeva od loma, osiguranje od provalne krađe i razbojstva, osiguranje stakla od loma, osiguranje kućanstva i niz drugih)
- § osiguranje različitih financijskih gubitaka u imovini.

Osiguranje od požara i nekih drugih opasnosti - ovom vrstom osiguranja pruža se zaštita pravnim i fizičkim osobama od opasnosti (osnovnih): požara, udara groma, eksplozije, oluje, tuče, udara vlastitog motornog vozila, pada i udara letjelice, manifestacije i demonstracije. Ako se posebno ugovori i obračuna dodatna premija osiguravajuća zaštita proširuje se i na sljedeće dopunske opasnosti: poplava i bujica, klizanje tla, snježna lavina, izlivanje vode iz vodovodnih i kanalizacijskih cijevi, istjecanje tekućina itd. Predmeti osiguranja mogu biti građevinski objekti, oprema i zalihe.

Osiguranje strojeva od loma - ovom vrstom osiguranja pruža se zaštita od oštećenja ili uništenja osigurane stvari zbog: nezgode u pogonu, pada i udara stranog predmeta, nespretnosti, nehata ili zle namjere radnika ili neke druge osobe. Predmeti osiguranja su: strojevi i aparati, strojni i električni uređaji s njihovim punjenjem, instalacije itd.

Osiguranje od financijskih gubitaka zbog prekida rada zbog požara i nekih drugih opasnosti: ovom vrstom osiguranja pruža se zaštita identična onoj kod "požarnih" osiguranja. Razlika je u predmetu osiguranja koji u ovom slučaju može biti dobit prije oporezivanja i određeni troškovi poslovanja.

Grafički prikaz 19. Udio imovinskih osiguranja u ukupnoj bruto premiji segmenta neživotnih osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Udio bruto premije imovinskih osiguranja u ukupnoj bruto premiji CROATIA osiguranja na dan 30.09.2003. godine iznosio je 28,0%. Postotni udio bruto premije imovinskih osiguranja u ukupnoj premiji CROATIA osiguranja za isto razdoblje 2002. godine iznosio je 27,9%. Bruto premija imovinskih osiguranja od 2000. godine, s izuzetkom 2001. godine je u porastu.

Bruto premija imovinskih osiguranja u prvih devet mjeseci 2003. godine porasla je za 2,6% u odnosu na isto razdoblje 2002. godine. Naplaćena premija od 2000. godine u stalnom je rastu, dok se iznos dužne premije smanjuje što ukazuje na izlazak gospodarstva iz recesije i naznake budućeg rasta premije imovinskih osiguranja.

Tablica 27. Bruto premija imovinskih osiguranja

Opis	tis. kn			
	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Ukupna premija imovinskih osiguranja	591.409	587.388	604.886	562.771
Iznos naplaćene premije	559.552	593.373	608.499	414.631
Iznos dužne premije – stanje	313.139	250.285	218.220	272.000
Prosječan broj dana unovčavanja premije	204	154	131	179

Izvor: CROATIA osiguranje

Na tržištu osiguranja CROATIA osiguranje drži prema ukupnoj bruto premiji za neživotna osiguranja u 2002 godini 54,1% tržišta, a u segmentu imovinskih osiguranja 67,0%. Očekuje se trend rasta premije u tehničkim osiguranjima (montaža, građevinarstvo) zbog ulaganja u cestogradnju i stambenu izgradnju, te rast broja i premije fakultativnih ugovora za osiguranje nestandardnih rizika.

Nastavlja se trend restrukturiranja poslova tj. prijelaz na međunarodnu praksu osiguranja, odnosno na individualno kvotiranje i ugrađivanje nekih elemenata u ugovore koji do sada nisu primjenjivani u domaćoj osigurateljskoj praksi. To restrukturiranje najviše se odvija kod osiguranja požara u industriji, osiguranja strojeva od loma, osiguranja financijskih gubitaka, osiguranja izgradnje i montaže.

Od konkurencije u ovoj skupini osiguranja svakako treba izdvojiti Euroherc osiguranje i Allianz.

Strukturu osiguranika osim velikih društava čini čitav niz malih i srednjih društava i fizičkih osoba, pa se može reći da je struktura portfelja vrlo raznolika pri čemu prema policiranoj premiji 4/5 bruto premije otpada na pravne osobe, a tek 1/5 na fizičke. Težnja CROATIA osiguranja je da premija fizičkih osoba raste, jer su takva osiguranja puno manje podložna utjecaju tržišta i konkurencije.

U smjeru daljnjeg povećanja vodećeg tržišnog udjela u ukupnoj bruto premiji na tržištu imovinskih osiguranja provodile su se sljedeće aktivnosti:

- uvođenje novih proizvoda (obiteljski paket, osiguranje apartmana, paket male privrede)
- unapređenje postojećih programa ("all risk" program)
- fakultativna osiguranja.

Također, u planu je i uvođenje novih i poboljšanje postojećih proizvoda:

- paket osiguranja za poljoprivredna gospodarstva
- osiguranje pravne zaštite
- poboljšanje postojećih proizvoda kroz promjene u uvjetima osiguranja i premijskim sustavima (osiguranje kućanstva, osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojstva).

Već dugi niz godina osiguranje imovine ostvaruje pozitivan tehnički rezultat, a kvalitetna reosiguravateljna zaštita pridonosi balansiranosti portfelja osiguranja.

Tablica 28. Likvidirane štete u segmentu imovinskih osiguranja

Opis	<i>tis. kn</i>			
	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta	382.298	348.136	382.466	234.547
Broj šteta u obradi	88.068	88.375	85.146	61.320
Broj riješenih šteta	82.092	82.328	80.426	50.870
Broj neriješenih šteta	5.976	6.047	4.720	10.450
% neriješenih šteta	6,8%	6,9%	5,6%	17,1%

Izvor: CROATIA osiguranje

Prema prikazanim podacima u gornjoj tablici vidljivo je da je došlo do određenog povećanja u broju i postotku neriješenih šteta u 2003. godini.

7.1.2.4 Osiguranja prijevoza i kredita

Osiguranja prijevoza i kredita obuhvaćaju:

- § osiguranje robe u prijevozu
- § osiguranje plovila i zrakoplova
- § osiguranje potraživanja.

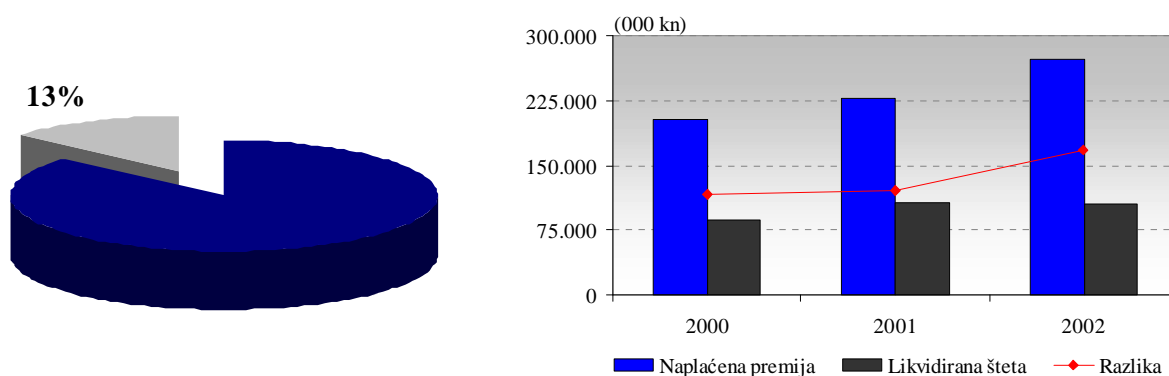
CROATIA osiguranje tržišni je lider u osiguranjima prijevoza i kredita. Snažnu komparativnu prednost u osiguranju prijevoza i kredita CROATIA osiguranje ostvaruje preuzimanjem rizika po policama visokih iznosa što mu omogućava snažna kapitalna baza i uspostavljeni odnosi s međunarodnim reosiguravateljima preko CROATIA Lloyd d.d.

Tržište osiguranja prijevoza i kredita prvenstveno treba promatrati kao limitirano tržište na kojem danas djeluje nekoliko brodara, brodogradilišta, jedna nacionalna avio-kompanija i

čitav niz drugih privrednih subjekata koji konzumiraju osiguranja prijevoza i kredita. Tržišni udio CROATIA osiguranja u segmentu osiguranja prijevoza i kredita iznosi cca 85%. Posljednjih godina najveći rast bilježe kargo osiguranja i osiguranja manjih plovila (turističkih brodova, brodica i jahti) kao posljedica porasta aktivnosti u sferi turističke djelatnosti u zemlji. Veliki dio premije ostvaruje se od brodara, brodogradilišta, zrakoplovne industrije, velikih industrijskih i trgovačkih lanaca te banaka, koji su dugogodišnji osiguranici CROATIA osiguranja.

Strukturu osiguranika osim velikih društava čini i čitav niz malih društava i fizičkih osoba, pa se može reći da je struktura portfelja vrlo raznolika.

Grafički prikaz 20. Udio osiguranja prijevoza i kredita u ukupnoj bruto premiji segmenta neživotnih osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 29. Bruto premija osiguranja prijevoza i kredita

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Ukupna premija osiguranja prijevoza i kredita	195.239	240.426	252.080	266.572
Iznos naplaćene premije	203.814	227.825	272.737	226.572
Iznos dužne premije – stanje	89.452	89.656	62.501	80.699
Prosječan broj dana unovčavanja premije	160	144	84	97

Izvor: CROATIA osiguranje

Već se duže vrijeme konkurencija u ovom segmentu tržišta povećava, međutim organizacijska struktura, kapaciteti, iskustvo, tradicija i educirani kadrovi predstavljaju prednost CROATIA osiguranja u usporedbi s konkurentima.

CROATIA osiguranje u ovoj skupini osiguranja posebno njeguje direktne odnose s osiguranicima (bez posredovanja agenata, povjerenika, zastupnika), naglasak je na osobnoj prodaji, što se do sada dokazuje kao dobitna kombinacija u tržišnoj utakmici, a svakako nisu zanemarivi niti niski troškovi prodaje.

Udio bruto premije osiguranja prijevoza i kredita u ukupnoj bruto premiji CROATIA osiguranja svake godine bilježi kontinuirani blagi rast. Udio u 2000. godini iznosio je 8,4% u 2001. godini 9,5%, u 2002. godini 9,8%, a u prvih devet mjeseci 2003. godine 12,4%. Ovakav rezultat dijelom se može pripisati tvrdom tržištu reosiguranja koje diktira visoke premijske stope za rizike plasirane na inozemna tržišta reosiguranja, a dijelom pojačanim aktivnostima

osiguranika u segmentu energetskih osiguranja (platforme), te u već navedenom turističkom sektoru. Na bruto premiju u 2002. godini značajno je utjecao pad vrijednosti američkog dolara koji se odrazio i na ukupan rezultat.

Hrvatska kao atraktivna nautička destinacija pruža mogućnosti razvoja svih vrsta pomorskih osiguranja. Brojna brodogradilišta, brodarske tvrtke, luke i tranzitna pozicija Hrvatske obećavaju porast osiguranja prijevoza i kredita. Bankarstvo i općenito financijski sektor je u velikom zamahu, što otvara mogućnosti daljnjeg razvoja povezanih vrsta osiguranja.

Pojačane su aktivnosti u brodogradnji, većina hrvatskih brodara se konsolidirala i dobrim je dijelom premostila teškoće iz ranijih razdoblja, pa vjerujemo da će ubuduće pomorska industrija bilježiti rast koji će zasigurno igrati značajnu ulogu u kreiranju portfelja CROATIA osiguranja.

Tablica 30. Likvidirane štete u segmentu osiguranja prijevoza i kredita

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta (tis. kn)	86.680	106.546	105.568	112.228
Broj šteta u obradi	11.424	8.508	11.884	9.623
Broj riješenih šteta	10.590	7.316	11.318	8.659
Broj neriješenih šteta	834	1.192	566	964
% neriješenih šteta	7,3%	14,0%	4,8%	10,1%

Izvor: CROATIA osiguranje

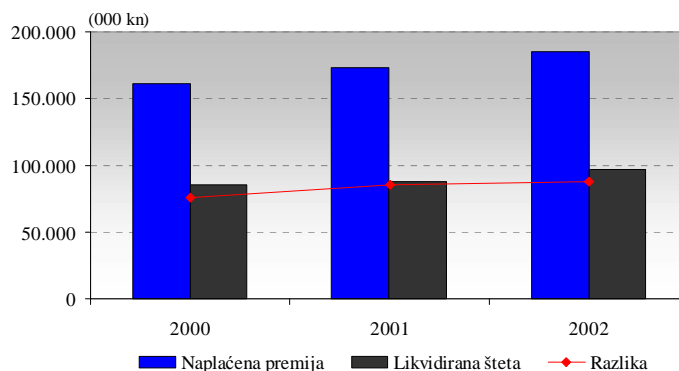
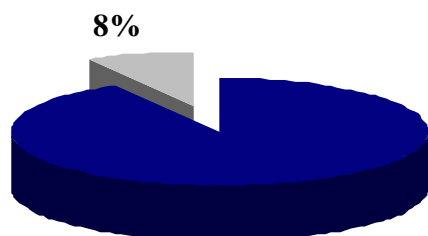
Tijekom prvih devet mjeseci 2003. godine bilježi se porast iznosa likvidiranih šteta u odnosu na broj šteta, zbog nekoliko većih šteta iz osiguranja u brodogradnji.

7.1.2.5 Osiguranja nezgode

Osiguranja nezgode obuhvaćaju:

- § obvezna osiguranja putnika u javnom prijevozu od posljedica nesretnog slučaja
- § dobrovoljna osiguranja osoba od posljedica nesretnog slučaja.

Grafički prikaz 21. Udio osiguranja nezgode u ukupnoj bruto premiji segmenta neživotnih osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Udio bruto premije osiguranja nezgode u ukupnoj bruto premiji CROATIA osiguranja iz godine u godinu raste, a na dan 30.09.2003. godine iznosio je 7,7%. Na tržištu osiguranja CROATIA osiguranje držalo je 47,1% tržišta u segmentu osiguranja nezgode na kraju 2002. godine.

Tablica 31. Bruto premija osiguranja nezgode

	<i>tis. kn</i>			
Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Ukupna premija osiguranja nezgode	160.264	180.464	187.831	164.922
Iznos naplaćene premije	161.399	173.156	184.940	133.993
Iznos dužne premije – stanje	38.694	34.296	34.816	44.272
Prosječan broj dana unovčavanja premije	88	72	69	90

Izvor: CROATIA osiguranje

U cilju povećanja udjela na tržištu osiguranja, CROATIA osiguranje želi povećati obuhvat individualnih osiguranja uz ponudu maksimalnog broja rizika, te povratiti dio izgubljenog portfelja.

Od novih proizvoda prednost i dalje ima rizik teško bolesnih stanja. Osiguranje nezgode sklapa se i kao zajednički proizvod s dobrovoljnim zdravstvenim osiguranjem osoba za vrijeme puta i boravka u inozemstvu, osiguranjem gostiju turističkih apartmana i obiteljskim paketom. Utjecaj na premiju novih i povezanih proizvoda još uvijek nije značajan. On će se pokazati značajnim tek porastom životnog standarda i daljnjim razvojem turizma.

U 2004. godini u pripremi su novi proizvodi osiguranja nezgode povezani s turizmom. To se odnosi na proširenje obuhvata osiguranja gostiju hotela, turističkih apartmana i gostiju marina povezanih i s drugim proizvodima koje CROATIA osiguranje nudi na tržištu.

Tablica 32. Likvidirane štete u segmentu osiguranja nezgode

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta (tis. kn)	85.148	87.730	97.350	63.908
Broj šteta u obradi	25.604	23.446	22.774	17.546
Broj riješenih šteta	18.193	16.287	16.700	10.567
Broj neriješenih šteta	7.411	7.159	6.074	6.979
% neriješenih šteta	28,9%	30,5%	26,7%	39,8%

Izvor: CROATIA osiguranje

Ukupan broj šteta u obradi pada, a iznos prosječne štete raste. Zbog aktivne likvidacije šteta smanjuje se broj neriješenih šteta.

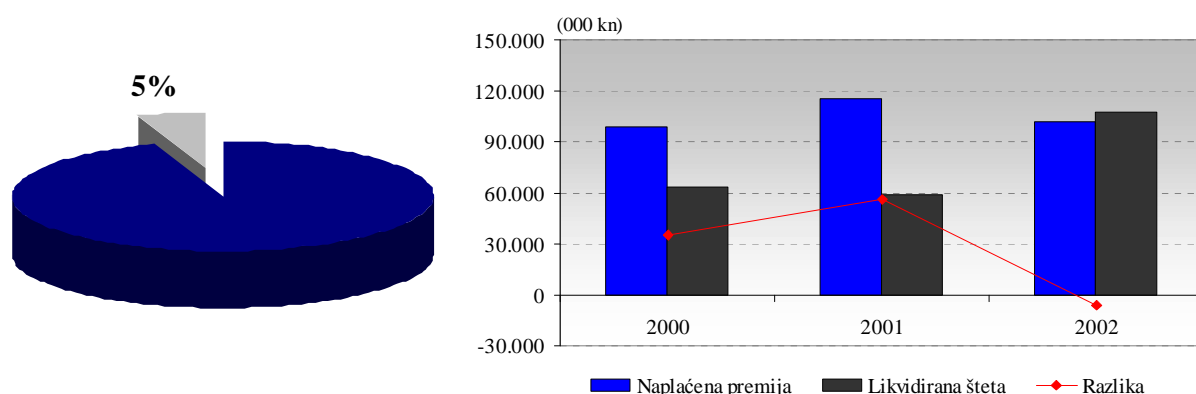
Već dugi niz godina osiguranje nezgode ostvaruje značajan pozitivan tehnički i financijski rezultat.

7.1.2.6 Osiguranja od odgovornosti

Osiguranja od odgovornosti su brojna a odnose se na osiguranja od odgovornosti vezano za radove, proizvode, zanimanja, djelatnosti, opću odgovornost i dr.

Kod pravnih osoba bilježi se povećani interes za osiguranja od odgovornosti iz upotrebe proizvoda, javne odgovornosti prema trećima i odgovornosti poslodavca prema vlastitim djelatnicima.

Grafički prikaz 22. Udio osiguranja od odgovornosti u ukupnoj bruto premiji segmenta neživotnih osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 33. Bruto premija osiguranja od odgovornosti

	tis. kn			
Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Ukupna premija osiguranja od odgovornosti	100.811	111.064	112.934	106.147
Iznos naplaćene premije	98.400	115.000	101.455	83.772
Iznos dužne premije – stanje	61.205	46.093	51.449	49.757
Prosječan broj dana unovčavanja premije	227	146	185	162

Izvor: CROATIA osiguranje

Bilježi se stalni rast bruto premije osiguranja od odgovornosti, pa je tako u 2002. godini zabilježen rast od 1,7% u odnosu na 2001. godinu, odnosno rast od ispod 1,0% za prvih devet mjeseci 2003. godine u odnosu na isto razdoblje u 2002. godini.

Rast premije osiguranja od odgovornosti prvenstveno je uvjetovan uvođenjem raznih vrsta profesionalne odgovornosti, kao i povećanim interesom tržišta osiguranja, kako za osiguranjem od opće odgovornosti, tako i za osiguranjem od odgovornosti iz upotrebe proizvoda te raznim vrstama profesionalne odgovornosti.

Na tržištu osiguranja od odgovornosti udio CROATIA osiguranja iznosi 90,0%. Tako značajan tržišni udio u ovoj skupini osiguranja rezultat je: dugogodišnjeg iskustva, kvalitete kadrova, specijalističkih znanja (pravnici, liječnici, građevinari, veterinari i dr.).

CROATIA osiguranje prati tržišna kretanja i razvija nove vrste usluga, po svim vrstama osiguranja, a osobito u segmentu osiguranja od odgovornosti, za koja iz godine u godinu vlada sve veći interes. Tako je razvijen čitav niz osiguranja odgovornosti iz pomorskih djelatnosti

(za ronioce, vještake, neovisne supervizore i sl.), uz već ranije uvedena osiguranja od odgovornosti najompramaca i sl. u segmentu osiguranja brodica i jahti.

Efekt rasta bruto premija u 2003. godini dijelom je neutraliziran niskim tečajem američkog dolara, koje su značajno utjecale na ukupni rezultat u segmentu osiguranja od odgovornosti u dijelu osiguranja koja se fakturiraju u dolarima.

Aktivnosti koje su provedene i koje će se provoditi u smjeru zadržavanja značajnog udjela i daljnjeg razvoja osiguranja od odgovornosti na tržištu osiguranja su prije svega poboljšanje postojećih uvjeta osiguranja, uvođenje novih vrsta specijalnih odnosno profesionalnih odgovornosti (porezni savjetnici, garancije itd.), usavršavanje kadrova u zemlji i inozemstvu.

Tablica 34. Likvidirane štete u segmentu osiguranja od odgovornosti

	<i>tis. kn</i>			
Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta	63.136	59.063	107.527	46.370
Broj šteta u obradi	8.956	9.971	10.937	9.277
Broj riješenih šteta	5.594	6.186	7.172	4.764
Broj neriješenih šteta	3.362	3.785	3.765	4.513
% neriješenih šteta	37,5%	38,0%	34,5%	48,7%

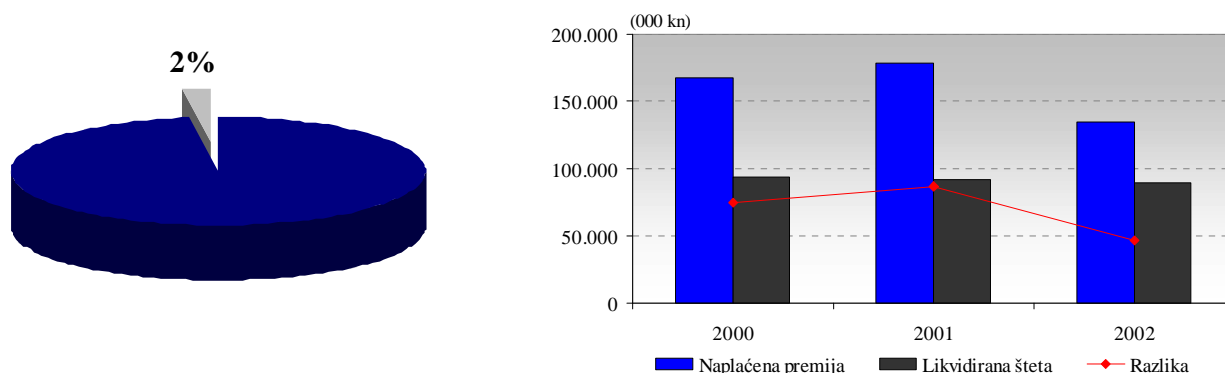
Izvor: CROATIA osiguranje

7.1.2.7 Zdravstveno osiguranje

Zdravstvena osiguranja obuhvaćaju:

- § dobrovoljno zdravstveno osiguranje za vrijeme puta i boravka u inozemstvu
- § osiguranje naknade plaće za prva 42 dana bolovanja
- § osiguranje naknade bolničkih dana
- § privatno zdravstveno osiguranje.

Grafički prikaz 23. Udio zdravstvenog osiguranja u ukupnoj bruto premiji segmenta neživotnih osiguranja na 30.09.2003. i odnos naplaćene premije i isplaćenih šteta

Izvor: CROATIA osiguranje

Na dan 30.09.2003. godine udio bruto premije zdravstvenog osiguranja u ukupnoj bruto premiji CROATIA osiguranja iznosi 2,0%, što je znatno manje od udjela u bruto premiji 2002. godine kada je iznosio 4,3%. Razlog ovog znatnog pada udjela je gubitak portfelja OZOP-a, koji je prešao u nadležnost Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i zabranjeno je sklapanje tog osiguranja osiguravajućim društvima.

Udio zdravstvenih osiguranja na tržištu osiguranja također bilježi pad. U ukupnoj bruto premiji na tržištu osiguranja, udio zdravstvenih osiguranja u 2002. godini iznosio je 3,1%, a u 2001. godini 6,4%. Izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju i Zakona o plaćanju doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje određeno je da od 01.01.2002. godine poslodavci više ne ugovaraju OZOP kod osiguravatelja već kod HZZO-a, a od 01.01.2003. godine ukinuta su i sva dugoročna osiguranja OZOP-a, koja su prije 2002. godine bila sklopljena s osigurateljima. Zbog izostanka tog osiguranja gubitak premije CROATIA osiguranja u 2002. godini iznosio je 86,4 mil. kn, a u 2003. godini još 93,6 mil. kn.

Na tržištu osiguranja CROATIA osiguranje je u 2002. godini držalo 63% tržišta u segmentu zdravstvenih osiguranja. Gubitak portfelja OZOP-a pokušat će se djelomično nadoknaditi novim proizvodom - osiguranjem naknade plaće za vrijeme bolovanja. Taj novi proizvod kojeg je CROATIA osiguranje ponudilo na tržištu osiguranja krajem prošle godine pruža poslodavcima mogućnost osiguranja naknade plaće za prva 42 dana bolovanja, koji su posljedica ozljede na radu i izvan rada, te za vrijeme bolesti, a nisu pokriveni obveznim zdravstvenim osiguranjem.

Krajem 2002. godine CROATIA osiguranje uvela je u svoj portfelj novi proizvod - privatno zdravstveno osiguranje, s 4 osnovna programa PZO1 - osnovni program, PZO2 - prošireni program, PZO3 - prošireni program s uključenim malim operacijama i PZO4 - prošireni program s uključenjem višeg standarda liječenja u bolnici.

Tijekom 2003. godine razvijeni su i programi PZO5 - osiguranje djece do 18 godina i PZO6 - osiguranje proširenog programa pregleda, osiguranja višeg standarda liječenja u bolnici i s uključenjem naknade troškova ortopedskih pomagala, te dodaci koji se ugovaraju uz osnovne programe DP1 - dodatak za osiguranje medicinskih usluga u kući, DP2 - dodatak za osiguranje stomatoloških usluga, te DP3 - dodatak za osiguranje lijekova.

Ponuđenim programima privatnog zdravstvenog osiguranja mogu se osigurati osobe od 0 do 65 godina starosti koje imaju osnovno osiguranje.

Napravljena je mreža ugovornih zdravstvenih ustanova koja pokriva cijelu Hrvatsku, među kojima su sve bolnice u većim centrima (klinike, klinički bolnički centri, opće bolnice), te eminentne privatne poliklinike i ordinacije. Pored toga izvršena su i ulaganja u određene ustanove da bi se postigla kvaliteta usluga primjerena CROATIA osiguranju, a planiraju se i daljnja ulaganja u zdravstvene ustanove, te stvaranje vlastitih poliklinika kako bi se pratila konkurencija i u tom segmentu.

Početkom 2004. godine planira se uvođenje dopunskog zdravstvenog osiguranja, koje po Zakonu o zdravstvenom osiguranju osiguravajuća društva mogu provoditi tek od 01.01.2004. godine, te osiguranje starije populacije čime će CROATIA osiguranje zaokružiti ponudu kojom će moći pružiti kvalitetno privatno i dopunsko zdravstveno osiguranje svim starosnim skupinama u Hrvatskoj.

Prema spomenutom Zakonu postoje ograničenja za provođenje i širenje privatnog zdravstvenog osiguranja kao što je primjerice nepostojanje Pravilnika za obavljanje djelatnosti privatnog zdravstvenog osiguranja. Isto tako, Porezna uprava kod kolektivnih ugovora, gdje su poslodavci ugovaratelji osiguranja za svoje zaposlenike, uplaćenu premiju ne priznaje kao poreznu olakšicu zaposlenicima jer po polici nisu isti ugovaratelj i osiguranik. Ipak, nesumnjivo je da će uvedene porezne olakšice na uplaćenu premiju za zdravstveno osiguranje, barem kod fizičkih osoba - građana, podići interes za ugovaranje ove vrste osiguranja.

Tijekom 2003. godine ukupno je sklopljeno 755 individualnih i grupnih osiguranja, te 2 kolektivna osiguranja (koncern AGROKOR, kao najveći ugovaratelj, s 8.946 zaposlenika i Lučka uprava Split s 37 zaposlenika) po kojima je osigurano ukupno 9.738 osiguranika. Policirano je 9,7 mil. kn, fakturirano 3,6 mil. kn, a naplaćeno 1,4 mil. kn premije.

U istom razdoblju, isplaćeno je 148 šteta u iznosu od 23,3 tis. kn iz čega je vidljivo da za sada štete ne opterećuju proizvod. U privatnom zdravstvenom osiguranju nema velikih šteta već se očekuje, prema prijavljenim i obavljenim medicinskim uslugama, veći broj manjih šteta (iznosi do 300 kn).

Za 2004. godinu napravljen je realni plan prema kojem će se (ukupno) osigurati 17.500 osiguranika i policirati godišnja premija u iznosu od 21 mil. kn. Postavljeni plan pod utjecajem je trenutno nepovoljne gospodarske situacije, te sputavajućih zakonskih okvira.

Tablica 35. Bruto premija zdravstvenih osiguranja

	<i>tis. kn</i>			
Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Ukupna premija zdravstvenih osiguranja	172.987	183.920	109.096	42.091
Iznos naplaćene premije	167.809	178.228	134.950	45.092
Iznos dužne premije – stanje	73.012	62.776	43.393	28.607
Prosječan broj dana unovčavanja premije	159	129	117	173

Izvor: CROATIA osiguranje

Iznos bruto i naplaćene premije u 2002. i 2003. godini se smanjuje zbog gubitka OZOP-a, a iznos naplaćene premije je veći od bruto premije zbog naplate dužne premije OZOP-a.

Tablica 36. Likvidirane štete u segmentu zdravstvenih osiguranja

Opis	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Iznos likvidiranih šteta (tis. kn)	93.186	91.556	88.912	42.450
Broj šteta u obradi	23.148	22.338	23.439	25.178
Broj riješenih šteta	16.402	13.046	12.486	11.722
Broj neriješenih šteta	6.746	9.292	10.953	13.456
% neriješenih šteta	29,1%	41,6%	46,7%	53,4%

Izvor: CROATIA osiguranje

Broj šteta u obradi je povećan zbog akcije podružnica da ugovaratelji prijave sve štete OZOP-a, koje su nastale do kraja 2002. godine, a i zbog šteta po novim osiguranjima. Broj neriješenih šteta i dalje raste, jer HZZO neuredno šalje račune za liječenje, a bez toga nije moguće štete OZOP-a konačno riješiti.

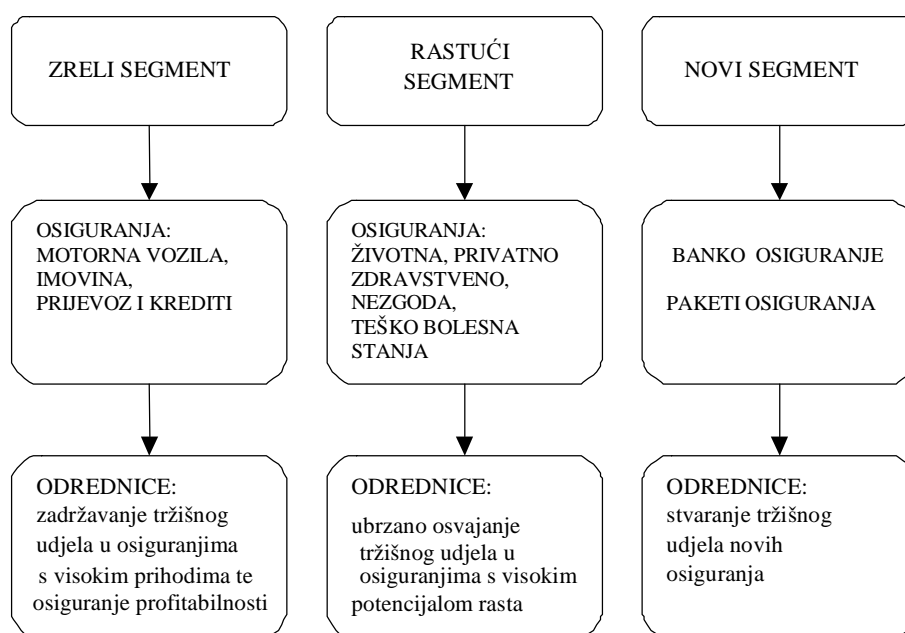
7.2 Prodaja i distribucija

7.2.1 Politika prodaje

Sukladno orijentaciji na stabilizaciju zrelih segmenata portfelja s visokim prihodima i intenziviranje rastućih segmenata, aktivno se djeluje u smjeru stvaranja konkurentskih prednosti, održavanja lojalnosti kupaca i ostvarivanja efekta križane prodaje ("cross selling").

Matrica proizvodnog portfelja CROATIA osiguranja prema obilježjima rasta tržišta i relativnog tržišnog udjela prikazana je na sljedećem grafičkom prikazu.

Grafički prikaz 24. Matrica proizvodnog portfelja

Izvor: CROATIA osiguranje

Sukladno orijentaciji na nove segmente portfelja poduzimaju se aktivnosti razvoja novih, te poboljšanja, repozicioniranja i modifikacije postojećih proizvoda. S tim u vezi CROATIA osiguranje je:

- § kroz osnivanje PBZ CROATIA osiguranja d.d. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom s Privrednom bankom Zagreb d.d. sudjelovalo u drugom stupu mirovinske reforme,
- § na temelju nove zakonske regulative, uvelo privatno zdravstveno osiguranje koje osiguraniku pruža viši standard medicinske usluge i veći opseg prava od prava obuhvaćenih osnovnim i dopunskim zdravstvenim osiguranjem reguliranim Zakonom o zdravstvenom osiguranju,
- § prvo na tržištu poslodavcima, pravnim i fizičkim osobama, ponudilo pokriće troškova za sva bolovanja djelatnika do 42 dana koja snose poslodavci,
- § prvo na tržištu ponudilo osiguranje pod nazivom obiteljski paket koji fizičkim osobama omogućava da jednom policom obuhvate više rizika i pri tome ostvare dodatne pogodnosti,

- § osnovalo CROATIA osiguranje mirovinsko društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o. te tako sudjeluje i u trećem supu mirovinske reforme. Dobrovoljna mirovinska štednja, iako još prilično nov oblik štednje na domaćem tržištu, jedan je među visoko isplativim oblicima financijskih ulaganja, a namijenjena je svima koji žele osigurati stabilne financijske prihode nakon odlaska u mirovinu,
- § započelo prodaju osiguranja (bankoosiguranje) putem Nove banke d.d. i Dubrovačke banke d.d., a u pripremi je i provedba bankoosiguranja s Privrednom bankom Zagreb d.d.

7.2.2 Planovi za razvoj i unapređenje prodaje

Osnovna intencija unapređenja prodajnih tehnika i osposobljavanja prodajnog osoblja podrazumijeva razvoj standarda profesionalizacije kroz sveobuhvatno analiziranje, spoznavanje i primjenu trendova vezanih uz znanja, vještine, motivacije i stvaranja odanosti, prakse upravljanja i razvoja prodajnog osoblja.

S obzirom na velik broj suradnika potrebno je uspostaviti samoodrživ sustav odabira i edukacije prodajnog osoblja, kako bi se dugoročno osigurali:

- sustavni odabir kvalitetnih djelatnika
- njihova edukacija i razvoj, pogotovo u području tzv. "vanstručnih" vještina ("soft skills")
- adekvatno nagrađivanje i motiviranje suradnika u prodaji.

Kontinuiranom edukacijom prodavača putem trening grupa kao odabrane forme rada na postizanju obrazovnih ciljeva ostvaruju se sljedeći funkcionalni efekti:

- transfer i razvoj kompetentnosti za nove vještine i znanja kroz brojne interakcije članova
- razvoj osobnih i profesionalnih potencijala
- promocija organizacijske kulture i standarda
- formalizacija neformalnih odnosa.

Unapređenje prodaje podrazumijeva također i izgradnju standarda vizualnog identiteta i funkcionalnosti prodajnih mjesta (standardizirana vanjska i unutarnja signalizacija, prospektni i kontaktni materijali, tiskalice).

Sukladno orijentaciji na nove segmente portfelja planiraju se aktivnosti daljnjeg razvoja strateških odnosa s PBZ American Expressom d.o.o., kao novim distribucijskim kanalom kojim se omogućuje dodatna pogodnost osiguranicima putem plaćanja Amex karticom (trajni nalog za plaćanje životnih osiguranja, mogućnost ugovaranja putnog zdravstvenog osiguranja, te posebna osiguranja od nesretnog slučaja).

Strateške odrednice CROATIA osiguranja usmjerene su prema podizanju razine zadovoljstva osiguranika kroz dosljedno ispunjavanje njihovih zahtjeva i očekivanja.

Slijedom toga osnovan je Kontakt centar kao polazna točka u razvoju CRM ("Customer Relationship Management") strategije. Osnovno polazište ovog projekta jest upotreba telemarketinga sa svrhom ugovaranja sastanaka terenskim zastupnicima s potencijalnim klijentima u njihovim domovima te implementacija telemarketinga kao prodajnog alata u CROATIA osiguranju. Upotrebom ovog alata ostvaruje se i mogućnost za primanje kvalitetnih povratnih informacija vezano za tržišne promjene, marketinške akcije i slično u realnom vremenu čime ovaj alat doprinosi povećanju prodaje, izgradnji imidža i samim time stvara dodatnu vrijednost tvrtke.

7.2.3 Distribucijski kanali

Tablica 37. Broj i udio distribucijskih kanala u ukupnoj bruto premiji

Distribucijski kanali	Broj distribucijskih kanala	Udio u ukupnoj bruto premiji
Ukupno podružnice	22	64%
<i>Agencije</i>	149	24%
<i>Stanice za tehnički pregled</i>	112	12%
Ukupno vanjski kanali	261	36%
Sveukupno	283	100%

Izvor: CROATIA osiguranje

Struktura distribucije je optimalna u okviru konvencionalnih distribucijskih kanala.

Tablica 38. Broj prodajnog osoblja po distribucijskom kanalu i udio u ukupnoj bruto premiji

Distribucijski kanali	Broj prodajnog osoblja	Udio u ukupnoj bruto premiji
<i>Interni prodavač</i>	299	49%
<i>Interni zastupnik</i>	132	6%
<i>Povjerenik</i>	963	9%
Ukupno podružnice	1.394	64%
<i>Agencije</i>	790	24%
<i>Stanice za tehnički pregled</i>	*	12%
Ukupno vanjski kanali	*	36%
Sveukupno		100%

Izvor: CROATIA osiguranje

* Nije moguće iskazati broj zaposlenih na stanicama za tehnički pregled (STP) jer u većini STP-a prodaju osiguranja obavljaju djelatnici STP-a, a ne djelatnici CROATIA osiguranja.

Interni prodavač	Fizička osoba koja ima sklopljen ugovor o radu za obavljanje poslova prodaje osiguranja i naplatu premije, a plaću ostvaruje temeljem koeficijenta složenosti radnog mjesta.
Interni zastupnik	Fizička osoba koja ima sklopljen ugovor o radu za obavljanje poslova prodaje osiguranja i naplatu premije, a plaću ostvaruje temeljem provizije.
Povjerenik	Fizička osoba koja ima sklopljen ugovor o djelu za poslove prodaje osiguranja i naplatu premije.
Agencije	Pravne i fizičke osobe registrirane za zastupanje u osiguranju.
Stanice za tehnički pregled vozila	Pravna osoba koja obavlja poslove zastupanja u obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti.
Posrednici u osiguranju	Pravne osobe registrirane za posredovanje u osiguranju.

U cilju razvoja prodajne mreže i stvaranja pozicije lidera u prodaji osiguranja života potrebno je daljnji razvoj temeljiti na ekspanzivnom rastu internih zastupnika prodaje i pri tome

uvažavati troškovne aspekte. Ustroj prodajne mreže temelji se na višeslojnom modelu prodaje koji započinje ugovorom o djelu za povremene poslove prodaje osiguranja (povjerenički ugovor), razvija se kroz status internog zastupnika (u radnom odnosu na određeno ili neodređeno vrijeme) te se nastavlja kroz grupe povjerenika praćene od strane voditelja prodajne mreže osiguranja života.

7.2.4 Plan razvoja novih distribucijskih kanala

Jačanje vodeće prisutnosti na tržištu podrazumijeva širenje postojećih distribucijskih kanala kroz gradnju, preuzimanje i širenje suradnje sa stanicama za tehnički pregled vozila, kupnju dionica i/ili udjela u društvima koja imaju u svom vlasništvu stanice za tehnički pregled vozila ili ovlaštenje za obavljanje tehničkih pregleda vozila, širenje suradnje sa zastupnicima i posrednicima u osiguranju, te razvoj nekonvencionalnih distribucijskih kanala poput e-prodaje i bankoosiguranja.

Uvođenje i razvoj e-prodaje temelji se na sljedećim planiranim aktivnostima:

- interaktivni izračuni premije osiguranja koji obuhvaćaju izmjenu i dogradnju postojećih formi za interaktivne izračune premije osiguranja auto-odgovornosti i auto-kaska (prema promjenjivim parametrima), osiguranja života prema pristupnoj dobi i trajanju osiguranja, te administracija svih elemenata za izračune na intranetu uz dohvat "živih podataka" iz baze podataka
- izmjena i dogradnja strukture baze podataka za bazu "web" pitanja i odgovora koja pretpostavlja prilagodbu internet stranice za postavljanje pitanja, uz pregled i pretraživanje najčešćih pitanja i odgovora
- implementacija video animacija u postojeće "web" stranice (vizualno oživljavanje stranica)
- prilagodba intranet sučelja za administriranje podataka za agencije i stanice za tehnički pregled vozila po podružnicama CROATIA osiguranja.

Bankoosiguranje, temeljeno na poslovnoj suradnji s bankama u pružanju usluga CROATIA osiguranja, predstavlja novi distribucijski kanal. Težište je na iskorištavanju teritorijalne rasprostranjenosti banaka i iznimnog protoka korisnika bankarskih usluga uz istovremeno značajne uštede u direktnim troškovima prodaje.

Aktivnosti i priprema za prodaju polica CROATIA osiguranja putem banaka obuhvaćaju određivanje vrsta osiguranja prikladnih za prodaju putem banaka (osiguranje kućanstva, osiguranje od posljedica nesretnog slučaja (nezgoda), osiguranje nekretnina, osiguranje života), pripremu informatičke podrške koja obuhvaća definiranje protokola za elektronsku razmjenu podataka i testiranje informatičke podrške prodaje polica te edukaciju osobnih bankara iz poslovne mreže banke.

Sukladno orijentaciji na nove segmente portfelja planiraju se aktivnosti razvoja novih "co-branding" partnerstva s osiguranicima iz portfelja CROATIA osiguranja. Tijekom 2004. godine, CROATIA osiguranje realizirat će planirane "co-brandove": "Amex" i "Konzum potrošačka kartica". Akcije ne moraju biti nužno samo "co-branding" s komunikacijskog aspekta, one mogu ulaziti i u područje strateškog marketinga.

7.2.5 Širenje na nova tržišta

Usmjerenje na ukupan rast podrazumijeva i širenje na tržišta izvan granica Republike Hrvatske te Bosne i Hercegovine.

S tim u vezi 05. ožujka 2003. godine potpisani su Ugovori o kupoprodaji dionica Milenijum osiguranja a.d. sa sjedištem u Beogradu. Kupoprodajna cijena iznosila je EUR 1,7 mil., a u kratkom roku je provedena dokapitalizacija društva u iznosu od USD 1,31 mil.

Na Kosovu se planira osnovati novo društvo za osiguranje sa sjedištem u Prištini, a vrijednost ovog ulaganja iznosila bi oko EUR 2,5 mil.

CROATIA osiguranje u suradnji s CROATIA osiguranjem d.d., Ljubuški, BiH, i Vardar osiguranjem d.d. iz Makedonije ima u planu u Makedoniji osnovati novo osiguravajuće društvo za životna osiguranja s temeljnim kapitalom od EUR 1 mil.

7.3 Oglašavanje i promocija

Za uspješno provođenje postavljenih strateških ciljeva CROATIA osiguranja potrebna je učinkovita marketinška strategija s jasno definiranim komunikacijskim ciljevima:

- izgraditi jasan imidž CROATIA osiguranja, kako na razini Hrvatske, tako i u regiji
- kroz imidž CROATIA osiguranja jasno komunicirati viziju Hrvatske
- dati precizne informacije o širini asortimana CROATIA osiguranja, tradiciji poslovanja i uspješnim rezultatima poslovanja
- izgraditi imidž svakog proizvoda CROATIA osiguranja i dati jasne informacije, zašto je baš taj proizvod bolji od svih konkurentskih proizvoda.

Komunikacijska strategija obuhvaća sljedeće zadatke:

- postići sinergiju koristeći sve relevantne kanale komunikacije
- uvesti nove kanale komunikacije
- unaprijediti postojeće kanale komunikacije s novim idejama
- postaviti standarde na području marketinških komunikacija.

Osnovni zadaci korporativnih komunikacija u sljedećem razdoblju su:

- standardizacija cjelokupnog prezentiranja svih osiguranja CROATIA osiguranja
- jačanje funkcije odnosa s javnosti kroz njezinu ulogu stvaranja pozitivnog stava o CROATIA osiguranju.

U sljedećem razdoblju potrebno je, pored standardnog komuniciranja svih osiguranja, uvesti nove modalitete komunikacije.

Medijsko planiranje treba izuzeti iz klasičnih formata i osmisliti nove forme koje bi na efikasniji način dovele do ispunjenja komunikacijskih ciljeva.

Tablica 39. Troškovi promidžbe u CROATIA osiguranju

	<i>tis. kn</i>			
	2000.	2001.	2002.	I-IX 2003.
Generalna direkcija	10.508	12.257	19.138	18.728
Podružnice	7.632	9.912	12.324	10.500
Ukupno	18.140	22.169	31.462	29.228

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 40. Struktura troškova promidžbe CROATIA osiguranja

								tis. kn	
Vrsta promidžbe		2000.	%	2001.	%	2002.	%	I-IX 2003.	%
I	OGLAŠAVANJE oglasi, promotivni materijal, TV i radio	4.886	26,9	6.210	28,0	6.849	21,8	9.326	31,9
II	SPONZORSTVA sport, kultura, humanitarne i ostale manifestacije	10.060	55,5	11.883	53,6	17.265	54,9	14.896	51,0
III	POKLONI nagradne igre, kontakt materijal	2.456	13,5	3.563	16,1	5.935	18,9	3.867	13,2
IV	DONACIJE	738	4,1	513	2,3	1.413	4,5	1.139	3,9
UKUPNO		18.140	100,0	22.169	100,0	31.462	100,0	29.228	100,0

Izvor: CROATIA osiguranje

7.4 Organizacija

CROATIA osiguranje svoju djelatnost obavlja putem Generalne direkcije i 22 podružnice u Republici Hrvatskoj te putem razgranate prodajne mreže (agencije, stanice za tehnički pregled vozila, povjerenici).

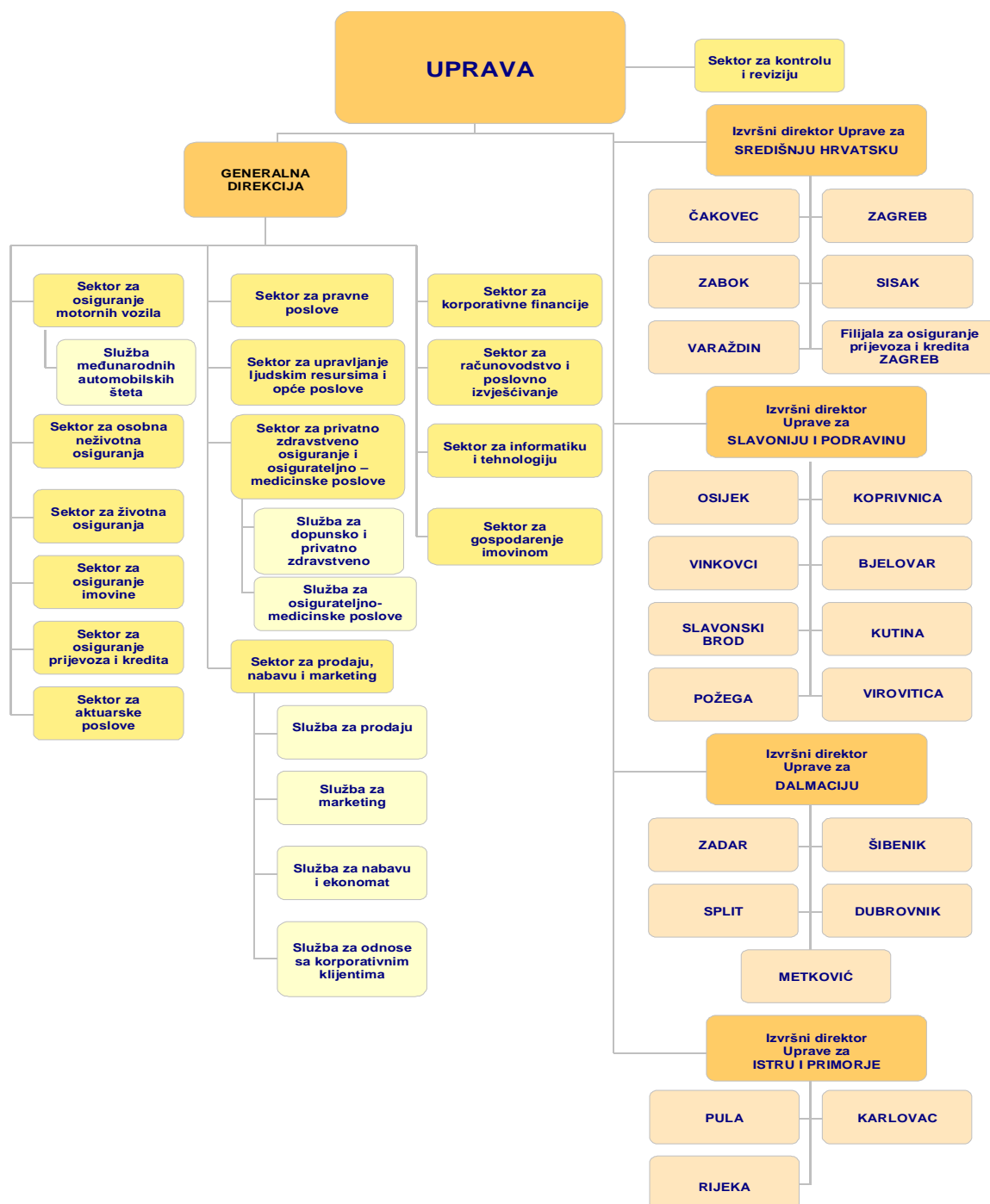
Glavno tijelo CROATIA osiguranja je Glavna skupština koja imenuje Nadzorni odbor, a Nadzorni odbor imenuje Upravu. Upravu CROATIA osiguranja trenutno čine predsjednik i dva člana. Organizacijska struktura CROATIA osiguranja je u osnovi teritorijalna divizionalna uz jaku središnju korporacijsku službu - Generalnu direkciju.

Naime, poslovanje CROATIA osiguranja odvija se preko Generalne direkcije kao središnje korporacijske službe i 22 podružnice koje pokrivaju cjelokupni prostor Republike Hrvatske, a funkcioniraju na principu profitnih centara odnosno strateških poslovnih jedinica. Podružnice su upisane u sudski registar kao filijale (20) ili poslovnice (2), imaju svoj žiro račun, ali ne i pravnu osobnost. 21 podružnica obavlja poslove svih skupina osiguranja na svom području, a jedna je specijalizirana i obavlja samo poslove osiguranja prijevoza i kredita.

2001. godine podružnice su grupirane u četiri regije - Istra i Primorje, Slavonija i Podravina, Dalmacija te Središnja Hrvatska, i za svaku je imenovan izvršni direktor koji predstavlja vezu između podružnica i Uprave te nadzire rad podružnica.

Unatoč u osnovi teritorijalnoj divizionionalnoj organizacijskoj strukturi u CROATIA osiguranju postoji znatna centralizacija u odlučivanju budući da sve bitne odluke donosi Uprava. To se osobito odnosi na ulaganje sredstava, promidžbu, politiku zapošljavanja, nabavu imovine i opreme, dok je nešto slabije izraženo u osigurateljnom poslovanju (prodaja osiguranja te procjena i likvidacija šteta).

Grafički prikaz 25. Organizacijska shema CROATIA osiguranja

Izvor: CROATIA osiguranje

Generalna direkcija

Generalna direkcija predstavlja središnju korporacijsku službu CROATIA osiguranja. Njeni osnovni zadaci su propisivanje jedinstvene tehnologije rada i osigurateljnih proizvoda, davanje naputaka i pružanje pomoći podružnicama iz svih segmenata poslovanja, prikupljanje i analiziranje podatke o poslovanju CROATIA osiguranja, izrađivanje i prezentiranje izvješća, koordiniranje i kontroliranje poslovanja podružnica, provođenje marketinških kampanja, upravljanje imovinom i dr.

Generalna direkcija je organizirana u 15 sektora sa službama i/ili odjelima.

Organizacijska struktura Generalne direkcije je mješovita. Naime, na istoj organizacijskoj razini (prvoj razini podjele zadataka, grupiranja poslova i formiranja organizacijskih jedinica unutar Generalne direkcije) postoji i funkcionalna organizacijska struktura, budući da je dio poslova grupiran u sektore po pojedinim poslovnim funkcijama (pravni, kadrovski, imovinski poslovi, financije, računovodstvo, informatika, kontrola i revizija, prodaja i marketing), ali i divizionarna organizacijska struktura, budući da su osigurateljni poslovi grupirani u sektore prema vrsti osiguranja s kojom se bave (motorna vozila, osobna neživotna osiguranja, životna osiguranja, imovina, osiguranje prijevoza i kredita, privatno zdravstveno osiguranje, aktuarski poslovi).

Podružnice

Podružnice CROATIA osiguranja nemaju jedinstveno organizacijsko ustrojstvo primjenjivo na svaku od 22 podružnice. 20 podružnica (Bjelovar, Dubrovnik, Karlovac, Koprivnica, Kutina, Osijek, Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Varaždin, Vinkovci, Virovitica, Zabok, Zadar, Zagreb, Zagreb PIK) registrirano je kao filijale, a 2 manje podružnice (Čakovec i Metković) kao poslovnice. U načelu filijala/poslovnica pokriva područje jedne županije.

Organizacijsko ustrojstvo podružnica u ovisnosti je o veličini, lokaciji i uslugama koje pružaju. Svaka podružnica općenito pokriva četiri ključne poslovne funkcije što se očituje i kroz njenu organizaciju: pribava (prodaja) osiguranja, obrada šteta (procjena i likvidacija), financije i računovodstvo te ostali stručni poslovi: pravni, kadrovski i opći poslovi te informatika.

Na prvoj organizacijskoj razini podružnica (prvoj razini podjele zadataka, grupiranja poslova i formiranja organizacijskih jedinica unutar podružnica) postoji funkcionalna organizacijska struktura. Ta funkcionalna organizacijska struktura podružnica se u dijelu poslova koji se odnose na financijsko-računovodstvene poslove te ostale stručne poslove zadržava i na drugoj organizacijskoj razini, dok se u dijelu poslova koji se odnose na pribavu osiguranja i procjenu i likvidaciju šteta pretvara u divizionarnu i to bilo predmetnu, kada se pribava osiguranja i likvidacija šteta dijele po pojedinim vrstama osiguranja, bilo orijentiranu prema osiguranicima, kada se pribava osiguranja te procjena i likvidacija šteta dijele na pravne i fizičke osobe.

U velikim podružnicama (Zagreb, Rijeka, Osijek, Split i Pula) podjela posla je detaljnija, broj nižih organizacijskih jedinica je veći i do većeg izražaja dolazi spomenuta divizionarna organizacijska struktura na drugoj organizacijskoj razini.

Sukladno odluci Uprave, s 01.01.2004. godine tri manje podružnice - Metković, Požega i Virovitica pripojit će se Filijalama Dubrovnik, Slavonski Brod odnosno Osijek tako da će od sljedeće godine poslovati 18 filijala i jedna poslovnica. Iako za sada nema konkretnih planova o tome, za pretpostaviti je da će se u predstojećim godinama ići na daljnje okrupnjavanje podružnica i smanjivanje njihovog broja do osnivanja regionalnih središta.

7.5 Upravljanje

Kako je već spomenuto u dijelu Prospekta koji se odnosi na organizaciju, u CROATIA osiguranju postoji znatna centralizacija u odlučivanju budući da se glavnina odluka donosi u Generalnoj direkciji odnosno da sve bitne odluke donosi Uprava.

Na prijedloge direktora sektora u Generalnoj direkciji Uprava CROATIA osiguranja donosi sve odluke vezane za promidžbene aktivnosti na razini Hrvatske, odluke o nabavi opreme, roba i usluga, odluke o ulaganjima i investicijama, odluke o uvjetima osiguranja i premijskim sustavima. Istovremeno, na prijedloge direktora podružnica i nadležnih izvršnih direktora Uprava donosi odluke važne za poslovanje podružnica, primjerice odluke o ulaganju sredstava, o adaptaciji, kupnji ili prodaji poslovnog prostora, sklapanju nagodbi s dužnicima o naplati potraživanja i slično. Pri tome se često puta, prije traženja odluke Uprave, podružnice i izvršni direktori konzultiraju s nadležnim sektorima u Generalnoj direkciji o pojedinom predmetu i zajedno pripremaju prijedlog odluke za Upravu.

Izvršni direktori i direktori podružnica odgovorni su Upravi za poslovanje sukladno zakonskim propisima i internim aktima CROATIA osiguranja, za provedbu svih odluka Uprave, a osobito za rezultat poslovanja.

Grafički prikaz 26. Linije odgovornosti u CROATIA osiguranju

Izvor: CROATIA osiguranje

7.6 Nekretnine

Nekretnine u vlasništvu CROATIA osiguranja predstavljaju značajan i vrijedan dio njene imovine.

Stjecanje, izgradnja i održavanje nekretnina je preduvjet za obavljanje temeljne djelatnosti CROATIA osiguranja, a krajnji cilj je stvaranje optimalnog radnog prostora i ambijenta za zaposlenike, osiguranike i druge stranke čija je prisutnost u radnim prostorima sastavni dio poslovanja osiguravajućeg društva.

Gospodarenje imovinom u širem smislu, pa tako i nekretninama, sastoji se od širokog spektra aktivnosti, a kreće se od kupnje, najma i izgradnje objekata, što u sebi uključuje projektiranje, dizajn, procjene ulaganja i troškova upravljanja, do samog upravljanja i održavanja objekata, adaptacija, te održavanja okoliša. Planiranje, dizajn i arhitektura interijera, a dio toga je i opremanje radnih prostora, također su sastavni dio cijelog procesa.

Status nekretnina u vlasništvu CROATIA osiguranja i njihova sudbina ovisi o tome da li su nekretnine u funkciji djelatnosti osiguranja ili ne. Razlog stjecanja nekretnina građenjem i kupnjom je njihovo stavljanje u funkciju osnovne djelatnosti CROATIA osiguranja tj. djelatnosti osiguranja, dok drugi načini stjecanja nekretnina (kroz ovrhe, stečajeve i sl.) najčešće dovode do toga da stečena nekretnina nije potrebna za obavljanje osnovne djelatnosti, pa se u tom slučaju prodaje i to redovno putem javnog oglašavanja.

Valja naglasiti da je CROATIA osiguranje uspjelo uknjižiti svoje vlasništvo u zemljišne knjige za većinu nekretnina, dok su upisi vlasništva u zemljišne knjige za ostale nekretnine u postupku provedbe. Nekretnine koje su u vlasništvu CROATIA osiguranja nisu opterećene nikakvim stvarnim pravima.

Popis 10 nekretnina najveće vrijednosti u vlasništvu CROATIA osiguranja dan je u nastavku:

<u>Nekretnine na adresi:</u>	<u>Knjigovodstvena vrijednost na dan 30.09.2003.</u> (u kn)
1. Zagreb, Trg bana J. Jelačića 13	104.264.187,17
2. Zagreb, Trg bana J. Jelačića 12	98.351.134,06
3. Zagreb, Kneza Borne - Branimirova	86.601.791,21
4. Split, Trg hrvatske bratske zajed. bb	54.719.736,71
5. Pula, Marka Marulića 1	46.695.718,52
6. Rijeka, Korzo 39	41.176.699,65
7. Zagreb, Savska c. 41	39.458.462,64
8. Zagreb, Miramarska 22	30.244.412,91
9. Vinkovci, Nazorova 4	18.644.737,24
10. Bjelovar, Trg E. Kvaternika 7	13.876.843,00

7.7 Planirana ulaganja u nekretnine i opremu

Najveća investicija u srednjoročnom razdoblju od 2004. do 2007. godina, a to je izgradnja nove poslovne zgrade u Zagrebu, Miramarska 22, u potpunosti će se završiti 2004. godine. Očekuje se da će cijela investicija ukupno iznositi oko 270 mil. kn. Izgradnja nove poslovne

zgrade neophodna je za podizanje efikasnosti poslovanja budući da sadašnje poslovanje na četiri lokacije u Zagrebu uvelike otežava poslovanje.

Zbog velikog broja zgrada i poslovnih prostora u svim većim gradovima u Republici Hrvatskoj, te njihovom stanju, izgledu i tehničko-tehnološkoj opremljenosti, pojavljuje se stalna potreba za rekonstrukcijama, adaptacijama i modernizacijama.

Ulaganje u stanice za tehnički pregled vozila ima dvostruku korist. Prva korist je što CROATIA osiguranje može sklapati ugovore o osiguranju od auto-odgovornosti i nezgode na samim stanicama. Važno je napomenuti da prodaja osiguranja od automobilske odgovornosti na stanicama u Hrvatskoj sudjeluje s oko 60% ukupne prodaje tog osiguranja. Druga korist je što je djelatnost obavljanja tehničkih pregleda vrlo profitabilna, a vlasniku objekta i opreme na stanici pripada prema propisima 28,5% od ukupnog prihoda stanice. Dakle, samo od prihoda stanice povrat ulaganja je brz, a kada se tome dodaju prednosti prodaje polica osiguranja na samoj stanici, razložnost takvog ulaganja je očita.

Nabava uredske opreme (pisaćih i računskih strojeva, telefonskih centrala s pripadajućim instalacijama i aparatima, telefona, mobitela, telefaks-ova, klima uređaja, fotokopirnih aparata, namještaja u poslovnim prostorima), vrši se svake godine zbog nemogućnosti i neisplativosti popravka, zastarjelosti i neupotrebljivosti postojeće opreme koja se otpisuje, zbog poboljšanja uvjeta rada, kao i zbog modernizacije poslovanja novom opremom u smislu brzine i uštede vremena rada.

CROATIA osiguranje izgradilo je modernu informatičku infrastrukturu koja povezuje sve podružnice. Na centralnoj lokaciji je formiran "Data centar" s poslužiteljima i sustavima za pohranu podataka koji koriste sve poslovne aplikacije i korisnici. Ovakav složeni sustav traži kontinuirano održavanje i praćenje informatičke tehnologije, što znači da su neophodna i stalna ulaganja.

Tablica 41. Iznos planiranih ulaganja u nekretnine i opremu u razdoblju 2004. - 2007. godine

	<i>kn</i>			
Opis ulaganja	2004.	2005.	2006.	2007.
Poslovne zgrade - nova zgrada u Zagrebu	125.000.000	0	0	0
Posl. zgrade - rekonstrukcije i adaptacije	1.500.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Stanice za tehnički pregled	55.000.000	35.000.000	25.000.000	20.000.000
Uredska oprema	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Elektronička oprema	7.500.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000
Ukupno	191.000.000	44.000.000	34.000.000	29.000.000

Izvor: CROATIA osiguranje

Financiranje ulaganja u materijalnu imovinu planira se iz vlastitih sredstava i to iz sredstava amortizacije, iz sredstava ostvarenih prodajom nekretnina koje nisu u funkciji osnovne djelatnosti CROATIA osiguranja, kao i iz raspoloživih sredstava za ulaganje.

2000. godine CROATIA osiguranje steklo je u vlasništvo zemljište u Zagrebu koje se nalazi između Branimirove ulice i Ulice kneza Borne, ukupne površine cca 10.000 m². U prethodnom razdoblju bilo je nekoliko pokušaja da se zemljište proda, ali kako nije postignuta

odgovarajuća cijena, Uprava CROATIA osiguranja je odlučila da se na toj lokaciji izgradi građevinski objekt s poslovnim prostorima, stanovima i garažama u svrhu prodaje.

U zemljište je uloženo 86,6 mil. kn, predviđa se ulaganje daljnjih oko 212 mil. kn radi izgradnje 37.000 m² prostora koji se potom namjerava prodati po planiranoj cijeni od ukupno oko 450 mil. kn. U tijeku je izrada projektne dokumentacije i poduzimanje potrebnih radnji radi pribavljanja dozvola za izgradnju. Ovo ulaganje nije uključeno u plan ulaganja u nekretnine obzirom da je riječ o ulaganju u nekretnine namijenjene prodaji na tržištu, a ne o ulaganju povezanom s osnovnom djelatnošću CROATIA osiguranja.

7.8 Politika i struktura ulaganja

CROATIA osiguranje ulaže raspoloživa sredstva i sredstva matematičke pričuve osiguranja života sukladno odredbama Zakona o osiguranju poštujući načela sigurnosti, solventnosti, profitabilnosti, te zaštite realne vrijednosti uložених sredstava. Politika ulaganja je konzervativna obzirom da su sigurnost, očuvanje vrijednosti uložених sredstava i likvidnost ulaganja ispred maksimiziranja prinosa. Sigurnost povrata uložених sredstava primarna je kako bi se u svakom trenutku prema osiguranicima mogle ispuniti sve obveze iz ugovora o osiguranju.

Od stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju krajem 1999. godine, CROATIA osiguranje se maksimalno angažiralo na restrukturiranju svojih ulaganja i njihovom usklađivanju sa zakonskim odredbama, tako da je i struktura ulaganja posljednjih godina znatno izmijenjena.

Tablica 42. Struktura ulaganja sredstava u razdoblju 2000. – IX 2003. godine

<i>tis. kn</i>				
Namjena ulaganja	31.12.2000.	31.12.2001.	31.12.2002.	30.09.2003.
Kunski depoziti	674.108	673.054	656.272	559.497
Devizni depoziti	205.658	323.869	367.167	322.131
Ispravak vrijednosti depozita	14.852	0	0	0
Ukupno neto - depoziti	864.914	996.923	1.023.439	881.628
Bruto zajmovi	925.991	893.321	658.941	630.334
Ispravak vrijednosti zajmova	191.640	214.718	113.260	103.820
Neto - zajmovi	734.351	678.603	545.681	526.514
Dionice i udjeli u trgovačkim društvima	340.235	316.593	289.488	315.281
Ispravak vrijednosti dionica i udjela	18.035	67.070	46.457	42.460
Neto - dionice i udjeli	322.200	249.523	243.031	272.821
Obveznice RH	233.630	532.991	1.067.925	1.306.310
Trezorski zapisi MFRH	140.000	92.600	0	19.120
Novčani fondovi	10.005	12.286	0	0
Tržište novca	0	0	0	8.000
Nekretnine	864.633	870.295	895.146	960.705
Ukupna ulaganja - bruto	3.394.261	3.715.008	3.934.939	4.121.378
Ukupna ulaganja - neto	3.169.734	3.433.220	3.775.222	3.975.098

Izvor: CROATIA osiguranje

Iz podataka u tablici vidljivo je da je na dan 30.09.2003. godine u odnosu na dan 31.12.2000. godine znatno izmijenjena struktura uložених sredstava, ali i ukupan iznos uložених sredstava

u financijsku imovinu i nekretnine. Ukupna ulaganja kontinuirano su rasla, te su na dan 30.09.2003. godine ukupno uložena bruto sredstva iznosila 4.121,4 mil. kn, odnosno povećana su u odnosu na dan 31.12.2000. godine za 727,1 mil. kn. U razdoblju 2000. - 2002. godine ukupna bruto ulaganja rasla su prosječno godišnje za 7,7%. Tijekom 2003. godine (na dan 30.09.2003. u odnosu na 31.12.2002. godine) ukupna bruto ulaganja povećana su za dodatnih 4,7%.

Ukupna neto ulaganja rasla su prosječno godišnje 9,1% u razdoblju od 2000. do 2002. godine. Tijekom 2003. godine ova su ulaganja povećana za dodatnih 5,3%. Apsolutno povećanje ukupnih neto ulaganja u odnosu na 31.12.2000. godine iznosi 805,4 mil. kn te su na dan 30.09.2003. godine iznosila 3.975,1 mil. kn.

Najveći porast u razdoblju od kraja 2000. godine do 30.09.2003. godine bilježe ulaganja u obveznice izdane od Republike Hrvatske ili uz njeno jamstvo koja su porasla za 1.072,7 mil. kn te su na dan 30.09.2003. godine iznosila 1.306,3 mil. kn. Ulaganja u obveznice na dan 30.09.2003. godine bila su najzastupljenija u strukturi ukupnih ulaganja sa 32,9%.

Porast bilježe i ulaganja u devizne depozite i to za 116,5 mil. kn, te su na dan 30.09.2003. godine ova ulaganja iznosila 322,1 mil. kn (smanjenje od 12,3% na 30.09.2003. u odnosu na 31.12.2002. godine). Porast deviznih depozita u najvećoj je mjeri posljedica prodaje udjela u društvu VIP NET d.o.o., a na iznos deviznih depozita u znatnoj je mjeri utjecalo i smanjenje tečaja američkog dolara.

Vidljivo je da su u promatranom razdoblju porasla i ulaganja u nekretnine i to za 96,1 mil. kn, te su na dan 30.09.2003. godine ova ulaganja iznosila 960,7 mil. kn. Ovo povećanje uglavnom se odnosi na ulaganje u novu zgradu u Zagrebu, ulaganje u stanice za tehnički pregled vozila te izgradnju i uređenje poslovnih prostora CROATIA osiguranja. U strukturi ukupno uložених sredstava ulaganja u nekretnine i dalje zauzimaju vrlo visoko mjesto, te sudjeluju sa 24,2%.

Najznačajniji pad bilježe ulaganja u zajmove koja su smanjena za 207,8 mil. kn neto te su na dan 30.09.2003. godine ova ulaganja iznosila 526,5 mil. kn neto. Bruto ulaganja u zajmove smanjena su za 295,7 mil. kn. U strukturi neto ukupnih ulaganja na dan 30.09.2003. godine ulaganja u zajmove sudjeluju sa 13,2%, što je značajna promjena u odnosu na dan 31.12.2000. godine kada su sudjelovala sa 23,2%.

Osim što je smanjen ukupan iznos zajmova bitno je popravljena kvaliteta portfelja zajmova što se očituje u pribavljanju kvalitetnih instrumenata osiguranja povrata odobrenih zajmova te u odobravanju novih zajmova samo bonitetnim zajmoprincipima. S tim u vezi treba istaknuti da su kriteriji CROATIA osiguranja vezani za odobravanje zajmova čak i stroži nego što to propisuje Zakon o osiguranju.

Za rizične zajmove, koji su u pravilu odobreni prije više godina, stvorene su odgovarajuće rezervacije sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima i Računovodstvenom standardu društava za osiguranje, no i ti zajmovi se na različite načine, barem djelomično, naplaćuju.

U strukturi instrumenata osiguranja povrata odobrenih zajmova na dan 30.09.2003. godine prevladavale su hipoteke (51,9%) i prienos vlasništva na nekretninama (23,4%). Mjenicama i zadužnicama bio je osiguran povrat 8,5% zajmova (za većinu ovih zajmova postoji suglasnost Direkcije za nadzor društava za osiguranje), a garancijom banaka 6,7%. Vinkuliranim

policama osiguranja života bio je osiguran povrat 4,7% zajmova, a 4,8% zajmova bilo je osigurano zalogom i prijenosom vlasništva na pokretninama (brodovima).

Radi pada kamatnih stopa na financijskom tržištu znatno su smanjena ulaganja u trezorske zapise MFRH sa 140,0 mil. kn na 19,1 mil. kn, a tijekom 2002. godine CROATIA osiguranje nije imalo uloženi sredstava u ovu namjenu. Također su smanjena i ulaganja u dionice i udjele, koja bilježe pad u neto iznosu od 49,4 mil. kn na 272,8 mil. kn, što je prije svega rezultat prodaje dionica i udjela onih trgovačkih društava u kojima CROATIA osiguranje ne nalazi poslovni interes, te izvršenih rezervacija za društva s poteškoćama u poslovanju.

Iako iznos uloženi sredstava u dionice i udjele u promatranom razdoblju bilježi pad, tijekom izvještajnog razdoblja značajna sredstva su radi proširenja poslovnih aktivnosti uložena u ovu namjenu, što se prije svega odnosi na osnivanje PBZ CROATIA osiguranja d.d. za upravljanje obveznim mirovinskim fondom, na osnivanje CROATIA osiguranja mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o. te na kupovinu dionica Milenijum osiguranja a.d. iz Beograda. Sredstva su također ulagana u kupovinu udjela u društvima koja u svom vlasništvu imaju stanice za tehnički pregled vozila, te u agencije za prodaju osiguranja.

Pad ulaganja bilježe i kunski depoziti sa 674,1 mil. kn na 559,5 mil. kn, što je rezultat razročenja značajnih iznosa depozita radi već spomenutih ulaganja u državne vrijednosnice sukladno odredbama Zakona o osiguranju, a u posljednje vrijeme i radi ulaganja sredstava u izgradnju nove zgrade u Zagrebu.

Zajedno s deviznim depozitima kunski depoziti na 30.09.2003. godine sudjeluju u strukturi ukupnih ulaganja sa 22,2% što je pad od 5,1 postotnih bodova u odnosu na kraj 2000. godine. Na 30.09.2003. godine sredstva su bila deponirana u 17 hrvatskih banaka, najvećim dijelom u Privrednoj banci Zagreb d.d., te u Hrvatskoj poštanskoj banci d.d., Kreditnoj banci Zagreb d.d., Erste & Steiermärkische banci d.d., Podravskoj banci d.d., Centar banci d.d. i Riadria banci d.d., a manjim dijelom u drugim bankama. Vezano za suradnju s bankama, osim deponiranja sredstava, CROATIA osiguranje ima bogatu poslovnu suradnju s još većim brojem banaka na raznim drugim područjima poslovanja.

Koliku pažnju CROATIA osiguranje poklanja sigurnosti svojih ulaganja vidi se iz činjenice da je radi osiguranja povrata dijela depozita upisala hipoteke/prijenos vlasništva na nekretninama ili zalog na vrijednosne papire u vlasništvu nekoliko banaka.

Smanjenje ulaganja u zajmove te dionice i udjele i povećanje sredstava uloženi u državne vrijednosnice bio je osnovni cilj s kojim se krenulo u restrukturiranje ulaganja krajem 1999. godine. Ulaganja su postala likvidnija, kvalitetnija i sigurnija. Bilanca je očišćena od svih spornih, teško naplativih ulaganja, a stvorene su i dovoljne rezervacije za rizična ulaganja.

Kamatne stope po kojima CROATIA osiguranje ulaže sredstva smanjene su uslijed smanjenja kamatnih stopa na tržištu, te na zajmove iznose od 6% do 10% godišnje ovisno o instrumentu osiguranja (krajem 2000. godine iznosile su od 8% do 14% godišnje), na kunske depozite od 4,5% do 6% godišnje (krajem 2000. godine iznosile su od 8% do 10% godišnje). Kamatne stope na devizne depozite, također, su smanjene uslijed pada referentnih kamatnih stopa na financijskom tržištu. U devetom mjesecu 2003. godine kamatne stope na trezorske zapise MFRH su se uslijed povećane potražnje za likvidnim sredstvima uzrokovane mjerama Hrvatske narodne banke, približile razini kamatnih stopa s kraja 2000. godine te su iznosile 6,75% godišnje na zapise s rokom dospelja 182 dana. Zbog znatnog povećanja kamatnih

stopa u devetom mjesecu 2003. godine, CROATIA osiguranje je uložilo sredstva i u kredite bankama posredstvom Tržišta novca d.d. po kamatnim stopama od 6% i 7% godišnje. Sredstva uložena u obveznice nose kamatu, ovisno o vrsti obveznica, od 6,5% do 8,5% godišnje.

Obzirom da Zakon o osiguranju osobitu pažnju pridaje ulaganjima sredstava matematičke pričuve osiguranja života u sljedećoj tablici izdvojena su i posebno prikazana ulaganja tih sredstava u razdoblju 2000. – IX 2003. godine.

Tablica 43. Struktura ulaganja sredstava matematičke pričuve u razdoblju 2000. – IX 2003. godine

tis. kn

Namjena ulaganja	31.12.2000.	31.12.2001.	31.12.2002.	30.09.2003.
<i>Kunski depoziti</i>	219.232	207.254	198.142	212.179
<i>Devizni depoziti</i>	6.648	6.549	2.233	0
Ukupno depoziti	225.880	213.803	200.374	212.179
Zajmovi	6.622	17.871	23.424	29.845
Obveznice RH	200.254	281.594	433.986	506.286
Trezorski zapisi MFRH	53.000	50.600	0	3.300
Ukupna ulaganja	485.755	563.868	657.784	751.610

Izvor: CROATIA osiguranje

Kako je vidljivo iz gornje tablice struktura ulaganja matematičke pričuve je bitno izmijenjena u promatranom razdoblju. Od ukupnih ulaganja matematičke pričuve na dan 30.09.2003. godine čak 67,4% sredstava bilo je uloženo u obveznice Republike Hrvatske, odnosno obveznice izdane uz jamstvo Republike Hrvatske, u koje su sredstva intenzivno ulagana tijekom posljednje četiri godine. Obveznice su najkvalitetniji financijski instrument na tržištu s potpunom sigurnošću povrata i solidnim prinosom, a imaju element dugoročnosti koji je za životna osiguranja iznimno važan.

U depozite je na 30.09.2003. godine bilo uloženo 28,2% sredstava. Udio i iznos depozita se u promatranom razdoblju smanjivao kako je rastao udio i iznos ulaganja u obveznice.

Kao posebnu pogodnost, CROATIA osiguranje je početkom 2001. godine imateljima polica osiguranja života omogućilo podizanje vrlo povoljnih zajmova na temelju tih polica do visine otkupne vrijednosti, bez naknada i uz povoljnu kamatnu stopu od 7,5% godišnje. Ovu mogućnost iskoristile su već tisuće zajmoprimaca, a CROATIA osiguranje postiglo je višestruke pozitivne efekte pokazavši osiguranicima punu vrijednost njihove police osiguranja života kao vrijednosnog papira i osiguravši im povoljan zajam kada su im bila potrebna sredstva, disperziralo je ulaganja, ostvarilo dobar prinos, a sve uz maksimalnu sigurnost povrata. Iako iznos i udio zajmova u ukupnim ulaganjima matematičke pričuve još uvijek nije velik (na 30.09.2003. godine 29,8 mil. kn odnosno 4%) očekujemo da će zajmovi s vremenom imati sve veći značaj u ulaganjima matematičke pričuve.

Tijekom sljedećih godina planiraju se određena ulaganja povezana s proširenjem poslovnih aktivnosti i izgradnjom poslovnih prostora CROATIA osiguranja kojima će se promijeniti iznosi, a dijelom vjerojatno i struktura, ulaganja u pojedine namjene. Sukladno navedenom, planira se daljnje ulaganje sredstava u kupnju i izgradnju stanica za tehnički pregled vozila, u uređenje i opremanje prostora u bolnicama i drugim zdravstvenim ustanovama za potrebe

privatnog zdravstvenog osiguranja, u izgradnju poslovno-stambenog objekta u Zagrebu (prodajom kojeg će se izvršiti povrat uložених sredstava u zemljište u ulici Kneza Borne/Branimirovoj ulici), u dovršenje nove poslovne zgrade CROATIA osiguranja u Zagrebu u Miramarskoj ulici, te u društva za osiguranje u Makedoniji i na Kosovu.

Izvori sredstava za navedena ulaganja značajnim dijelom će se osigurati restrukturiranjem već uložених sredstava, odnosno povlačenjem uložених sredstava iz depozita u bankama i zajmova osiguranicima, naplatom državnih obveznica, te prodajom dionica, udjela i nekretnina koje nisu u funkciji osiguranja kao i iz amortizacije i dijela dobiti koji se izdvaja u pričuve sigurnosti.

Usklađenost ulaganja s propisima

Društvo je sukladno člancima 55., 55a. i 55b. Zakona o osiguranju (NN br. 46/97, 116/99, 11/02) dužno ulagati raspoloživa sredstva u Zakonom određene namjene, s time da je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju (NN br. 116/99) uvedeno razlikovanje između raspoloživih sredstava za ulaganje i matematičke pričuve životnih osiguranja, koja potonja zakonska kategorija je strože regulirana budući da sredstva osiguranja života tj. matematička pričuva u biti imaju karakter štednje.

Raspoloživa sredstva za ulaganje su na dan 30. rujna 2003. godine iznosila ukupno 4.127,9 mil. kn. Od tog iznosa prema Pregledu stanja raspoloživih sredstava za ulaganje na dan 30. rujna 2003. godine uloženo je ukupno 3.223,5 mil. kn. Raspoloživa sredstva ulagana su sukladno zakonskim ograničenjima, odnosno uz suglasnost Direkcije za nadzor društava za osiguranje gdje je ista bila potrebna.

Tako je za ulaganja u ukupnom iznosu od 32,2 mil. kn, i to u udjele i dionice društava CROATIA osiguranje d.d. Ljubuški, BiH, i Milenijum osiguranje a.d. Beograd, Srbija i Crna Gora, kojima je CROATIA osiguranje proširilo svoje poslovanje u regiji, pribavljena suglasnost Direkcije za nadzor društava za osiguranje.

Isto tako, CROATIA osiguranje je sukladno članku 55b. Zakona o osiguranju, pribavilo suglasnost Direkcije za nadzor za ulaganja u zajmove uz osiguranje povrata mjenicama i zadužnicama u iznosu od 36,1 mil. kn. Za iznos zajmova od 17,8 mil. kn CROATIA osiguranje nije zatražilo suglasnost Direkcije za nadzor društava za osiguranje budući da se radi o zajmovima koji su odobreni prije donošenja izmjena i dopuna Zakona o osiguranju iz 1999. godine te se redovito podmiruju ili je u tijeku postupak prisilne naplate.

Sukladno članku 55a. Zakona o osiguranju društvo za osiguranje dužno je uložiti barem 50% matematičke pričuve u vrijednosne papire koje izdaje RH, HNB ili HBOR. CROATIA osiguranje je iz sredstava matematičke pričuve životnih osiguranja prema Pregledu uložilo na dan 30.09.2003. godine ukupno 751,6 mil kn, od kojeg iznosa 311,8 mil kn u vrijednosne papire koje izdaje RH, HNB ili HBOR. Tom iznosu, sukladno mišljenju Direkcije za nadzor od 8. rujna 2000. godine (Klasa: 453-01/00-02/05, Ur. broj: 567-02/00-1), pribraja se ulaganje sredstava matematičke pričuve u obveznice Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje uz jamstvo Republike Hrvatske u iznosu od 49,2 mil. kn, čime se ukupno gledajući obvezno ulaganje iz članka 55a. Zakona o osiguranju može smatrati ispoštivanim. Napominje se da je, pored navedenih ulaganja u državne obveznice, CROATIA osiguranje na dan 30.09.2003. godine imalo još 145,3 mil. kn uloženo u obveznice izdane uz jamstvo Republike Hrvatske.

Članak 55a. Zakona o osiguranju propisuje da društvo za osiguranje može uložiti do 50% matematičke pričuve u depozite i kredite bankama, od kojih najviše 10% matematičke pričuve istoj banci. CROATIA osiguranje je na dan 30.09.2003. godine imalo uloženo ukupno 212,2 mil. kn matematičke pričuve u depozite i kredite bankama. Za depozite uložene u Privrednoj banci Zagreb d.d. CROATIA osiguranju predstoji usklađenje za približno 99 mil. kn.

Iz raspoloživih sredstava, gdje se primjenjuje jednako ograničenje vezano za depozite u bankama, predstoji usklađenje depozita uložених u Privrednu banku Zagreb d.d. za približno 21 mil. kn.

S navedenim ulaganjima u depozite kod Privredne banke Zagreb d.d. upoznata je Direkcija za nadzor društava za osiguranje.

Vrijednosni papiri u koje su uložena raspoloživa sredstva i sredstva matematičke pričuve nisu založeni niti opterećeni nikakvim pravima u korist trećih osoba.

7.9 Zaposlenici

Radni odnosi između CROATIA osiguranja i njegovih zaposlenika detaljno su uređeni Pravilnikom o radu, Kolektivnim ugovorom i Ugovorima o radu, temeljenim na Zakonu o radu. Sukladno zakonskim propisima CROATIA osiguranje je usvojilo Pravilnik o zaštiti na radu i Pravilnik o zaštiti od požara.

CROATIA osiguranje zapošljava ukupno 2.119 zaposlenika, od čega je 2.058 (97,1%) zaposleno na neodređeno vrijeme, a 61 (2,9%) zaposlenik je zaposlen na određeno vrijeme.

Kao poslodavac, CROATIA osiguranje nastoji održati kontinuitet znanja, te pruža mogućnosti stručnog razvoja svojim zaposlenicima.

Tablica 44. Broj zaposlenika prema godinama radnog staža

Godine radnog staža	Broj	Udio
00 – 09	304	14,4%
10 – 19	561	26,3%
20 – 29	878	41,5%
30 – 39	367	17,4%
40 – 45	9	0,4%
Ukupno	2.119	100,0%

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 45. Kvalifikacijska struktura zaposlenika na dan 30.09.2003. godine

Stručna sprema	Broj	Udio
NKV	22	1,0%
PKV, NSS	68	3,2%
KV	46	2,2%
SSS	1.072	50,6%
VKV	19	0,9%
VŠS	278	13,1%
VSS	589	27,8%
MR	19	0,9%
DR	6	0,3%
Ukupno	2.119	100,0%

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 46. Dobna struktura zaposlenika na dan 30.09.2003. godine

Dob (godine)	Broj	Udio
30 i manje	175	8,3%
31 - 40	507	23,9%
41 - 50	889	42,0%
51 - 60	502	23,7%
61 i više	46	2,2%
Ukupno	2.119	100,0%

Izvor: CROATIA osiguranje

Tablica 47. Broj zaposlenika po podružnicama na dan 30.09.2003. godine

Podružnica	Broj	Udio
Bjelovar	60	2,8%
Čakovec	30	1,4%
Dubrovnik	37	1,8%
Generalna direkcija	253	11,9%
Karlovac	38	1,8%
Koprivnica	58	2,7%
Kutina	43	2,0%
Metković	17	0,8%
Osijek	131	6,2%
Požega	25	1,2%
Pula	162	7,7%
Rijeka	194	9,2%
Sisak	52	2,5%
Slavonski Brod	37	1,8%
Split	131	6,2%
Šibenik	44	2,1%
Varaždin	62	2,9%
Vinkovci	42	2,0%
Virovitica	32	1,5%
Zabok	60	2,8%
Zadar	67	3,2%
Zagreb	504	23,8%
Zagreb PIK	40	1,9%
Ukupno	2.119	100,0%

Izvor: CROATIA osiguranje

Posljednjih godina broj zaposlenika CROATIA osiguranja nije znatno smanjen (od kraja 2000. godine do 30.09.2003. godine tek za 132 zaposlenika), no struktura zaposlenih bitno je pomlađena primanjem mladih školovanih stručnjaka.

Zbog zadržavanja ugleda korektnog poslodavca i pozitivnog mišljenja javnosti o CROATIA osiguranju, ali i vlasničke strukture u kojoj većinu dionica ima Država, CROATIA osiguranje je prilikom smanjenja broja zaposlenika nastojalo sporazumno rješavati takve situacije, bez otkaza. Trajna poslovna politika CROATIA osiguranja je pomlađivanje strukture zaposlenih sa školovanim kadrom koji mora preuzeti operativno i stručno vođenje poslova, osobito novih osigurateljskih proizvoda kojima se nastoji optimalno širiti portfelj i prisutnost na tržištu.

Tablica 48. Kretanje broja zaposlenika u CROATIA osiguranju

Stanje na dan	Ukupan broj zaposlenih
31.12.2000.	2.251
31.12.2001.	2.175
31.12.2002.	2.130
30.09.2003.	2.119

Izvor: CROATIA osiguranje

7.10 Informatika

U prethodnom petogodišnjem razdoblju CROATIA osiguranje je uložilo znatne napore i sredstva kako bi svoje poslovanje osuvremenilo razvojem i primjenom modernih informatičkih rješenja i tehnologija.

Razvijena je mrežna infrastruktura koja povezuje sve podružnice, a na centralnoj lokaciji je formiran "Data centar" s poslužiteljima i sustavima za pohranu podataka. Sustav se dalje razvija s ciljem postizanja većeg stupnja sigurnosti kako bi se omogućio pristup podacima prodajnim agentima na terenu i osiguranicima. U tu svrhu CROATIA osiguranje utvrdilo je Politiku informacijskog sustava, te donijelo Pravilnik o primjerenom korištenju informacijskog sustava, Pravilnik o određivanju nadležnosti i odgovornosti, kao i Pravilnik o primjerenom korištenju elektroničke pošte i Interneta.

Zaseban segment infrastrukture su telekomunikacije, gdje se vrše pripreme za uvođenje najnovijih tehnoloških rješenja tijekom 2004. godine, a što bi utjecalo i na smanjivanje troškova poslovanja.

U dijelu razvoja poslovnih aplikacija postupno su se razvijala rješenja na centralnoj "Oracle" bazi podataka koja su gotovo u potpunosti zamijenila stara rješenja. Koriste se nove aplikacije iz područja prodaje i šteta neživotnih osiguranja, ulaganja sredstava, saldakonti, osnovna sredstva, kadrovi, obračun plaća, a u procesu uvođenja su analitičko knjigovodstvo premije i prodaja životnih osiguranja. Uvođenjem jedinstvenih rješenja napravio se veliki iskorak u boljoj i sveobuhvatnijoj kontroli poslovnih podataka i rezultata. Sigurno treba spomenuti i postojeće "web" stranice koje su razvijane u pravcu pružanja korisnicima što boljih informacija o CROATIA osiguranju.

Za sve programske aplikacije i software koje u svom poslovanju koristi CROATIA osiguranje postoji odgovarajuća licenca te CROATIA osiguranje valjano i ovlašteno koristi sve svoje programske aplikacije i software.

Glavni poslovi u 2004. godini odnosit će se na nadogradnju i proširenje postojećeg sustava u prodaji, te njegovu integraciju s ostalim dijelovima informacijskog sustava, što uključuje: veći stupanj automatizacije tarife i programiranje novih vrsta polica; daljnje standardiziranje izgleda ponuda i polica, izrada polica auto-odgovornosti na "Oracle" bazi i konverzija podataka sa starog sustava kao i izrada podsustava Bankoosiguranje.

Ako se tome pridoda i podrška radu novog Kontakt centra, zatim uvođenje Portala za menadžment na intranetu te priprema infrastrukture za podršku rada mobilnim korisnicima (zaposlenicima) dobiva se jasna slika o strateškom pravcu razvoja informacijskog sustava CROATIA osiguranja.

Posebni projekti su standardiziranje i optimizacija poslovnih procesa te priprema za uvođenje ISO 9001:2000 norme, prvo u području životnih osiguranja, a zatim i u ostala poslovna područja.

7.11 Tekući sudski postupci

7.11.1 Štete općenito

CROATIA osiguranje vodi mnogobrojne sudske sporove u svim skupinama osiguranja, a najviše njih u skupini osiguranja od automobilske odgovornosti. Ovaj negativni trend velikog broja sudskih sporova radi naknade štete karakterističan je za područje Republike Hrvatske, za razliku od većine drugih europskih zemalja u kojima se većina šteta efikasno rješava izvansudskim nagodbama.

U osiguravajućim društvima u Republici Hrvatskoj udio sudskih šteta u ukupnom broju šteta iznosi 28,0%. U ukupnom broju šteta u skupini osiguranja od automobilske odgovornosti postotak sudskih sporova iznosi 30,4%.

U nastavku se daje prikaz ukupnog broja svih šteta prijavljenih u svim podružnicama CROATIA osiguranja po skupinama životnog i neživotnog osiguranja, za prvih devet mjeseci 2003. godine.

Tablica 49. Pregled kretanja broja šteta u razdoblju I-IX 2003. godine

Segment osiguranja	U obradi	Riješeno	Neriješeno
Neživotna osiguranja	208.544	137.177	71.367
Životna osiguranja	6.593	5.568	1.025
Ukupno	215.137	142.745	72.392

Izvor: CROATIA osiguranje

Ukupni iznos pričuve za neriješene štete iznosio je 1.917,3 mil. kn.

7.11.2 Sudske štete iz osnovne djelatnosti - CROATIA osiguranje tuženik

Posljednja rekapitulacija popisa pričuve šteta u sporu (sudskih šteta) sastavljena je na dan 31. prosinca 2002. godine i obuhvaća razdoblje do 31. prosinca 2002. godine.

Protiv CROATIA osiguranja na dan 31. prosinca 2002. godine vodi se, vezano uz djelatnost osiguranja, ukupno 20.369 sudskih postupaka s ukupnom pričuvom od 1.129,6 mil. kn, odnosno prosječnim iznosom pričuve od 55.455 kn po šteti.

U vrijeme sastavljanja Prospekta nisu raspoloživi podaci o ukupnom broju sudskih šteta na dan 30. rujna 2003. godine i iznosu pričuve, jer se popis pričuve sudskih šteta za 2003. godinu izrađuje sa stanjem na dan 31. prosinca 2003. godine.

Od navedenog broja sudskih šteta, najveći dio (ukupno 20.186) odnosi se na segment neživotnih osiguranja (nezgoda, auto-odgovornost i dr.), a 183 sudska postupka vode se u segmentu životnih osiguranja.

Najviše sudskih postupaka u segmentu neživotnih osiguranja, ukupno 15.033 na dan 31. prosinca 2002. godine odnosi se na osiguranje od automobilske odgovornosti. Pričuva za ovu skupinu osiguranja po prijavljenim sudskim štetama iznosi 882,0 mil. kn.

Prema raspoloživim podacima na dan 30. rujna 2003. godine broj okončanih i likvidiranih šteta osiguranja od automobilske odgovornosti iznosi 2.821, s likvidiranim iznosom od 108,5 mil. kn, a pričuva za te sudske štete iznosila je 118,6 mil. kn.

U segmentu neživotnih osiguranja, točnije osiguranju imovine, sedam najvećih sudskih šteta, vrijednosti predmeta spora u rasponu od 11,3 mil. kn do 1,5 mil. kn, se odnosi na potraživanje vlasnika zbog štete na objektima nastale djelovanjem eksplozivnih naprava i požarima za vrijeme rata i ratnih operacija.

CROATIA osiguranje kao osiguravatelj u svim navedenim postupcima poziva se na odredbe članka 931. Zakona o obveznim odnosima i članka 28. Uvjeta za osiguranje imovine, odnosno da se u konkretnim slučajevima radi o ratnim štetama ili zlonamjernom djelovanju, te da stoga nije u obvezi isplatiti naknadu za štetu, jer su takvi rizici isključeni iz osiguranja.

Pričuva za navedene štete utvrđena je u iznosu do 150 tis. kn, zbog isključenja rizika iz osiguranja te nepostojanja zakonske obveze CROATIA osiguranja za isplatu štete po ovoj osnovi.

Sudovi u Republici Hrvatskoj i Vrhovni sud Republike Hrvatske, zauzeli su isto pravno stajalište. U obrazloženju većine presuda navodi se da se pod ratnim operacijama i pobunama ne podrazumijeva samo i isključivo vođenje ratnih operacija već pod tim pojmom treba podrazumijevati sve događaje koji su se zbili, a koji su činjeni u ratne ili pobunjeničke ciljeve ili su u vezi s tim ciljevima, pa je za svaki takav događaj potrebno utvrditi sve okolnosti koje su relevantne za pravnu kvalifikaciju štetne radnje, te ju kvalificirati ili kao građanski delikt, ili kao terorističku akciju odnosno ratnu operaciju, time da se i terorističke akcije koje se vrše u vrijeme rata mogu smatrati ratnim akcijama ako su učestale i brojne. Stoga je obveza osiguravatelja otklonjena temeljem odredbe članka 931. Zakona o obveznim odnosima, odnosno osiguravatelj nije dužan naknaditi štete uzrokovane ratnim operacijama ili pobunama, osim ako nije drugačije ugovoreno.

Vrhovni sud Republike Hrvatske u više sudskih postupaka povodom revizije izjavljene po osiguravatelju ili osiguranicima usvaja ovaj pravni stav, pa tako i u, primjerice, odlukama REV- 2067/94 od 15.10.1996. godine, REV-1842/96 od 24.01.2001. godine, REV-104/94 od 14.09.1995. godine, a Županijski sud u Zadru odlukom GŽ-193/98 od 30.09.1999. godine.

7.11.3 Sudski sporovi u kojima je CROATIA osiguranje tužitelj/ovrhovoditelj

CROATIA osiguranje prema podacima na dan 30.09.2003. godine vodi ukupno 169 sudskih postupaka u kojima je tužitelj/ovrhovoditelj, a vrijednost spora je veća od 200 tis. kn.

Ukupan iznos potraživanja po navedenim sporovima iznosi 174,5 mil. kn.

Od ukupno 169 sudskih postupaka vrijednosti spora veće od 200 tis. kn, nad 20 tuženika/ovršenika otvoren je stečajni postupak.

7.11.4 Radni sporovi

Na dan 30. rujna 2003. godine protiv CROATIA osiguranja kao poslodavca vode se ukupno 23 sudska spora.

7.11.5 Sudski sporovi i arbitražni postupci izvan osnovne djelatnosti - CROATIA osiguranje tuženik

Na dan 30. rujna 2003. godine protiv CROATIA osiguranja evidentirana su 54 sudska spora izvan djelatnosti osiguranja. U navedene sudske sporove uključeni su i svi radni sporovi.

Ukupno, po predmetnim sudskim sporovima iznos utuženja je 89,1 mil. kn.

7.11.6 Pregled najvećih sudskih i arbitražnih sporova protiv CROATIA osiguranja

Sudski spor KOM-PA/CROATIA osiguranje

Tužitelj KOM-PA Zagreb d.o.o., P-8849/02 Trgovački sud Zagreb, radi 5,88 mil. kn. Tužitelj je s CROATIA osiguranjem sklopio Ugovor o razvoju informacijskog podsistema IPS CROATIA osiguranje dana 01.06.1992. godine, kao i Ugovor o održavanju IPS sistema, te anekse tim ugovorima. CROATIA osiguranje dopisom od 26.11.2002. godine otkazuje sve ugovore i anekse uz poštivanje otkaznog roka od tri mjeseca. Razlog otkaza je prelazak s radom na novi software. Tužitelj je dana 10.12.2002. godine ustao tužbom protiv CROATIA osiguranja zbog neovlaštenog korištenja softwareom i kršenja autorskih prava te postavio tužbeni zahtjev na isplatu izmakle dobiti.

Tužitelj potražuje 5,75 mil. kn sa zakonskom zateznom kamatom od 26.11.2002. godine pa do isplate, na ime naknade za izmaklu dobit iznos od 50 tis. kn mjesečno počev od 26.11.2002. godine pa do isplate, te naknadu za neovlašteno korištenje softwarea u iznosu od 80 tis. kn mjesečno počev od 26.11.2002. godine pa do isplate. Tužitelj podnosi i prijedlog za izdavanje privremene mjere zbog neovlaštenog korištenja softwareom i kršenja autorskih prava oduzimanjem predmeta kojima se nanosi povreda autorskom pravu tužitelja. Trgovački sud u Zagrebu odbija prijedlog za privremenu mjeru, te tužitelj podnosi žalbu koju Visoki trgovački sud usvaja i rješenjem Pž-1511/03 od 14.10.2003. godine usvaja prijedlog tužitelja i izdaje privremenu mjeru. CROATIA osiguranje je podnijelo iscrpan odgovor na tužbu, određeno je vještačenje po vještaku informatičke djelatnosti radi identifikacije izvedbenih programa tužitelja i predmeta kojima se nanosi povreda prava tužitelja. Vještak nije identificirao izvedbene programe tužitelja na nekoliko pregledanih računala. U međuvremenu je računalni sustav CROATIA osiguranja temeljito reorganiziran i primjenjuje se novi software. U nastavku postupka, provodi se određena privremena mjera na način da vještak informatičke struke posebnim metodama analizira svaki pojedini server, a u cilju utvrđenja povrede autorskih prava korištenjem IPS sistema. Informatički vještak prvo mora utvrditi povredu prava korištenjem spornog programa, a tek onda je moguće oduzeti predmete kojima se ta povreda nanosi što, s obzirom na dosad utvrđeno činjenično stanje i na neizvjesne rezultate provedbe, upućuje na dugotrajnost postupka provođenja privremene mjere. CROATIA osiguranje izdvojila je pričuvu za ovaj spor u iznosu od 6 mil. kn. Postupak je u tijeku.

Arbitražni spor Montmontaža

Arbitražni spor Montmontaže d.d. protiv CROATIA osiguranja najveći je spor protiv CROATIA osiguranja. Vrijednost spora je 56,7 mil. kn.

Montmontaža i CROATIA osiguranje sklopili su 1998. godine Ugovor o kupoprodaji nekretnina za buduću poslovnu zgradu na lokaciji u Zagrebu, kč. br. 7188 k.o. Centar. Ugovorom je utvrđena nadležnost arbitraže pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Montmontaža u tužbi tvrdi da je krivnjom CROATIA osiguranja i uslijed raskida Ugovora, pretrpjela štetu u iznosu od 56,7 mil. kn. Vođen je arbitražni postupak pod brojem IS-P-2000/34, te je dana 04.04.2002. godine donesena odluka arbitraže - Pravorijek u kojem je pod točkom I Pravorijeka arbitraže tužitelj Montmontaža odbijen s tužbenim zahtjevom za naknadu štete cjelokupnog iznosa, a iz obrazloženja proizlazi da Montmontaža nije ishodila građevnu dozvolu za gradnju poslovnog objekta u ugovoreno vrijeme, te da time nije izvršila obveze preuzete Ugovorom o kupoprodaji, pa da tužbeni zahtjev nije osnovan. Montmontaža je, nezadovoljna Pravorijekom, pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pokrenula parnični postupak za poništenje Pravorijeka, međutim presudom Trgovačkog suda u Zagrebu posl. br. P-4587/02 od 13.05.2003. godine odbijen je tužbeni zahtjev Montmontaže za poništenje točke I Pravorijeka, pa je Montmontaža uložila žalbu Visokom trgovačkom sudu. Žalbeni postupak je u tijeku. Izvjesno je da će Visoki trgovački sud potvrditi presudu Trgovačkog suda u Zagrebu, s obzirom da je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu otklonila zahtjev tužitelja iz procesnih razloga i ne ulazeći u zakonitost Pravorijeka.

7.11.7 Postupci smanjivanja broja i rizika sudskih sporova

U svom radu i poslovanju CROATIA osiguranje nastoji usvojiti tzv. Princip aktivne obrade šteta, odnosno odštetne zahtjeve relativno brzo rješavati i postići izvansudsku nagodbu s oštećenima za sve nesporne vidove štete.

Također, CROATIA osiguranje nastoji modernizirati postupak obrade i isplate šteta, kako bi oštećenici svoj odštetni zahtjev mogli realizirati u razumnom roku uz pravičnu odštetu.

Unatoč ovim naporima, veliki je broj oštećenika (odnos 1:4) koji svoje pravo na naknadu štete ostvaruju sudskim putem. Ostvarivanje prava na odštetu putem suda puno je duže, ali u većini slučajeva osigurava oštećenima veći iznos naknade. Zbog dugotrajnosti sudskih sporova, osiguravajuća društva uz glavnica oštećenima moraju plaćati i vrlo velike zatezne kamate te troškove postupka.

Sudovi u većini slučajeva dosuđuju mnogo veće naknade od usvojenih kriterija osiguravajućih društava, a najveći broj sudskih postupaka pokreću, upravo, oštećenici s pretrpljenim lakšim tjelesnim ozljedama.

Orijentacijski kriteriji za naknadu nematerijalne štete Vrhovnog suda Republike Hrvatske, koji se primjenjuju od sjednice sudaca Vrhovnog suda održane dana 14. prosinca 2002. godine, na kojoj su usvojeni, predstavljaju internu uputu koja služi za orijentaciju u suđenju.

Prema tim kriterijima, određeni su iznosi za utvrđivanje nematerijalne štete, tj. pravične novčane naknade po pojedinim vidovima nematerijalne štete, na način da su smanjeni iznosi

naknade koji su se do sad priznavali oštećenim osobama koje su pretrpjele lake tjelesne ozljede, a znatno su povećani iznosi naknade u slučajevima teških tjelesnih ozljeda.

Međutim i unatoč tome što se ti kriteriji primjenjuju "ex tunc", za sada nisu od većeg utjecaja na ujednačavanje sudske prakse te na smanjenje broja sudskih predmeta za naknade šteta. Neki Općinski sudovi u Republici Hrvatskoj umanjili su neosnovano visoke odštete koje su u slučajevima lakih tjelesnih ozljeda dosuđivali prije donošenja ovih kriterija, ali se kriteriji još uvijek ne primjenjuju od strane svih sudova.

CROATIA osiguranje i tijekom sudskih postupaka, kad za to postoje odgovarajući uvjeti, nastoji s oštećenicima sklopiti nagodbu uz pravičnu odštetu.

CROATIA osiguranje u cilju smanjenja rizika za svaku prijavljenu štetu osigurava i izdvaja pričuvu na način kako je to propisano odredbama Pravilnika o načinu utvrđivanja dijela premije za isplatu nastalih, a nenamirenih obveza po osnovi osiguranja (pričuve šteta). Posebna pozornost obraća se na štete koje su u sudskom sporu. Utvrđivanje iznosa pričuve za štete u sporu vrši se procjenom vrijednosti očekivanih isplata svake pojedine štete po cijenama na kraju razdoblja za koje se utvrđuje pričuva. Pri vrednovanju uzimaju se u obzir sudska praksa, normativi, vrijednost materijala i usluga, mišljenje stručnjaka, iskustvo procjenitelja, a naročito se u iznos pričuve uključuju očekivani zavisni troškovi (sudski troškovi, troškovi odvjetnika, sudske takse, zatezne kamate i dr.). Iznos pričuve za štete koje su u prethodnoj godini bile u pričuvi, a nisu u potpunosti isplaćene, ne prenosi se automatizmom u pričuvu za iduću godinu, već se takve štete ponovno procjenjuju, a utvrđuje se iznos pričuve prema navedenim kriterijima.

Sudski postupci pokrenuti protiv CROATIA osiguranja, kako u segmentu primarne djelatnosti osiguranja tako i po svim ostalim pravnim osnovama, ne utječu materijalno na stabilnost rada i poslovanja CROATIA osiguranja.

Potencijalno najveći spor, Montmontaža protiv CROATIA osiguranja, dovršen je donošenjem Pravorijeka Arbitraže pri Hrvatskoj gospodarskoj komori te je, unatoč žalbi koju je Montmontaža podnijela protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu, a kojom je odbijen tužbeni zahtjev na poništenje točke I rečenog Pravorijeka, izvjesno da ovaj spor, obzirom na utvrđeno činjenično stanje, ne može materijalno utjecati na stabilnost i poslovanje CROATIA osiguranja.

7.12 Opis postojećih materijalnih ugovora

7.12.1 Ulaganje raspoloživih sredstava

CROATIA osiguranje odobrilo je nekoliko zajmova većih iznosa društvima čija je osnovna djelatnost poljoprivreda na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske o financijskoj konsolidaciji agroindustrije od 22.02.2001. godine. Riječ je o zajmovima odobrenim Jasinju d.d. (bruto iznos 11,7 mil. kn), PP Orahovica d.d. (7,1 mil. kn), Vupik d.d. (5,5 mil. kn), Belje d.d. (9,1 mil. kn), Đakovština d.d. (6,5 mil. kn), IPK Ratarstvo stočarstvo d.o.o. (15,6 mil. kn), Hana (3,1 mil. kn), Kutjevo (9,9 mil. kn) koji su realizirani kroz reprogram svih potraživanja prema tim društvima. Zajmovi su većinom odobreni na rok od 7 godina (uključivo početak od 2 godine), uz kamatu od 8% godišnje, te povrat u anuitetima. Povrat zajmova osiguran je mjenicama i zadužnicama te hipotekom ili prijenosom vlasništva na nekretninama različite vrijednosti i utrživosti. Na žalost, većina ovih zajmova se ne naplaćuje uredno tako da je za neke već izvršena djelomična rezervacija. Unatoč tome, CROATIA osiguranje će poduzeti sve raspoložive mjere za naplatu ovih zajmova te očekuje da će ih u konačnici najvećim dijelom naplatiti.

CROATIA osiguranje odobrilo je uz suglasnost Direkcije za nadzor društava za osiguranje nekoliko zajmova društvima u vlasništvu Grada Zagreba uz osiguranje povrata mjenicama i zadužnicama. Riječ je o zajmovima odobrenim Zagrebačkom električnom tramvaju d.o.o. (13 mil. kn), Zrinjevcu d.o.o. (4,4 mil. kn), Zagrebačkim cestama (8 mil. kn), Zračnoj luci Zagreb (3 mil. kn). Obzirom da se po ovim zajmovima uredno plaćaju dospelje obveze, a da su zajmoprimci društva od velike važnosti za Grad Zagreb pa i Republiku Hrvatsku, ne očekuju se poteškoće u njihovoj naplati.

Ugovorom o kreditu od 07.04.1997. godine Brodogradilištu Viktor Lenac d.d. odobren je kredit u iznosu od USD 3 mil. u kunsnoj protuvrijednosti odnosno 19,9 mil. kn prema tečaju na dan 30.09.2003. godine. Zajam je odobren na rok od 10 godina. Povrat zajma osiguran je hipotekom na nekretninama. Postoji mogućnost da se nekretnine na kojima je zasnovana hipoteka nalaze na katastarskim česticama koje predstavljaju pomorsko dobro. Ukoliko je doista istina da je hipoteka dijelom ili u cijelosti zasnovana na pomorskom dobru, tada bi takva hipoteka bila zasnovana suprotno članku 51. tada važećeg Pomorskog zakonika koji izričito propisuje da se na pomorskom dobru ne može stjecati ni pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi, tj. drugim riječima takva hipoteka bila bi ništava. Za to područje donijeto je nekoliko Odluka Vlade o određivanju granice pomorskog dobra na dijelu k.o. Kostrena-Sveta Lucija (dana 23.10.1996., 12.09.1997., 04.07.2001. i 06.03.2002. godine) kojima je precizno određena granica pomorskog dobra na spornom području. Ukoliko područje pomorskog dobra doista obuhvaća katastarske čestice na kojima je uknjižena hipoteka, valjanost hipoteke postaje upitna bez obzira na uknjižbu u zemljišnim knjigama. Vrijednost nekretnine prema izvorno rađenoj procjeni iznosi DEM 9,0 mil. CROATIA osiguranje već je rezerviralo vrijednost od 4,5 mil. kn zajma. Obzirom da je nad Brodogradilištem otvoren stečaj naplata zajma zavisit će od priznanja statusa razlučnog vjerovnika temeljem zasnovane hipoteke.

CROATIA osiguranje je odobrilo još nekoliko zajmova većih iznosa - Agrokor d.d. 25 mil. kn, Petrokemija d.d. 15 mil. kn, Industrogradnja d.d. 10 mil. kn, Lošinjska plovidba – brodarstvo d.d. 13 mil. kn, Finvest Corp d.d. 8,3 mil. kn, Solaris d.d. 8 mil. kn, Auto-Maksimir d.o.o. 12,3 mil. kn i Belišće d.d. 13,2 mil. kn. S obzirom na ukupno poslovanje

zajmoprimaca, na uredno podmirivanje dospjelih obveza te na instrumente osiguranja povrata predmetnih zajmova, očekuje se da će isti u cijelosti biti naplaćeni.

7.12.2 Ugovor o osnivanju Hrvatskog POOL-a za osiguranje i reosiguranje nuklearnih rizika

Budući da su nuklearni rizici visoki, te da jedno društvo za osiguranje ne može pokriti sve nuklearne štete, uobičajeno je da više društava sudjeluje u tzv. pool-u osiguranja. Tako je dana 10. prosinca 1998. godine CROATIA osiguranje osnovalo gospodarsko interesno udruženje s ostalim osnivačima - članovima Hrvatskog POOL-a za osiguranje i reosiguranje nuklearnih rizika, i to: CROATIA Lloyd dioničko društvo za reosiguranje, Zagreb, Osiguranje Helios dioničko društvo za osiguranje i reosiguranje, Zagreb, dioničko društvo za osiguranje i reosiguranje Adriatic osiguranje, Zagreb (danas Allianz osiguranje) i Sava osiguranje (danas Triglav osiguranje) dioničko društvo, Rijeka. Sklopljen je ugovor kojim se uređuju međusobni odnosi osnivača - članova pool-a, sukladno zakonima, i osniva se Hrvatski POOL za osiguranje i reosiguranje nuklearnih rizika GIU (u nastavku: POOL), te uređuju osnovna pitanja u vezi s: tvrtkom i sjedištem; predmetom i načinom poslovanja; udjelima članova i kapacitetima POOL-a; odgovornošću za obveze; organima POOL-a; sredstvima, prihodima, rashodima i raspodjelom na članove POOL-a; obavljanjem poslova za POOL; prestankom članstva u POOL-u i prestankom poslovanja POOL-a; postupkom za izmjene i dopune ugovora; rješavanjem sporova i poslovnom tajnom, dok se općim aktima POOL-a pobliže uređuju ova i druga pitanja od zajedničkog interesa za osnivače - članove POOL-a.

Udio CROATIA osiguranja u POOL-u je USD 9 mil. odnosno oko 65%. Svaki član samostalno odlučuje s koliko će udjela i do kojeg novčanog iznosa sudjelovati u pojedinim pokrićima, polazeći pri tom od iznosa svog jamstvenog kapitala te svojih tablica maksimalnog pokrića, po pojedinim vrstama osiguranja, odnosno reosiguranja. Svaki član sudjeluje u pojedinom pokriću, odnosno riziku u postotku u kojem se zbroj njegovih udjela, izražen novčanim iznosom, nalazi prema kapacitetima POOL-a za osiguranja u zemlji, odnosno za reosiguranja iz inozemstva, u kalendarskoj godini na koju se pojedino pokriće odnosi.

Članovi odgovaraju za obveze koje su putem POOL-a preuzete prema trećim osobama osim u slučaju kada je treća osoba znala ili joj prema okolnostima nije moglo ostati nepoznato da je POOL, odnosno osoba koja ga zastupa, poduzela radnju izvan predmeta poslovanja POOL-a ili prekoračila granice ovlaštenja koje ima prema navedenom Ugovoru i Zakonu.

Preuzeti dio rizika putem POOL-a, svaki član zadržava u svom samopridržaju i ne smije ga prenijeti u suosiguranje ili reosiguranje u zemlji ili u inozemstvo.

Organi POOL-a su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. POOL osnivaju dionička društva za osiguranje i/ili dionička društva za reosiguranje, sa sjedištem na području Republike Hrvatske, putem kojega članovi zajednički preuzimaju izvanredne rizike, koji se odnose na: osiguranja, suosiguranja i reosiguranja nuklearnih postrojenja, odnosno nuklearnih rizika u zemlji i iz inozemstva, koji proističu iz upotrebe nuklearne energije u mirnodopske svrhe.

Navedenom Ugovoru mogu naknadno pristupiti, te postati članovi i druga dionička društva za osiguranje odnosno reosiguranje, sa sjedištem na području Republike Hrvatske, ako dostave izjavu o prihvaćanju Ugovora i drugih općih akata POOL-a koji su na snazi u času pristupa, te ispune i ostale uvjete predviđene Ugovorom.

POOL ima svojstvo pravne osobe, te je subjekt upisa u trgovački registar. POOL u pravnom prometu prema trećima, istupa u svoje ime i za račun svojih članova. Predmet poslovanja POOL-a je obavljanje slijedećih djelatnosti, koje ostvaruje u svoje ime i za račun članova POOL-a: sklapanje i ispunjenje ugovora o osiguranju, suosiguranju i reosiguranju nuklearnih postrojenja, odnosno rizika u zemlji i iz inozemstva; organiziranje aktivnosti u zemlji pri provedbi mjera za sprječavanje i smanjenje nuklearnih i drugih rizika, odnosno šteta (preventiva) koji ugrožavaju osiguranu imovinu i osobe, prikupljanje, držanje, deponiranje i oročavanje novčanih sredstava koja ostvaruje svojim poslovanjem, te kreditiranje osiguranika i drugih pravnih osoba i posredovanje, zastupanje, snimanje rizika, snimanje i procjena šteta, pružanje pravne pomoći i drugih intelektualnih i tehničkih usluga, u vezi s poslovima osiguranja, suosiguranja i reosiguranja nuklearnih postrojenja, odnosno rizika.

Od samog početka djelovanja POOL-a (1980./1981. godina), najznačajniji osiguranik je Nuklearna Elektrana Krško čija se imovina i odgovornost (nuklearna i opća) za štete trećim osobama redovito osiguravala putem POOL-a. Od 06.05.1994. godine nadalje, u skladu s međusobnim dogovorom, policu osiguranja od odgovornosti ispostavlja slovenski POOL, dok hrvatski (od tada) u njoj sudjeluje kao reosiguravatelj.

Kod police osiguranja imovine i loma stroja, pošlo se od početno utvrđenih suvlasničkih udjela Republike Hrvatske i Republike Slovenije u imovini Nuklearne Elektrane Krško, tako da svaki POOL preuzima 50% rizika, naplaćuje svoj dio premije, a plasman viška rizika (iznad samopridržaja hrvatskog i slovenskog POOL-a) vrši se (u jednakim postocima) na pojedine inozemne (reosiguravajuće) pool-ove. Sukladno spomenutom međusobnom dogovoru, sve aktivnosti oko obnove polica osiguranja imovine, izrade dodataka tim policama, reosiguravajućih listova pokrića i dr., koordinirane su od strane hrvatskog POOL-a uz potpuno ravnopravno sudjelovanje slovenskog POOL-a. Usprkos neriješenom statusu Nuklearne Elektrane Krško i stalnom odgađanju zaključenja sporazuma između Hrvatske i Slovenije, CROATIA osiguranje korektno je razvijalo međusobne odnose i suradnju sa slovenskim POOL-om u proteklih osam godina.

Po navedenim policama osiguranja Nuklearne Elektrane Krško, u posljednjih 14 godina nije prijavljena niti jedna šteta, a štete koje su prijavljene 1986. godine (USD 26 tis.) i 1988. godine (USD 600 tis.) su iznosile manje od 1/3 ugovorene premije po polici za odgovarajuća razdoblja osiguranja, dok je dio koji je pao na teret ovog POOL-a iznosio tada ukupno 0,5% od iznosa isplaćenih šteta.

7.12.3 Ugovor o gospodarenju dionicama s Hrvatskim fondom za privatizaciju

Ugovor o gospodarenju dionicama sklopili su dana 18. siječnja 2001. godine CROATIA osiguranje i Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) na temelju zaključka Vlade Republike Hrvatske od 01. lipnja 2000. godine kojim je Hrvatskom fondu za privatizaciju povjereno pravo i obveza gospodarenja dionicama i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima kojih su imatelji javna poduzeća, ustanove i trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske. Knjigovodstvena vrijednost dionica i poslovnih udjela koje je CROATIA osiguranje povjerila Hrvatskom fondu za privatizaciju na skrb na dan 30.09.2003. godine je iznosila:

Tablica 50. Dionice i poslovni udjeli povjereni na skrb HFP-u

<i>tis. kn</i>			
R. br.	Naziv društva	Knjigovodstvena vrijednost	Udio u temeljnom kapitalu
1	AGROSERVIS d.d., Virovitica	-	18,0%
2	DI LUŽNJAK d.d., Županja	-	1,0%
3	DRVOPLAST d.d., Buzet	937,6	5,4%
4	IMOTA d.d., Imotski	-	4,0%
5	ISTRATURIST d.d., Umag	345,0	0,1%
6	KARLOVAČKA BANKA d.d., Karlovac	400,0	0,6%
7	KUTJEVO d.d., Kutjevo	25,0	0,2%
8	LIBURNIA RIVIJERA HOTELI d.d., Opatija	4.896,0	0,5%
9	LUKA RIJEKA d.d., Rijeka	8.851,5	5,7%
10	MASLINA d.d., Punat	-	7,2%
11	PANONIJA d.d., Osijek	-	2,5%
12	PLODINE d.d., Zadar	-	2,4%
13	RIVIJERA HOLDING d.d., Poreč	3.957,6	0,4%
14	SLOBODNA DALMACIJA d.d., Split	-	0,1%
15	TV. POLJ. STROJEVA d.d., Županja	-	1,1%
16	VELEBIT d.d., Karlovac	-	3,2%
17	ZANATSKO USLUŽNI CENTAR d.d., Sisak	-	37,5%
18	ZLATNI RAT d.d., Bol	-	0,2%
19	ZVEČEVO d.d.	967,8	0,8%
20	ŽELJEZARA SPLIT d.d., Split	-	1,1%
UKUPNO		20.380,6	-

Izvor: CROATIA osiguranje

Navedenim Ugovorom CROATIA osiguranje povjerava Hrvatskom fondu za privatizaciju dionice na skrb, što uključuje gospodarenje i upravljanje dionicama te također i njihovu prodaju najpovoljnijem kupcu. Hrvatski fond za privatizaciju mora pribaviti suglasnost CROATIA osiguranja za raspolaganje dionicama (prijenosi i opterećivanje) te za glasanje na skupštinama društva za odluke o promjeni temeljnog kapitala, preoblikovanju društva, spajanju i likvidaciji. Hrvatski fond za privatizaciju je dužan upravljati dionicama i udjelima pažnjom dobrog gospodara, pružiti godišnje izvješće o skrbi, te položiti račun u roku od 30 dana od dana sklapanja nekog posla. Hrvatski fond za privatizaciju može dionicama u vlasništvu CROATIA osiguranja raspolagati zajedno sa svojim dionicama u tim društvima, a može ih prodati i ispod nominalne vrijednosti/cijene. Dobit ostvarenu gospodarenjem dionicama Hrvatski fond za privatizaciju obavezan je platiti CROATIA osiguranju mjesečno, a

utržak isplatiti u roku od 15 dana od primitka pojedinog prihoda. CROATIA osiguranje ovlastila je Hrvatski fond za privatizaciju i da sve ove poslove povjeri trećoj osobi.

Hrvatski fond za privatizaciju ima pravo na troškove i proviziju u iznosu 1% od ostvarene dividende i 1% od ostvarenog utrška, a nema pravo na troškove i proviziju za društva u kojima Hrvatski fond za privatizaciju već ima/drži dionice. Ugovor je sklopljen na neodređeno vrijeme, a može prestati: sporazumom stranaka, otkazom, te prestankom kojeg od ugovaratelja. Otkazni rok je 6 mjeseci.

7.12.4 Ugovori o zastupanju s odvjetnicima

CROATIA osiguranje ima sklopljeno više ugovora s odvjetnicima odnosno odvjetničkim uredima temeljem kojih je istima povjereno zastupanje CROATIA osiguranja pred sudovima.

Radi racionalizacije sklopljeni su posebni Ugovori o zastupanju s dva odvjetnička ureda iz Zagreba temeljem kojih je istima povjereno zastupanje podružnica CROATIA osiguranja sa sjedištem izvan Zagreba u svim sudskim postupcima koji se vode pred sudovima na području grada Zagreba pokrenutim radi naknade štete u kojima je CROATIA osiguranje tužena strana, kao i radi naplate regresnih potraživanja, te u ostalim sudskim postupcima za koje se CROATIA osiguranje odluči.

Zastupnik se ugovorom obvezuje brinuti o interesima nalogodavca i zastupanje obavljati profesionalno, u duhu kodeksa odvjetničke etike i u skladu s pravilima struke. Zastupnik može zastupati CROATIA osiguranje isključivo u okviru primljenih punomoći te postupati po obveznim uputama nalogodavca i utvrđenim smjernicama zastupanja.

CROATIA osiguranje obvezuje se plaćati zastupniku mjesečnu nagradu za izvršeni rad i naknadu troškova. CROATIA osiguranje se, također, obvezuje snositi eventualne sudske pristojbe i troškove vještačenja u sudskim postupcima, a zastupnici se obvezuju predložiti nalogodavcu sudske pozive na uplatu navedenih troškova.

7.12.5 Ugovor o zakupu poslovne zgrade sklopljen s CROATIA Lloyd d.d.

Ugovor o zakupu poslovne zgrade sklopljen je između društva CROATIA Lloyd d.d. za reosiguranje kao zakupodavca i CROATIA osiguranja kao zakupnika. Predmet zakupa uređenog ovim Ugovorom je poslovna zgrada u Zagrebu, u Gajevoj ulici broj 33, neto korisne površine 715,94 m². Visina mjesečne zakupnine jednaka je iznosu kunske protuvrijednosti iznosa od EUR 15/m².

Ugovor o zakupu poslovne zgrade sklopljen je na određeno vrijeme od 5 godina, a stupio je na snagu 01. listopada 2003. godine. Sukladno Ugovoru, zakupodavac ima pravo na raskid Ugovora o zakupu ukoliko zakupnik kasni s plaćanjem zakupnine duže od 3 mjeseca, uz otkazni rok od 2 mjeseca od dana davanja obavijesti o raskidu Ugovora.

7.12.6 Ugovor o održavanju dijela informacijskog sustava sklopljen s RIS d.o.o.

CROATIA osiguranje i RIS d.o.o. su u 2003. godini sklopili Ugovor o održavanju dijela informacijskog sustava CROATIA osiguranja. Osim ovog Ugovora ugovorne strane su ranije sklopile i Ugovor o poslovnoj suradnji na projektu razvoja informacijskog sustava Korisnika usluga od 15.6.2000. godine (osnovni ugovor), te Aneks br. 1 za održavanje aplikacije "obiteljski paket". Predmet Ugovora je redovno održavanje programskog paketa u svim podružnicama CROATIA osiguranja, pojačano održavanje programskog paketa IMIS, prilagodbe postojećeg programskog paketa mogućim zakonskim odnosno tehničkim i drugim promjenama, obučavanje korisnika usluga za korištenje navedenog programskog paketa.

Za usluge isporučene temeljem navedenog ugovora CROATIA osiguranje se obvezuje plaćati davatelju usluga RIS d.o.o. paušalni iznos od 200.000,00 kn mjesečno (PDV nije uključen), te zasebnu naknadu ukoliko RIS d.o.o. otkloni greške odnosno nedostatke nastale sukladno ugovornim odredbama i to: 230 EUR po danu za projektanta, 190 EUR po danu za programera.

Ugovoreno trajanje Ugovora je godinu dana (budući da je CROATIA osiguranje obvezno na zaključenje jednogodišnjeg ugovora temeljem relevantnog Rješenja Ministarstva financija), s time da se u Ugovoru ugovorne strane izričito obvezuju poduzeti sve potrebne mjere kako bi se trajanje Ugovora produžilo na najmanje 5 godina od njegovog prvog potpisa, te se CROATIA osiguranje obvezuje izvršiti sve potrebne radnje radi ishoda odobrenja Ministarstva financija. Ugovor predviđa mogućnost raskida uz otkazni rok od 3 mjeseca.

U slučaju da Ugovor prestane važiti prije isteka roka od 5 godina, iz razloga na strani CROATIA osiguranja, CROATIA osiguranju će ostati pravo na neopozivo, vremenski i teritorijalno neograničeno i prenosivo pravo da posljednju izvedbenu verziju izvršnog koda programskog paketa IMIS instalira i koristi na neograničenom broju računalnih jedinica u svom vlasništvu odnosno u vlasništvu svojih povezanih društava.

7.12.7 Ugovori o osiguranju

Analizirajući brojne police osiguranja te uzimajući u obzir tradiciju u poslovanju, kao bitnije izdvajaju se dugoročni ugovori o osiguranju čije su premije i limiti pokrića osiguranja značajniji ili su ti ugovori standardiziranog oblika te ih osiguravatelj nudi pravnim osobama u sklopu uobičajenog poslovanja.

Ugovor s Jadranskim naftovodom d.d. iz Zagreba, sklopljen je 30. prosinca 2002. godine na razdoblje od 10 godina. U njemu su ugovorene police osiguranja za različite rizike kao što su, požar, lom stroja, opasnost prekida rada, upravljanje motornim vozilima, roba u transportu i prijevozu itd. Sve police osiguranja sadrže posebne i standardizirane uvjete osiguravatelja, te premije i popuste sve posebno ugovorene s osiguranikom za svaki pojedini rizik. Najznačajnija polica iz ovog ugovora je polica imovinskog osiguranja, s osiguranom svotom od 1.954,8 mil. kn.

Ugovor s društvom INA d.d., sklopljen 01. siječnja 2002. godine na razdoblje od 2 godine, te istječe 31. prosinca 2003. godine. Police osiguranja su organizirane po grupama kao police osiguranja osoba, police osiguranja imovine te police osiguranja prijevoza. INA d.d. ugovorom se obvezala osiguravati se isključivo kod CROATIA osiguranja. Najznačajnija je polica osiguranja imovine s osiguranom svotom od 3.115,1 mil. kn. Popust na premiju osiguranja ugovoren je na 5% plus dodatnih 5% za avansno plaćanje za sve police osiguranja osim za osiguranje od nesretnog slučaja za osobe s posebnim ovlastima.

Standardiziranim oblicima dugoročnih ugovora o osiguranju, kojima osiguravatelj nudi osiguranje od mnogobrojnih rizika (imovina, auto-kasko, odgovornost i sl.), osigurana su mnogobrojna trgovačka društva u Hrvatskoj. Ugovori se sklapaju za razdoblje od 5 ili 10 godina te popust na premije uvijek iznosi 10%, dio kojeg su osiguranici, u slučajevima prijevremenog raskida, obvezni vratiti osiguravatelju.

Ugovorne odredbe, kao i opći te posebni uvjeti osiguranja za određene rizike koje je odobrila Direkcija za nadzor osiguravajućih društava, u potpunosti su usklađeni sa zakonima Republike Hrvatske koji se na njih primjenjuju.

7.12.8 Ugovori o izvođenju radova sklopljeni s TEMPO d.d. za novu poslovnu zgradu u Zagrebu, Miramarska 22

CROATIA osiguranje sklopilo je kao naručitelj s TEMPO d.d. sa sjedištem u Zagrebu, Josipa Lončara br. 2, kao izvoditeljem nekoliko Ugovora o izvođenju radova radi izgradnje nove poslovne zgrade CROATIA osiguranja koja će se nalaziti u Zagrebu, Miramarska 22.

Ugovori o građenju i Aneksi tih ugovora za I i II ETAPU izgradnje poslovne zgrade su konzumirani odnosno TEMPO d.d. (dalje: Izvoditelj) je ispunio obveze utvrđene tim Ugovorima, a CROATIA osiguranje je isplatilo dužne iznose za izvršene radove.

III ETAPA izgradnje poslovne zgrade temelji se na dva Ugovora o građenju. Prema Ugovoru broj 52/03 od dana 29. srpnja 2003. godine, Izvoditelj je dužan izraditi i montirati pročelje i modularne sanitarne jedinice do 31. ožujka 2004. godine za novčani iznos od 71,4 mil. kn

uvećano za porez na dodanu vrijednost, a ugovorena su jamstva u vidu bankarskih garancija za avans i kvalitetu radova.

Prema Ugovoru broj 64/03 od dana 12. studenog 2003. godine, Izvoditelj je dužan izvesti građevinsko obrtničke radove i instalaterske radove na zgradi do 30. svibnja 2004. godine, za novčani iznos od 95,0 mil. kn uvećano za porez na dodanu vrijednost. Ugovor, također, predviđa jamstva u vidu bankarskih garancija za primljene avanse i kvalitetu radova.

Prema sadašnjem stanju stvari i jedan i drugi Ugovor korektno se izvršavaju i glede financijskih obveza, a također i glede terminskih planova gradnje.

7.12.9 Ugovor sklopljen s Adriainvest inženjering d.o.o. u vezi izgradnje zgrade u Zagrebu, Ulica kneza Borne – Branimirova ulica

CROATIA osiguranje ima poslovni plan da izgradi poslovno stambenu zgradu u Zagrebu, u Ulici kneza Borne – Branimirovoj ulici radi prodaje odnosno radi stjecanja dobiti. Iz tog razloga, CROATIA osiguranje, kao naručitelj i Adriainvest inženjering d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Vranicanijeva 3, kao izvršitelj, su dana 31. srpnja 2003. godine sklopili Ugovor o obavljanju usluga consultinga - inženjeringa na realizaciji izgradnje u Zagrebu, lokacija Ulica kneza Borne - Branimirova ulica. Navedenim Ugovorom, Izvršitelj se obvezao za iznos od 8,7 mil. kn napraviti idejni plan, ishoditi sve potrebne dozvole za građenje, angažirati izvođače radove te predati izgrađeni objekt CROATIA osiguranju, sve to u roku od 24 mjeseca od dana sklapanja Ugovora. Navedenim Ugovorom, Izvršitelj je obvezan poštivati rokove te je za osiguranje dijela naknade od 2,2 mil. kn, koja mu je unaprijed isplaćena, predao Naručitelju odgovarajući broj zadužnica i mjenica.

8 UPRAVA I NADZORNI ODBOR

U skladu sa Statutom CROATIA osiguranja kao dioničkog društva, kao i u smislu Zakona o trgovačkim društvima, CROATIA osiguranje ima Nadzorni odbor i Upravu. Ta dva organa su sasvim odvojena i nitko ne može biti član oba organa istovremeno. Do dana izdavanja ovog Prospekta nije dana prokura. Glavna skupština Društva, na svojoj sjednici održanoj dana 04. srpnja 2003. godine dala je razrješnicu članovima Uprave i članovima Nadzornog odbora CROATIA osiguranja za vođenje odnosno nadzor poslovanja u 2002. godini.

Uprava

U skladu sa Statutom, Uprava CROATIA osiguranja sastoji se od najmanje dva, a najviše pet članova od kojih je jedan predsjednik Uprave. Nadzorni odbor svojom Odlukom određuje broj članova Uprave, a trenutno Uprava ima tri člana. Članovi Uprave mogu biti imenovani ako ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o osiguranju i uvjete propisane odlukom Nadzornog odbora. Nadzorni odbor može imenovanje članova Uprave obaviti temeljem javnog natječaja. U određenim okolnostima, kada za to postoji važan razlog (primjerice gruba povreda dužnosti), Nadzorni odbor može opozvati pojedinog člana Uprave ili njezina predsjednika i prije isteka mandata i imenovati novog člana Uprave.

Uprava vodi sve poslove Društva zajednički. Uprava donosi odluke većinom danih glasova, a ako su glasovi pri odlučivanju jednako podijeljeni, odlučujući je glas predsjednika Uprave. Uprava u pravilu donosi odluke na sjednicama, a može i u sklopu konzultacija putem telefaksa, elektronskom poštom, kao i drugim za to podobnim tehničkim sredstvima. Poslovníkom o radu Uprave uređuju se sva pitanja koja nisu uređena Statutom.

CROATIA osiguranje zastupa Uprava, i to svaki član Uprave (uključujući i Predsjednika Uprave) zajedno s još jednim članom Uprave.

Članovi Uprave vode poslove odlučujući zajedno o najvažnijim pitanjima (primjerice: priprema i saziv Glavne skupštine, izvješća Nadzornom odboru, donošenje općih akata, planiranje, financijska izvješća, imenovanja i razrješenja direktora itd.) te pojedinačno i samostalno na temelju podjele rada između članova Uprave za pojedina područja odnosno poslove. Način rada i podjela poslova uređeni su Poslovníkom o radu Uprave i odlukom Nadzornog odbora koji može odrediti djelokrug rada Uprave. Uprava redovito izvještava Nadzorni odbor o svim značajnijim pitanjima strategije i poslovne politike, profitabilnosti poslovanja, tijeku poslova, kao i poslovima koji bi mogli imati veliko značenje za poslovanje i za likvidnost CROATIA osiguranja.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova CROATIA osiguranja. Nadzorni odbor imenuje i razrješava predsjednika i članove Uprave.

Nadzorni odbor CROATIA osiguranja ima sedam članova. Mandat članova Nadzornog odbora traje 4 godine. Pet članova Nadzornog odbora bira Glavna skupština. Jednog člana Nadzornog odbora imenuje Hrvatski fond za privatizaciju i to mu ovlaštenje pripada tako

dugo dok ima najmanje 25% temeljnog kapitala. Jednog člana Nadzornog odbora imenuje radničko vijeće odnosno radnici na neposrednim i tajnim izborima na način propisan za izbor radničkog vijeća i to im pravo pripada dok su ispunjeni uvjeti iz članka 158.a. Zakona o radu. Odluke Nadzornog odbora donose se većinom od ukupnog broja članova.

Trenutno Nadzorni odbor CROATIA osiguranja ima šest članova od Statutom predviđenih sedam, budući da radničko vijeće nije imenovalo svog predstavnika u Nadzorni odbor.

Budući da, temeljem odredbi Statuta i Poslovnika o radu Nadzornog odbora CROATIA osiguranja, Nadzorni odbor ima valjani kvorum i odlučuje običnom natpolovičnom većinom, broj članova je dovoljan da bi Nadzorni odbor mogao valjano donositi odluke. Stoga, trenutni nedostatak jednog člana Nadzornog odbora ne utječe na rad Nadzornog odbora niti CROATIA osiguranja. Radničko vijeće je upravo u postupku imenovanja svog predstavnika u Nadzorni odbor, tako da se očekuje da će se broj članova Nadzornog odbora u najskorijem roku popuniti.

Člana Nadzornog odbora može opozvati Glavna skupština i prije isteka mandata odlukom za koju je potrebna većina od najmanje tri četvrtine danih glasova. Imenovanog člana Nadzornog odbora može u svako doba opozvati onaj tko ga je imenovao i zamijeniti ga drugom osobom. Ako pak nisu više ispunjene pretpostavke za imenovanje člana Nadzornog odbora, Glavna skupština može imenovanog člana opozvati običnom većinom glasova. Nadzorni odbor iz reda svojih članova izabire predsjednika Nadzornog odbora i zamjenika predsjednika Nadzornog odbora.

8.1 Osnovni podaci o članovima Uprave i Nadzornog odbora

Tablica 51. Članovi Uprave CROATIA osiguranja

Ime i prezime	Funkcija	Adresa
dr. sc. Marijan Ćurković	predsjednik	Matulji, Ulica Stari grad 29/A
Branimir Zekan	član	Zagreb, Medvedgradska 60/B
mr. sc. Ivan Modrić	član	Zagreb, Kajfešov brijeg 10

Nakon što je Ministarstvo financija RH dalo suglasnost na imenovanje, odlukom Nadzornog odbora od 18. listopada 2000. godine dr. sc. Marijan Ćurković izabran je za Generalnog direktora CROATIA osiguranja na vrijeme od 5 godina. Mandat dr. sc. Marijana Ćurkovića počinje teći s danom 19. listopada 2000. godine i ističe s danom 19. listopada 2005. godine Odlukom Nadzornog odbora od 23. siječnja 2001. godine o promjeni funkcije, dr. sc. Marijan Ćurković izabran je za Predsjednika Uprave CROATIA osiguranja.

Nakon što je Ministarstvo financija RH dalo suglasnost na imenovanje, odlukom Nadzornog odbora od 23. siječnja 2001. godine, Branimir Zekan izabran je za člana Uprave CROATIA osiguranja zaduženog za poslove osiguranja i reosiguranja, na vrijeme od 5 godina. Mandat Branimira Zekana počinje teći s danom 24. siječnja 2001. godine i ističe s danom 24. siječnja 2006. godine.

Nakon što je Ministarstvo financija RH dalo suglasnost na imenovanje, odlukom Nadzornog odbora od 23. siječnja 2001. godine, mr. sc. Ivan Modrić izabran je za člana Uprave CROATIA osiguranja zaduženog za ekonomsko financijske poslove, na vrijeme od 5 godina.

Mandat mr. sc. Ivana Modrića počinje teći s danom 24. siječnja 2001. godine i ističe s danom 24. siječnja 2006. godine.

dr. sc. Marijan Ćurković
(predsjednik Uprave)

G. Ćurković rođen je 16. ožujka 1943. godine. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Zagrebu 1966. godine. Doktorirao je na Pravnom fakultetu u Osijeku. Od početka svoje poslovne karijere zaposlen je u CROATIA osiguranju. Postao je direktorom podružnice u Rijeci 1989. godine. Za predsjednika Uprave CROATIA osiguranja imenovan je 2000. godine.

G. Ćurković je jedan od osnivača Hrvatskog ureda za osiguranje (1992. godine) te obnaša funkciju predsjednika Hrvatskog ureda za osiguranje od njegova osnivanja. Objavio je 10 knjiga i preko 200 stručnih članaka u domaćim i međunarodnim časopisima.

Branimir Zekan
(član Uprave)

G. Zekan je rođen 01. kolovoza 1939. godine. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1964. godine. U razdoblju od 1986.-1989. godine obnašao je funkciju Generalnog direktora CROATIA osiguranja. Bio je i član Vlade Jugoslavije zadužen za financije, te je poslije 1991. godine postao savjetnikom Vlade Republike Hrvatske. Prije povratka u CROATIA osiguranje na funkciju zamjenika Generalnog direktora za poslove osiguranja i reosiguranja g. Zekan bio je direktor Hrvatskog razvojnog fonda. Trenutno obnaša funkciju člana Uprave zaduženog za poslove osiguranja i reosiguranja.

mr. sc. Ivan Modrić
(član Uprave)

G. Modrić je rođen 20. veljače 1944. godine. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1967. godine i magistrirao 1983. godine. Također, ima i titulu ovlaštenog računovođe. Prije zapošljavanja u CROATIA osiguranju radio je u Veleprometu, Montmontaži i Chromosu. U CROATIA osiguranju zaposlen je od 1994. godine na mjestu direktora Sektora ekonomskih i financijskih poslova. G. Modrić je član Uprave zadužen za financije.

Tablica 52. Članovi Nadzornog odbora CROATIA osiguranja

Ime i prezime	Funkcija	Adresa
dr. sc. Mato Crkvenac	predsjednik	Zagreb, Radićevo šetalište 22
Krešimir Starčević	zamjenik	Zagreb, Pete Poljanice 7
dr. sc. Janko Tintor	član	Zagreb, Kopernikova 32
Duško Plećaš	član	Zagreb, Palmotićeve 24
Srđan Kliska	član	Oroslavje, Stubička Slatina 201
dr. sc. Ljubo Jurčić	član	Zagreb, Ivane Brlić Mažuranić 18

Odlukom Glavne skupštine CROATIA osiguranja od 21. kolovoza 2000. godine za članove Nadzornog odbora izabrani su: prof. dr. Mato Crkvenac, prof. dr. Janko Tintor, Duško Plećaš i Srđan Kliska. Odlukom Hrvatskog fonda za privatizaciju od 21. kolovoza 2000. godine u Nadzorni odbor CROATIA osiguranja imenovan je Krešimir Starčević. Doc dr. sc. Ljubo

Jurčić izabran je za člana Nadzornog odbora na Glavnoj skupštini CROATIA osiguranja održanoj 26. lipnja 2002. godine do isteka mandata ostalih članova Nadzornog odbora.

Na konstituirajućoj sjednici Nadzornog odbora održanoj dana 28. kolovoza 2000. godine prof. dr. sc. Mato Crkvenac izabran je za Predsjednika Nadzornog odbora, a Krešimir Starčević izabran je za Zamjenika Predsjednika Nadzornog odbora.

prof. dr. sc. Mato Crkvenac
(predsjednik Nadzornog odbora)

G. Crkvenac je rođen 20. veljače 1945. godine. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1968. godine. Od 1973. godine zaposlen je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu te je 1991. godine postao profesorom makroekonomije. G. Crkvenac imenovan je Ministrom financija Vlade Republike Hrvatske 2000. godine.

Krešimir Starčević
(zamjenik predsjednika Nadzornog odbora)

G. Starčević je rođen 13. rujna 1968. godine. Diplomirao je na Pravnom fakultetu. Prije imenovanja na funkciju zamjenika predsjednika Hrvatskog fonda za privatizaciju bio je savjetnik Uprave Tvornice duhana Rovinj d.d.

prof. dr. sc. Janko Tintor
(član Nadzornog odbora)

G. Tintor je rođen 21. veljače 1939. godine. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1961. godine, a magistrirao 1969. godine. Na istom je fakultetu i doktorirao. Od 1964. godine zaposlen je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu kao profesor specijaliziran za poslovne analize i valuacije poslovnih subjekata.

Objavio je dvije knjige samostalno i još četiri kao ko-autor, te velik broj znanstvenih članaka.

Duško Plećaš
(član Nadzornog odbora)

G. Plećaš je rođen 07. srpnja 1937. godine. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu. Radio je kao profesor povijesti na Pedagoškom fakultetu u Osijeku. Od 1990. do 1993. godine obnašao je funkciju tajnika Socijaldemokratske partije te je od 1993. godine tajnik Vijeća Socijaldemokratske partije.

Srđan Kliska
(član Nadzornog odbora)

G. Kliska rođen je 05. travnja 1937. godine. Diplomirao je na Pravnom fakultetu. Sudjelovao je na brojnim projektima vezanim za elektronsko bankarstvo. Prije umirovljenja radio je kao savjetnik Hrvatske gospodarske komore, bio je član Vijeća za porezni sustav, te član Vijeća ekonomskih savjetnika.

Objavio je velik broj znanstvenih radova na području javnih financija, trgovačkog prava i monetarne politike.

doc. dr. sc. Ljubo Jurčić
(član Nadzornog odbora)

G. Jurčić rođen je 20. ožujka 1954. godine. Diplomirao je na Fakultetu za vanjsku trgovinu u Zagrebu 1981. godine. Magistrirao je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu 1985. godine, a na istom je fakultetu i doktorirao 1997. godine. Od 1986. godine zaposlen je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu kao asistent u dopunskom radnom odnosu, a od 1990. godine i u stalnom radnom odnosu. Objavio je više od 70 znanstvenih i stručnih radova te 7 znanstvenih i stručnih studija.

G. Jurčić imenovan je Ministrom gospodarstva Vlade Republike Hrvatske 2002. godine.

8.2 Primanja, vlasnički interes i druge materijalne koristi članova Uprave i Nadzornog odbora

Predsjednik i članovi Uprave obnašaju sljedeće dužnosti izvan Uprave CROATIA osiguranja

Član Uprave	Druge dužnosti i aktivnosti
dr. sc. Marijan Ćurković predsjednik	Član Nadzornog odbora Autoklub Rijeka Član Nadzornog odbora CROATIA Lloyd d.d. Zagreb Predsjednik Upravnog odbora Hrvatskog ureda za osiguranje
Branimir Zekan Član	Predsjednik Nadzornog odbora CROATIA Lloyd d.d. Zagreb Predsjednik Nadzornog odbora CROATIA osiguranje d.d. Ljubuški, BiH Predsjednik Nadzornog odbora Hrvatski Nuklearni Pool Zagreb
mr. sc. Ivan Modrić član	Član Nadzornog odbora CROATIA Lloyd d.d. Zagreb Član Nadzornog odbora Milenijum osiguranje a.d. Beograd, Srbija i Crna Gora

Osim gore navedenog, Predsjednik i članovi Uprave ne obnašaju nikakve druge značajnije dužnosti, političke ili u tijelima vlasti, nisu članovi upravnog odbora, upravnog vijeća ili sličnog tijela neke ustanove, udruge, društva, kluba i/ili druge pravne osobe u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu.

Primanja članova Uprave

Ukupan iznos svih plaćenih naknada i materijalnih koristi od strane CROATIA osiguranja predsjedniku Uprave dr. sc. Marijanu Ćurkoviću, uključujući i od strane bilo kojeg povezanog društva, unutar posljednje završene financijske godine iznosio je 403.893,02 kn neto.

Ukupan iznos svih plaćenih naknada i materijalnih koristi od strane CROATIA osiguranja članu Uprave Branimiru Zekanu, uključujući i od strane bilo kojeg povezanog društva, unutar posljednje završene financijske godine iznosio je 297.248,21 kn neto.

Ukupan iznos svih plaćenih naknada i materijalnih koristi od strane CROATIA osiguranja članu Uprave mr. sc. Ivanu Modriću, uključujući i od strane bilo kojeg povezanog društva, unutar posljednje završene financijske godine iznosio je 305.742,37 kn neto.

Interes (dionice, opcije, krediti) članova Uprave CROATIA osiguranja

Predsjednik Uprave dr. sc. Marijan Ćurković ima 5 povlaštenih dionica CROATIA osiguranja. Članovi Uprave Branimir Zekan i mr. sc. Ivan Modrić nemaju dionice CROATIA osiguranja. Nitko od članova uže obitelji predsjednika i članova Uprave nema dionice CROATIA osiguranja niti dionice ili udjele u povezanim društvima CROATIA osiguranja.

Nitko od članova Uprave niti njihove uže obitelji nema nikakvu opciju koja se odnosi na dionice CROATIA osiguranja ili dionice i udjele u povezanim društvima CROATIA osiguranja.

Nitko od članova Uprave niti njihove uže obitelji nema odobren kredit, zajam ili dato jamstvo bilo koje vrste od strane CROATIA osiguranja ili s CROATIA osiguranjem povezanih društava.

Ne postoje nadležnosti i prava koja članovima Uprave omogućuju, u odsustvu kvoruma, da sami sebi izglasaju naknade (uključujući mirovinske i ostale).

Ugovori o radu članova Uprave CROATIA osiguranja

Ugovori o radu s članovima Uprave CROATIA osiguranja sklopljeni su 01. travnja 2001. godine na određeno vrijeme. Tako, Ugovor o radu Predsjednika Uprave dr. sc. Marijana Ćurkovića traje do 19. listopada 2005. godine, a ugovori o radu ostalih članova Uprave, g. Branimira Zekana i g. Ivana Modrića, ističu 24. siječnja 2006. godine.

Članovi Uprave obavljaju poslove utvrđene zakonom, Statutom, Poslovníkom o radu Uprave i pojedinačnim odlukama Uprave, a za svoj rad odgovaraju Nadzornom odboru kojeg su dužni redovito izvještavati.

Plaća članova Uprave sastoji se od osnovne plaće i dodatka osnovnoj plaći. Osnovna plaća utvrđena je sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika (NN br. 116/01) i Odluci o utvrđivanju plaće članova tijela koja vode poslove pravnih osoba u pretežnom vlasništvu Republike Hrvatske (NN br. 30/00). Tako, osnovna plaća Predsjednika Uprave iznosi neto 15.275,00 kn uz korekciju osobnih odbitaka u skladu s važećim propisima, a ostalih članova Uprave neto 14.800,00 kn uz korekciju osobnih odbitaka u skladu s važećim propisima. Dodatak osnovnoj plaći za sve članove Uprave iznosi 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža.

Aneksom Ugovora o radu od dana 14. siječnja 2003. godine određuje se da mjesečna neto plaća g. Marijana Ćurković iznosi 32.000,00 kn te da g. Marijan Ćurković učestvuje u dobiti u visini jedne navedene mjesečne neto plaće za 40 mil. kn dobiti nakon oporezivanja te po jednu navedenu mjesečnu neto plaću za svakih 10 mil. kn ostvarene dobiti iznad 40 mil. kn.

Aneksom Ugovora o radu od dana 14. siječnja 2003. godine određuje se da mjesečna neto plaća g. Branimira Zekana iznosi 28.000,00 kn te da g. Branimira Zekan učestvuje u dobiti u visini jedne navedene mjesečne neto plaće za 40 mil. kn dobiti nakon oporezivanja te po jednu navedenu mjesečnu neto plaću za svakih 10 mil. kn ostvarene dobiti iznad 40 mil. kn.

Aneksom Ugovora o radu od dana 14. siječnja 2003. godine određuje se da mjesečna neto plaća g. Ivana Modrića iznosi 28.000,00 kn te da g. Ivan Modrić učestvuje u dobiti u visini jedne navedene mjesečne neto plaće za 40 mil. kn dobiti nakon oporezivanja te po jednu navedenu mjesečnu neto plaću za svakih 10 mil. kn ostvarene dobiti iznad 40 mil. kn.

Aneksom Ugovora o radu od dana 25. studenog 2003. godine određuje se da se mijenja odredba Ugovora o radu i Aneksa Ugovora o radu te se izmijenjenom odredbom određuje učestvovanje g. Marijana Ćurkovića u dobiti na način da g. Marijan Ćurković ima pravo na iznos u visini mjesečne neto plaće za 30 mil. kn neto dobiti te po jednu mjesečnu neto plaću za svakih 7 mil. kn ostvarene neto dobiti iznad 30 mil. kn.

Aneksom Ugovora o radu od dana 25. studenog 2003. godine određuje se da se mijenja odredba Ugovora o radu i Aneksa Ugovora o radu te se izmijenjenom odredbom određuje učestvovanje g. Branimira Zekana u dobiti na način da g. Branimir Zekan ima pravo na iznos u visini mjesečne neto plaće za 30 mil. kn neto dobiti te po jednu mjesečnu neto plaću za svakih 7 mil. kn ostvarene neto dobiti iznad 30 mil. kn.

Aneksom Ugovora o radu od dana 25. studenog 2003. godine određuje se da se mijenja odredba Ugovora o radu i Aneksa Ugovora o radu te se izmijenjenom odredbom određuje učestvovanje g. Ivana Modrića u dobiti na način da g. Ivan Modrić ima pravo na iznos u visini mjesečne neto plaće za 30 mil. kn neto dobiti te po jednu mjesečnu neto plaću za svakih 7 mil. kn ostvarene neto dobiti iznad 30 mil. kn.

Uz plaću, članovi Uprave imaju pravo koristiti, bez ograničenja, na trošak CROATIA osiguranja, automobil i prijenosni telefon. Oni, također, imaju pravo na korporacijsku karticu s pravom korištenja u okviru prihvaćenog proračuna u smislu odredbi članka 24. stavka 1. točke 3. Pravilnika o porezu na dohodak (NN br. 01/00, 62/00, 132/00, 54/01, 02/03). Svi članovi Uprave jednom godišnje mogu na trošak CROATIA osiguranja obaviti liječnički pregled u renomiranoj zdravstvenoj ustanovi.

Pored navedenog, Predsjednik Uprave ima pravo i na troškove odvojenog života u skladu s propisima, korištenje stana CROATIA osiguranja uz plaćene troškove, kao i plaćene troškove tjednog posjeta porodici.

Svi članovi Uprave imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana.

Nadalje, ugovorima o radu je određeno da će CROATIA osiguranje, kao ugovaratelj osiguranja, sklopiti ugovor o osiguranju života za slučaj smrti i doživljenja u korist svakog člana Uprave na vrijeme od 5 godina, temeljem godišnje premije u kunsnoj protuvrijednosti od DEM 5.000,00.

Također, CROATIA osiguranje će, kao ugovaratelj osiguranja, s društvom za osiguranje kojeg odredi Nadzorni odbor sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju član Uprave učini jer poslove CROATIA osiguranja nije radio pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika ili zbog druge povrede kogentnih propisa, temeljem plaćanja premije

osiguranja u kunsjoj protuvrijednosti od DEM 10.000,00. Osiguranik će imati pravo na isplatu ugovorene svote samo ako osigurani slučaj nije nastupio zbog činjenja li nečinjena za koje je član Uprave pravomoćno proglašen krivim u kaznenom postupku. U protivnom iznos osigurane svote pripada CROATIA osiguranju.

Članovi Uprave mogu biti opozvani, odnosno mandat im prestaje, u sljedećim slučajevima:

1. ukoliko nisu u mogućnosti uredno izvršavati obveze iz Ugovora o radu zbog trajnih osobina ili sposobnosti;
2. ukoliko krše odredbe iz Ugovora o radu ili se ogriješe o odredbe Statuta i općih akata CROATIA osiguranja, te ostalih propisa;
3. ukoliko Glavna skupština izglasa nepovjerenje članu Uprave;
4. kad prestane potreba za obavljanjem radnih zadataka zbog gospodarskih, tehničkih i organizacijskih razloga;
5. sporazumom člana Uprave i Nadzornog odbora;
6. otkazom člana Uprave.

U slučajevima navedenim pod točkom 1., 3. te 5., članovi Uprave imaju pravo na:

- a. sklapanje Ugovora o radu na neodređeno vrijeme u skladu s njihovom stručnom spremom, radnim iskustvom i potrebama posla u CROATIA osiguranju;
- b. plaću člana odnosno Predsjednika Uprave u narednih 6 mjeseci;
- c. otpremninu u iznosu od 10 mjesečnih plaća iz Ugovora o radu, isplaćenih u mjesecu koji prethodi opozivu, ukoliko ne prihvate ponuđeni ugovor o radu ili odu u mirovinu.

U slučajevima navedenim pod točkom 2. i 6., članovi Uprave imaju pravo na sklapanje ugovora o radu u skladu s njihovom stručnom spremom, radnim iskustvom i potrebama posla u CROATIA osiguranju.

8.3 Dužnosti, primanja, vlasnički interes i druge materijalne koristi članova Nadzornog odbora

Predsjednik i članovi Nadzornog odbora obnašaju sljedeće dužnosti izvan Nadzornog odbora CROATIA osiguranja:

Član Nadzornog odbora	Druge dužnosti i aktivnosti
prof. dr. sc. Mato Crkvenac Predsjednik	Ministar financija Republike Hrvatske Sveučilišni profesor Zastupnik u Saboru Član Nadzornog odbora Hrvatske poštanske banke d.d. Član Nadzornog odbora Hrvatske banke za obnovu i razvoj Član Upravnog odbora Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
Krešimir Starčević zamjenik predsjednika	Zamjenik Predsjednika Hrvatskog fonda za privatizaciju
prof. dr. sc. Janko Tintor član	Član Nadzornog odbora Drvoplast d.o.o. Petrinja
Duško Plećaš član	Tajnik Savjeta Socijaldemokratske partije
Srđan Kliska Član	Zamjenik Predsjednika Nadzornog odbora Jadranski naftovod d.d. (JANAF) Zagreb
doc. dr. sc. Ljubo Jurčić član	Ministar gospodarstva Republike Hrvatske Predsjednik Nadzornog odbora PLINACRO d.o.o. Zagreb Predsjednik Nadzornog odbora Adriatic Croatia International Club d.d. Opatija (ACI) Predsjednik Nadzornog odbora Jadranski naftovod d.d. (JANAF) Zagreb Predsjednik Nadzornog odbora Hrvatska brodogradnja - Jadranbrod d.d. Zagreb Predsjednik Upravnog vijeća REGOS-a (Središnji registar osiguranika) Zagreb

Osim gore navedenog, članovi Nadzornog odbora ne obnašaju nikakve druge značajnije dužnosti, političke ili u tijelima vlasti, nisu članovi Upravnog odbora, Upravnog vijeća ili sličnog tijela neke ustanove, udruge, društva, kluba i/ili druge pravne osobe u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu.

Primanja članova Nadzornog odbora

Članovi Nadzornog odbora nemaju sklopljene Ugovore o radu s Društvom, niti bilo kakve druge ugovore glede obnašanja dužnosti člana Nadzornog odbora.

Sukladno Odluci Glavne skupštine određena je nagrada za rad članovima Nadzornog odbora u iznosu od prosječne neto plaće u CROATIA osiguranju.

Ukupan iznos svih plaćenih naknada i materijalnih koristi od strane CROATIA osiguranja članovima Nadzornog odbora, uključujući i od strane bilo kojeg povezanog društva, unutar posljednje završene financijske godine navodi se u nastavku.

Temeljem članka 11. stavak 6. Zakona o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti (NN br. 163/03), članovi nadzornih odbora društava u većinskom državnom vlasništvu nemaju pravo na naknadu za svoj rad, stoga prof. dr. sc. Mato Crkvenac, doc. dr. sc. Ljubo Jurčić i Krešimir Starčević nisu primili nikakvu naknadu za članstvo u Nadzornom odboru CROATIA osiguranja.

Ostali članovi Nadzornog odbora Duško Plećaš, Srđan Kliska i prof. dr. sc. Janko Tintor primili su svaki po 91.000,00 kn bruto godišnje kao naknadu za svoj rad u Nadzornom odboru.

Interes (dionice, opcije, krediti) članova Nadzornog odbora CROATIA osiguranja

Članovi Nadzornog odbora niti članovi njihove uže obitelji nemaju dionice CROATIA osiguranja niti dionice ili udjele u povezanim društvima CROATIA osiguranja.

Nitko od članova Nadzornog odbora niti njihove uže obitelji nema nikakvu opciju koja se odnosi na dionice CROATIA osiguranja ili dionice i udjele u povezanim društvima CROATIA osiguranja.

Nitko od članova Nadzornog odbora niti njihove uže obitelji nema odobren kredit, zajam ili dato jamstvo bilo koje vrste od strane CROATIA osiguranja ili s CROATIA osiguranjem povezanih društava.

Ne postoje nadležnosti i prava koja članovima Nadzornog odbora omogućuju, u odsustvu kvoruma, da sami sebi izglasaju naknade (uključujući mirovinske i ostale).

9 FINANCIJSKI POLOŽAJ CROATIA OSIGURANJA

9.1 Revidirana financijska izvješća CROATIA osiguranja za 2002. godinu

Izvješće o odgovornostima Uprave

Temeljem odredbi Zakona o računovodstvu (NN 90/92), Uprava je dužna osigurati da financijska izvješća za svaku financijsku godinu budu pripremljena u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI) koje je objavljuje Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja Društva i Grupe za to

Uprava razumno očekuje da Društvo i Grupa imaju odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo trajnosti poslovanja pri izradi financijskih izvješća.

Pri izradi financijskih izvješća Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako značajno odstupanje obznani i objasni u financijskim izvješćima; te
- da se financijska izvješća pripreme po načelu trajnosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Društvo i Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba, s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Društva i Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu (NN 90/92). Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva i Grupe, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera za sprječavanje i otkrivanje pronevjera i ostalih nezakonitosti.

Potpisali u ime Društva i Grupe:

Croatia osiguranje d.d.
Trg bana Josipa Jelačića 13
10 000 Zagreb
Hrvatska
12. svibnja 2003. godine

Mišljenje ovlaštenog revizora

Članovima Uprave i Dioničarima društva Croatia Osiguranje d.d.:

Obavili smo reviziju priloženih financijskih izvješća dioničkog društva Croatia Osiguranje (dalje: Društvo) i njegovih ovisnih društava (zajedno Grupa) na dan 31. prosinca 2002. godine, koja su prikazana na stranicama 4 do 49. Financijska izvješća pripremljena su na temelju Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja što ih je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (IASB), u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske.

Odgovornosti Uprave i revizora

Kako je izloženo na stranici 1, za navedena financijska izvješća odgovara Uprava. Naša odgovornost odnosi se na izražavanje neovisnog mišljenja o tim financijskim izvješćima na osnovi obavljene revizije.

Temelj za izražavanje mišljenja

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja Društva i Grupe u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Nismo revidirali konsolidirane financijske izvještaje ovisnog društva Croatia Osiguranje Mostar i pripadajuće grupe na koje se odnosi udio u konsolidiranoj imovini od 5% te udio u konsolidiranoj dobiti od 10% na dan 31. prosinca 2002. godine i za tada završenu godinu. Ti financijski izvještaji su revidirani od strane drugih revizora čija izvješća su nama proslijeđena te se naše mišljenje, što se tiče podataka vezanih za Croatia Osiguranje Mostar, temelji isključivo na izvješćima drugih revizora. Međunarodni revizijski standardi zahtijevaju planiranje i provođenje revizije do razine koja je potrebna za postizanje razumnog uvjerenja o tome da financijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija obuhvaća ispitivanje, na osnovi uzorka, evidencija koje potkrepljuju iznose i objavljivanja prikazana u financijskim izvješćima. Revizija također uključuje procjenjivanje računovodstvenih načela i značajnih procjena Uprave, kao i cjelokupnog prikaza financijskih izvješća. Vjerujemo da naša revizija pruža razumnu osnovu za izražavanje mišljenja.

Rezerve

1. Neosiguravateljne stavke

Društvo ne obračunava rezerve za otpremnine i jubilarne nagrade, kako bi trebalo u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 19. Bilo je nepraktično odrediti iznos koji bi bilo potrebno rezervirati prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 19.

2. Osiguravateljne stavke

2a Hrvatski zakon o osiguranju dozvoljava ali ne zahtijeva izričito odbitak odgođenih troškova pribave životnih osiguranja (Zillmer). Uključivanje takvog sredstva smatra se dijelom opće prihvaćenih računovodstvenih principa za osiguravateljna društva. Efekt uključivanja odgođenih troškova pribave u životnom osiguranju (Zillmer) na dan 31. prosinca 2002. godine bio bi pozitivan – povećanje vlastitog kapitala u rasponu od otprilike 45-55 milijuna kuna.

2b Hrvatski zakon o osiguranju ne zahtijeva izričito razgraničenje troškova pribave (uključujući samo provizije agentima) neživotnih osiguranja. Sukladno hrvatskom zakonu o osiguranju ostali troškovi pribave (izuzev troškova provizije) ne mogu se razgraničavati. Opće prihvaćeni računovodstveni principi za osiguravateljna društva uključuju razgraničenje relevantnih troškova pribave. Društvo nije razgraničilo niti jedan od tih troškova.

Isto tako društvo nije izvršilo rezerviranje za provizije agentima u odnosu na potraživanja po premijama. Neto efekt ove dvije stavke bilo bi pozitivan - povećanje neto imovine za otprilike 30 milijuna kuna.

2c Na dan 31. prosinca 2002. godine Društvo nije smanjilo prijenosne premije za odgovarajući udio reosiguranja u ukupnom iznosu od otprilike 25 milijuna kuna. Efekt ove ispravke bio bi pozitivan – povećanje vlastitog kapitala.

2d Društvo nije formiralo rezervu za nedostatnost premije u segmentu poslovanja auto-odgovornosti koje bi se mogle kretati u rasponu od 70 do 130 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2002. godine.

3. Kvalifikacije vezane za konsolidaciju

3a Nismo revidirali konsolidirana financijska izvješća grupe na dan 31. prosinca 2001. godine i za godinu tada završenu. Nije bilo moguće provesti revizijske postupke kako bi se zadovoljili stanjem na dan 31. prosinca 2001. godine i za godinu tada završenu te bilo kojim potencijalnim utjecajem na rezultat poslovanja grupe, novčani tok i promjene vlastitog kapitala za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine.

3b Konsolidirane rezerve šteta uključuju 137 milijuna kuna za rizike preuzete od strane Croatia Lloyd d.d. od osiguravajućih društava izvan grupe Croatia Osiguranje. Ove rezerve u izračunate su skladu s metodom odobrenom od strane Hrvatske direkcije za nadzor osiguravajućih društava. Ukoliko bismo ove rezerve procjenjivali na aktuarskoj osnovi, one bi mogle biti precijenjene.

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim mogućih utjecaja prethodno navedenih rezervi 1 i 3a i utjecaja gore opisanih rezervi 2 i 3b, te mogućih utjecaja potrebnih u financijskim izvješćima revidiranim od strane drugih revizora, financijska izvješća prikazuju realno i objektivno u svim značajnim aspektima financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2002. godine, kao i rezultate njihova poslovanja te novčani tok i promjene vlastitog kapitala za 2002. godinu sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske.

Poseban naglasak

Bez izražavanja rezerve u mišljenju, skrećemo pozornost na bilješku 32 koja objašnjava nove kriterije kod sudskih presuda u slučaju nematerijalnih šteta u okviru segmenta poslovanja auto-odgovornosti.

Bez izražavanja rezerve u mišljenju, skrećemo pozornost na bilješku 17 koja objašnjava neizvjesnost vezanu za nadoknadivost kredita osiguranih hipotekama ili fiducijarnim vlasništvom na nekretninama zbog nepostojanja likvidnog i aktivnog tržišta nekretninama.

Ernst & Young Croatia d.o.o.

Vlatka Sakar

Zagreb, 31. listopada 2002. godine

Zagreb, 12. svibnja 2003. godine

TEHNIČKI RAČUN DOBITI I GUBITKA- NEŽIVOTNA OSIGURANJA
za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

Red. br.	O P I S	Bilješka	Grupa		Croatia osiguranje d.d.	
			2001	2002	2001	2002
			000 KN		000 KN	
1.	ZARAĐENA PREMIJA	3a	2.189.108	2.243.032	2.017.890	2.070.496
	Zaračunata bruto premija		2.455.290	2.485.139	2.378.589	2.394.107
	Premija predana u reosiguranje		-172.550	-202.684	-268.985	-284.992
	Promjena pričuva prijen. prem.		-93.632	-39.423	-91.714	-38.619
2.	RASPOREĐENI REZULTAT ULAGANJA IZ NETEHNIČKOG RAČUNA		120.562	104.544	103.730	95.765
3.	OSTALI TEHNIČKI PRIHODI	4	59.883	75.693	47.191	57.910
I	TEHNIČKI PRIHODI (1 + 2 + 3)		2.369.553	2.423.269	2.168.811	2.224.171
4.	IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE	7a	1.659.373	1.707.422	1.531.149	1.553.018
	Likvidirane štete		1.606.628	1.701.468	1.550.196	1.632.324
	Udio reosiguravatelja u štetama		-72.041	-89.856	-128.906	-164.978
	Promjena pričuva šteta		124.786	95.810	109.859	85.672
5.	POSLOVNI RASHODI	9	570.418	579.489	543.375	545.755
	Troškovi pribave		135.695	138.594	130.686	133.480
	Troškovi uprave		464.127	471.077	427.108	427.352
	Provizija reosiguranja		-29.404	-30.182	-14.419	-15.077
6.	OSTALI TEHNIČKI RASHODI	8	102.791	123.111	99.336	117.641
	Ispravak vrijednosti funkcionalnih sredstava		41.493	47.255	39.508	45.796
	Ostali tehnički rashodi		61.298	75.856	59.828	71.845
II	TEHNIČKI RASHODI (4 + 5 + 6)		2.332.582	2.410.022	2.173.860	2.216.414
TEHNIČKI REZULTAT NEŽIVOTA (I - II)			36.971	13.247	-5.049	7.757

Bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvješća

Potpisano u ime Društva i Grupe:

U Zagrebu, 12. svibnja 2003. godine

TEHNIČKI RAČUN DOBITI I GUBITKA- ŽIVOTNA OSIGURANJA
za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

Red. br.	O P I S	Bilješka	Grupa		Croatia osiguranje d.d.	
			2001	2002	2001	2002
			000 KN		000 KN	
1.	ZARAĐENA PREMIJA	3b	167.750	188.759	154.631	173.898
	Zaračunata premija		167.751	188.764	154.632	173.903
	Premija predana u reosiguranje		-1	-5	-1	-5
2.	PRIHODI OD ULAGANJA	5b	49.172	62.159	45.980	60.539
	Prihodi od kamata i udjela		45.873	53.643	42.721	52.051
	Ostali prihodi od ulaganja		3.299	8.516	3.259	8.488
3.	OSTALI TEHNIČKI PRIHODI		-	-12	-	-12
I	TEHNIČKI PRIHODI (1 + 2 + 3)		216.922	250.906	200.611	234.425
4.	IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE	7b	96.506	59.764	95.087	56.648
	Likvidirane štete		79.722	51.500	78.303	49.710
	Promjene pričuva za štete		16.784	8.264	16.784	6.938
5.	PROMJENE U MPOŽ - u		48.206	120.088	36.645	107.660
6.	POSLOVNI RASHODI	9	31.499	43.805	31.499	43.804
	Troškovi pribave		11.621	20.448	11.621	20.448
	Troškovi uprave		19.878	23.357	19.878	23.356
7.	RASHODI ULAGANJA	10b	13.128	9.456	13.128	9.436
8.	OSTALI TEHNIČKI RASHODI	8	-	202	-	202
II	TEHNIČKI RASHODI (4 + 5 + 6 + 7 + 8)		189.339	233.315	176.359	217.750
	TEHNIČKI REZULTAT ŽIVOTA (I - II)		27.583	17.591	24.252	16.675

Bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvješća

Potpisano u ime Društva i Grupe:

U Zagrebu, 12. svibnja 2003. godine

RAČUN DOBITI I GUBITKA-UKUPNI OBRAČUN
za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

Red. br.	O P I S	Bilješka	Grupa		Croatia osiguranje d.d.	
			2001	2002	2001	2002
			000 KN		000 KN	
1.	DOBIT IZ OSIGURAVAJUĆEG POSLOVANJA		64.554	30.838	19.203	24.432
	Prijenos stanja iz tehničkog računa-neživot		36.971	13.247	-5.049	7.757
	Prijenos stanja iz tehničkog računa-život		27.583	17.591	24.252	16.675
2.	PRIHODI OD ULAGANJA - NEŽIVOT	5a	318.112	246.856	281.406	238.869
	Prihodi od kamata i udjela		252.369	238.048	216.180	230.332
	Ostali prihodi od ulaganja		65.743	8.808	65.226	8.537
3.	REZULTAT IZ MIROVINSKOG POSLOVANJA		-2.043	-1.336	-	-
	Prihod iz mirovinskog poslovanja		386	6.825	-	-
	Rashod iz mirovinskog poslovanja		-2.429	-8.161	-	-
4.	RASHODI ULAGANJA - NEŽIVOT	10a	196.001	158.531	157.608	124.673
	Rashodi za kamate i ispravci vrijednosti		104.423	9.308	86.897	8.451
	Ostali rashodi ulaganja		91.578	149.223	70.711	116.222
5.	RASPOREĐENI REZULTATI ULAGANJA NA TEHNIČKI RAČUN - NEŽIVOTA		-120.562	-104.544	-103.730	-95.765
6.	OSTALI PRIHODI	6	57.215	58.469	36.057	35.726
7.	OSTALI RASHODI		15.733	14.286	-	-
8.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		105.542	57.466	75.328	78.589
9.	POREZ NA DOBIT	11	29.401	18.404	16.310	15.329
10.	DOBIT PRIJE MANJINSKIH INTERESA		76.141	39.062	59.018	63.260
11.	MANJINSKI INTERES		-4.045	-2.870	-	-
12.	DOBIT FINACIJSKE GODINE		72.096	36.192	59.018	63.260
13.	ZARADA PO DIONICI (u kunama)	12	243,13	119,76	188,83	202,63

Bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvješća

Potpisano u ime Društva i Grupe:

U Zagrebu, 12. svibnja 2003. godine

BILANCA STANJA
na dan 31. prosinca 2002. godine

Pozicija	Bilješka	Grupa		Croatia osiguranje d.d.	
		2001	2002	2001	2002
		000 KN	000 KN	000 KN	000 KN
NEMATERIJALNA IMOVINA	14	28.775	42.662	22.186	35.583
ULAGANJA		3.871.219	4.200.304	3.438.632	3.775.222
Zemljišta i zgrade	15	991.439	1.051.391	870.295	895.146
Ulaganja u dionice i udjele	16	115.416	98.568	249.523	243.031
Dani zajmovi	17	745.402	646.002	678.813	545.682
Depoziti kod banaka	18	1.356.912	1.336.418	996.923	1.023.438
Ostali vrijednosni papiri	19	662.050	1.067.925	643.078	1.067.925
POTRAŽIVANJA		754.773	795.437	722.776	701.263
Potraživanje po premiji	20	561.480	504.934	552.265	494.872
Potraživanje iz poslova reosig.	21	24.059	49.926	11.550	779
Potraživanja za više uplaćeni porez		6.903	10.086	6.775	-
Ostala potraživanja	22	162.331	230.491	152.186	205.612
OSTALA IMOVINA		357.592	322.495	277.640	232.895
Novac u banci i blagajni	23	185.584	162.358	149.906	96.785
Ostala materijalna imovina i zalihe	24	91.537	93.083	64.962	69.214
Ostala imovina	25	80.471	67.054	62.772	66.896
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZD.					
I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA		6.639	6.662	2.567	2.969
A K T I V A :		5.018.998	5.367.560	4.463.801	4.747.932
KAPITAL I PRIČUVE		720.936	731.865	649.441	677.270
Temeljni kapital	26	442.887	442.887	442.887	442.887
Vlastite dionice		-20.815	-17.810	-	-
Pričuve sigurnosti		138.946	162.533	138.946	162.533
Ostale pričuve		8.590	8.590	8.590	8.590
Tečajne razlike		-1.133	-799	-	-
Zadržana dobit/gubitak		80.365	100.272	-	-
Dobit tekućeg razdoblja		72.096	36.192	59.018	63.260
MANJINSKI INTERES		38.882	40.323	-	-
TEHNIČKE PRIČUVE		3.996.755	4.253.921	3.573.593	3.813.979
Prijenosna premija		796.005	835.563	746.786	785.405
Pričuva šteta	27	2.646.280	2.740.106	2.315.749	2.408.358
MPOŽ		554.470	678.252	511.058	620.216
OSTALE NETEHNIČKE PRIČUVE		23.246	22.647	19.479	19.050
OBVEZE		217.474	299.383	206.925	221.555
Obveze iz dir. poslova osiguranja	28	67.479	87.218	53.545	72.017
Obveze iz poslova reosiguranja	29	26.417	56.945	37.853	7.860
Obveze za porez na dobit		4.510	1.436	-	379
Ostale obveze	30	119.068	153.784	115.527	141.299
ODGOĐENO PLAĆANJE					
TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZD.		21.705	19.421	14.363	16.078
P A S I V A :		5.018.998	5.367.560	4.463.801	4.747.932

Bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio ovog izvješća

Potpisano u ime Društva i Grupe:

U Zagrebu, 12. svibnja 2003. godine

IZVJEŠTAJ O TIJEKU NOVCA
za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

	Grupa 2002 000 KN	Croatia osiguranje d.d. 2001 000 KN	2002 000 KN
NETO NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Dobit godine nakon oporezivanja	36.192	59.018	63.260
Amortizacija godine	55.758	47.114	49.276
Manjinski interes	40.323	-	-
Neto novčani tok iz direktnih poslovnih aktivnosti	132.273	106.132	112.536
Promjene u poslovnoj imovini			
Smanjenje (povećanje) potraživanja	44.699	43.069	26.281
Povećanje ostale dugotrajne imovine (uključujući nematerijalnu imovinu)	-13.887	-22.317	-13.397
Smanjenje (povećanje) ostale imovine	11.871	-3.358	-8.376
Promjene u obvezama			
Povećanje tehničkih rezervi – neživotna osiguranja	126.447	201.573	124.291
Povećanje tehničkih rezervi – životna osiguranja	130.719	53.606	116.095
Povećanje (smanjenje) obveza proizašlih iz poslova osiguranja	-19.739	-13.367	18.472
Povećanje (smanjenje) obveza prema reosiguravatelju Croatia Lloyd	-30.258	-23.882	-29.993
Povećanje (smanjenje) ostalih obveza	-31.642	-5.270	-8.252
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	350.483	336.186	337.657
NOVČANI TIJEK IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Povećanje zemljišta i zgrada	-78.709	-26.846	-43.608
Smanjenje ulaganja	16.848	72.677	6.492
Smanjenje danih kredita	99.400	55.539	133.131
Povećanje ostalih vrijednosnih papira	-405.875	-246.104	-424.847
Povećanje depozita kod banaka	20.494	-132.008	-26.515
Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti	-347.842	-276.742	-355.347
NOVČANI TIJEK IZ FINACIJSKIH AKTIVNOSTI			
Isplaćene dividende	-33.720	-34.744	-35.431
Prodaja trezorskih dionica	8.123	8.453	-
Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti	-25.597	-26.291	-35.431
Neto (smanjenje) povećanje novca i sredstava kod banaka	-23.226	33.153	-53.121
Novac i sredstva kod banaka na početku godine	185.584	116.753	149.906
Novac i sredstva kod banaka na kraju godine	162.358	149.906	96.785

Croatia osiguranje GRUPA
PROMJENE NA VLASTITOM KAPITALU
za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

000 KN

	Dionički	Trezorske	Rezerve	Ostale	Zadržana	Tečajne	Dobit	Ukupno
	kapital	dionice	sigurnosti	rezerve	dobit	razlike	godine	
Na dan 31. prosinca 2000. godine	442.887	-29.405	108.714	8.590	143.801	-	-	674.587
<u>Raspodjela dobiti iz 2000. godine</u>								
Rezerve	-	-	30.369	-	-30.369	-	-	-
Dividende	-	-	-	-	-33.066	-	-	-33.066
Dobit 2001. godine	-	-	-	-	-	-	72.096	72.096
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	-1.133	-	-1.133
Prodaja trezorskih dionica	-	8.590	-138	-	-	-	-	8.452
Na dan 31. 12. 2001. godine	442.887	-20.815	138.945	8.590	80.366	-1.133	72.096	720.936
<u>Raspodjela dobiti iz 2001. godine</u>								
Rezerve	-	-	23.588	-	14.788	-	-38.376	-
Dividende	-	-	-	-	-	-	-33.720	-33.720
Dobit 2002. godine	-	-	-	-	-	-	36.192	36.192
Tečajne razlike	-	-	-	-	-	334	-	334
Prodaja trezorskih dionica	-	3.005	-	-	5.118	-	-	8.123
Na dan 31. 12. 2002. godine	442.887	-17.810	162.533	8.590	100.272	-799	36.192	731.865

Croatia osiguranje d.d.
PROMJENE NA VLASTITOM KAPITALU
 za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

000 KN

	Dionički kapital	Trezorske dionice	Rezerve sigurnosti	Ostale rezerve	Dobit godine	Ukupno
Na dan 31. prosinca 2000. godine	442.887	-8.590	108.714	8.590	65.113	616.714
<u>Raspodjela dobiti iz 2000. godine</u>						
Rezerve	-	-	30.369	-	-30.369	-
Dividende	-	-	-	-	-34.744	-34.744
Dobit 2001. godine	-	-	-	-	59.019	59.019
Prodaja trezorskih dionica	-	8.590	-138	-	-	8.452
Na dan 31. 12. 2001. godine	442.887	-	138.945	8.590	59.019	649.441
<u>Raspodjela dobiti iz 2001. godine</u>						
Rezerve	-	-	23.587	-	-23.587	-
Dividende	-	-	-	-	-35.431	-35.431
Dobit 2002. godine	-	-	-	-	63.260	63.260
Na dan 31. 12. 2002. godine	442.887	-	162.532	8.590	63.261	677.270

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
31.12.2002. godine

1. OPĆENITO

Croatia Osiguranje d.d. Zagreb ("Društvo") je dioničko društvo registrirano u Republici Hrvatskoj. Društvo posluje u skladu sa Zakonom o osiguravajućim društvima u Hrvatskoj. Aktivnost Društva obuhvaća životna i neživotna osiguranja na području Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Društvo je u 81,18% -tnom vlasništvu Hrvatskog Fonda za Privatizaciju.

UTEMELJENO: 1884. g

SJEDIŠTE: Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 13

PODRUŽNICA: 23 diljem Republike Hrvatske

UPRAVA:

Predsjednik Uprave	dr. sc. Marijan Ćurković
Član Uprave za osiguranje i reosiguranje	Branimir Zekan
Član Uprave za ekonomsko financijske poslove	mr. sc. Ivan Modrić

NADZORNI ODBOR:

Predsjednik	prof. dr. Mato Crkvenac
Zamjenik	Krešimir Starčević
Član	prof. dr. Janko Tintor
Član	Srđan Kliska
Član	Duško Plečaš
Član	prof.dr. Ljubo Jurčić

BROJ ZAPOSLENIH RADNIKA: 2.142 (2001: 2.175)

2. PREGLED TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Temelj za izradu

Konsolidirani financijski izvještaji Croatia osiguranja grupe ("Grupa") i Croatia osiguranja d.d. ("Društvo") pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (IFRS), te u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske.

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe i nekonsolidirani financijski izvještaji Društva pripremljeni su na temelju konvencije povijesnog troška prilagođenog za revalorizaciju određenih zemljišta i zgrada.

Temelj za konsolidirane (Croatia osiguranje Grupa) financijske izvještaje

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe uključuju Croatia osiguranje d.d. (matično društvo) i društva koja kontrolira. Ta kontrola se normalno očituje kada Grupa posjeduje, izravno ili neizravno, više od 50% prava glasa dioničkog kapitala društva, te može upravljati financijskom i poslovnom politikom društva s ciljem ostvarivanja koristi iz njegovih aktivnosti. Značajne podružnice koje su kupljene ili prodane konsolidirane su za period do ili od datuma prelaska kontrole. Sve značajne transakcije i iznosi unutar Grupe su eliminirani.

Udio Grupe u zajedničkom ulaganju PBZ Croatia Osiguranja d.d. (50%) uključen je proporcionalnom konsolidacijom koja obuhvaća priznavanje proporcionalnog udjela imovine, obveza, prihoda i rashoda zajedničkog ulaganja sa sličnim pozicijama u konsolidiranim financijskim izvješćima po pojedinim stavkama.

Kao što je navedeno u bilješci 16, Hrvatski Nuklearni Pool nije uključen u konsolidaciju.

Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja za konsolidirane financijske izvještaje

Na dan 31. prosinca 2002. godine Društvo je prvi put pripremio konsolidirane financijske izvještaje Croatia osiguranja d.d. i ovisnih društava u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja. Kao dodatak, odgovarajući podaci za 2001 su isto pripremljeni na istom temelju. Kako bi se dobili početni iznosi zadržane dobiti Grupe, računovodstvo stjecanja najvećih ovisnih društava je rađeno retrospektivno, kao na dan stvarnog stjecanja. Međutim, fer vrijednost imovine i obveza u vrijeme stjecanja nije utvrđena retrospektivno. Negativni goodwill koji je postojao u momentu stjecanja najvećih ovisnih društava je otpisan u 5 godina i s danom 1. siječanja 2001. godine je potpuno otpisan na teret zadržane dobiti. Nije bilo praktično raspodijeliti zadržanu dobit i dobit za godinu na dan 31. prosinca 2000. godine. Također nije bilo praktično pripremiti konsolidirano izvješće o novčanom toku Grupe za godinu završenu 31. prosinca 2001. godine.

Valuta izvješćivanja

Financijski izvještaji društva su iskazani u Hrvatskim Kunama (HRK).

Priznavanje

Imovina se priznaje u bilanci kad je vjerojatno da će poduzeće imati koristi od nje u budućnosti i kad se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Obveza se priznaje u bilanci kad je vjerojatno da će do odljeva sredstava koji se odnosi na ekonomske koristi doći podmirenjem sadašnje obveze, a iznos za podmirenje obveza može se pouzdano utvrditi. Ako se kriterijima za priznavanje više ne udovoljava, imovina i obveze se prestaju iskazivati u bilanci. Prihod se priznaje u računu dobiti i gubitka kad je povećanje budućih ekonomskih koristi povezano sa smanjenjem imovine ili povećanjem obveza i kad se može pouzdano utvrditi. Rashodi se priznaju u računu dobiti i gubitka kad je smanjenje budućih ekonomskih koristi povezano sa smanjenjem imovine ili povećanjem obveza i kad se može pouzdano utvrditi.

Korištenje procjena

Izrada financijskih izvještaja, a posebice financijskih izvještaja osiguravajućih društava zahtijeva upotrebu procjena i pretpostavki. Te procjene i pretpostavke utječu na iskazane vrijednosti imovine, obveza i potencijalnih obveza kao i na prihode i rashode za obračunsko razdoblje. Stvarni rezultati stoga će biti drugačiji od procijenjenih.

Strana sredstva plaćanja

Transakcije iskazane u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u HRK po tečaju Hrvatske Narodne Banke važećem na dan transakcije ili po tečaju ugovorenom između stranaka. Imovina i obveze iskazane u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u HRK na dan bilance po srednjem tečaju HNB važećem tog dana. Značajne valute s pripadajućim tečajevima na dan bilance navedene su u nastavku.

	31.12.2001.godine	31.12.2002.godine
USD	= HRK 8,356043	HRK 7,145744
EUR	= HRK 7,370030	HRK 7,442292
KM	= HRK 3,768237	HRK 3,805183

Svaki prihod ili rashod koji nastaje promjenom u tečaju nakon datuma transakcije je uključen u račun dobiti i gubitka unutar prihoda ili rashoda od ulaganja.

Za svrhe konsolidacije, metoda završnog tečaja se primjenjuje u slučaju konverzije imovine i obveza stranih podružnica (npr. Croatia osiguranje Mostar d.d.) po tečaju na dan bilance. Stavke u računu dobiti i gubitka stranih podružnica su konvertirane po prosječnom godišnjem tečaju. Tečajne razlike proizašle preračunavanjem su prikazane kao valutne transakcijske rezerve unutar vlasničkog kapitala.

Materijalna i nematerijalna imovina i ulaganja u nekretnine (zemljišta i zgrade)

Materijalna i nematerijalna imovina evidentirana je po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine obračunata je po linearnoj metodi sa svrhom potpune amortizacije određenog osnovnog sredstva tijekom njegovog procijenjenog vijeka trajanja. Primjenjene su godišnje stope amortizacije određene Pravilnikom o amortizaciji objavljenom u Narodnim novinama. Uprava vjeruje da takve stope amortizacije podrazumijevaju vijek amortizacije koji nije značajno različit od korisnog vijeka upotrebe imovine.

Korištene su sljedeće stope:

Zgrade za poslovanje	2,5 %
Ostale zgrade	2,5 %
Računala	25 %
Namještaj i oprema	10 – 25 %
Motorna vozila	25 %

Zemljišta i zgrade, bez obzira da li ih Društvo odnosno njegova ovisna društva koriste za osnovnu djelatnost ili ih iznajmljuje, tretirani su kao dugotrajna imovina. Zemljišta i zgrade su prikazani u revaloriziranim iznosima (pogledaj bilješku br. 15), osim zemljišta i zgrada nabavljenih nakon 01. siječnja 2000. godine. Njihova vrijednost utvrđena je nabavnom cijenom umanjenom za amortizaciju. Nabavna cijena uključuje sve troškove vezane uz stavljanje imovine u upotrebu.

Nekretnine namijenjene ulaganju se iskazuju, nakon početnog priznavanja, po troškovnom modelu, to jest iskazuju se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Očekivani vijek upotrebe nekretnina namijenjenih ulaganju je 40 godina.

Porezi

Porez na dobit obračunava se na osnovi oporezive dobiti, izračunate korekcijom financijskog rezultata za određene stavke prihoda i rashoda (kao što su dividende, vrijednosno usklađenje udjela, troškovi reprezentacije, donacija, itd.) u skladu s hrvatskim propisima.

Obračuni poreza na dobit Društva i ovisnih društava podložni se provjeri Porezne Uprave. Zbog činjenice da je provođenje poreznih zakona i regulative na različitim transakcijama podložno raznim interpretacijama, iznosi prikazani u financijskim izvješćima mogu biti podložni promjenama ukoliko to utvrdi Porezna Uprava.

Odgođeni porezi nisu prikazani s obzirom na njihovu nematerijalnost.

Ulaganja u ovisna društva

U financijskim izvještajima Društva, ulaganja u podružnice su iskazana po metodi troška nabave ili po procijeni, smanjena za trajno smanjenje vrijednosti. Primljena i izglasana dividenda knjižena je u račun dobiti i gubitka Društva.

Ulaganja u povezana društva i ostala nekonsolidirana društva

Povezana društva su subjekti u kojima konsolidirani član Grupe posjeduje udjel manji od 50% i u kojem sudjeluje u donošenju financijskih i poslovnih odluka. Ne uključuju podružnice, zajednički upravljana društva i ostala zajednička ulaganja.

Zajednički upravljana društva su društva kod kojih je kontrola podijeljena s drugim strankama putem ugovora o zajedničkom upravljanju.

Ulaganja u povezana društva i zajednički upravljana društva, kao i ostala nekonsolidirana društva su iskazana po metodi troška nabave umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Ulaganja u dionice i udjele

Sva ulaganja se inicijalno priznaju po trošku stjecanja, koji predstavlja fer vrijednost dane naknade i uključuje sve troškove stjecanja koji su povezani s tim ulaganjem.

Poslije inicijalnog priznavanja, ulaganja koja se klasificiraju kao "raspoloživa za prodaju" vrednuju se po trošku stjecanja umanjenom za rezerviranje. Uprava je uvjerenja da se fer vrijednost ulaganja koja su raspoloživa za prodaju ne može razumno odrediti, jer se njima ne trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira, ili je njihov obujam trgovanja tako neznatan da cijena razumno ne oslikava fer vrijednost. Također ne postoje pouzdani i praktični modeli za određivanje fer vrijednosti ovih ulaganja.

Ostala se dugoročna ulaganja koja se namjeravaju držati do dospelosti, kao što su obveznice, naknadno vrednuju po trošku stjecanja umanjenom za ispravak vrijednosti. Diskont ili premija kod stjecanja se knjiži u račun dobiti i gubitka u periodu nastanka a ne kroz period do dospelosti. Uprava je uvjerenja da se tako vrednovanje materijalno ne razlikuje od korištenja kalkulacije amortiziranog troška koja se temelji na metodi efektivne kamatne stope kao što to zahtijeva Međunarodni Računovodstveni Standard 39.

Sve redovne kupnje i prodaje financijske imovine se priznaju na dan namire. Redovne kupnje i prodaje su one prodaje i kupnje financijske imovine koje zahtijevaju isporuku imovine unutar vremenskog okvira koji je obično uspostavljen regulacijom ili konvencijom na tržištu.

Umanjenje vrijednosti imovine (MRS 36)

Vrijednost materijalne i nematerijalne imovine se provjerava zbog mogućnosti umanjenja vrijednosti imovine kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost imovine možda nije povrativa. U slučaju kada knjigovodstvena vrijednost imovine prijeđe svoju povrativu vrijednost, gubitak od umanjenja imovine tereti račun dobitka i gubitka za materijalnu i nematerijalnu imovinu iskazanu po trošku nabave. Povrativa vrijednost je veći iznos između neto prodajne cijene i njene uporabne vrijednosti.

Financijski instrumenti se pregledavaju radi umanjenja vrijednosti na datum svake bilance.

Potraživanja

Potraživanja su iskazana po nominalnoj vrijednosti, umanjenoj za moguće nenaplaćene račune. Ispravak vrijednosti formira se za sva potraživanja starija od 120 dana, izuzev potraživanja od javnih institucija i poduzeća, te potraživanja koja nisu pokrivena kolateralom ili rezervom šteta.

Novac i novčani ekvivalenti i kratkoročni depoziti

Za svrhe izvještaja o novčanom tijeku, Društvo i njegova ovisna društva smatraju novac u banci i blagajni novčanim ekvivalentima, a depozite s dospeliećem manjim od godine dana kratkoročnim depozitima. Novčani ekvivalenti i depoziti su prikazani po cijeni troška, te su preračunati po srednjem tečaju na kraju godine, uključujući obračunate kamate.

Primljeni čekovi i mjenice ne smatraju se novčanim ekvivalentima već su uključeni u ostala potraživanja.

Dani krediti

Dani krediti ne uključuju dospjele kamate, koje su iskazane na zasebnoj poziciji, a umanjeni su za ispravak vrijednosti. Društvo provodi ispravak kredita po pojedinačnoj procjeni.

Zarada po dionici

Zarada po dionici izračunata je kao dobit razdoblja, te umanjena za povlaštenu dividendu, i podijeljena s brojem običnih dionica umanjenih za trezorske dionice.

Poslovi osiguranja

Životna osiguranja

- a) Prihodi od premija i renti priznaju se po naplati
- b) Otkupi polica se priznaju po isplati
 - štete po smrtnim slučajevima uključuju procjene šteta koje su nastale do datuma bilance
 - rentna štednja se knjiži kad je uplaćena
- c) Pričuve životnog osiguranja određuju se na osnovu godišnjeg aktuarskog izvještaja koji izrađuje aktuar Društva u skladu s Mjerilima za pričuve šteta i Mjerilima za matematičku pričuvu životnih osiguranja što ih izdaje Direkcija za nadzor osiguravajućih društava, a izračunate su konzistentno s prošlom godinom.
 - pri obračunu pričuve, aktuar koristi kamatne stope i tabele smrtnosti koje su korištene za pripremu tarife osiguranja i raznih pričuva osiguranja
- d) Dobit iz poslovanja životnog osiguranja određuje se kao suvišak koji proizlazi iz godišnje aktuarske procijene rezervi
- e) Od 01. siječnja 2002. godine Društvo zasebno prati troškove pribave i uprave životnih osiguranja.

Neživotna osiguranja

- a) Rezultat neživotnih osiguranja je određen na godišnjoj osnovi izuzev za rezultate Hrvatskog Nuklearnog Poola.
- b) Premije se priznaju kako su ugovorene
- c) Prijenosne premije su izračunate u proporcionalno u odnosu na policiranu premiju na dnevnoj osnovi
- d) Troškovi šteta uključuju troškove nagodbi koji proizlaze iz događaja nastalih tijekom godine i ispravaka rezervacije za štete iz prethodnih godina. Svi takovi ispravci rezervacija su trenutno prikazani u računu dobiti i gubitka.
- e) Pričuve za štete (uključujući pričuve za nastale ali neprijavljene štete) utvrđuju se pojedinačnom procjenom u skladu s Mjerilima za pričuve šteta i treba ih smatrati kao diskontirane. Kod određivanja pričuva za štete u osiguranju od autoodgovornosti, aktuari društva su koristili aktuarske metode. Društvo nema prikladne podatke (kao što su tekuće i posvijesne isplaćene štete podijeljene prema godini nastanka) za potpunu aktuarsku procjenu ili pregled rezervi, u skladu s aktuarskom praksom.

f) Sukladno Hrvatskom računovodstvenom standardu društava za osiguranje Društvo raspoređuje rezultat ulaganja u netehničkom računu na tehnički račun . Postotak rezultata ulaganja koji se prenosi na tehnički račun izračunava se pomoću koeficijenta koji se dobije kada se prosječna vrijednost neto tehničkih pričuva neživotnih osiguranja podijeli sa zbrojem prosječne vrijednosti stanja tih pričuva i stanja jamstvenog kapitala. Prosječne vrijednosti stanja jamstvenog kapitala i tehničkih pričuva izračunavaju se najmanje za dva stanja-početak i kraj obračunskog razdoblja.

g) Reosiguranje

Udio reosiguranja u rezervama i štetama je odbijen od rezerva i šteta u bilanci, neto od rezervacije za sumnjiva i sporna potraživanja, prema procjeni Uprave.

Obveza reosiguravatelja prema društvu ne oslobađa društvo od odgovornosti prema osiguranim nositeljima polica. Reosiguravatelj koji neće ispuniti svoju buduću ugovorenu obvezu može prouzročiti gubitke Društva u budućnosti.

Poslovanje ostalih osiguravajućih društava i agencija za osiguranje je uključeno u omjeru u kojem su ti rezultati uključeni u izvješćima primljenim do datuma bilance.

h) Ispravak vrijednosti sumnjivih potraživanja

Ispravak vrijednosti sumnjivih potraživanja napravljen je kod pojedinačnih potraživanja, kod kojih je, po mišljenju Uprave, naplata sporna.

i) Hrvatski Nuklearni Pool (Pool)

Društvo priznaje premiju Poola nakon odbitka za štete, provizije te promjene u pričuvama s jednom godinom zaostatka. Na dan 31. prosinca 2002. godine, Pool je imao rezervi za nastale neprijavljene štete te rezervi za katastrofalne štete u iznosu od 24 Mio HRK. Ove rezerve su izračunate na temelju fonda, jer je osiguranje kojim se bavi ovaj fond dugoročne prirode.

Mirovinsko osiguranje – PBZ Croatia osiguranje d.d.

Proporcionalno konsolidirano zajednički upravljano društvo PBZ Croatia osiguranje d.d. (50% udio) upravlja obveznim mirovinskim fondom te za to ima pravo na naknadu za upravljanje u skladu s hrvatskim zakonskim propisima.

Imovina i obveze ovog fonda vode se odvojeno od imovine i obveza društva za upravljanje fondom, u skladu sa zakonskom odredbom. Društvo za upravljanje fondom nema vlasničkih prava nad imovinom fonda i ne snosi odgovornost za prinos. Stoga imovina fonda nije uključena u konsolidirane financijske izvještaje.

Troškovi pribave i uprave

U 2001. godini troškovi pribave i uprave alocirani su na različite vrste poslovanja prema formuli koja se temelji na policiranoj premiji tekućeg razdoblja.

U 2002. godini, Društvo je počelo s izravnom alokacijom svih troškova koje je moguće alocirati specifičnoj vrsti poslovanja, s time da se ostatak troškova alocira prema prije ustanovljenom ključu na bazi policirane premije prethodne godine.

Promjene u predstavljanju ili klasifikaciji stavki u financijskim izvješćima

Kako bi se ostvarilo prikazivanje u skladu s izvještavanjem prema Direkciji za nadzor društava za osiguranje, koje nije nužno u skladu s najboljom praksom osiguravajućih društava, neke su stavke računa dobitka i gubitka i bilance reklasificirane kako bi odgovarale prikazu tekuće godine.

Slijedeće su stavke reklasificirane u bilanci Društva:

- Državni udio u potraživanjima za prodane stanove prikazan je izdvojeno pod stavkama Ostala imovina i Ostale obveze dok je prošle godine prikazan u neto iznosu (2001. godine u iznosu od 14.749 tisuća kuna).
- Nematerijalna imovina je reklasificirana iz Ostale dugotrajne imovine i prikazana kao posebna stavka u bilanci (2001. godine u iznosu od 21.186 tisuća kuna).
- Sudske zapljene po računima reklasificirane su iz stavke Ostala imovina u Novac u banci i blagajni (2001. godine u iznosu od 7.064 tisuća kuna).
- Predujmovi poreza na dobitak su reklasificirani iz Ostale imovine i prikazane izdvojeno u bilanci (2001. godine u iznosu od 6.775 tisuća kuna).
- Čekovi primljeni od osiguranika reklasificirani su iz Potraživanja od osiguranika iz poslova osiguranja te prikazani kao Ostala potraživanja (2001. godine u iznosu od 20.904 tisuća kuna).
- Mjenice su reklasificirane iz Ostalih vrijednosnih papira u Ostala potraživanja (2001. godine u iznosu od 7.161 tisuća kuna).
- Odgođeni troškovi su reklasificirani iz Ostalih potraživanja i prikazani kao posebna stavka u bilanci (2001. godine u iznosu od 2.567 tisuća kuna).
- Obveze za stanove su reklasificirane iz Ostalih obveza u Ostale netehničke pričuve (2001. godine u iznosu od 19.479 tisuća kuna).
- Odgođeni prihod je reklasificiran s Ostalih obveza i prikazan kao posebna stavka u bilanci (2001. godine u iznosu od 14.363 tisuća kuna).

Slijedeće su stavke reklasificirane u računu dobiti i gubitka društva:

- Prihod od regresa prikazan je u Ostalim prihodima i Bruto iznosu šteta u tehničkom računu dobitka i gubitka neživotnog osiguranja, dok je prethodne godine bio prikazan u neto iznosu (2001. godine u iznosu od 40.590 tisuća kuna).
- Prihod prethodnih godina prikazan je u Ostalim prihodima i Bruto iznosu šteta u tehničkom računu dobitka i gubitka neživotnog osiguranja, dok je prethodne godine bio prikazan u neto iznosu (2001. godine u iznosu od 6.601 tisuća kuna).
- Troškovi likvidacije šteta su reklasificirani iz Bruto iznosa šteta u Ostale troškove osiguranja u tehničkom računu dobitka i gubitka neživotnog osiguranja (2001. godine u iznosu od 14.102 tisuća kuna).
- Udio reosiguranja u policiranoj premiji je reklasificiran iz Policirane premije i prikazan kao posebna stavka u tehničkom računu dobitka i gubitka životnog osiguranja (2001 u iznosu od 1 tisuću HRK).
- Ostali prihodi od ulaganja reklasificirani su s Prihoda od ulaganja i prikazani kao posebna stavka u tehničkom računu dobitka i gubitka životnog osiguranja (2001. godine u iznosu od 3.259 tisuće kuna).
- Troškovi ulaganja prikazani su kao posebna stavka u računu dobitka i gubitka dok su prethodne godine bili prebijeni s Prihodima od ulaganja (2001. godine u iznosu od 13.128 tisuća kuna na računu životnog osiguranja i 157.608 tisuća kuna u netehničkom računu dobitka i gubitka).
- Raspoređeni rezultati ulaganja na tehnički račun neživota su prikazani kao posebna stavka dok su u prethodnoj godini bili prebijeni s Prihodom od ulaganja (2001. godine u iznosu od 103,730 tisuće kuna).

- Prihod od najamnina reklasificiran je iz Prihoda od ulaganja u Ostale prihode u netehničkom računu dobitka i gubitka (2001. godine u iznosu od 7.003 tisuća kuna).
- Naknada za odobravanje zajma reklasificirana je iz Prihoda od ulaganja u Ostale prihode u netehničkom računu dobitka i gubitka (2001. godine u iznosu od 1.191 tisuća kuna).
- Ostali prihodi koji se uglavnom odnose na prodaju dugotrajne materijalne imovine reklasificirani su iz Prihoda od ulaganja u Ostale prihode u netehničkom računu dobitka i gubitka (2001. godine u iznosu od 13.020 tisuća kuna).

Koncentracija kreditnog rizika

Financijski instrumenti zbog kojih je Društvo podložno kreditnom riziku sastoje se od novca i novčanih ekvivalenata, oročenih depozita kod banaka i državnih vrijednosnica. Novac i novčani ekvivalenti su deponirani kod renomiranih hrvatskih i inozemnih banaka. Financijske institucije kod kojih se nalaze sredstva Društva u pravilu prvoklasne te da je prema tome kreditni rizik ulaganja minimalan.

Društvo je uspostavilo kreditne politike i standarde prilagođene poticanju industrijskog rasta i kamatnom riziku. Kreditni rizik je umjeren zbog raznolikosti klijenata. Društvo i njegova ovisna društva neprestano procjenjuju financijsko stanje svojih klijenata i zahtijeva odgovarajuće instrumente osiguranja.

Primanja zaposlenika (MRS 19)

Plaće, porezi i doprinosi iz plaća i na plaće obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem je zaposlenik radio.

Društvo i njegova ovisna društva ne rezerviraju obveze za otpremnine pri odlasku u mirovinu, jubilarne nagrade i ostalo u skladu s MRS 19.

3. ZARAĐENA PREMIJA

a) neživotna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Zaračunata premija-pravne osobe	1,321,803	1,307,605	1,285,729	1,252,684
Zaračunata premija-fizičke osobe	1,110,825	1,163,402	1,070,198	1,126,665
Zaračunata premija-strane osobe	22,662	14,132	22,662	14,758
Zaračunata bruto premija	2,455,290	2,485,139	2,378,589	2,394,107
Prijenosna premija tekuće godine	-758,106	-784,009	-733,682	-762,562
Prijenosna premija prethodne godine	664,474	744,586	641,968	723,943
Prijenosne premije	-93,632	-39,423	-91,714	-38,619
Premija suosiguranja	279	1,259	1,361	1,023
Premija predana u reosiguranje	-172,829	-203,943	-270,346	-286,015
ZARAĐENA PREMIJA	2,189,108	2,243,032	2,017,890	2,070,496

b) životna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Zaračunata bruto premija	167,751	188,764	154,632	173,903
Premija predana u reosiguranje	-1	-5	-1	-5
ZARAĐENA PREMIJA	167,750	188,759	154,631	173,898

Zaračunata premija Društva po vrstama osiguranja:	2001.	2002.
	000 kn	000 kn
Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja	134,843	151.012
Riziko osiguranja	5,257	7.608
Rentna osiguranja	139	214
Dopunsko osiguranje od posljedica nesretnog slučaja	14,393	15.069
SVEUKUPNO	154,632	173.903

4. OSTALI TEHNIČKI PRIHODI

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Prihodi po regresima	38,160	49,341	36,938	47,956
Naplaćena otpisana potraž. za premiju	4,432	5,031	1,900	4,088
Ostali tehnički prihodi	17,291	21,321	8,353	5,866
UKUPNO	59,883	75,693	47,191	57,910

5. PRIHODI OD ULAGANJA

a) neživotna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Kamate na plasmane funkcionalne premije	141.333	113.772	118.308	92.634
Redovne i zatezne kamate na premiju	8.474	12.000	8.364	11.920
Kamate na sredstva po viđenju	1.375	1.740	847	1.167
Kamate na ulaganje u vrijednosne papire	17.621	46.339	15.314	46.172
Vrijednosna usklađenja	16.664	5.595	16.664	5.595
Prihodi od dividende	1.164	978	29.790	33.775
Pozitivne tečajne razlike	54.251	44.087	38.068	34.045
Naplaćena otpisana potraživanja	23.510	9.104	825	599
Prihodi od prodaje vrijednosnih papira	48.603	3.042	48.562	2.942
Ostali prihodi financiranja	5.117	10.199	4.664	10.020
UKUPNO	318.112	246.856	281.406	238.869

U 2001. godini prodan je udio u društvu VIP-Net GSM temeljem čega je ostvaren dobitak od ulaganja u iznosu od 47,8 mil.kn;

b) životna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Kamate na plasmane funkcionalne prem.	5.731	4.128	2.666	852
Kamate na plasmane MPOŽ	17.847	12.889	17.777	12.739
Kamate na sredstva po viđenju	202	204	185	204
Kamate na ulaganje u vrijednosne papire	22.093	36.389	22.093	36.389
Vrijednosna usklađenja	2.586	649	2.586	649
Prihodi od dividende	-	-	-	1.834
Pozitivne tečajne razlike	660	7.085	650	7.083
Prihodi od prodaje vrijednosnih	-	130	-	130
Ostali prihodi financiranja	53	685	23	659
UKUPNO	49.172	62.159	45.980	60.539

Kamate na ulaganja u vrijednosne papire u tehničkom računu života uključuju 9,834 tisuće kuna kamata na obveznice što je naplaćeno u 2002. godini a pripada 2001. godini.

6. OSTALI (NETEHNIČKI) PRIHODI

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Naknada po uslužnim štetama	15.825	16.461	14.843	15.507
Poslovni najam	9.176	10.903	7.003	7.990
Namirenje šteta	1.639	905	1.639	875
Naknada za obradu plasmana	1.203	340	1.191	327
Prihodi od prodanih rashodovanih sredstva	1.097	1.909	1.013	1.010
Izvanredni prihodi	3.699	1.468	3.682	1.468
Ostali netehnički prihodi	24.567	26.483	6.686	8.549
UKUPNO	57.215	58.469	36.057	35.726

7. IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE

a) neživotna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Izdaci za štete-pravne osobe	784.434	876.161	765.316	844.060
Izdaci za štete -fizičke osobe	811.499	772.065	776.816	735.954
Izdaci za kamate	1.691	1.655	1.384	1.654
Vanjski troškovi obrade šteta	2.176	50.589	2.176	50.589
Štete od nepoznatih i neosiguranih motornih vozila	6.828	998	4.504	67
Likvidirane štete	1.606.628	1.701.468	1.550.196	1.632.324
Razlika pričuva za štete	85.358	88.620	69.105	78.681
Razlika pričuva za nastale neprijavljene štete	30.596	53.369	30.361	51.754
Udio reosiguranja – razlika u pričuvama	8.832	-46.179	10.393	-44.763
Promjena pričuva šteta	124.786	95.810	109.859	85.672
Udio reosiguranja u izdacima za štete	-72.041	-89.856	-128.906	-164.978
UKUPNO	1.659.373	1.707.422	1.531.149	1.553.018

Vanjski troškovi obrade šteta obuhvaćaju procjenu i obradu šteta vanjskih suradnika. U 2001.godini takvi troškovi nisu bili izdvojeni i praćeni te su uključeni u ukupne izdatke za štete.

b) životna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Izdaci za štete	79.722	51.500	78.303	49.710
Razlika pričuva za štete	16.784	8.264	16.784	6.938
UKUPNO	96.506	59.764	95.087	56.648

Izdaci za štete Društva po osiguranim slučajevima (000 kn)

	2001.	2002.
Smrt i priključna nezgoda	16.568	14.192
Doživljenje	29.339	25.042
Otkup	49.180	17.414
SVEUKUPNO	95.087	56.648

8. OSTALI TEHNIČKI RASHODI

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Promjene ispravka vrijednosti potraživanja	41.493	47.255	39.508	45.796
Vatrogasni doprinos	16.865	9.744	16.601	9.483
Nacionalni program - MUP	3.008	5.172	3.008	5.172
Financiranje obrane od tuče	2.552	5.426	2.552	5.426
Garancijski fond	15.791	19.996	15.791	19.996
Direkcija za nadzor i HUO	4.424	4.452	4.198	4.203
Troškovi vezani za procjenu i likvidaciju šteta	10.814	12.886	10.734	12.323
Ostali rashodi	7.844	18.382	6.944	15.444
UKUPNO	102.791	123.313	99.336	117.843

Ostali tehnički rashodi prikazani su u tehničkom računu i računu dobiti i gubitka kako slijedi:

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Neživotna osiguranja	102,791	123,111	99,336	117,641
Životna osiguranja	-	202	-	202
UKUPNO	102,791	123,313	99,336	117,843

9. POSLOVNI RASHODI

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Plaće zaposlenih	264.389	266.557	249.643	250.279
Materijalni troškovi	123.276	124.364	118.005	116.819
Provizija agencijama i zastupnicima	113.560	124.606	108.551	119.492
Amortizacija opreme	28.574	33.605	25.930	29.745
Promidžba	34.974	36.050	31.858	30.874
Reprezentacija	5.673	5.777	4.452	4.418
Naknade zaposlenima po kolektivnom ugovoru	33.061	34.043	32.147	31.453
Naknade iz poslovanja po ugovorima	5.875	6.174	4.997	5.134
Ostali nematerijalni troškovi poslovanja	14.252	13.429	10.804	9.901
Troškovi po uslužnoj likvidaciji šteta	1.001	3.126	-	2.886
Ostali poslovni rashodi	6.687	5.745	2.907	3.635
Troškovi pribave i uprave	631.322	653.476	589.294	604.636
Provizija reosiguranja	-29.404	-30.182	-14.420	-15.077
POSLOVNI RASHODI	601.918	623.294	574.874	589.559

Poslovni rashodi prikazani su u tehničkom računu i računu dobiti i gubitka kako slijedi:

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Životna osiguranja	31,499	43,805	31,499	43,804
Neživotna osiguranja	570,418	579,489	543,375	545,755
UKUPNO	601,917	623,294	574,874	589,559

10. RASHODI ULAGANJA

a) neživotna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Negativne tečajne razlike	57.199	112.167	40.618	82.812
Ispravak vrijednosti-kamate	916	-4.415	871	-4.415
Ispravak vrijednosti-plasmani	30.289	-14.051	24.140	-14.564
Ispravak vrijednosti udjela	60.759	18.209	50.759	18.209
Naknade FINE - trošak platnog prometa	3.436	3.012	2.790	2.381
Amortizacija građevinskih objekata	24.294	21.379	21.184	18.757
Vrijednosno usklađenje dugotrajne financijske imovine	1.454	8.167	1.164	7.951
Ostali rashodi	17.654	14.063	16.082	13.542
UKUPNO	196.001	158.531	157.608	124.673

b) životna osiguranja

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Negativne tečajne razlike	9.001	4.394	9.001	4.374
Naknade FINE - trošak platnog prometa	-	134	-	134
Amortizacija građevinskih objekata	-	774	-	774
Vrijed.usklađ.dugotr.fin.im.	495	491	495	491
Ostali rashodi	3.632	3.663	3.632	3.663
UKUPNO	13.128	9.456	13.128	9.436

11. POREZ NA DOBIT

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Propisana stopa poreza na dobit u RH	20%	20%	20%	20%
Dobit prije poreza	108,870	65,386	75,328	78,589
Teoretski porez prema gore spomenutoj stopi	27,824	19,935	15,067	15,717
Povećanje/(smanjenje) poreza u odnosu na:				
Veća porezna stopa u inozemstvu	768	840	-	-
Porezno nepriznati rashodi	4,888	3,454	2,491	2,852
Primljene dividende i prihod od prodaje udjela	-6,377	-7,705	-5,958	-7,345
Naplata prethodno porezno nepriznato ispravljenih potraživanja	-2,323	-63	-2,283	-
Smanjenje vrijednosti ulaganja	6,599	3,996	6,599	3,996
Umanjenje poreza za porezne podsticaje	-2,019	-1,750	-	-
Ostalo	41	-303	394	109
Porez na dobit	29,401	18,404	16,310	15,329

12. ZARADA PO DIONICI

Usklada neto prihoda razdoblja i neto prihoda razdoblja po običnim dionicama:

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Neto prihod razdoblja	72.096	36.192	59.018	63.260
Manje: dividende preferencijalnih dionica	(980)	(980)	(980)	(980)
Neto prihod razdoblja po običnoj dionici	71.116	35.212	58.038	62.280

Zarada po dionici je kako slijedi:

	Grupa		Croatia osiguranje d.d.	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Neto prihodi razdoblja po običnim dionicama (tisuće kuna)	71.116	35.212	58.038	62.280
Ponderirani prosjek običnih dionica osim vlastitih	292.500	294.033	307.358	307.358
Zarada po dionici (kuna)	243,13	119,76	188,83	202,63

Osnovna i potpuno razrijeđena zarada po dionici su jednake budući da Grupa nema izdanih potencijalnih običnih dionica.

13. POSLOVANJE NEŽIVOTNIH OSIGURANJA

a) Grupa

2001									
Vrsta poslovanja	Autoodgovornost	Imovina	Kasko	Zdravstveno*	Nezgoda	Odgovornost	Pom. largo i aviacija	Ostale vrste	UKUPNO
1. Zaradena premija	780.117	518.020	319.590	183.331	177.200	83.213	107.539	20.100	2.189.110
Zaračunata premija	804.586	599.868	412.230	184.714	184.335	103.281	125.409	41.146	2.455.569
Premija predana reosiguranje	-5.946	-80.404	-63.973		-316	-16.363	-5.622	-204	-172.828
Zadržana premija	798.640	519.464	348.257	184.714	184.019	86.918	119.787	40.942	2.282.741
Pronjene u pričuva prijenosnih premija	-18.523	-1.444	-28.667	-1.383	-6.819	-3.705	-12.248	-20.842	-93.631
2. Raspoređeni rezultat ulaganja iz netehničkog računa	72.360	13.491	11.322	4.587	6.310	6.119	4.320	2.053	120.562
3. Ostali tehnički prihodi	27.560	4.106	12.467	5.758	846	872	1.270	7.003	59.882
I TEHNIČKI PRIHODI (1+2+3)	880.037	535.617	343.379	193.676	184.356	90.204	113.129	29.156	2.369.554
4. Izdaci za osigurane slučajeve	733.606	319.707	213.263	118.691	99.239	87.312	68.220	19.334	1.659.372
Likvidirane štete	711.391	347.632	241.269	91.798	89.939	55.838	57.687	11.073	1.606.627
Udio reosiguravatelja u štetama	-1.220	-38.464	-31.994			-3		-360	-72.041
Pronjena pričuva šteta	23.435	10.539	3.988	26.893	9.300	31.477	10.533	8.621	124.786
5. Poslovni rashodi	180.084	130.475	76.310	50.855	50.154	20.115	51.172	11.254	570.419
Troškovi pribave	28.564	33.820	23.419	16.933	16.472	4.581	9.076	2.830	135.695
Troškovi uprave	151.258	113.178	65.426	33.920	33.666	15.727	42.531	8.422	464.128
Provizija reosiguranja	262	-16.523	-12.535	2	16	-193	-435	2	-29.404
6. Ostali tehnički rashodi	41.992	44.121	16.503	11.660	5.346	1.904	-20.962	2.227	102.791
Ispravak vrijednosti funkcionalnih sredstava	2.555	28.593	12.281	8.513	3.347	-1.225	-23.880	11.309	41.493
Ostali tehnički rashodi	39.437	15.528	4.222	3.147	1.999	3.129	2.918	-9.082	61.298
II TEHNIČKI RASHODI (4+5+6)	955.682	494.303	306.076	181.206	154.739	109.331	98.430	32.815	2.332.582
TEHNIČKI REZULTAT (I-II)	-75.645	41.314	37.303	12.470	29.617	-19.127	14.699	-3.659	36.972

*pogledati bilješku 34 c)

2002

Vrsta poslovanja	Autoodgovor nost	Imovina	Kasko	Zdravstveno*	Nezgoda	Odgovornost	Pom. kargo i aviacija	Ostale vrste	UKUPNO
1. Zaradena premija	803.657	524.472	363.539	127.715	190.986	78.510	110.291	43.862	2.243.032
Zaračunata premija	814.701	634.218	459.275	107.403	195.962	83.218	113.750	76.848	2.485.375
Premija predana reosiguranje	-9.088	-97.526	-67.628	-26	-301	-2.547	-3.086	-22.718	-202.920
Zadržana premija	805.613	536.692	391.647	107.377	195.661	80.671	110.664	54.130	2.282.455
Pronjene u pričuvama prijenosnih premija	-1.956	-12.220	-28.108	20.338	-4.675	-2.161	-373	-10.268	-39.423
2. Raspoređeni rezultat ulaganja iz netehničkog računa	64.412	10.603	9.058	4.123	5.749	4.121	3.673	2.805	104.544
3. Ostali tehnički prihodi	30.625	10.019	14.827	6.739	3.464	684	877	8.458	75.693
I TEHNIČKI PRIHODI (1+2+3)	898.694	545.094	387.424	138.577	200.199	83.315	114.841	55.125	2.423.269
4. Izdaci za osiguranje slučajeva	750.956	328.132	233.291	103.101	111.093	64.252	51.371	65.226	1.707.422
Likvidirane štete	683.549	395.518	256.359	86.847	102.729	77.284	61.264	37.918	1.701.468
Udio reosiguravatelja u štetama	-2.369	-48.278	-37.317			-1.886		-6	-89.856
Pronjena pričuva šteta	69.776	-19.108	14.249	16.254	8.364	-11.146	-9.893	27.314	95.810
5. Poslovni rashodi	212.337	145.153	66.598	42.408	46.708	16.153	43.716	6.416	579.489
Troškovi pribave	51.548	37.729	20.797	8.602	13.279	2.578	4.332	-271	138.594
Troškovi uprave	160.789	124.221	58.667	33.806	33.444	13.747	39.536	6.867	471.077
Provizija reosiguranja		-16.797	-12.866		-15	-172	-152	-180	-30.182
6. Ostali tehnički rashodi	58.195	30.671	19.939	2.940	7.967	225	17	3.157	123.111
Ispravak vrijednosti funkcionalnih sredstava	12.478	15.495	14.241	1.698	4.934	-141	-1.838	388	47.255
Ostali tehnički rashodi	45.717	15.176	5.698	1.242	3.033	366	1.855	2.769	75.856
II TEHNIČKI RASHODI (4+5+6)	1.021.488	503.956	319.828	148.449	165.768	80.630	95.104	74.799	2.410.022
TEHNIČKI REZULTAT (I-II)	-122.794	41.138	67.596	-9.872	34.431	2.685	19.737	-19.674	13.247

*pogledati bilješku 34 c)

b) Croatia osiguranje

2001

Vrsta poslovanja	Autoodgovornost	Imovina	Autokasko	Zdravstveno*	Nezgod	Odgovornost	Pom. kargo i aviacija	Ostale vrste	UKUPNO
1. Zaradena premija	733.719	476.415	293.253	176.889	167.312	62.616	102.288	5.400	2.017.892
Zaračunata premija	759.797	582.952	321.470	183.920	180.464	75.355	233.145	41.486	2.378.589
Premija predana reosiguranje	-5.230	-105.387		-6.007	-6.531	-9.289	-118.998	-17.542	-268.984
Zadržana premija	754.567	477.565	321.470	177.913	173.933	66.066	114.147	23.944	2.109.605
Pronjene u pričuvama prijenosnih premija	-20.848	-1.150	-28.217	-1.024	-6.621	-3.450	-11.859	-18.544	-91.713
2. Raspoređeni rezultat ulaganja iz netehničkog računa	71.959	6.602	6.318	4.229	5.918	3.920	3.665	1.118	103.729
3. Ostali tehnički prihodi	20.916	2.001	10.438	5.576	196	389	1.088	6.587	47.191
I TEHNIČKI PRIHODI (1+2+3)	826.594	485.018	310.009	186.694	173.426	66.925	107.041	13.105	2.168.812
4. Izdaci za osigurane slučajeve	691.220	293.127	210.505	111.521	89.643	64.080	65.822	5.230	1.531.148
Likvidirane štete	666.012	345.763	192.783	91.556	87.730	49.282	104.727	12.343	1.550.196
Udio reosiguravatelja u štetama	-254	-55.157		-4.525	-5.258	-6.564	-50.301	-6.847	-128.906
Pronjena pričuva šteta	25.462	2.521	17.722	24.490	7.171	21.362	11.396	-266	109.858
5. Poslovni rashodi	162.958	124.756	78.315	49.939	48.677	17.931	50.557	10.243	543.376
Troškovi pribave	26.526	32.173	20.591	16.913	16.272	4.469	10.652	3.090	130.686
Troškovi uprave	136.432	104.677	57.724	33.026	32.405	13.531	41.865	7.449	427.109
Provizija reosiguranja		-12.094				-69	-1.960	-296	-14.419
6. Ostali tehnički rashodi	39.004	44.047	16.024	11.585	5.613	1.904	-20.987	2.146	99.336
Ispravak vrijednosti funkcionalnih sredstava	1.081	28.434	12.043	8.504	3.256	-1.225	-23.883	11.298	39.508
Ostali tehnički rashodi	37.923	15.613	3.981	3.081	2.357	3.129	2.896	-9.152	59.828
II TEHNIČKI RASHODI (4+5+6)	893.182	461.930	304.844	173.045	143.933	83.915	95.392	17.619	2.173.860
TEHNIČKI REZULTAT (I-II)	-66.588	23.088	5.165	13.649	29.493	-16.990	11.649	-4.514	-5.048

*pogledati bilješku 34 c)

2002

Vrsta poslovanja	Autoodgovornost	Imovina	Kasko	Zdravstveno*	Nezgoda	Odgovornost	Pom. kargo i aviacija	Ostale vrste	UKUPNO
1. Zaradna premija	753.547	475.158	341.764	123.813	175.965	71.851	104.005	24.393	2.070.496
Zaračunata premija	764.195	594.679	369.567	109.096	187.831	83.730	228.859	56.150	2.394.107
Premija predana reosiguranje	-7.926	-107.258	-32	-5.433	-7.121	-9.849	-124.127	-23.246	-284.992
Zadržana premija	756.269	487.421	369.535	103.663	180.710	73.881	104.732	32.904	2.109.115
Promjene u pričuvama prijenosnih premija	-2.722	-12.263	-27.771	20.150	-4.745	-2.030	-727	-8.511	-38.619
2. Raspoređeni rezultat ulaganja iz netehničkog računa	63.914	6.723	6.809	4.032	5.468	3.859	3.428	1.532	95.765
3. Ostali tehnički prihodi	22.400	5.969	11.898	6.595	2.468	554	700	7.326	57.910
I TEHNIČKI PRIHODI (1+2+3)	839.861	487.850	360.471	134.440	183.901	76.264	108.133	33.251	2.224.171
4. Izdaci za osiguranje slučajeva	678.065	306.458	233.103	102.420	95.107	54.065	51.632	32.168	1.553.018
Likvidirane štete	632.206	379.684	220.671	88.912	97.350	80.115	96.871	36.515	1.632.324
Udio reosiguravatelja u štetama	-1.201	-73.897		-4.303	-5.111	-29.115	-37.172	-14.179	-164.978
Promjena pričuva šteta	47.060	671	12.432	17.811	2.868	3.065	-8.067	9.832	85.672
5. Poslovni rashodi	195.656	133.465	69.079	42.006	43.914	15.695	43.025	2.915	545.755
Troškovi pribave	50.078	34.034	18.680	8.588	13.081	2.711	5.847	461	133.480
Troškovi uprave	145.621	111.625	50.414	33.429	30.843	13.191	38.889	3.340	427.352
Provizija reosiguranja	-43	-12.194	-15	-11	-10	-207	-1.711	-886	-15.077
6. Ostali tehnički rashodi	55.194	29.816	19.199	2.900	7.639	225	-11	2.679	117.641
Ispravak vrijednosti funkcionalnih sredstava	11.651	15.239	14.037	1.687	4.844	-141	-1.846	325	45.796
Ostali tehnički rashodi	43.543	14.577	5.162	1.213	2.795	366	1.835	2.354	71.845
II TEHNIČKI RASHODI (4+5+6)	928.915	469.739	321.381	147.326	146.660	69.985	94.646	37.762	2.216.414
TEHNIČKI REZULTAT (I-II)	-89.054	18.111	39.090	-12.886	37.241	6.279	13.487	-4.511	7.757

*pogledati bilješku 34 c)

14. NEMATERIJALNA IMOVINA

a) Grupa

	31.12.2001. (000 kn)			31.12.2002. (000 kn)		
	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost
Ulaganja na tuđoj mat. imovini	30.750	-21.714	9.036	23.262	-9.833	13.429
Software	15.663	-6.549	9.114	19.245	-8.385	10.860
Informacijski sustavi u pripremi	10.625	-	10.625	18.373	-	18.373
Ukupno nemat. imovina	57.038	-28.263	28.775	60.880	-18.218	42.662

b) Croatia osiguranje d.d.

	31.12.2001. (000 kn)			31.12.2002. (000 kn)		
	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost
Ulaganja na tuđoj mat. imovini	25.445	-21.352	4.093	17.868	-9.622	8.246
Software	13.904	-6.413	7.491	17.228	-8.264	8.964
Informacijski sustavi u pripremi	10.602	-	10.602	18.373	-	18.373
Ukupno nematerijal. imovina	49.951	-27.765	22.186	53.469	-17.886	35.583

Informacijski sustav u pripremi odnosi se na ulaganja u intervalni informacijski sustav Društva koji se razvija u suradnji s vanjskim suradnicima. Društvo ne kapitalizira interne troškove razvoja ovog sustava.

15. ZEMLJIŠTA I ZGRADE

Grupa

	Zemljište	Zgrade u upotrebi*	Ostale zgrade**	Imovina u pripremi	Predumjmovi	UKUPNO
Troškovi nabave / revalorizirani iznosi						
Na dan 1.1. 2002.	128.776	879.911	52.874	15.218	2.087	1.078.866
Nabave	30.534	30.050	7.595	35.088	7.759	111.026
Prijenos, rashodovanje, otpis	-10.489	-2.125	-3.529	-4.173	-7.977	-28.293
Na dan 31.12.2002.	148.821	907.836	56.940	46.133	1.869	1.161.599
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1.1. 2002.	-	81.081	6.346	-	-	87.427
Amortizacija tijekom godine	-	21.119	1.859	-	-	22.978
Prijenos, rashodovanje, otpis	-	-30	-167	-	-	-197
Na dan 31.12.2002.	-	102.170	8.038	-	-	110.208
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1.1.2002.	128.776	798.830	46.528	15.218	2.087	991.439
Na dan 31.12.2002.	148.821	805.666	48.902	46.133	1.869	1.051.391

Croatia osiguranje d.d.

	Zemljište	Zgrade u upotrebi*	Ostale zgrade**	Imovina u pripremi	Predumjmovi	UKUPNO
Troškovi nabave / revalorizirani iznosi						
Na dan 1.1. 2002.	120.827	728.188	52.874	13.405	-	915.294
Nabave	22.508	1.877	7.595	27.370	7.759	67.109
Prijenos, rashodovanje, otpis	-9.060	-472	-3.529	-3.742	-5.890	-22.693
Na dan 31.12.2002.	134.275	729.593	56.940	37.033	1.869	959.710
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1.1. 2002.	-	38.653	6.346	-	-	44.999
Amortizacija tijekom godine	-	17.903	1.859	-	-	19.762
Prijenos, rashodovanje, otpis	-	-30	-167	-	-	-197
Na dan 31.12.2002.	-	56.526	8.038	-	-	64.564
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1.1.2002.	120.827	689.535	46.528	13.405	-	870.295
Na dan 31.12.2002.	134.275	673.067	48.902	37.033	1.869	895.146

*zgrade koje su u funkciji djelatnosti osiguranja

** zgrade koje nisu u funkciji djelatnosti osiguranja (uključujući zgrade namijenjene ulaganju)

Fer vrijednost ostalih zgrada koje se uglavnom sastoje od stanica za tehnički pregled nije moguće pouzdano utvrditi zbog slabe likvidnosti tržišta nekretnina, posebno izvan Zagreba.

Tijekom 1999. poslovne godine neovisni procjenitelji (sudski vještaci) izvršili su procjenu imovine Društva (zemljišta i zgrade). Procjena se bazirala na zamjenskoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za amortizaciju. Na dan 31. prosinca 1999. godine, Društvo je provelo revalorizaciju imovine u vrijednosti od 393 milijuna HRK u svojim poslovnim knjigama kao prihod u netehničkom računu dobiti i gubitka za 1999. godinu, kao što je propisano člancima 44, 46 i 49 Direktive Vijeća Europske unije za godišnje konsolidirane izvještaje osiguravajućih društava.

Gore iskazana vrijednost zemljišta uključuje vrijednost zemljišta nabavljenog nakon 1999. godine koje se vodi po trošku nabave, u ukupnom iznosu od 118,101 tisuća kuna.

Nadalje, iskazana vrijednost zgrada u upotrebi uključuje vrijednost zgrada nabavljenih nakon 1999. godine koje se vode po trošku nabave, kako slijedi:

- nabavna vrijednost	122.506 tis.kn
- akumulirana amortizacija	<u>5.926 tis.kn</u>
- neto knjigovodstvena vrijed.	116.580 tis.kn

Društvo za neke poslovne prostore nema upis u registar zemljišnih knjiga. Međutim, uprava smatra da ne postoje ozbiljne pravne prepreke koje bi dovele u pitanje vlasništvo Croatia osiguranja.

Na dan 31. prosinca 2002 godine grupa i društvo nemaju zalog na zemljištu i zgradama kao osiguranje za obveze.

16. ULAGANJA U DIONICE I UDJELE

a) sastav

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Ulaganja (bruto)	219.486	182.025	316.593	289.488
Ispravak vrijednosti ulaganja	-104.070	-83.457	-67.070	-46.457
Ukupno ulaganja (neto)	115.416	98.568	249.523	243.031

b) ulaganja prema postotku vlasništva

	% vlasništva	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
		2001.	2002.	2001.	2002.
Konsolidirana povezana društva	preko 50%	-	-	124.663	130.954
Nekonsolidirana povezana društva	preko 50%	2.097	162	2.097	162
Zajednička ulaganja	50%	-	-	20.000	28.000
Pridružena poduzeća	20-50%	23.445	23.479	15.748	15.782
Ulaganja raspoloživa za prodaju	do 20%	89.874	74.927	87.015	68.133
Ukupno ulaganja (neto)		115.416	98.568	249.523	243.031

c) Konsolidirana povezana društva Croatia osiguranja d.d. su slijedeća:

	% vlasništva	Osnovna djelatnost
Croatia Lloyd d.d., Zagreb	94,96%	Reosiguravajuće društvo
Croatia osiguranje Ljubuški Grupa, Bosna i Hercegovina	52,05%	Osiguravajuće društvo
PBZ Croatia Osiguranje d.d., Zagreb	50%	Društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom
STP Zaprešić, Zaprešić	100%	Ekološki i tehnički pregled vozila
Jadrantrans d.o.o., Knin	100%	Prijevoz i tehnički pregled vozila
Pločetrans d.d., Ploče	88,49%	Prijevoz putnika

Također, Društvo ima dva nekonsolidirana povezana društva na 31.prosinca 2002.godine. Jedno društvo stečeno je tijekom godine i, budući je nematerijalno, namjerava biti konsolidirano u slijedećoj godini. Drugo nekonsolidirano društvo je društvo u mirovanju i također nematerijalno za financijska izvješća Grupe.

Tijekom 2002. godine Društvo je povećalo kapital društva PBZ Croatia osiguranje i STP Zaprešić pri čemu nije promijenjen postotak udjela. Kupnjom dionica u društvu Pločetrans d.d.Ploče povećan je udio sa 58.83% na 88.49%. Kod društva Jadrantrans d.o.o. Knin smanjen je kapital preuzimanjem nekretnina u Croatia osiguranje d.d. kao namira za nevraćeni kredit.

d) ulaganja u pridružena poduzeća

	31.12.2001.		31.12.2002.	
	000 kn	% vlasništva	000 kn	% vlasništva
Lipa d.d.	6.221	45,00%	6.221	45,00%
Agroservis STP d.o.o.	555	38,00%	555	38,00%
Autoprijevoz d.d.	4.746	32,78%	4.746	32,78%
Brioni d.d.	4.226	25,37%	4.260	25,57%
UKUPNO	15.748	-	15.782	-

U dodatku, društva Grupe imaju slijedeća ulaganja u pridružena poduzeća:

	31.12.2001.		31.12.2002.	
	000 kn	% vlasništva	000 kn	% vlasništva
Rovinjturist d.d.	7.696	21,2%	7.696	21,2%
Lonzag London	1	33,3%	1	33,3%
UKUPNO	7.697	-	7.697	-
Ukupno ulaganja u pridružena društva	23.445	-	23.445	-

Ulaganja u pridružena poduzeća vrednuju se po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i ne uzima se u obzir udio grupe u rezultatu ili neto imovini pridruženih poduzeća (kako zahtjeva metoda udjela) s obzirom na njihovu nematerijalnost.

e) najvažnija ulaganja raspoloživa za prodaju su slijedeća:

	31.12.2001.		31.12.2002.	
	000 kn	% vlasništva	000 kn	% vlasništva
Atlanska Plovidba	41.208	10,08%	27.208	10,08%
Luka Rijeka	10.852	5,68%	8.852	5,68%
Jadranska Banka	7.100	9,75%	7.100	9,75%
Liburnia Riviera hoteli d.d.	4.555	0,51%	4.555	0,51%
Požeška banka	2.801	4,38%	3.150	5%
Baotić d.d.	2.261	13,71%	2.283	13,71%
HTP Rivijera d.d.	2.188	2,11%	2.188	2,11%
Ukupno	70.965	-	55.336	-
Ostalo	44.451	-	43.232	-
UKUPNO	115.416	-	98.568	-

Ulaganja raspoloživa za prodaju vrednuju se po trošku ulaganja umanjenog za ispravak vrijednosti. Ova ulaganja ne kotiraju na burzi ili se njihovim dionicama trguje u nedovoljnim količinama koje bi bile pouzdana osnova za određivanje njihove fer vrijednosti. Također, ne postoje pouzdani i praktični modeli fer vrijednosti koji bi se koristili za određivanje fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju. Stoga se fer vrijednost ulaganja ne može razumno odrediti. Uprava vjeruje da neto vrijednost ovih ulaganja nije veća od ostvarive vrijednosti.

PBZ Croatia osiguranje d.d.

Društvo drži 50% udjela u Društvu za upravljanje obveznim mirovinskim fondom PBZ Croatia Osiguranje d.d.

Udio Grupe u imovini, obvezama, prihodima i rashodima zajedničkog ulaganja u PBZ Croatia Osiguranje d.d., koji su uključeni u konsolidirana financijska izvješća, na 31.prosinca i za završenu godinu, su slijedeća:

	2001.	2002.
	000 kn	000 kn
Kratkotrajna imovina	20.176	15.065
Dugotrajna imovina	72	10.547
Kratkoročne obveze	1.927	451
Dugoročne obveze	-	-
Prihod	386	6.825
Rashod	2.429	8.161
Dobit prije poreza	-2.043	-1.337
Porez	-	-
Dobit nakon poreza	-2.043	-1.337

Ovo zajedničko ulaganje je proporcionalno konsolidirana u konsolidiranim financijskim izvješćima a vode se kao trošak u financijskim izvješćima Društva.

U 2001. Godini Društvo je platilo određene troškove promidžbe i osnivanja u ime PBZ Croatia osiguranje d.d. u iznosu od 9,100 tisuće kuna. Ovi troškovi su uključeni u troškove pribave u tehničkom računu dobitka i gubitka neživotnih osiguranja.

Hrvatski Nuklearni Pool

Grupa je član Hrvatskog Nuklearnog Poola. Pool je udruga od nekoliko članova koja ispostavlja osiguravajuća i reosiguravajuća pokrića, u svoje ime, ali za račun svojih članova (članovi su Croatia Osiguranje, Croatia Lloyd, Helios, Triglav i Allianz). U svojim aktivnostima, Pool pokriva osiguranje imovine, obveza od odgovornosti Nuklearne elektrane Krško u Sloveniji, te također djeluje kao reosiguratelj drugih nuklearnih pool-ova u svijetu. Članovi Pool-a su solidarno odgovorni za obveze Pool-a ili obveze bilo kojeg njegovog člana. Članovi upisuju svoj udio u kapacitetu osiguranja svake godine unaprijed i udjeli među članovima su iz godine u godinu prilično stabilni. Trenutno, Croatia Osiguranje d.d. drži 67%, a Grupa 83% kapaciteta Pool-a u 2003. godini. Pool ima Skupštinu koju predstavljaju članovi čiji su glasovi proporcionalni udjelu upisanog kapaciteta, ali jedan član ne može imati više od 50% glasova. U slučaju ključnih odluka Skupštine (kao što su uvođenje novih članova, promjene u organizaciji i sl.) mora postojati jednoglasna odluka, dok je za ostale odluke potrebno preko 50% glasova i suglasnost barem tri člana. Također, ključni strani reosiguratelji uključeni su u određene poslovne odluke Pool-a. Pool djeluje prema sličnim standardima kao ostali Nuklearni pool-ovi u svijetu. Na temelju ovoga, Društvo vjeruje da nema kontrolu nad aktivnostima Pool-a i Pool, prema tome, nije konsolidiran ili proporcionalno konsolidiran.

U nastavku su dani sažeci imovine i obveza Pool-a te ključne informacije računa dobitka i gubitka Pool-a za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine:

	2001. 000 kn	2002. 000 kn
Kratkotrajna imovina	35,557	36,884
Dugotrajna imovina	1,351	1,006
Kratkoročne obveze	1,620	2,358
Tehničke rezerve	34,713	35,017
Prihodi	12,263	10,348
Promjene pričuva šteta	1,219	6,598
Isplaćene štete	327	572
Ostali poslovni rashodi	8,351	1,674
Izlazne premije članovima	2,273	1,474
Porez na dobit	27	15
Neto dobit	66	15

Pool, u skladu s međunarodnom praksom za ovu vrstu posla, održava akumulirana sredstva koja su uključena u tehničke rezerve.

17. DANI ZAJMOVI

a) sastav:

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Kratkoročni zajmovi (ispod 1 godine)	642,411	457,964	555,359	343,277
Dugoročni zajmovi (iznad 1 godine)	337,967	321,287	338,171	315,665
Ukupno zajmovi (bruto)	980,378	779,251	893,530	658,942
Ispravak vrijednosti kratkoročnih zajmova	-213,476	-112,272	-193,217	-92,283
Ispravak vrijednosti dugoročnih zajmova	-21,501	-20,977	-21,501	-20,977
Ukupno ispravak vrijednosti	-234,977	-133,249	-214,718	-113,260
Ukupno dani zajmovi	745,401	646,002	678,812	545,682

b) zajmovi po vrsti osiguranja:

	Kamatna stopa 2002	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
		2001.	2002.	2001.	2002.
Garancije poslovnih banaka	6-7	159.026	93.492	125.094	67.701
Vinkulirane police životnih osiguranja	7,5-8	17.871	24.246	17.871	23.424
Zalozi i fiducije nekretnina	7-10	627.295	568.899	594.197	507.270
Ostali zalozi i fiducije	13	49.144	0	49.144	
Ostale garancije, dionice, mjenice, asigurnacije i ostalo	7-10	127.042	92.614	107.224	60.546
Ukupno zajmovi		980.378	779.251	893.530	658.941
Ukupno ispravak vrijednosti		-234.977	-133.249	-214.718	-113.260
Ukupno dani zajmovi		745.401	646.002	678.812	545.681

Kretanje ispravka vrijednosti kredita Društva tijekom godine bilo je kako slijedi:

	000 kn
Stanje 31. prosinca 2001. godine	214.718
Isknjiženje	-61.380
Naplata dospjelih zajmova	-35.301
Ostalo	-4.776
Stanje 31. prosinca 2002. godine	113.261

U procjeni potrebnog ispravka vrijednosti potraživanja po zajmovima, Uprava uzima u obzir i fer vrijednost instrumenata osiguranja plaćanja. Naplata zajmova osiguranih hipotekama ili fiducijarnim vlasništvom u mnogim je slučajevima ovisna o utrživosti nekretnina. S obzirom da za veliki dio ovih nekretnina ne postoji aktivno i likvidno tržište postoji značajna neizvjesnost u procjeni novčanog tijeka iz prodaje kolaterala te iz toga dobivene procjene ispravka vrijednosti kredita.

Značajan iznos kratkoročnih zajmova se produžava ili ponovno odobrava istim dužnicima po važećim uvjetima na dan produženja kredita. Kamatne stope određene su sukladno odlukama Uprave Croatia osiguranje d.d., a u skladu s općim tržišnim uvjetima i mijenjaju se obično 1 do 2 puta godišnje.

Rizik koncentracije zajmova umjereno je prisutan i 10 najvećih zajmova predstavlja iznos od 136.568 tisuća kuna, a što predstavlja 21,1% ukupne neto vrijednosti zajmova Grupe na dan 31.12.2002.godine.

Zajmovi su vezani uz tečaj eura tako da, ako tečaj kune u odnosu na euro na dan dospijeća, odnosno povrata poraste za više od 2% u odnosu na tečaj koji je vrijedio na dan realizacije, dužnik je obavezan vratiti kunsu protuvrijednost eura. U slučaju da tečaj kune padne dužnik je obavezan vratiti originalni kunski iznos zajma.

18. DEPOZITI

a) sastav:

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Kratkoročni depoziti	1,200,100	1,061,432	898,347	777,838
Dugoročni depoziti	160,000	278,195	98,576	245,600
Depoziti (bruto iznos)	1,360,100	1,339,627	996,923	1,023,438
Ispravak vrijednosti za depozite	-3,188	-3,209	-	-
Ukupno depoziti kod banaka	1,356,912	1,336,418	996,923	1,023,438

b) depoziti po dospjeću

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
<i>Neživotna osiguranja</i>				
Dospjeli depoziti	-	3,225	-	-
Depoziti do 3 mjeseca	451,478	232,193	174,043	129,739
Depoziti do 6 mjeseci	76,746	174,623	76,746	65,750
Depoziti do 1 godine	589,356	698,059	532,331	627,576
Depoziti-neživotna osiguranja	1,117,580	1,108,100	783,120	823,065
<i>Životna osiguranja</i>				
Dospjeli depoziti	74,312	4,181	74,312	3,600
Depoziti do 3 mjeseca	47,300	6,146	47,300	5,000
Depoziti do 6 mjeseci	1,200	9,820	1,200	3,946

Depoziti do 1 godine	90,505	191,287	90,505	180,692
Depoziti do 10 godina	26,015	16,884	486	7,135
Depoziti-životna osiguranja	239,332	228,318	213,803	200,373
Ukupno depoziti kod banaka	1,356,912	1,336,418	996,923	1,023,438

b) depoziti po kamatnim stopama

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
do 3,90%	208,252	470,107	95,094	359,725
od 4 do 5,90%	319,053	665,170	228,775	535,281
od 6 do 7,90%	727,861	200,912	593,246	128,432
preko 8%	101,746	229	79,808	-
Ukupno depoziti	1,356,912	1,336,418	996,923	1,023,438

Od ukupnog iznosa depozita Društvo drži 36% depozita u stranim valutama, uglavnom u eurima (32%) i američkim dolarima (68%), pri čemu postoji rizik promjene tečaja valute depozita u odnosu na kunu.

19. OSTALI VRIJEDNOSNI PAPIRI

a) sastav

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Obveznice	534,161	1,067,810	534,161	1,067,810
Trezorski zapisi	111,572	-	92,600	-
Ostali vrijednosni papiri	4,031	115	4,031	115
Ulaganja u investicijske fondove	12,286	-	12,286	-
UKUPNO	662,050	1,067,925	643,078	1,067,925

b) reklasifikacija prema MRS 39

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Ulaganja koja se drže do dospjeća	630,792	1,067,925	630,792	1,067,925
Imovina raspoloživa za prodaju	31,258	-	12,286	-
Ukupno ulaganja u vrijed. papire	662,050	1,067,925	643,078	1,067,925

Klasifikacija po dospjeću ulaganja koja se drži do dospjeća:

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
do 1 godine	96,631	77,217	96,631	77,217
1 do 5 godina	504,794	462,315	504,794	462,315
preko 5 godina	29,367	528,393	29,367	528,393
Uk. ulag. koja se drže do dospjeća	630,792	1,067,925	630,792	1,067,925

Ulaganja CROATIA osiguranja d.d. u obveznice na dan 31.12.2001. i 2002. godine:

	Naziv obveznice	Kamatna stopa	Datum dospjeća	Iznos uloženih sredstava (000 kn)	
				31.12.2001. g.	31.12.2002. g.
NEŽIVOTNA OSIGURANJA	DAB (Dubrovačka banka)	7,00%	15.11.2008.	29.232	26.120
	DAB 03	8,00%	19.12.2003.	43.667	44.096
	DAB 05	8,38%	19.12.2005.	-	37.212
	EUROOBVEZNICE 2006	7,38%	10.03.2006.	40.167	33.118
	MFRH 2004	6,50%	20.09.2004.	138.195	139.550
	MFRH 2008	6,88%	14.12.2008.	-	53.365
	EUROOBVEZNICE 2009	6,25%	11.02.2009.	-	46.775
	EUROOBVEZNICE 2011	6,75%	14.03.2011.	-	112.587
	MFRH 2012	6,88%	23.05.2012.	-	139.915
	Ukupno			251.261	632.738
	EUROOBVEZNICE 2005	7,00%	28.03.2005.	48.274	48.747
	HZZO	8,50%	17.07.2004.	47.905	48.375
	DAB 03	8,00%	19.12.2003.	32.686	33.007
MPOŽ	DAB 05	8,38%	19.12.2005.	111.914	113.012
	MFRH 2004	6,50%	20.09.2004.	40.815	41.215
	MFRH 2008	6,88%	14.12.2008.	-	49.636
	EUROOBVEZNICE 2009	6,25%	11.02.2009.	-	60.714
	EUROOBVEZNICE 2011	6,75%	14.03.2011.	-	15.465
	MFRH 2012	6,88%	23.05.2012.	-	23.815
	Ukupno			281.594	433.986
	Obveznice RH - Brodogradilište Split - 1994			1.306	1.086
	TOTAL			534.161	1.067.810

Sve navedene obveznice denominirane su u eurima.

Fer vrijednost obveznica na dan 31.12.2002. godine je oko 81 milijun kuna veća od knjigovodstvene vrijednosti. Ova fer vrijednost utvrđena je na bazi važećih cijena na Zagrebačkoj burzi na dan 31.12.2002. godine.

20. POTRAŽIVANJA ZA PREMIJU

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Neživotna osiguranja				
Policirana nefakturirana premija	147,412	161,280	147,412	161,280
Fakturirana nenaplaćena premija	648,783	542,350	601,358	522,133
Bruto potraživanje za premiju	796,195	703,630	748,770	683,413
Ispravak vrijednosti	-246,117	-209,891	-205,367	-199,101
Neto potraživanje za premiju	550,078	493,739	543,403	484,312
Životna osiguranja				
Fakturirana nenaplaćena premija	11,402	11,195	8,862	10,560
Ukupna potraživanja za premiju	561,480	504,934	552,265	494,872

21. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVA REOSIGURANJA

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Potraživanja za proviziju reos.	5.213	13.286	-	-
Potraživanja za štete od reos.	18.846	36.640	11.550	779
Potraživanja iz poslova reosig.	24.059	49.926	11.550	779

22. OSTALA POTRAŽIVANJA

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Potraživanja za kamate na plasmane	57,565	47,765	55,265	44,041
Potraživanja od dr.osig.društava	7,322	5,481	5,916	4,365
Potraživanja po kreditnim karticama	27,875	51,554	27,875	51,554
Potraživanja po cesijama	27,334	23,928	27,320	23,928
Mjenice	7,161	13,448	7,161	13,448
Potraživanja za čekove	20,904	24,783	20,904	24,776
Potraživanja od stranih osig.društava	4,096	3,428	4,096	3,428
Ostala potraživanja	64,373	95,234	52,520	71,251
Ispravak vrijednosti	-54,299	-35,130	-48,871	-31,179
UKUPNO	162,331	230,491	152,186	205,612

Potraživanja od stranih osiguravajućih društava uključuju potraživanja od stranih društava za isplaćene štete koje Croatia osiguranje d.d. isplaćuje temeljem korespondentnih ugovora sa stranim društvima.

Ostala potraživanja uključuju potraživanja za dane predujmove, potraživanja od državnih institucija, potraživanja za najamninu i drugo.

23. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Kunski računi	90,627	109,245	77,502	59,728
Devizni računi	77,591	46,262	55,059	30,461
Novac u blagajni	1,225	2,208	1,204	2,181
Ostala novčana sredstva	16,141	4,643	16,141	4,415
UKUPNO	185,584	162,358	149,906	96,785

Konsolidirani iznos novca i novčanih ekvivalenata uključuju iznos od 1,982 tisuće kuna (2001. godine 7.064 tisuće kuna) koji je blokiran presudom mjesnog suda.

24. OSTALA MATERIJALNA IMOVINA

a) Grupa

	31.12.2001.			31.12.2002.		
	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost
Oprema	121,571	-81,385	40,186	141,134	-88,265	52,869
Vozila	32,956	-17,053	15,903	32,948	-21,723	11,225
Namještaj	47,345	-28,223	19,122	47,939	-32,629	15,310
Zalihe	7,274	-3,567	3,707	7,554	-3,674	3,880
Ostala imovina	21,999	-9,380	12,619	16,642	-6,843	9,799
Uk. ostala mat. im. i zalihe	231,145	-139,608	91,537	246,217	-153,134	93,083

b) Croatia osiguranje d.d.

	31.12.2001.			31.12.2002.		
	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost	Nabavna vrijednost	Amortizacija	Neto knjig. vrijednost
Oprema	98,073	-69,805	28,268	119,405	-75,447	43,958
Vozila	28,175	-15,021	13,154	28,115	-19,284	8,831
Namještaj	40,180	-25,047	15,133	40,395	-28,874	11,521
Zalihe	4,600	-3,567	1,033	4,709	-3,674	1,035
Ostala imovina	13,096	-5,722	7,374	5,194	-1,325	3,869
Uk. ostala mat. im. i zalihe	184,124	-119,162	64,962	197,818	-128,604	69,214

25. OSTALA IMOVINA

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Dugoročna potraživanja za prodane nekretnine	17,170	14,611	15,162	14,611
Potraživanja za prodane stanove	21,330	20,168	21,330	20,168
Ostala potraživanja	14,160	12,322	11,310	12,322
Ispravak vrijed. dug. potraž.	-980	-1,041	-980	-1,041
Imovina stečena fiducijom/hipotekom	28,791	20,994	15,950	20,836
UKUPNO	80,471	67,054	62,772	66,896

Dugoročna potraživanja za prodane nekretnine odnose se na potraživanja za prodane nekretnine na rok plaćanja duži od godine dana.

Ostala potraživanja odnose se na vlastite stanove preuzete od bivšeg stambenog fonda koji još nisu otkupljeni, potraživanja od zaposlenih za stambene zajmove i potraživanja od banaka za staru deviznu štednju.

Imovina stečena fiducijom/hipotekom odnosi se na dugotrajnu materijalnu imovinu koja je preuzeta u svrhu naplate potraživanja, a knjižena je u iznosu potraživanja. Uprava vjeruje da nadoknativa vrijednost te imovine nije manja od vrijednosti iskazane u poslovnim knjigama.

26. TEMELJNI KAPITAL

a) Sastav

	Nominalna vrijednost	Broj dionica 31.12.2001.	Broj dionica 31.12.2002.	Iznos 31.12.2001. u 000 kn	Iznos 31.12.2002. u 000 kn
Obične dionice izdane	1.400	307.598	307.598	430.637	430.637
Preferencijalne dionice izdane	1.400	8.750	8.750	12.250	12.250
Ukupno izdanih dionica	-	316.348	316.348	442.887	442.887
Trezorske dionice (u vlasništvu Croatia Lloyd)	1.400	(14.858)	(12.714)	(20.801)	(17.800)
Ukupno dionice	-	301.490	303.634	422.086	425.088

b) Struktura dioničara

	31.12.2001.		31.12.2002.	
	000 kn	%	000 kn	%
Hrvatski Fond za Privatizaciju	359,537	81.18	359,844	81.25
Croatia Lloyd	20,801	4.70	17,800	4.02
Hrvatska Poštanska Banka d.d.	7,841	1.77	3,480	0.79
Kraš d.d.	1,960	0.44	2,100	0.44
Auto Hrvatska d.d.	1,406	0.32	1,607	0.36
Auctor savjetovanje d.o.o.	-	-	1,540	0.35
Vučković Sanja	1,390	0.31	707	0.16
Viktor Lenac	1,371	0.31	1,371	0.31
Dioki d.d.	1,028	0.23	1,028	0.23
Mikulić Emil	1,001	0.23	-	-
Komercijalna Banka Zagreb d.d.	980	0.22	980	0.22
Tankerkomerc d.d.	932	0.21	932	0.21
Ostali mali dioničari	44,640	10.08	51,498	11.66
UKUPNO	442,887	100.00	442,887	100.00

Društvo je sukladno članku 45 Zakona o osiguranju obvezno izdvajati 1/3 od ostvarene dobiti iskazane po godišnjem obračunu u pričuve sigurnosti do visine od najmanje polovice ostvarene prosječne premije osiguranja u posljednje dvije godine. Društvo na dan 31. prosinca 2002. godine ima pričuve sigurnosti u iznosu od HRK (000) 162.533, što predstavlja otprilike 7,36% ostvarene prosječne neto premije osiguranja u prethodne dvije godine, te otprilike 6,37% ostvarene prosječne bruto premije osiguranja u prethodne dvije godine.

Nadalje, Društvo ne izdvaja dio dobiti u zakonske rezerve zahtijevane člankom 222 Zakona o trgovačkim društvima. Uprava Društva smatra da je izdvajanjem u pričuve sigurnosti zadovoljilo odredbe članka 222 Zakona o trgovačkim društvima.

Ostale pričuve stvorene su za potrebe kupovine vlastitih dionica u prošlosti. Naknadno, Društvo je prodalo svoje vlastite dionice te su rezerve ostale neiskorištene.

c) Dividende

Autorizirane i isplaćene dividende u novcu su kako slijedi:

	2002.	2001.
	HRK '000	HRK '000
HRK 112,00 po dionici za 2001	35.431	
HRK 112,00 po dionici za 2000		34.744

Uprava će predložiti dividende u iznosu od HRK 130,00 za 2002. godinu.

d) Pozicija Društva u odnosu na osiguravajuće propise – članak 55

Društvo je obvezno ulagati sva raspoloživa sredstva za ulaganje u skladu s člankom 55 Zakona o osiguranju, uzimajući u obzir vrste poslova osiguranja koje obavlja.

Raspoloživa sredstva za ulaganje na dan 31. prosinca 2002. godine iznose HRK 3.759.036 tisuća. Društvo je, u nekoliko slučajeva, alociralo veće iznose sredstava u pojedinačna ulaganja nego li to članak 55 dopušta:

- iznos od HRK 72.749 tisuća se odnosi na ulaganja u zajmove osigurane založnim pravom ili prijenosom vlasništva na nekretninama preko dopuštenih 10%,
- ukupna ulaganja u depozite zadovoljavaju uvjet do 50% ukupnih raspoloživih sredstava za ulaganje, ali je za iznos od HRK 220.999 tisuća prekoračeno dopuštenih 10% ulaganja u jednoj banci (Privredna Banka Zagreb d.d.)

Nadalje, Društvo ima ostala ulaganja koja nisu predviđena člankom 55a i 55b u visini HRK 13.139 tisuća, a odnose se na zajmove koji su osigurani zadužnicama, mjenicama i garancijama jedinica lokalne samouprave, te na barirane čekove i državne obveznice za restrukturiranje brodogradilišta, čija je naplata u tijeku, a nastala su prije stupanja na snagu novog Zakona o osiguranju.

U skladu s člankom 55b, Društvo je ishodilo pismenu suglasnost od Direkcije za Nadzor za ulaganja u iznosu:

- HRK 40.750 tisuća u zajmove bez adekvatnog pokrića osiguranjem
- HRK 10.449 tisuća u dionice Croatia osiguranje d.d. Ljubuški
- HRK 72.249 tisuća u ulaganja u dionice Croatia Lloyd d.d. kojima se ne trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u RH, čime je prekoračen dozvoljeni limit od max 1% raspoloživih sredstava za ulaganje u udjele i vrijednosne papire istog izdavatelja.

Pričuve životnih osiguranja na dan 31. prosinca 2002. godine iznose HRK 655.504 tisuća. Ulaganja u vrijednosne papire izdane od RH, HNB ili HBOR i ulaganja u vrijednosne papire za isplatu kojih jamči RH promatraju se zajedno (suglasnost Direkcije za nadzor) i kao takva zadovoljavaju uvjet od obveznih 50% stanja matematičke pričuve osiguranja života.

Ulaganja u depozite zadovoljavaju uvjet od max. 50% ukupnih sredstava matematičke pričuve osiguranja, ali je za 93.156 prekoračeno dopuštenih 10% sredstava matematičke pričuve u istoj banci (Privredna Banka Zagreb d.d.)

Društvo je u procesu promjene strukture ulaganja vezano za rezerve osiguranja. To se očituje u smanjenju kreditnog portfelja te udjela u drugim društvima. Uprava Društva je mišljenja da će se uskladiti s uvjetima Članka 55, ili imati specifične iznimke na 31. prosinca 2003. godine.

27. PRIČUVE ZA ŠTETE

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
NEŽIVOTNA OSIGURANJA				
Pričuve za prijavljene , a nelikvidirane štete	1,998,278	2,041,563	1,769,947	1,844,829
Pričuve za štete na teret reosiguranja	-65,954	-68,633	-101,574	-139,053
<i>Ukupno pričuve za prijavljenje, a nelikvidirane štete</i>	<i>1,932,324</i>	<i>1,972,930</i>	<i>1,668,373</i>	<i>1,705,776</i>
Pričuve za nastale neprijavljene štete (IBNR)	576,830	619,452	544,039	595,794
Udio reosig. u IBNR	-5,964	-6,101	-18,433	-25,717
<i>UKUPNO pričuve za nastale neprij. štete (IBNR)</i>	<i>570,866</i>	<i>613,351</i>	<i>525,606</i>	<i>570,077</i>
Pričuve za masovne i katastrofalne štete	45,286	45,286	24,000	24,000
Pričuve za troškove obrade šteta	69,420	73,218	69,420	73,218
UKUPNO PRIČUVE ZA ŠTETE - NEŽIVOT	2,617,896	2,704,785	2,287,399	2,373,071
ŽIVOTNA OSIGURANJA				
Pričuve za prijavljene , a nelikvidirane štete	23,885	30,886	23,851	30,852
Pričuve za nastale neprijavljene štete (IBNR)	4,499	4,435	4,499	4,435
UKUPNO PRIČUVE ZA ŠTETE -ŽIVOT	28,384	35,321	28,350	35,287
SVEUKUPNO PRIČUVE ZA ŠTETE	2,646,280	2,740,106	2,315,749	2,408,358

Ukupne pričuve za štete neživota predstavljaju diskontirane vrijednosti.

28. OBVEZE IZ DIREKTNIH POSLOVA OSIGURANJA

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Obveze za likvidirane štete	46,162	70,023	40,448	59,888
Obveze za vatrogasni doprinos	3,542	1,991	3,281	1,728
Obveza za nacionalni program - MUP	648	548	648	548
Obveze prema drugim osig. društvima	3,713	1,702	1,940	638
Ostale obveze	13,414	12,954	7,228	9,215
UKUPNO	67,479	87,218	53,545	72,017

29. OBVEZE IZ POSLOVA REOSIGURANJA

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Obveze za premiju "RE"-zemlja	-	-	37,853	7,860
Obveze za premiju "RE"-inoz.	26,417	56,945	-	-
UKUPNO	26,417	56,945	37,853	7,860

30. OSTALE OBVEZE

	Grupa (000 kn)		Croatia osiguranje d.d. (000 kn)	
	2001.	2002.	2001.	2002.
Dobavljači	25,166	32,921	18,533	26,010
Porezi i doprinosi iz i na plaće	30,254	40,280	28,230	37,320
Obveze za udružena i uložena sredstva	47,878	56,151	48,718	55,900
Obveze prema zaposlenima	1,282	2,359	369	773
Obveze za dividende	1,739	1,677	701	798
Ostale obveze	12,749	20,395	18,976	20,498
UKUPNO	119,068	153,783	115,527	141,299

Obveze za udružena i uložena sredstva uključuju pričuve za garancijski fond HUO-a. Ove pričuve drže se u društvu do likvidacije odnosno isplate šteta, a što se obavlja u Hrvatskom uredu a osiguranje. Na ovoj poziciji evidentiraju se i obveze izdvajanja za obranu od tuče i obveze prema HUO-u za garancijski fond.

31. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANKAMA

Društvo je imalo značajnih transakcija sa zaposlenicima u formi danih stambenih kredita. Na dan 31.12.2002. godine stanje kredita i pripadajućih kamata je slijedeće:

Vrsta kredita	Stanje na dan 31. prosinca 2002 (u 000 kn)	Ugovoreno razdoblje (god.)	Kamata (%)
Croatia Osiguranje d.d.			
Hipotekarni krediti	6.800	5-20	2-6%
Stanovi Društva prodani na kredit	1.895	3-20	0-7,9%
Ukupno dani krediti zaposlenima	8.695	-	-
Croatia Lloyd d.d.			
Hipotekarni krediti	2.038	5-25	2-5%
Ukupno krediti Grupe dani zaposlenima	10.733	-	-

32. POTENCIJALNE OBVEZE

a) Sudski slučajevi

Na dan 31.12. 2002. godine u Društvu postoji evidentirana tužba nevezana za osiguranje tužitelja KOM-PA d.o.o. Zagreb. Tužitelj zahtjeva od Društva iznos od 5,8 mil. kn radi otkaza Ugovora o razvoju i održavanju informacijskog podsustava. Društvo je, nakon savjetovanja s pravnim savjetnicima, uključilo rezerviranje za ovaj spor u ova financijska izvješća.

b) Orijentacijski kriteriji za utvrđivanje visine nematerijalne štete

Dana 29. studenog 2002. godine Građanski odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske predložio je Orijentacijske kriterije za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete (kriteriji). Kriteriji predstavljaju interno uputstvo koje služi za orijentaciju u suđenju (olakšava rad i praćenje). Trenutna situacija glede primjene kriterija nije jasna. Preporuka Vrhovnog suda je da se isti primjenjuju u cijelosti u dijelu naknade za lake i teške tjelesne ozljede. Navedeno treba imati za posljedicu smanjenje naknada za lake tjelesne ozljede te povećanje za smrt i teške tjelesne ozljede. Postoji značajna neizvjesnost u pogledu konačnih učinaka ovih novih kriterija na Društvo.

c) Ratne štete

Društvo je dosada platilo dvije štete (nakon sudske presude) zbog eksplozije i paleža tijekom rata. Stav Društva je da su te tužbe neosnovane s obzirom da se radi o ratnim štetama koje nisu pokrivene osiguranjem. Društvo je izjavilo reviziju Vrhovnom sudu radi poništenja tih presuda. U vrijeme sastavljanja ovog izvještaja, sud nije odlučio o navedenim revizijama. Društvo ne može procijeniti mogućnost pokretanja eventualnih dodatnih tužbi za naknadu predmetnih šteta niti može predvidjeti ishod postupaka pred Vrhovnim sudom. Nakon savjetovanja s pravnim savjetnicima, Društvo procijenjuje da je velika vjerojatnost da će ovi sporovi završiti u korist Društva.

d) Hrvatski ured za osiguranja (HUO)

U slučaju stečaja bilo kojeg osiguravajućeg društva u Hrvatskoj, gubitke iz obveznih osiguranja (u najvećem dijelu je to osiguranje motornih vozila od auto odgovornosti) pokriva društvo u stečaju iz vlastitih sredstava i sredstava bankovne garancije, koje svako osiguravajuće društvo ima u HUO. Ostala osiguravajuća društva moraju pokriti preostale gubitke iz ovih osiguranja a koje društvo u stečaju nije pokrilo. Takvo pokriće slijedi nakon pokrića šteta iz sredstava društva u stečaju i sredstava bankovne garancije. Ostala osiguravajuća društva pokrivala bi ostatak sukladno njihovom udjelu na tržištu auto odgovornosti u Republici Hrvatskoj a prema izračunu od strane HUO. Društvo po izračunu HUO ima oko 45% udio u tržištu auto odgovornosti u Hrvatskoj.

e) Kapitalna ulaganja

Na dan 31. prosinca 2002. godine Uprava Društva odobrila je slijedeća ulaganja za 2003. godinu:

Ulaganje u zgradu sjedišta Društva	100,0 mil. kn
Kupnja informatičke opreme i software-a	13,2 mil.kn
Kupnja stanica za tehnički pregled	38,2 mil.kn
Uredska oprema	2,0 mil.kn

Na dan 31.12.2002. godine sklopljeni su ugovori za gore navedena ulaganja u zgradu, u iznosu od 32,0 milijuna kuna.

Ne postoje druge ugovorne obveze za nabavku materijalne imovine na dan 31.12.2002.

33. OBVEZE PREMA ZAPOSLENICIMA

Društvo nema nikakav poseban model mirovinskog osiguranja za svoje zaposlenike ili Upravu. Za sve zaposlenike plaćaju se zakonski doprinosi za mirovinsko osiguranje. Ti doprinosi tvore osnovu za mirovine koje Hrvatski mirovinski fond isplaćuje hrvatskim zaposlenicima nakon njihova odlaska u mirovinu.

Ipak, Društvo isplaćuje jednokratnu otpremninu u visini uređenoj kolektivnim ugovorom svakom zaposleniku koji odlazi u mirovinu.

Dodatno, Društvo isplaćuje jubilarne nagrade za svakih 5 godina odrađenih u Društvu, počevši od desete pa do četrdesete godine radnog staža.

Rezerviranja za ove naknade zaposlenima nisu napravljena u ovim financijskim izvještajima.

34. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

a) Uvrštenje na Kotaciju JDD

Početkom 2003. godine Društvo je izradilo Prospekt za uvrštenje svih redovnih i povlaštenih dionica izdavatelja u Kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze d.d. Prospekt je prihvaćen od strane Komisije za vrijednosne papire te se očekuje početak trgovanja dionicama Društva sredinom 2003. godine.

b) Kupovina vlasničkog udjela u društvu Milenijum Beograd

U cilju povećanja obuhvata osiguranja proširenjem tržišta izvan granica RH, Društvo je kupilo osiguravajuće društvo Milenijum Beograd početkom 2003. godine, za iznos od približno 10 milijuna kuna.

c) Novi Zakon o zdravstvenom osiguranju

Donošenjem novog Zakona o zdravstvenom osiguranju, obvezno osiguranje naknade troškova za ozljede na radu i profesionalne bolesti (OZOP), prelazi na nadležnost HZZO-a. Iz tog razloga premija za ovu vrstu osiguranja nije ni planirana za 2003. godinu.

d) Osnivanje Mirovinskog društva s ograničenom odgovornošću za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom

Uprava Društva donijela je odluku o osnivanju mirovinskog društva s ograničenom odgovornošću Croatia osiguranje d.d. za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom. Društvo je dobilo pismeno odobrenje za rad i očekuje se da će fond početi s radom tijekom 2003. godine.

9.2 Revidirana financijska izvješća CROATIA osiguranja d.d. za 2000. i 2001. godinu

Mišljenje neovisnog revizora

Upravi i dioničarima,

Croatia osiguranje d.d.

Obavili smo reviziju bilance Croatia Osiguranje d.d. ("Društvo") na dan 31. prosinca 2001. godine, te računa dobiti i gubitka, promjenama na dioničkom kapitalu, te izvještaja o novčanom tijeku za 2001. godinu prikazanih na stranicama 4-33. Odgovornost za prikazane financijske izvještaje ima Uprava Društva. Naša je odgovornost izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima temeljem obavljene revizije.

Reviziju smo obavili sukladno Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi traže planiranje i izvršenje revizije na način koji će spriječiti i otkriti značajne pogreške i propuste u financijskim izvještajima. Revizija uključuje ispitivanje na bazi uzorka evidencija na kojima se temelje iznosi i objavljivanja u financijskim izvještajima. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnijih procjena uprave kao i vrednovanje sveukupnog prezentiranja financijskih izvještaja. Vjerujemo da naša revizija pruža razumni temelj za naše mišljenje.

Društvo ima ulaganja u iznosu od 249.523 HRK (000). Od tog iznosa 154.191 HRK (000) odnosi se na udio u povezanim ili ovisnim društvima i kao takva su klasificirana u skladu s MRS 27 i 28. Ta ulaganja su uglavnom iskazana po trošku stjecanja umanjenom za ispravak vrijednosti zbog smanjenja vrijednosti imovine. Od tog iznosa 109.839 HRK (000) odnosi se na Croatia Lloyd, a 20.000 HRK (000) na PBZ Croatia koji bi oboje trebali biti ili konsolidirani u slučaju Croatia Lloyda ili proporcionalno konsolidirani u slučaju PBZ Croatia. Preostali iznos ulaganja, 95.332 HRK (000) razvrstan je kao imovina raspoloživa za prodaju i iskazan po trošku stjecanja umanjenom za ispravak vrijednosti. Od iznosa imovine raspoložive za prodaju, 86.830 HRK (000) odnosi se na dionice kojima se ne trguje aktivno na burzi i čija fer vrijednost ne može biti pouzdano utvrđena. Procjena Uprave, usklađena s Direkcijom za nadzor osiguravajućih društava, je da fer vrijednost ovih ulaganja nije materijalno različita od iskazanih vrijednosti. Nismo bili u mogućnosti utvrditi fer vrijednost ovih ulaganja, s obzirom da se njima trenutno aktivno ne trguje.

Društvo formira ispravak vrijednosti za nenaplaćenu premiju u skladu s politikom opisanom u bilješci 3.7. Takva politika rezultirala je ispravkom vrijednosti u iznosu od 205.367 HRK (000) na dan sastavljanja bilance (vidi bilješku 9). Računovodstvena politika Društva koja se temelji na računovodstvenom standardu za osiguravajuća društva u Hrvatskoj primjenjuje se na sve dužnike koji nisu osigurani adekvatnim kolateralom. Društvo ima drugačije shvaćanje adekvatnog kolaterala od našeg, osobito u slučaju mjenica i sporazuma zbog čega vjerujemo da je ovaj ispravak vrijednosti potraživanja po premijama podcijenjen za barem otprilike 46 milijuna HRK.

Društvo formira ispravak vrijednosti za zajmove u skladu s politikom opisanom u bilješci 3.9. Društvo ima značajna potraživanja po kreditima osiguranim nekretninama u iznosu od 594 milijuna HRK prije odbitka ispravka vrijednosti i kolaterala. Ovi krediti osigurani su

hipotekama ili fiducijarnim vlasništvom na nekretninama za koje ne postoji likvidno i aktivno tržište. Zbog toga je bilo nepraktično odrediti iznos dodatnog ispravka vrijednosti, ako je potreban, za pokriće rizika nelikvidnosti tržišta nekretninama, rizika smanjenja vrijednosti kod prodaje, troškova prodaje, teškoća i rizika upisa prava vlasništva i zaloga na nekretninama te teškoća u sudskim postupcima.

Društvo ne vrši rezerviranja za provizije agentima u odnosu na potraživanja po premijama. Po našoj procjeni ovaj iznos je otprilike 24 milijuna kuna.

Na dan 31. prosinca 2001. godine Društvo nije proknjižilo odgođene troškove pribave, u životnom osiguranju (Zillmer) u rasponu od otprilike 35-45 milijuna HRK.

Društvo nije izvršilo umanjeње prijenosne premije za razgraničene troškove pribave u neživotnim vrstama osiguranja. Isto tako Društvo nije formiralo rezervaciju za «nedostatnost premije».

Na dan 31. prosinca 2001. godine, matematička pričuva života prema aktuarskom obračunu precijenjena je za otprilike 32 milijuna HRK.

Uslijed različite primjene računovodstvenih politika, udio reosiguranja u rezervi šteta u Croatia Osiguranje d.d. je različit (manji) od rezervi iskazanih u Croatia Lloyd d.d. (povezano društvo Croatia Osiguranje d.d., zaduženo za reosiguranje), za iste štete koje su evidentirane u povezanom društvu. Mišljenja smo da iznos iskazan kod Društva točnije izražava rezervu šteta.

Društvo smatra da nema potrebe za smanjenjem broja zaposlenika i ne obračunava rezerve za otpremnine po osnovu zbrinjavanja viška radnika. Društvo također ne rezervira obveze za otpremnine pri odlasku u mirovinu, jubilarne nagrade i ostalo kako bi trebalo u skladu s MRS 19. Bilo je nepraktično odrediti iznos koji bi bilo potrebno rezervirati prema MRS 19.

Na dan 31. prosinca 2001. godine Društvo nije smanjilo odgovarajući udio reosiguranja u prijenosnim premijama u ukupnom iznosu od otprilike 21 milijun kuna.

U slučaju kad bi Društvo provelo prethodno navedeno u odlomcima 3 – 12, većina iznosa bila bi raspoređena na početno stanje kapitala i rezervi, a ostatak na račun dobiti i gubitka tekuće godine.

Financijski izvještaji uključuju samo financijske izvještaje Društva, a ne iskazuju financijske izvještaje na konsolidiranoj razini (vidi također bilješku 5).

Izuzev utjecaja iz odlomaka 4, 6, 7, 9, 12 te utjecaja, ako ih ima, neizvjesnosti opisanih u odlomcima 3, 5, 8, 10, 11 prema našem mišljenju financijski izvještaji prikazuju objektivno i realno, u svim materijalno značajnim aspektima, financijski položaj Društva na dan 31. prosinca 2001. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i novčanih tijekova za 2001. godinu u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Zagreb, 15. travnja 2002. godine

Ernst & Young Croatia d.o.o.

BILANCA
Na dan 31.12.2001.

	31.12.2001. HRK (000)	31.12.2000. HRK (000)
Ulaganja		
Zemljišta i zgrade	870.295	864.633
Ulaganja	249.523	322.200
Dani krediti	678.812	734.351
Ostali vrijednosni papiri	650.239	404.135
Depoziti kod banaka	996.923	864.915
	3.445.792	3.190.234
Potraživanja		
Potraživanja od osiguranika iz poslova osiguranja	573.169	576.182
Potraživanja iz poslova reosiguranja	11.551	10.454
Ostala potraživanja	133.463	174.616
	718.183	761.252
Ostala imovina		
Ostala dugotrajna imovina (uključujući nematerijalnu imovinu)	87.148	90.761
Ostala imovina	55.087	51.026
Novac u bankama i u blagajni	142.842	110.392
	285.077	252.179
Ukupna imovina	4.449.052	4.203.665
Kapital i rezerve		
Temeljni kapital	442.887	434.297
Rezerve	147.535	117.304
Dobit godine nakon oporezivanja	59.019	65.113
	649.441	616.714
Tehničke pričuve		
Neživotna osiguranja:		
Prijenosna premija	746.786	655.072
Pričuve šteta	2.287.400	2.177.541
Životna osiguranja:		
Matematička pričuva	511.058	474.237
Pričuve šteta	28.350	11.565
	3.573.594	3.318.415
Tekuće obveze		
Obveze proizašle iz poslova osiguranja	53.545	66.912
Obveze prema reosiguravatelju Croatia Lloyd d.d.	37.853	61.735
Ostale obveze	134.619	139.889
	226.017	268.536
Ukupno kapital i obveze	4.449.052	4.203.665

Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio ovog izvješća

Odobreno na dan i potpisano od članova Uprave

Datum: _____

TEHNIČKI RAČUN DOBITI I GUBITKA - NEŽIVOTNO OSIGURANJE

	2001 HRK (000)	2000 HRK (000)
Bruto policirane premije	2.378.589	2.208.656
Premije predane u reosiguranje	(268.985)	(238.628)
Zadržana premija	2.109.604	1.970.028
Promjene u prijenosnim premijama, neto od osiguranja	(91.714)	(40.776)
Zarađene premije	2.017.890	1.929.252
Prihodi od ulaganja (neto)	103.730	154.376
Ukupni prihodi godine	2.121.620	2.083.628
Izdaci i pričuve za štete		
Bruto iznos	(1.616.573)	(1.623.077)
Udio reosiguranja	118.513	151.970
Izdaci i pričuve za štete, neto od reosiguranja	(1.498.060)	(1.471.107)
Višak prihoda nad izdacima za štete	623.560	612.521
Troškovi provizija	(96.930)	(78.023)
Ostali troškovi pribave	(33.756)	(26.025)
Opći i administrativni troškovi	(427.109)	(453.505)
Ispravak vrijednosti potraživanja po premijama	(39.508)	(40.584)
Ostali troškovi osiguranja	(45.726)	(46.797)
Provizije reosiguranja	14.420	12.119
Ukupni troškovi	(628.609)	(632.815)
Gubitak poslovanja neživotnog osiguranja prenesen u račun dobiti i gubitka	(5.049)	(20.294)

Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio ovog izvješća

Odobreno na dan i potpisano od članova Uprave

Datum: _____

TEHNIČKI RAČUN DOBITI I GUBITKA - ŽIVOTNO OSIGURANJE

	2001 HRK (000)	2000 HRK (000)
Prihodovana premija	154.631	128.352
Prihodi od ulaganja	32.852	39.989
Ukupni prihodi godine	187.483	168.341
Izdaci i pričuve za štete		
Smrt i priključna nezgoda	(16.568)	(12.572)
Doživljenja i rentna štednja	(29.339)	(18.056)
Otkup	(49.180)	(37.795)
Ukupno izdaci i pričuve za štete	(95.087)	(68.423)
Povećanje matematičke rezerve	(36.645)	(48.462)
Višak prihoda nad izdacima za štete, umanjeno za povećanje pričuva	55.751	51.456
Troškovi provizija	(11.621)	(9.835)
Opći i administrativni troškovi	(19.878)	(17.290)
Ukupno troškovi	(31.499)	(27.125)
Dobit poslovanja životnog osiguranja prenesen u račun dobiti i gubitka	24.252	24.331

Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio ovog izvješća

Odobreno na dan i potpisano od članova Uprave

Datum: _____

RAČUN DOBITI I GUBITKA

	2001 HRK (000)	2000 HRK (000)
prijenos stanja iz tehničkih računa		
Gubitak iz neživotnog osiguranja	(5.049)	(20.294)
Dobit iz životnog osiguranja	24.252	24.331
Dobit iz osiguravajućeg poslovanja	19.203	4.037
Prihodi i rashodi koji nisu uključeni u tehničkim računima		
Prihodi od ulaganja	41.282	46.088
Ostali prihodi	14.843	15.565
Prihod od poslovnih aktivnosti prije poreza	75.328	65.690
Porez na dobit	(16.309)	(577)
Dobit godine nakon oporezivanja	59.019	65.113
<u>Zarada po dionici</u>		
Zarada po 1 dionici nominalne vrijednosti (1.400 HRK nominalna vrijednost)	189 HRK	213 HRK
Broj redovnih dionica korišten za gornji izračun	307.598	301.729

Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio ovog izvješća

Odobreno na dan i potpisano od članova Uprave

Datum: _____

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU
Za 2001. godinu

	2001 HRK (000)	2000 HRK (000)
NETO NOVČANI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Dobit godine nakon oporezivanja	59.019	65.113
Amortizacija godine	47.114	43.027
Neto novčani tok iz direktnih poslovnih aktivnosti	106.133	108.140
Promjene u poslovnoj imovini		
Smanjenje (povećanje) potraživanja	43.069	(12.359)
Povećanje ostale dugotrajne imovine (uključujući nematerijalnu imovinu)	(22.317)	(25.583)
Smanjenje (povećanje) ostale imovine	(4.061)	7.268
Promjene u obvezama		
Povećanje tehničkih rezervi - neživotna osiguranja	201.573	157.326
Povećanje tehničkih rezervi - životna osiguranja	53.606	50.996
Povećanje (smanjenje) obveza proizašlih iz poslova osiguranja	(13.367)	3.491
Povećanje (smanjenje) obveza prema reosiguravatelju Croatia Lloyd	(23.882)	13.956
Povećanje (smanjenje) ostalih obveza	(5.270)	4.881
Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti	335.484	308.116
NOVČANI TIJEKOVI IZ INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		
Povećanje zemljišta i zgrada	(26.846)	(63.749)
Smanjenje ulaganja	72.677	16.509
Smanjenje danih kredita	55.539	239.079
Povećanje ostalih vrijednosnih papira	(246.104)	(140.333)
Povećanje depozita kod banaka	(132.008)	(340.250)
Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti	(276.742)	(288.744)
NOVČANI TIJEK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		
Isplaćene dividende	(34.744)	(34.767)
Povećanje rezervi za neisplaćenu dividendu	0	772
Prodaja (kupnja) trezorskih dionica	8.452	(294)
Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti	(26.292)	(34.289)
Neto smanjenje novca i sredstava kod banaka	32.450	(14.917)
Novac i sredstva kod banaka na početku godine	110.392	125.309
Novac i sredstva kod banaka na kraju godine	142.842	110.392

Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio ovog izvješća

PROMJENE NA VLASNIČKOJ GLAVNICI
Za 2001. godinu

HRK (000)

	Temeljni kapital	Trezorske dionice	Ukupni temeljni kapital	Rezerve	Neto dobit godine	Ukupno
Na dan 31.12.1999.	442.887	(8.296)	434.591	100.291	51.008	585.890
<u>Raspodjela dobiti iz 1999.</u>						
Rezerve				16.241	(16.241)	0
Dividende					(34.767)	(34.767)
Neisplaćena dividenda				772		772
Dobit 2000. Godine					65.113	65.113
Kupnja trezorskih dionica		(294)	(294)			(294)
Na dan 31.12.2000.	442.887	(8.590)	434.297	117.304	65.113	616.714
<u>Raspodjela dobiti iz 2000.</u>						
Rezerve				30.369	(30.369)	0
Dividende					(34.744)	(34.744)
Dobit 2001.					59.019	59.019
Prodaja trezorskih dionica		8.590		(138)		8.452
31.12.2001.	*442.887	0	442.887	147.535	59.019	649.441

* HRK (000) 20.801 temeljnog kapitala u vlasništvu je podružnice Društva Croatia Lloyd d.d.

Bilješke uz financijske izvještaje su sastavni dio ovog izvješća

9.3 Nerevidirana financijska izvješća CROATIA osiguranja d.d. za razdoblje I-IX 2003. godine

CROATIA osiguranje d.d.

BILANCA

tis. kn

IMOVINA	30.09.2002.	30.09.2003.
NEMATERIJALNA IMOVINA	28.317	41.657
ULAGANJA	3.720.992	3.975.099
Zemljišta i zgrade	877.112	960.705
Ulaganja u dionice i udjele	244.942	272.821
Dani zajmovi	584.189	534.429
Depoziti kod banaka	959.516	881.628
Ostali vrijednosni papiri	1.055.233	1.325.516
POTRAŽIVANJA	911.798	928.623
Potraživanje po premiji	743.469	758.157
Potraživanje iz poslova reosig.	3.892	362
Ostala potraživanja	164.437	170.104
OSTALA IMOVINA	262.053	267.949
Novac u banci i blagajni	132.027	144.270
Ostala materijalna imovina i zalihe	61.988	62.064
Ostala imovina	68.038	61.615
PLAĆENI TROŠK. BUD. RAZD. I NEDOSPJELA NAPLATA PRIH.	4.355	3.243
UKUPNO IMOVINA	4.927.515	5.216.571
KAPITAL I OBVEZE		
KAPITAL I PRIČUVE	665.898	705.224
Temeljni kapital	442.887	442.887
Pričuve sigurnosti	162.533	184.667
Ostale pričuve	8.590	8.590
Zadržana dobit/gubitak		
Dobit tekućeg razdoblja	51.888	69.080
TEHNIČKE PRIČUVE	4.031.566	4.251.557
Prijenosna premija	956.079	1.031.312
Pričuva šteta	2.473.460	2.496.073
MPOŽ	602.027	724.172
OSTALE NETEHNIČKE PRIČUVE	19.067	19.011
OBVEZE	195.250	224.501
Obveze iz dir. poslova osiguranja	53.575	55.320
Obveze iz poslova reosiguranja	27.743	29.098
Ostale obveze	113.932	140.083
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠK. I PRIHOD BUD. RAZD.	15.734	16.278
KAPITAL I OBVEZE	4.927.515	5.216.571

CROATIA osiguranje d.d.
RAČUN DOBITI I GUBITKA

tis. kn

POZICIJA	I-IX 2002.	I-IX 2003.
A TEHNIČKI RAČUN - NEŽIVOT		
1. ZARAĐENA PREMIJA	1.547.836	1.513.043
Zaračunata bruto premija	1.967.606	2.011.113
Premija predana u reosiguranje	-210.477	-252.164
Promjena pričuva prijen. prem.	-209.293	-245.906
2. RASPOREĐENI REZULTAT ULAGANJA IZ NETEHNIČKOG RAČUNA	83.463	63.869
3. OSTALI TEHNIČKI PRIHODI	39.392	48.085
I TEHNIČKI PRIHODI (1 + 2 + 3)	1.670.691	1.624.997
4. IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE	1.174.647	1.135.486
Likvidirane štete	1.121.745	1.157.520
Udio reosiguravatelja u štetama	-108.201	-109.824
Promjena pričuva šteta	161.103	87.790
5. POSLOVNI RASHODI	390.377	405.482
Troškovi pribave	93.985	99.298
Troškovi uprave	308.176	316.349
Provizija reosiguranja	-11.784	-10.165
6. OSTALI TEHNIČKI RASHODI	83.229	52.581
Ispravak vrijednosti funkcionalnih sredstava	32.384	16.871
Ostali tehnički rashodi	50.845	35.710
II TEHNIČKI RASHODI (4 + 5 + 6)	1.648.253	1.593.549
TEHNIČKI REZULTAT NEŽIVOTA (I - II)	22.438	31.448
B TEHNIČKI RAČUN - ŽIVOT		
1. ZARAĐENA PREMIJA	120.809	142.951
Zaračunata premija	120.812	142.953
Premija predana u reosiguranje	-3	-2
2. PRIHODI OD ULAGANJA	42.877	65.959
Prihodi od kamata i udjela	41.396	42.310
Ostali prihodi od ulaganja	1.481	23.649
3. OSTALI TEHNIČKI PRIHODI	2	-10
I TEHNIČKI PRIHODI (1 + 2 + 3)	163.688	208.900
4. IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE	31.345	35.874
Likvidirane štete	34.737	35.949
Promjene pričuva za štete	-3.392	-75
5. PROMJENE U MPOŽ - u	90.960	103.887
6. POSLOVNI RASHODI	31.354	39.974
Troškovi pribave	14.185	18.973
Troškovi uprave	17.169	21.001
7. TROŠKOVI ULAGANJA	9.045	20.612
8. OSTALI TEHNIČKI RASHODI	144	119
II TEHNIČKI RASHODI (4 + 5 + 6 + 7 + 8)	162.848	200.466
TEHNIČKI REZULTAT ŽIVOTA (I - II)	840	8.434
C NETEHNIČKI RAČUN		
1. PRIHODI OD ULAGANJA - NEŽIVOT	183.966	179.043
Prihodi od kamata i udjela	146.410	115.611
Ostali prihodi od ulaganja	37.556	63.432
2. RASHODI ULAGANJA - NEŽIVOT	85.627	103.637
Rashodi za kamate i ispravci vrijednosti	-2.988	27.258
Ostali rashodi ulaganja	88.615	76.379
3. RASPOREĐENI REZULTATI ULAGANJA NA TEHNIČKI RAČUN - NEŽIVOTA	-83.463	-63.869
4. OSTALI PRIHODI	24.607	29.403
5. OSTALI RASHODI		
D DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	62.761	80.822
E POREZ NA DOBIT	10.873	11.742
F DOBIT FINANCIJSKE GODINE	51.888	69.080

CROATIA osiguranje d.d.
IZVJEŠĆE O TIJEKU NOVCA

tis. kn

POZICIJA	I-IX 2002.	I-IX 2003.
POSLOVNE AKTIVNOSTI		
Dobit / gubitak nakon poreza	51.888	69.080
Amortizacija	35.749	37.303
Povećanje / smanjenje ulaganja u zemljište i građevinske objekte	-8.032	-79.965
Povećanje / smanjenje ulaganja u povezana poduzeća	-6.653	-25.793
Povećanje / smanjenje ulaganja u dugor. vrij. papire - fin. ulaganja	-520.869	
Povećanje / smanjenje dep. kod preuzetog posl. osig. u reosiguranje		
Povećanje / smanjenje ulaganja za račun i rizik vl. polica životnog osig.		
Povećanje / smanjenje potraživanja iz poslova osig., reosig. i ost. potraž.	-134.444	-278.615
Povećanje / smanjenje ostale imovine	-28.016	-384
Povećanje / smanjenje pl. trošk. bud. razd. i nedospjele naplate prihoda	-1.788	-274
Povećanje / smanjenje tehničkih rezervi za prijenosne premije	209.293	245.907
Povećanje / smanjenje tehničkih rezervi za matematičke rezerve	90.970	103.956
Povećanje / smanjenje tehničkih rezervi za štete	157.712	87.714
Povećanje / smanjenje tehn. rez. za bonuse, popuste i ost. osig.-tehn. rez.		
Povećanje / smanjenje tehničkih rezervi životnog osiguranja		
Povećanje / smanjenje neosigurateljno-tehničke rezerve	-413	-38
Povećanje / smanjenje depozita kod posla predanog u reosiguranje		
Povećanje / smanjenje ostalih obveza	25.143	-19.980
Povećanje / smanjenje odgođenog pl. trošk. i prihoda bud. razdoblja	1.371	1.539
Povećanje / smanjenje ostalih stavki		
NETO NOVAC OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	-128.089	140.450
ULAGATELJSKE AKTIVNOSTI		
Kupnja ostale materijalne i nematerijalne dugotrajne imovine	-5.983	-3.807
Primici od prodaje ostale materijalne i nematerijalne imovine		4.804
Povećanje / smanjenje ulaganja u vrijednosne papire, obveznice i dionice	-46.771	-257.590
Povećanje / smanjenje dugoročnih plasmana	-104.669	-173.670
Povećanje / smanjenje depozita bankama	151.243	322.252
Povećanje / smanjenje kratkoročnih ulaganja	125.311	13.921
Povećanje / smanjenje ostalih stavki	-3.670	1.667
NETO NOVAC OD ULAGATELJSKIH AKTIVNOSTI	115.461	-92.423
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI		
Isplata dividendi	-35.214	-38.767
Povećanje kapitala novom emisijom dionica		
Povećanje / smanjenje dugoročnih obveza s osnove zajmova i kredita		
Povećanje / smanjenje ostalih dugoročnih obveza		
Povećanje / smanjenje kratkoročnih obveza s osnove zajmova i kredita		
Povećanje / smanjenje ostalih stavki		
NETO NOVAC OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	-35.214	-38.767
Neto povećanje / smanjenje novca i novčanih ekvival.	-47.842	9.260
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	179.870	135.009
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	132.028	144.269

	Dionički kapital	Trezorske dionice	Ukupno Dionički kapital	Rezerve sigurnosti	Ostale rezerve	Zadržana dobit	Dobit godine	Ukupno
Na dan 31. prosinca 2001.g.	442.887	0	442.887	138.945	8.590		59.019	649.441
Raspodjela dobiti iz 2001.g.								
Rezerve			0	23.587			-23.587	0
Dividende			0				-35.431	-35.431
Neisplaćena dividenda			0					0
Dobit 2002.			0				63.259	63.259
Prodaja trezorskih dionica								0
Na dan 31. 12. 2002.g.	442.887	0	442.887	162.532	8.590		63.260	677.269
Raspodjela dobiti iz 2002.g.								
Rezerve			0	22.135			-22.135	0
Dividende			0				-41.125	-41.125
Neisplaćena dividenda			0					0
Dobit 30.09.2003.			0				69.080	69.080
Prodaja trezorskih dionica			0					0
Na dan 30. 09. 2003.g.	442.887	0	442.887	184.667	8.590	0	69.080	705.224

10 SREDNJOROČNI POSLOVNI PLAN CROATIA OSIGURANJA

10.1 Plan bruto premije za razdoblje 2004. - 2007. godine

Tablica 53. Plan bruto premije

tis. kn

Skupina osiguranja	Procjena ostvarenja I-XII 2003.	Procjena ostvarenja I-XII 2004.	Procjena ostvarenja I-XII 2005.	Procjena ostvarenja I-XII 2006.	Procjena ostvarenja I-XII 2007.
Osiguranje od nezgode	197.970	204.850	207.216	209.589	215.457
Zdravstveno osiguranje	49.449	68.250	87.263	102.845	124.525
Auto-kasko	395.920	416.890	418.068	434.169	446.682
Osiguranje od automobilske odgovornosti	787.770	814.240	815.091	824.103	832.833
Imovinska osiguranja	621.000	634.000	652.240	664.165	677.424
Osiguranje prijevoza i kredita	312.928	281.730	280.169	283.896	288.414
Osiguranja od odgovornosti	111.029	114.073	119.738	123.752	129.558
Ukupno neživotna osiguranja	2.476.067	2.534.033	2.579.785	2.642.518	2.714.893
Ukupno životna osiguranja	195.000	230.000	261.358	296.566	342.566
SVEUKUPNO	2.671.067	2.764.033	2.841.142	2.939.084	3.057.459

Izvor: CROATIA osiguranje

10.2 Plan obuhvata broja osiguranja za razdoblje 2004. - 2007. godine

Tablica 54. Plan obuhvata broja osiguranja

Skupine osiguranja	Plan I-XII 2004.	Plan I-XII 2005.	Plan I-XII 2006.	Plan I-XII 2007.
Osiguranje od nezgode	692.180	708.650	732.290	753.530
Zdravstveno osiguranje	13.710	15.090	16.400	17.810
Auto-kasko	163.900	169.660	176.430	183.860
Auto-odgovornost	639.800	646.260	655.550	667.600
Imovina	316.740	324.850	335.360	351.010
Prijevoz i krediti	37.930	39.650	41.450	43.650
Odgovornost	14.960	15.330	16.220	17.040
Ukupno neživotna osiguranja	1.879.220	1.919.490	1.973.700	2.034.500
Ukupno životna osiguranja	164.720	192.540	218.400	247.110
SVEUKUPNO	2.043.940	2.112.030	2.192.100	2.281.610

Izvor: CROATIA osiguranje

10.3 Plan obuhvata broja osiguranih objekata/osoba za razdoblje 2004. - 2007. godine

Tablica 55. Plan obuhvata broja osiguranih objekata/osoba

Skupine osiguranja	Plan I-XII 2004.	Plan I-XII 2005.	Plan I-XII 2006.	Plan I-XII 2007.
Osiguranje od nezgode	4.101.210	4.195.730	4.319.450	4.469.300
Zdravstveno osiguranje	139.400	154.570	169.350	183.770
Auto-kasko	173.900	179.660	186.430	193.860
Auto-odgovornost	639.800	646.760	655.550	667.600
Imovina	11.201.480	11.471.230	11.819.260	12.384.500
Prijevoz i krediti	76.920	84.480	90.950	97.520
Odgovornost	207.210	220.630	234.670	245.540
Ukupno neživotna osiguranja	16.539.920	16.953.060	17.475.660	18.242.090
Ukupno životna osiguranja	215.290	245.200	274.010	304.920
SVEUKUPNO	16.755.210	17.198.260	17.749.670	18.547.010

Izvor: CROATIA osiguranje

11 MIŠLJENJE OVLAŠTENOG AKTUARA

Društva za osiguranje u Republici Hrvatskoj moraju imati ovlaštenog aktuara koji je obavezan dati mišljenje o uvjetima i cjenicima osiguranja te adekvatnosti tehničkih pričuva.

11.1 Mišljenje aktuara o obračunu pričuve šteta CROATIA osiguranja na dan 31.12.2002. godine

CROATIA osiguranje d.d.
Trg bana Josipa Jelačića 13
Generalna direkcija

Sektor za aktuarske poslove

Temeljem članka 16. Pravilnika o načinu utvrđivanja dijela premije za isplatu nastalih a nenamirenih obveza po osnovi osiguranja (pričuva šteta), a u skladu s Mjerilima za pričuve šteta Direkcije za nadzor društava za osiguranje daje se slijedeće

MIŠLJENJE

aktuara o obračunu pričuve šteta
CROATIA osiguranja d.d. na dan 31.12.2002. godine

Na kraju kalendarske godine, u cilju utvrđivanja rezultata poslovanja, potrebno je utvrditi i pričuvu šteta. Pričuva šteta se utvrđuje za sve štete po kojima obveze prema osiguranicima ili oštećenim osobama nisu u potpunosti podmirene. Kod utvrđivanja pričuve potrebno je uzeti u obzir sve buduće obveze kako bi pričuve bile utvrđene u dovoljnoj visini. Osim iznosa za pokriće obveza prema osiguranicima ili oštećenima treba izdvojiti i iznos potreban za obradu šteta. Tako utvrđen iznos predstavlja bruto pričuvu šteta. Ako postoje reosigurateljni ugovori, tako da reosiguratelj snosi dio rizika, potrebno je u cilju što realnijeg utvrđivanja obveze osiguratelja pričuvu šteta umanjiti za očekivani udio reosiguratelja u pričuvi šteta.

Prema Mjerilima za pričuve šteta, potrebno je posebno utvrditi pričuvu prijavljenih šteta, unutar koje se posebno iskazuje pričuva za rentne štete prema ugovorima o osiguranjima od odgovornosti, te pričuvu za nastale a neprijavljene štete. Tako utvrđenu pričuvu potrebno je povećati za očekivane troškove obrade šteta.

Na dan 31.12.2002. godine pričuva nerješenih prijavljenih šteta u CROATIA osiguranju d.d. utvrđena je pojedinačnom procjenom svake štete u skladu s Mjerilima za pričuve šteta. Također je posebno utvrđena pričuva za štete s rentnom obvezom nastale prema ugovorima o osiguranjima od odgovornosti. Iznos pričuve rentnih šteta utvrđen je kao sadašnja vrijednost očekivanih budućih isplata, a primijenjeni diskontni faktor u skladu je s Mjerilima za pričuve šteta.

Pričuva nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2002. godine utvrđena je po metodama navedenim u točki 3. Mjerila za pričuve šteta, a na osnovu podataka o štetama za zadnje tri godine. Iznimka od propisanih metoda učinjena je pri utvrđivanju pričuve nastalih neprijavljenih šteta iz osiguranja od automobilske i opće odgovornosti. Pričuva za nastale a neprijavljene štete iz tih vrsta osiguranja utvrđena je na način koji se koristi za utvrđivanje pričuve za nastale neprijavljene štete iz automobilske odgovornosti od 1999. godine.

Nakon utvrđivanja pričuve neriješenih šteta, kako prijavljenih tako i neprijavljenih, utvrđena je i pričuva za troškove obrade šteta. U nedostatku detaljnih podataka o troškovima šteta, ova pričuva je utvrđena u iznosu 3% pričuve šteta. Ovaj postotak je određen na osnovu saznanja o iskustvima na svjetskom osigurateljnom tržištu, a u skladu s nalazom stranog revizora.

Očekivani udio reosiguratelja u pričuvi neriješenih šteta utvrđen je u skladu s ugovorima o reosiguranju i sudjelovanju reosiguratelja u štetama.

Na temelju gore navedenog potvrđujem da su pričuve šteta na dan 31.12.2002. godine CROATIA osiguranja d.d. obračunate u skladu s Mjerilima za pričuve šteta, aktima društva za osiguranje, načelima struke osiguranja i aktuarske struke.

Danica Kovačić

Ovlašteni aktuar

član Hrvatskog aktuarskog društva

11.2 Izvješće ovlaštenog aktuara o obračunu matematičke pričuve CROATIA osiguranja na dan 31.12.2002. godine

Društvo koje obavlja poslove životnog osiguranja mora imenovati upravitelja matematičke pričuve koji vodi brigu o pravilnom izračunu i ulaganju matematičke pričuve.

CROATIA osiguranje d.d.
Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 13
Generalna direkcija

Sektor za aktuarske poslove

Temeljem Mjerila za matematičku pričuvenu životnih osiguranja i drugih osiguranja za koje se obračunava matematička pričuva Direkcije za nadzor društava za osiguranje daje se sljedeće

IZVJEŠĆE

Ovlaštenog aktuara o obračunu matematičke pričuve
CROATIA osiguranja d.d. na dan 31.12.2002. godine

Matematička pričuva obračunava se za sljedeće tipove ugovora: mješoviti ugovori, osiguranja za slučaj smrti i rentna osiguranja.

Mješoviti ugovori

1. Obračun matematičke pričuve radi se za ugovorene osigurane svote, te do sada pripisane dodatne osigurane svote.
2. Matematička pričuva je obračunata neto prospektivnom metodom.
Za obračun matematičke pričuve osiguranja u kunama korištene su Jugoslavenske tablice smrtnosti (na Hrvatskoj populaciji 1952) te kamatna stopa 5 %.
Za obračun matematičke pričuve osiguranja s valutnom klauzulom korištene su Hrvatske tablice smrtnosti (1980/82) te kamatna stopa 4 %.
3. Nije korištena modificirana neto metoda.
4. U matematičku pričuvenu uključene su pričuvene za buduće troškove koje se obračunavaju za ugovore kod kojih je trajanje osiguranja dulje od trajanja plaćanja premije, a koje se procjenjuju u iznosu od 0,2% od matematičke pričuvene ugovorenih osiguranih svota i iznose 60.786 kn.
5. Postotak ukalkuliranih troškova poslovanja jednak je iznosu režijskog dodatka iz zaračunate bruto premije i iznosi 13,82%.
6. U obračunu matematičke pričuvene nisu korištene promijenjene tablice vjerojatnosti.

Osiguranja za slučaj smrti

1. Obračun matematičke pričuvene radi se za ugovorene osigurane svote. To su osiguranja koja ne sudjeluju u raspodjeli dobiti.
2. Matematička pričuva je obračunata neto prospektivnom metodom.

Za obračun matematičke pričuve osiguranja za slučaj smrti korištene su Hrvatske tablice smrtnosti (1980/82), te kamatna stopa 4 %.

3. Nije korištena modificirana neto metoda.
4. U matematičku pričuvu uključene su pričuvc za buduće troškove koje se obračunavaju za ugovore kod kojih je trajanje osiguranja dulje od trajanja plaćanja premije, a koje se procjenjuju u iznosu od 0,2% od matematičke pričuve ugovorenih osiguranih svota i iznose 3.245 kn.
5. Postotak ukalkuliranih troškova poslovanja jednak je iznosu režijskog dodatka iz zaračunate bruto premije i iznosi 36,24%.
6. U obračunu matematičke pričuve nisu korištene promijenjene tablice vjerojatnosti.

Rentna osiguranja

1. Obračun matematičke pričuve rađen je za ugovorene rente, te do sada pripisane dodatne rente.
2. Matematička pričuva je obračunata neto prospektivnom metodom.

Za obračun matematičke pričuve osiguranja u kunama korištene su Hrvatske tablice smrtnosti (1980/82), te kamatna stopa 5 %.

Za obračun matematičke pričuve osiguranja s valutnom klauzulom korištene su Hrvatske tablice smrtnosti (1980/82), te kamatna stopa 4 %.
3. Nije korištena modificirana neto metoda.
4. U matematičku pričuvu uključene su pričuvc za buduće troškove koje se obračunavaju za ugovore kod kojih je trajanje osiguranja dulje od trajanja plaćanja premije, a koje se procjenjuju u iznosu od 1% od matematičke pričuve ugovorenih renti i iznose 20.228 kn.
5. Postotak ukalkuliranih troškova poslovanja jednak je iznosu režijskog dodatka iz zaračunate bruto premije i iznosi 13,82%.
6. Nisu korištene promijenjene tablice vjerojatnosti u obračunu matematičke pričuvc.

Ovlašteni aktuar

Deana Maček

Deana Maček

U Zagrebu, 31.03.2003. godine

11.3 Mišljenje aktuara o obračunu prijenosnih premija CROATIA osiguranja na dan 31.12.2002. godine

CROATIA osiguranje d.d.
Trg bana Josipa Jelačića 13
Generalna direkcija

Sektor za aktuarske poslove

Temeljem članka 8. Pravilnika o načinu obračunavanja i utvrđivanja visine prijenosnih premija, a u skladu s Mjerila za prijenosne premije Direkcije za nadzor društava za osiguranje daje se slijedeće

M I Š L J E N J E

aktuara o obračunu prijenosnih premija
CROATIA osiguranja d.d. na dan 31.12.2002. godine

Potvrđujem da su prijenosne premije na dan 31.12.2002. godine CROATIA osiguranja d.d. obračunate u skladu s Mjerilima za prijenosne premije, aktima društva, načelima struke osiguranja i aktuarske struke.

Prijenosne premije na dan 31.12.2002. godine obračunate su metodom pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju na način predviđen točkom 2.1. Mjerila za prijenosne premije Direkcije za nadzor društava za osiguranje.

Danica Kovačić

Ovlašteni aktuar

član Hrvatskog aktuarskog društva

12 PROMET DIONICAMA CROATIA OSIGURANJA

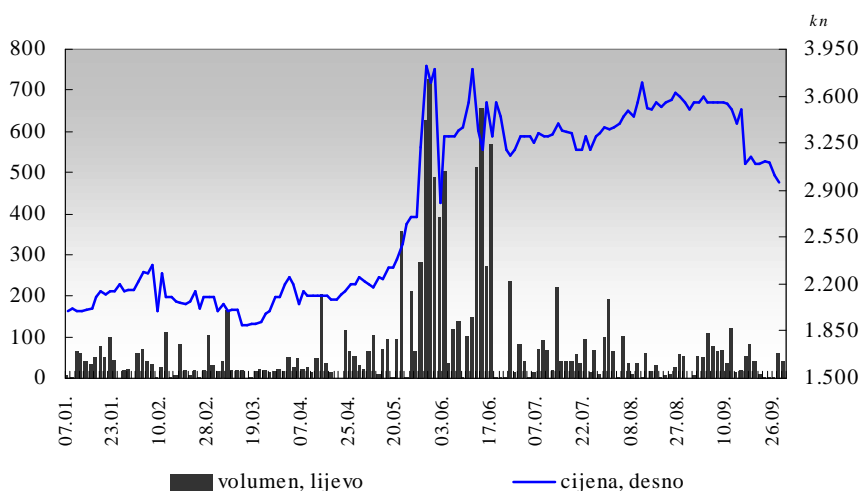
12.1 Statistički pregled prometa dionicama CROATIA osiguranja

Sve redovne i povlaštene dionice CROATIA osiguranja uvrštene su u Kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze 31. ožujka 2003. godine pod oznakom CROS-R-A za redovne i CROS-P-A za povlaštene dionice CROATIA osiguranja. Ukupan broj dionica CROATIA osiguranja uvrštenih na Zagrebačkoj burzi iznosi 316.348 dionica, od čega je 307.598 redovnih dionica, a 8.750 povlaštenih dionica.

U prvih devet mjeseci 2003. godine na Zagrebačkoj je burzi dionicama CROATIA osiguranja ostvaren ukupan promet od 39,8 mil. kn. Od navedenog iznosa 94% trgovanja se odnosilo na redovne dionice (CROS-R-A), što ukupno iznosi 37,3 mil. kn i predstavlja 3% manji promet redovnim dionicama nego u istom razdoblju prethodne godine. Povlaštene dionice (CROS-P-A) sa zabilježenim prometom od 2,5 mil. kn (6,5 mil. kn prometa u istom razdoblju prošle godine) činile su 6% ukupne vrijednosti trgovanja svim dionicama CROATIA osiguranja u prva tri kvartala 2003. godine. Osim veće zastupljenosti u ukupnom prometu, redovne dionice CROATIA osiguranja zabilježile su i veći broj dana trgovanja u prva tri kvartala 2003. godine (153 dana), dok se povlaštenim dionicama trgovalo samo 66 dana.

Redovan promet dionicama na Zagrebačkoj burzi u prvih devet mjeseci 2003. godine iznosio je 1.001 mil. kn, što je 28% više nego u istom razdoblju prošle godine. Udio redovnih i povlaštenih dionica CROATIA osiguranja u redovnom prometu dionicama na Zagrebačkoj burzi u prvih devet mjeseci 2003. godine iznosio je 4%.

Grafički prikaz 27. Pregled kretanja cijene i volumena redovnih dionica CROATIA osiguranja u razdoblju I-IX 2003. godine

Izvor: Zagrebačka burza

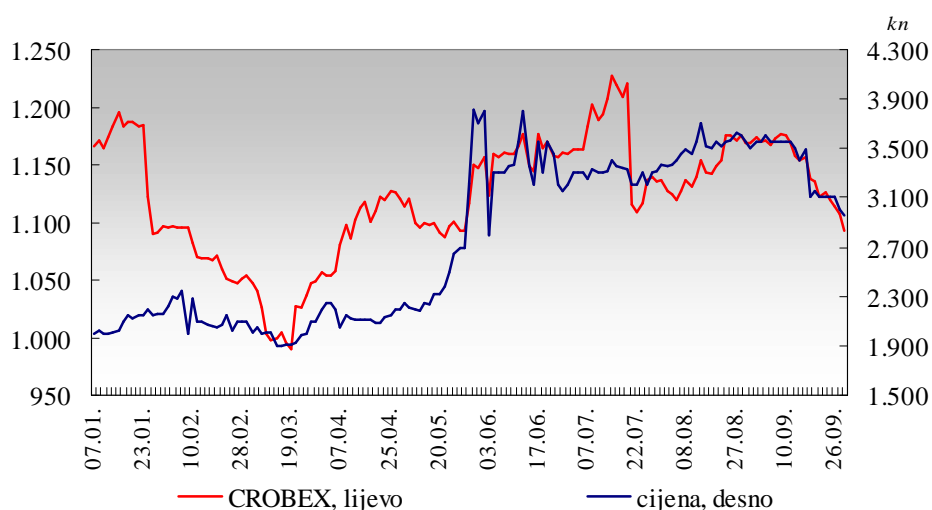
Cijena redovne dionice CROATIA osiguranja kretala se u prvih devet mjeseci 2003. godine u širokom rasponu od 1.900 do 3.820 kn, dok je prosječna cijena iznosila 2.769 kn. Kao što je i vidljivo iz grafičkog prikaza, vrijednost redovnih dionica u promatranom je razdoblju dosegla najviše vrijednosti krajem svibnja i sredinom lipnja. Unutar tog razdoblja, rast

cijene dionica CROATIA osiguranja popraćen je i povećanim volumenima trgovanja tako da je od kraja svibnja do sredine lipnja 2003. godine protrgovano preko 5.000 dionica, što je na razini 43% ukupnog broja protrgovanih redovnih dionica CROATIA osiguranja u prvih devet mjeseci 2003. godine.

Redovne dionice CROATIA osiguranja uključene su u izračun vrijednosti CROBEX indeksa 23. rujna 2002. godine. U izračunu vrijednosti CROBEX indeksa sudjeluje još 7 redovnih dionica² uvrštenih na Zagrebačku burzu. Postotni udio s kojim svaka dionica sudjeluje u izračunu vrijednosti CROBEX indeksa određena je vrijednošću udjela njene tržišne kapitalizacije na određeni dan u ukupnoj vrijednosti tržišne kapitalizacije CROBEX indeksa. Na dan 30.09.2003. godine udio dionica CROATIA osiguranja u vrijednosti CROBEX indeksa iznosio je 15,1%, dok je veći udio (34,5%) imala samo dionica Plive.

U prvih devet mjeseci 2003. godine vrijednost CROBEX indeksa se kretala od 990,50 do 1.227,20 bodova. Iz grafičkog prikaza vidljivo je da se snažan porast cijene dionica CROATIA osiguranja od kraja svibnja pozitivno odrazio i na vrijednost CROBEX indeksa.

Grafički prikaz 28. Pregled kretanja vrijednosti CROBEX indeksa i cijene redovnih dionica CROATIA osiguranja u razdoblju I-IX 2003. godine

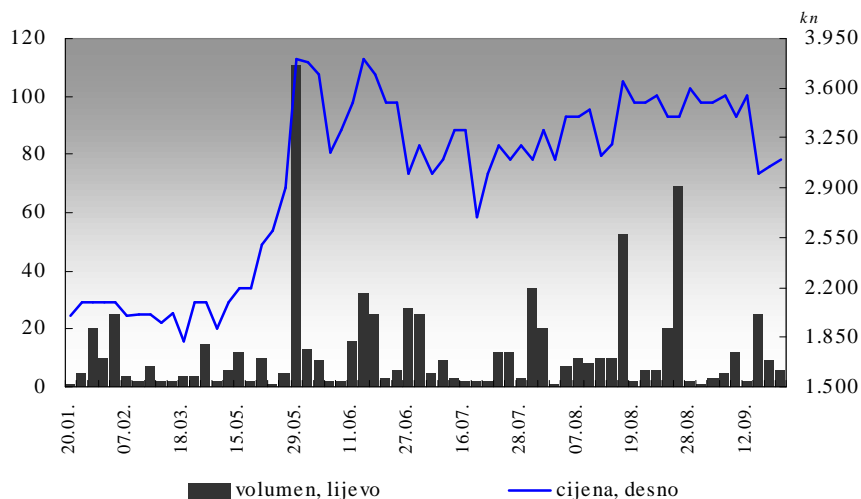

Izvor: Zagrebačka burza

Ukupan promet ostvaren povlaštenim dionicama CROATIA osiguranja od početka 2003. godine do kraja rujna znatno je manji nego redovnim dionicama te je iznosio 2,5 mil. kn, a cijena dionica kretala se u rasponu od 1.825 do 3.800 kn. Maksimalno ostvarena vrijednost povlaštenih dionica CROATIA osiguranja od početka godine zabilježena je 29. svibnja i iznosila je 3.800 kn kad je ujedno protrgovan i najveći broj dionica - 111 komada. Prosječna cijena povlaštenih dionica CROATIA osiguranja ostvarena u promatranom je razdoblju iznosila 2.968 kn.

² U CROBEX indeks su još uključene dionice Plive, Podravke, Kraša, Končara, Plave lagune, Riviere holdinga i Istraturista

Grafički prikaz 29. Pregled kretanja cijene i volumena povlaštenih dionica CROATIA osiguranja u razdoblju I-IX 2003. godine

Izvor: Zagrebačka burza

12.2 Tržišna kapitalizacija

Vrijednost tržišne kapitalizacije CROATIA osiguranja na dan 30.09.2003. godine iznosila je 937,6 mil. kn, što je za 48% više nego početkom 2003. godine. Maksimalna vrijednost tržišne kapitalizacije iznosila je 1,2 mlrd. kn i to krajem svibnja 2003. godine.

Tablica 56. Vrijednost tržišne kapitalizacije CROATIA osiguranja na dan 30.09.2003. godine

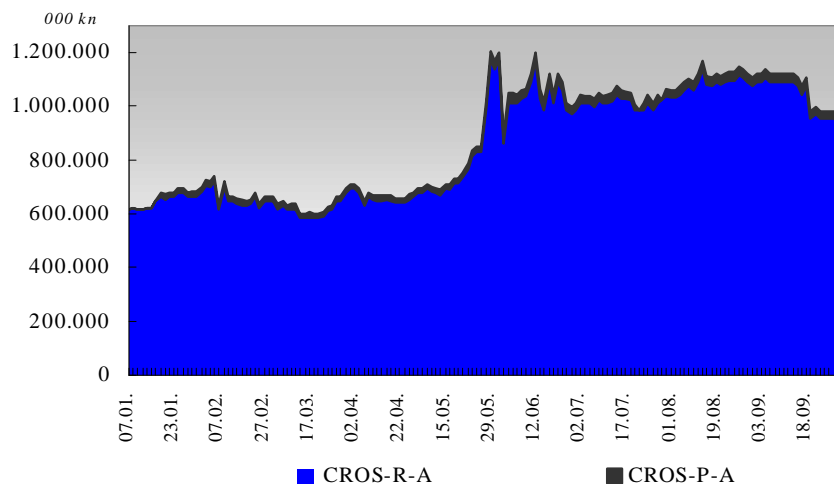
Zaključna cijena redovne dionice (kn)	2.960
Broj redovnih dionica	307.598
Zaključna cijena povlaštene dionice (kn)*	3.100
Broj povlaštenih dionica	8.750
Tržišna kapitalizacija CROATIA osiguranja (kn)	937.615.080

Izvor: Zagrebačka burza

* Na dan 25.09.2003.

Ukupna tržišna kapitalizacija CROATIA osiguranja na dan 30.09.2003. godine sastoji se od 910,5 mil. kn tržišne kapitalizacije redovnih dionica CROATIA osiguranja i 27,1 mil. kn tržišne kapitalizacije povlaštenih dionica.

Grafički prikaz 30. Struktura tržišne kapitalizacije CROATIA osiguranja u razdoblju I-IX 2003. godine

Izvor: Zagrebačka burza

Tablica 57. Osnovni podaci o redovnim i povlaštenim dionicama CROATIA osiguranja

	Redovne	Povlaštene
Burza	Zagrebačka burza d.d.	
ZSE ticker	CROS-R-A	CROS-P-A
Bloomberg ticker	CROSRA CZ	CROSPA CZ
Broj dionica	307.598	8.750
Broj dionica u vlasništvu javnosti (30.09.2003.)*	50.642	8.669
Broj trgovanih dana	153	66
Min. cijena (12 mjeseci) - kn	1.725,00	1.502,00
Maks. cijena (12 mjeseci) - kn	3.820,00	3.800,00
Prosječna cijena (12 mjeseci) - kn	2.615,70	2.809,10
Zaključna cijena (30.09.2003.)** - kn	2.960,00	3.100,00
Trž. kapitalizacija u vlasništvu javnosti (30.09.2003.) - kn	149.900.320,00	26.873.900,00
Tržišna kapitalizacija - ukupno (30.09.2003.) - kn	910.490.080,00	27.125.000,00

Izvor: Zagrebačka burza, Bloomberg

* Ukupan broj redovnih dionica umanjen je za broj redovnih dionica u vlasništvu HFP-a, a ukupan broj povlaštenih dionica umanjen je za broj povlaštenih dionica u vlasništvu HFP-a i člana Uprave CROATIA osiguranja

** Cijena povlaštenih dionica na dan 25.09.2003.

Ukupna vrijednost isplaćene dividende za redovne i povlaštene dionice CROATIA osiguranja za 2002. godinu iznosila je 41,1 mil. kn ili 16,8% više nego prethodne godine. Dividenda po dionici iznosila je 130 kn ili 9,3% nominalne vrijednosti, dok je u prethodne tri godine dividenda po dionici bila ujednačena i iznosila je 112 kn po dionici. U proteklom razdoblju od četiri godine najveći omjer isplaćene dividende i neto dobiti zabilježen je u 1999. godini kad je iznosio preko 68%, dok se u 2000. godini taj omjer spustio ispod 54%. U 2001. godini ponovo je zabilježen rast udjela isplaćenih dividendi u neto dobiti do razine od 59,7%, a u 2002. godini je dosegao 65%.

Tablica 58. Osnovni podaci o isplaćenoj dividendi

Opis	2000.	2001.	2002.
Broj izdanih dionica	316.348	316.348	316.348
Redovne dionice	307.598	307.598	307.598
Povlaštene dionice	8.750	8.750	8.750
Dividenda po dionici (kn)			
Redovne dionice (nominalna vrijednost 1.400 kn)	112	112	130
Povlaštene dionice (nominalna vrijednost 1.400 kn)	112	112	130
% nominalne vrijednosti	8,0%	8,0%	9,3%
Omjer isplaćene dividende i neto dobiti	53,4%	59,7%	65,0%

Izvor: CROATIA osiguranje

13 OPOREZIVANJE

Sljedeći sažetak poreznog tretmana vlasništva dionica temelji se na pozitivnim propisima Republike Hrvatske u vrijeme izrade ovog Prospekta. Svaki vlasnik dionica upućuje se na savjetovanje sa svojim poreznim savjetnikom o poreznim posljedicama koje za njega mogu proizići iz vlasništva ili raspolaganja dionicama, uključivo primjenjivost i učinak domaćih i stranih poreznih propisa ili poreznih međunarodnih ugovora.

Zakoni i pravilnici kojima je regulirano oporezivanje pravnih i fizičkih osoba su Zakon o porezu na dobit (NN br. 127/00, 163/03) i Pravilnik o porezu na dobit (NN br. 54/01) koji reguliraju oporezivanje dobiti domaćih i inozemnih pravnih osoba, te Zakon o porezu na dohodak (NN br. 127/00; 150/03; 163/03) i Pravilnik o porezu na dohodak (NN br. 54/01 i 2/03 odnosno 140/03) koji reguliraju oporezivanje dohotka domaćih i inozemnih fizičkih osoba.

13.1 Oporezivanje dividende

Sukladno zakonskim propisima prihod domaćih pravnih osoba od dividendi i udjela u dobiti podliježe oporezivanju. Međutim, dobit poreznog razdoblja istovremeno se i umanjuje za prihode od dividendi i udjela u dobiti pa je porezni učinak neutralan. Inozemne osobe koje nisu fizičke osobe obvezne su u Republici Hrvatskoj platiti porez na dobit po odbitku ("withholding tax") na prihode koje ostvare od dividendi i udjela u dobiti, po stopi od 15%, osim ako ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, što ga je Republika Hrvatska sklopila s državom rezidentnosti inozemne osobe za plaćanje poreza na dobit po odbitku, nije utvrđena druga porezna stopa. Porez na dobit po odbitku u Republici Hrvatskoj, od bruto iznosa dividende, prema stopi propisanoj Zakonom ili stopi iz ugovora, obračunava, obustavlja i plaća isplatitelj dividende.

Dividende isplaćene domaćim i inozemnim fizičkim osobama u Republici Hrvatskoj oporezuju se, po odbitku, porezom na dohodak od kapitala po stopi od 15%. Ako je Republika Hrvatska sklopila ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s državom rezidentnosti inozemne fizičke osobe, porez na dohodak od kapitala plaća se po odbitku prema stopi iz ugovora. Porez na dohodak od kapitala po odbitku u Republici Hrvatskoj od bruto iznosa dividende, obračunava, obustavlja i plaća isplatitelj dividende.

Domaće fizičke osobe uz porez na dohodak od kapitala plaćaju i prirez porezu na dohodak ukoliko je takva obveza utvrđena odlukama nadležnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u mjestu prebivališta odnosno uobičajenog boravišta domaće fizičke osobe, a prema stopama propisanim tim odlukama. Prirez porezu na dohodak od kapitala, po odbitku, kao i dohodak od kapitala, obračunava, obustavlja i plaća, također, isplatitelj tog dohotka.

13.2 Oporezivanje kapitalne dobiti

Kapitalna dobit u smislu ovog Prospekta predstavlja prihod ostvaren prodajom dionice, u iznosu razlike između cijene po kojoj je dionica prodana i cijene po kojoj je ista dionica kupljena.

Kapitalna dobit što je u poreznom razdoblju ostvari domaća pravna osoba, porezni obveznik, čini prihod poreznog razdoblja i oporeziva je porezom na dobit. Porez na dobit plaća se po stopi od 20%. Prihod od prodaje dionica koji ostvare, domaće i strane fizičke osobe, ne smatra se dohotkom te ne ulazi u poreznu osnovicu poreza na dohodak i stoga nije oporeziv, osim ako to nije djelatnost poreznog obveznika.

14 OPĆE INFORMACIJE

14.1 Odobrenje Prospekta

Uvrštenje svih redovnih i povlaštenih dionica CROATIA osiguranja u prvu kotaciju Zagrebačke burze regulirano je Ugovorom o pokroviteljstvu uvrštenja između CROATIA osiguranja, kao Društva i Privredne banke Zagreb d.d., kao Pokrovitelja uvrštenja.

Temeljem članka 22. stavak 1. i članka 96. stavak 1. i 4. Zakona o tržištu vrijednosnih papira (NN br. 84/02), društvo je dužno prilikom uvrštenja dionica u prvu kotaciju burze objaviti prospekt. Sukladno tome, CROATIA osiguranje podnijelo je zahtjev za odobrenje objavljivanja podataka iz Prospekta pri uvrštenju dionica CROATIA osiguranja u prvu kotaciju burze Komisiji za vrijednosne papire Republike Hrvatske. Isti je odobren 23. prosinca 2003. godine.

14.2 Uvrštenje svih dionica CROATIA osiguranja u prvu kotaciju Zagrebačke burze

Sve redovne i povlaštene dionice CROATIA osiguranja bit će uvrštene u prvu kotaciju Zagrebačke burze 13. siječnja 2004. godine pod oznakom CROS-R-A za redovne i CROS-P-A za povlaštene dionice CROATIA osiguranja. Početak trgovanja dionicama CROATIA osiguranja u prvoj kotaciji Zagrebačke burze očekuje se 13. siječnja 2004. godine.

14.3 Depozitorij, prijeboj i namira

Dionice CROATIA osiguranja upisane su i vode se u Depozitoriju nematerijalnih vrijednosnih papira u Središnjoj depozitarnoj agenciji, Zagreb, Ksaver 200, pod ISIN oznakom HRCROSRA0002 i CFI oznakom ESVUFR za redovne i ISIN oznakom HRCROSPA0004 i CFI oznakom ERVXCR za povlaštene dionice CROATIA osiguranja. CROATIA osiguranje financijske obveze prema vlasnicima vrijednosnih papira podmiruje izravno ili posredstvom Središnje depozitarne agencije.

U postupku trgovanja na Zagrebačkoj burzi Središnja depozitarna agencija će, kao dio usluga prijeboja i namire, unositi promjene u vlasničkim pozicijama koje su rezultat trgovanja na tržištu. Prijeboj i namira dionica za transakcije na Zagrebačkoj burzi izvršavat će se u roku četiri dana od dana transakcije (T+4).

14.4 Dokumenti na uvid

Kopije sljedećih dokumenata mogu se dobiti na uvid u CROATIA osiguranju d.d., Zagreb, Trg bana Josipa Jelačića 13, za vrijeme redovnog radnog vremena, bilo koji dan u tjednu u razdoblju 14 dana od datuma odobrenja ovog Prospekta:

1. Prospekt
2. Statut CROATIA osiguranja d.d.
3. Izvod iz sudskog registra

4. Odluka o uvrštenju dionica CROATIA osiguranja d.d. u prvu kotaciju Zagrebačke burze d.d.
5. Rješenje Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske o odobrenju objavljivanja podataka iz Prospekta pri uvrštenju dionica CROATIA osiguranja u prvu kotaciju burze
6. Revidirana konsolidirana financijska izvješća CROATIA osiguranja za 2000., 2001. i 2002. godinu
7. Financijska izvješća CROATIA osiguranja za prvih devet mjeseci 2003. godine
8. Popis dioničara CROATIA osiguranja s brojem dionica na 30. rujna 2003. godine
9. Svi dokumenti na koje se poziva u Prospektu.

15 ODGOVORNI POTPISNICI PROSPEKTA

15.1 Izjava o prihvatanju odgovornosti

Sukladno članku 21. stavak 1. točka F Zakona o tržištu vrijednosnih papira i Pravilima Zagrebačke burze d.d. članovi Uprave i Nadzornog odbora CROATIA osiguranja čija se imena i potpisi nalaze na stranici 191. ovog Prospekta prihvaćaju odgovornost za informacije sadržane u ovom Prospektu što potvrđuju sljedećom izjavom:

“Prema našem uvjerenju i u skladu sa svim našim saznanjima i podacima kojima raspolažemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog Prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja Izdavatelja, prava sadržana u vrijednosnim papirima na koje se odnose te da činjenice koje bi mogle utjecati na potpunost i istinitost Prospekta nisu izostavljene.”

CROATIA osiguranje d.d.

Uprava

dr. sc. Marijan Ćurković
predsjednik Uprave

Branimir Zekan
član Uprave

mr. sc. Ivan Modrić
član Uprave

Nadzorni odbor

dr. sc. Mato Crkvenac
predsjednik Nadzornog odbora

Krešimir Starčević
zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

dr. sc. Janko Tintor
član Nadzornog odbora

Duško Plećaš
član Nadzornog odbora

Srđan Kliska
član Nadzornog odbora

dr. sc. Ljubo Jurčić
član Nadzornog odbora

Privredna banka Zagreb d.d.

Ivan Gerovac
član Uprave

Draženko Pavlinić
član Uprave

Odvjetnički ured Šavorić

Boris Šavorić
odvjetnik

Odvjetnik

Helena Sjauš
odvjetnik

16 SUDIONICI UVRŠTENJA DIONICA CROATIA OSIGURANJA

Izdavatelj

CROATIA osiguranje d.d.

Trg bana Josipa Jelačića 13
10 000 Zagreb
Tel.: +385 (1) 4560 111
Faks: +385 (1) 4810 516

Pokrovitelj uvrštenja

Privredna banka Zagreb d.d.

Račkoga 6
10 000 Zagreb
Tel.: +385 (1) 472 3008
Faks: +385 (1) 472 3262

Pravni savjetnici

Odvjetnički ured Šavorić

Andrije Hebranga 27
10 000 Zagreb
Tel.: +385 (1) 4855 900
Faks: +385 (1) 4856 232

Odvjetnik Helena Sjauš

Savska cesta 11
10 000 Zagreb
Tel.: +385 (1) 4829 261
Faks: +385 (1) 4829 261